

**Pécsi Tankerületi Központ
Szalántai Általános Iskola**

OM azonosító:027356
7811 Szalánta, Hunyadi u. 43.

**Felülvizsgálat
2017**

Tartalomjegyzék

I. NEVELÉSI PROGRAMUNK TARTALMA.....	6
Intézményünk funkciói.....	6
1. ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM	9
1.1. NEVELÉSI, PEDAGÓGIAI ALAPELVEK ÉS CÉLOK.....	9
1.2 NEVELÉSI FELADATOK, ESZKÖZÖK ÉS ELJÁRÁSOK, TEVÉKENYSÉGEK	13
1.3 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	20
1.4. A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	27
1.5. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	34
1.6. A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	43
1.7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	44
1.8. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN	57
1.9. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, A TOVÁBBFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGE.....	61
1.10. EGYÉB KAPCSOLATRENDSZER	66
1.11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI	72
1.12. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI.....	75
II.. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	78
1. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	78
2. HELYI TANTERVÜNK SAJÁTOSSÁGAI	79
3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	81
4. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	82
5. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	83
6. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	83
7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	84
8. A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSE, ÉRTÉKELÉSE	89
9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	92
A tagiskolák egyedi sajátosságai:.....	92
10.A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK	92

11. A CSOPORTBONTÁS ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	93
12. NEMZETI KISSEBBSÉGI OKTATÁS	93
III. KÖRNYEZET- ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	93
1. Alapok	93
1.1. Törvényi háttér	93
1.2. Helyzetkép.....	95
1.3. Erőforrások.....	95
2. Alapelvek, célok.....	96
2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok	96
2.2. Konkrét célok és feladatok	97
3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	99
3.1. Tanórai keretek.....	99
3.2. Tanórán kívüli lehetőségek	102
6. Továbbképzések	104
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	105

*Gyermek add ide a kezéd,
Hogy jár hassak a bennem való hited fényében,
Mely megvilágítja utamat.*

Hannah Kahn

Köszöntjük az Olvasót!

Tevékenyságünket közszolgálatnak tekintjük, amelyet a társadalmi és partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes légkörben végzünk. Segítünk abban, hogy minden gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberré váljon. Arra törekszünk, hogy képzésünkben harmonikusan illeszkedjék a lexikális tudás átadása és a képességfejlesztés. Színes szabadidő-kínálatunkkal, tevékenységrendszerünkkel aktív, cselekedtető, kreativitást igénylő oktatást - nevelést szervezünk. A fenntartható fejlődés megalapozása érdekében olyan élményszerű tanulási és ismeretszerzési eljárásokat és eszközöket is alkalmazunk, amely segítheti a gyerekekben egy kedvezőbb jövőkép kialakítását. Ez készségek, attitűd és tudás korszerű megközelítésű, növekvő mértékben saját élményű tapasztalat és tevékenység alapú elsajátításának, segítését illetve mindennapi alkalmazását jelenti. Mindezeket jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész pedagógusokkal, munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel szeretnénk megvalósítani.

TANTESTÜLET

Küldetésnyilatkozat

*„ Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka
öröme és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítsa szeretni amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt amit szeretünk csinálni. „*

(Szent-Györgyi Albert)

Célunk: Olyan gyerekek nevelése, akik képesek megújulni, önmagukat fejleszteni, a jövő kérdéseire pozitív választ adni. Mindezt gyermekközpontú, komplex személyiség-fejlesztéssel kívánjuk elérni, amely tartalmazza, a korszerű, sokoldalú , életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretszerzést és nevelést.

Intézményünkben arra törekszünk, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze,
- a nevelés segítse a gyermek személyiségfejlődését és egyéni képességeinek kibontakoztatását, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak megfelelő tevékenység által,
- a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

Munkánk fontos részének tekintjük, hogy a valamilyen területen tehetséget mutató gyerekeknek lehetőséget biztosítsunk a továbbfejlődésre, de ugyanolyan fontosnak tekintjük, hogy a lemaradókat, problémával küzdőket segítsük a felzárkóztatásban, beilleszkedésben.

Iskolai specialitásaink:

- Német nemzetiségi nyelv oktatása (Egerág).
- Horvát nemzetiségi nyelv oktatása (Szalánta).
- Magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás (Szalánta).
- Korszerű informatika-oktatás.
- Szabadidős tevékenységek színes kínálata.
- Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése integráltan
- Képességfejlesztő foglalkozások korszerű módszerekkel, terápiás eljárásokkal.
- Tehetséggondozás.
- Kompetencia alapú oktatás.

I. Nevelési programunk tartalma

Intézményünk funkciói

A NAT olyan intézmény működését segíti megvalósítani, amelyben alapvető feladata a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Feladatunk a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célunk továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljünk az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Törekednünk kell arra, hogy a gyermek olyan személyiséggé váljék, aki

- a haza felelős polgárává válik;
- kifejlődik benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tesz szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekszik a tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- képes lesz felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- képessé válik az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- igyekszik megismerni és megérteni a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- értéknek és feladatnak tartja a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével, a programcsomagok szemléletmódjával és tevékenységrendszerével hatékonyan hozzájárulunk gyermekeink, tanulóink kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez, amely jó alapot szolgáltat számukra az élethosszig tartó tanulás megalapozásához, a sikeresebb munkaerő piaci elhelyezkedéshez.

Oktatásunk feladata:

Célunk valamennyi évfolyamon, hogy tanulóink elsajátítsák a hatékony, önálló tanulás képességét, fejlődjenek természettudományos kompetenciáik, digitális kompetenciájuk, szociális és állampolgári kompetenciájuk, kezdeményező és vállalkozóképességük, és esztétikai, művészeti tudatosságuk, kifejezőkészségük.

Feladatunk:

- képessé tenni tanulóinkat
 - a valóság sokoldalú és tárgyilagos megismerésére,
 - a kor színvonalán álló ismeretek elsajátítására és alkalmazására,
 - az élmények kifejezésre és a művészetek megértésére,
 - az információforrások és eszközök hatékony felhasználására,

- a digitális írástudásra,
 - az infokommunikációs technikák tudatos használatára.
- kialakítani tanulóinkban:
- a szóbeli és írásbeli kifejezés, megértés képességeit,
 - a testi ügyességet,
 - a digitális eszközök megfelelő használatát,
- fejleszteni tanulóink:
- testi-lelki állóképességét,
 - kudarctűrő képességét,
 - szervezett munkához szükséges együttműködési képességeit,
 - fizikai és szellemi munkabírását

Értérendszerünk

A NAT követelményeit a demokrácia értékei hatják át. A demokrácia értékrendjére, olyan demokratikus magatartásra kíván felkészíteni, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt szerephez jutnak.

A NAT nemzeti, mert a közös nemzeti hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének, beleértve az ország nemzetiségeihez, etnikumaihoz tartozók azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását. A NAT követelményeinek meghatározásakor ugyanakkor az európai, humanista értékrendre, azokra a tartalmakra összpontosít, amelyek Európához való tartozásunkat erősítik.

Az intézményünkben kialakítandó értékek és ahhoz kapcsolódó magatartásformák a következők:

Értékek:

- egyén, egyéniség, az egyéni képességek, az egyéni érvényesülés alapvető értékei,
- a szülők, az élet, a család, az igazi emberi szó, az emberi tulajdon tisztelete és védelme,
- szeretet, megértés, türelem, közösségbe tömörülés, a nemzet mint legértékesebb átfogó nevelő közösség, a helyes magyarságtudat értékei,
- a felelős szabadság, a belső fegyelmezettség képessége, önmegvalósítás,
- a másik emberrel való törődés,
- tolerancia,
- a másság elfogadása,
- kulturális érdeklődés, a tudás iránti vágy, igény az önművelődésre.

Magatartásformák:

- *Humanista magatartások:*
 - humanizmus eszméje
 - a közösségi összetartás eszméje
 - a hazafiság
 - a demokratizmus
 - a munka becsülésének és tiszteletének eszménye
 - szabadság

- *Társadalmi magatartások*
 - közösségi magatartások (szolidaritás, együttműködés)
 - társadalmi hasznosság (az anyagi javak megóvása és a szellemi javak gyarapítása)
 - társadalmilag felelős és fegyelmezett magatartás, érdeklődés, aktivitás
 - társadalmi nyitottság (más népek megértése)
 - más kultúrák, szokások értékelése (főként a horvát nemzetiség esetében)
- *Interperszonális magatartások:*
 - személyes méltóság védelme
 - az élet és az egészség védelme
 - a személyes tulajdon védelme
 - a személyes meggyőződés, szokások, nézetek tisztelete
 - az információk megbízhatósága iránti igény
 - együttérzés és segítségnyújtás
- *Intraperszonális magatartások:*
 - a személyes méltóság megtartása
 - a kulturális javak iránti érdeklődés
 - igény és törekvés a kultúrával való sokféle kapcsolatra
 - a kultúra értékei iránti érzékenység, nyitottság
 - kulturális tolerancia (türelem mások véleménye iránt)
- *A természet világához való viszony:*
 - a természet szépségének felfedeztetése
 - az ember és a természet harmonikus kapcsolatára való törekvés
 - a természet megóvása, környezetvédelem
- *Kiemelt készségfejlesztési területek:*
 - kommunikációs készség
 - együttműködési készség
 - saját álláspont világos megfogalmazása
 - gyors problémafelismerő és döntési készség
 - kritikus gondolkodás
 - a konfliktusok kezeléséhez és elviseléséhez szükséges készség
 - egészségnevelés
 - környezetvédelem.

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot, ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát, ha terved egy életre szól embert nevelj! (Kínai mondás)

1. ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

1.1. NEVELÉSI, PEDAGÓGIAI ALAPELVEK ÉS CÉLOK

1.1.1. Nevelési, pedagógiai alapelvek

Intézményünk pedagógusai gyermekbarát, gondoskodó és motiváló környezetben, a tanulók teljes személyiségének fejlesztésével testileg, szellemileg és erkölcsileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.

Nevelőtestületünk a napi gyakorlati munkában az alább felsorolt pedagógiai alapelveket juttatja érvényre.

- *Komplexitás elve*

A nevelés-oktatás során figyelembe vesszük és összehangoljuk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatos és együttes hatását.

Korszerű műveltséganyagot közvetítünk, a személyiség komplex fejlesztését tartjuk szem előtt, s minden gyermek megkapja az adottságai, képességei fejlesztéséhez szükséges pedagógiai támogatást. Alapvető értéknek tartjuk a felnőtt élet sikeressége szempontjából az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést a kulcskompetenciák fejlesztésével.

- *Következetesség elve*

A következetesség az egyik legalapvetőbb elvárás nevelő-oktató munkánk során, ami valamennyi tevékenységünket meghatározza. Határozott követelmények támasztásával, szakmai igényességgel nyújtunk lehetőséget a tanulók életkori sajátosságaihoz igazított önállóságának, kezdeményezőkézségének, alkotó kreativitásának, kommunikációs és művészi kifejezőkézségének kibontakoztatásához.

- *Tapasztalatszerzés elve*

A nevelő-oktató munka folyamatában biztosítjuk a tevékenykedtető, az önálló tapasztalatszerzésre és problémamegoldásra épülő alkotó munkát, a gondolatok, érzelmek nyelvi és művészi eszközökkel történő kifejezését. Pedagógusaink korszerű módszerekkel, differenciált eszközökkel, eljárásokkal növelik a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát, fejlesztik a kulcskompetenciákat és a világban való eligazodás képességét.

- *Egészséges életmód és környezettudatosság elve*

Testileg, lelkileg egészséges, önmagával harmóniában élő személyiségeket kívánunk nevelni-oktatni, akik ismerik önmaguk és környezetük értékeit, s azok fejlesztésének, megőrzésének jelentőségét. Fontosnak tartjuk az egyéni és közösségi felelősségen alapuló, környezetkímélő magatartás, a humánus gondolkodásmód, és egészséges életvitel megalapozását, gyakoroltatását.

- *Egyenrangúság, esélyegyenlőség elve*

A nevelés-oktatási folyamat két alapvető szereplője, a pedagógus és a tanuló egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. Az egyenlő esélyek biztosításával, az esetleges hátrányok kompenzálásával segítjük tanulóink személyes hatékonyságának és eredményességének fejlesztését, tehetségének sokoldalú kibontakoztatását.

- *Partnerség elve*

Bizalommal, megértéssel, tisztelettel fordulunk a tanulók, szülők és partnereink felé. A személyes kapcsolatokat, szülőföldünk hagyományait a szűkebb és tágabb környezettel való aktív együttműködés során ápoljuk és fejlesztjük. Pedagógusaink együttműködnek a tanulók családjával, illetve azokkal a szakemberekkel, szervezetekkel, akik támogatást tudnak nyújtani a gyermeki személyiség és a tanulóközösség sokoldalú fejlesztéséhez.

A Nemzeti Alaptantervnek megfelelően - a helyi igényeket és sajátosságokat figyelembe véve, megtartva eddigi eredményeinket, - olyan 8 évfolyamos, sajátos arculatú intézményt fejlesztünk tovább, ahol a gyerekek egyéni képességeiket kibontakoztatva tanulhatnak, tevékenykedhetnek.

Az intézmény szükségesnek tartja a közösséghez tartozás elvének gyakorlati megvalósítását, ezért teret biztosít a sokoldalú, színes iskolai életnek. Olyan légkört kívánunk teremteni, hogy tagintézményeinkben a tanulók második otthonukban érezhessék magukat. Építünk az egyenrangúság elvére, átadjuk és gyakoroltatjuk a demokrácia alapelveit, de tisztában vagyunk a pedagógus vezető szerepének fontosságával is.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét, jogait tiszteletben tartjuk, a kötelességeit számon kérjük,
- intézményünkben tilos a hátrányos megkülönböztetés. Ennek minősül minden olyan – közvetlen vagy közvetett – különbségtétel, melynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása, továbbá a gyermek zaklatása;
- építünk a gyermeki, tanulói nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra,
- a diákokat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják mit várunk el tőlük,
- minden gyermek, diák számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére fejlődése minden időszakában, tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az intézmény életében egymást megbecsülő, tiszteletet adó, toleráns kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- a tanulók az adott lehetőségek közül, a tagintézmények sajátosságainak megfelelően választhatnak szakkört, sportkört valamint egyéb tanórán kívüli tevékenységet,
- az iskola pedagógusai számolnak a nevelés ellentmondásosságának elvével is.

Intézményünk a külső hatások erejének ismerete alapján támaszkodik mindazon közösségekre, intézményekre, nevelési forrásokra, amelyek tapasztalatokat, ismereteket, pozitív életmintákat közvetítenek. Intézményünk fontosnak tartja, hogy nevelő-oktató munkájában alapozzon a családra, ezért munkájában nyitott és befogadó.

E területen:

- A szülőkkel folyamatos kapcsolattartásra törekszünk, mert tudatában vagyunk annak, hogy bármit adhatunk a gyermekeknek, de semmi sem pótolja a szülői szeretetét.
- Munkánkat és tevékenységünket úgy szervezzük, hogy az átlátható legyen. Intézményünk szívesen fogad minden segítséget.

- Igénybe vesszük a térség, a települések oktatási, művelődési, sport, egészségügyi, szociális intézményei, egyházai, civil szervezetei, gazdasági szereplői által felkínált lehetőségeket. A tanulók érdekében törekszünk a széles együttműködésre.

Intézményünk betartja a Köznevelési Törvényben meghatározott alapelveket, így a 4.§. (2) bekezdést is. „Az állami és helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett se. Az állami és a helyi önkormányzati iskola pedagógiai programjában biztosítani kell az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami és helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nevelési illetve pedagógiai programja, működése, tevékenysége és irányítása vallási tanítások igazságáról nem foglalhat állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell lennie.”

Intézményünk ugyanakkor fontosnak tartja az alapvető emberi értékek közvetítését, elsajátíttatását.

1.1.2. Céljaink

Nevelőtestületünk alapvető, hosszú távú célja, hogy a partnerekkel együttműködve, elfogadó, humánus, személyközpontú pedagógiai légkörben, az életkori sajátosságok, és egyéni adottságok figyelembe vételével biztosítsa a tanulók kulcskompetenciáinak, a sikeres továbbtanuláshoz szükséges ismereteinek, képességeinek, készségeinek optimális fejlesztését, személyiségük sokoldalú kibontakoztatását.

A célok elérése érdekében kiemelt fejlesztési feladatunk a konstruktív életvezetéshez szükséges:

- erkölcsi nevelés,
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés,
- állampolgárságra és demokráciára nevelés,
- önismeret és társas kultúra fejlesztése,
- családi életre nevelés,
- testi és lelki egészségre nevelés,
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség,
- fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés,
- pályaorientáció,
- gazdasági és pénzügyi nevelés,
- médiatudatosságra nevelés,
- a tanulás tanítása.

1.1.2.1. Iskolai célok

Az intézményünkben folyó iskolai nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és nemzeti értékek, a nemzeti alaptantervben és az érettségi, szakmai követelményekben megfogalmazottak tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása, átadása, valamint annak következetes számonkérése határozza meg.

Az iskola oktatási céljai közül a következő tényezők kaptak nagy hangsúlyt

- maradandó és az életben felhasználható ismeretanyag átadása,
- a világ megismerésének igénye,
- az élet tisztelete, védelme, testi és lelki egészség,
- tehetséggondozás és a felzárkóztatás,
- az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint,
- a digitális írástudás széles körű elterjesztése,

- integráció az iskolában, osztályban és a társadalomban,
- szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása,
- az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése,
- készség és képességfejlesztés, kompetenciák tudatos kialakítása és ennek egyéni kibontakozása,
- a tanulás tanítása,
- a továbbhaladáshoz, a nyolc osztály elvégzéséhez nyújtott segítség,
- a képességeknek és az igényeknek megfelelő továbbtanulás lehetőségeinek megteremtése intézményen belül, és azon kívül is például a szakmai ismeretek szerzésében,
- az önálló gondolkodás és tanulás elsajátítása,
- reális énkép, önismeret kialakításának képessége,
- az ember testi és lelki egészsége, és harmóniája,
- környezettudatos magatartásra való felkészítés,
- aktív állampolgárságra, demokráciára való felkészítés,
- gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése,
- a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása,
- az egyetemes kultúra tisztelete, az európai azonosságtudat kialakítása,
- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete,
- a nemzeti és a nemzetiségi tudat ápolása, elmélyítése.

1.1.2. Mérhető intézményi célok

Mérhető intézményi célokat határoztunk meg, figyelembe véve a tagintézmények sajátosságait, hagyományait.

Ezen belül százalékos arányokat a partnerköz-pontú működés elégedettségének méréséhez, kiemelten a következő területeken: tanulói elégedettség, pedagógus elégedettség, szülői elégedettség..

Oktatási területen:

- továbbtanulók aránya,
- középiskolai tanulmányi eredményekben történő visszaesés,
- tantárgyi kompetenciamérésekben elérendő eredmények,
- integrációban résztvevők továbbhaladása,
- szaktárgyi versenyek eredményei,
- intézményi belső mérések és tantárgyi átlagok,
- évismétlők aránya,
- sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése.

A különböző nevelési területen:

- iskolán kívüli nevelési programok megvalósítására,
- magatartás és szorgalom jegyek átlagára,
- diákönkormányzatok működésére,
- osztályközösségek kialakítására,
- hagyományok ápolására, nemzeti ünnepek és helyi ünnepségek tartására,
- tanórán kívüli nevelési lehetőségek hatékonyságára (szakkörök, tanulószoba, diákkörök, napközi, táborok, kirándulások, színház- és múzeumlátogatások, stb.)

Intézményi, tagintézményi környezet:

- az iskolai baleseti kockázatok lehetőségeinek csökkentése,
- az energia felhasználás racionalizálása,
- akadálymentesítés,

- takarékos és hatékony gazdálkodás,
- ÁNTSZ előírások betartása,
- szertárak és szaktantermek fejlesztése,
- az, iskola környékének rendben tartása

1.2 NEVELÉSI FELADATOK, ESZKÖZÖK ÉS ELJÁRÁSOK, TEVÉKENYSÉGEK

Intézményünk ellátja a törvényben meghatározott feladatait, és biztosítja a tanulói jogok érvényesülését:

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka sajátos feladata, hogy az alapelvekben, és a célokban felsorolt értékeknek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli oktatási - nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés, mérés, ellenőrzés.

1.2.1. Az intézmény funkciója

Törekvésünk az, hogy minden tagintézményben a lehetőségekhez képest azonos színvonalú egységes alapóraterven alapuló szolgáltatást, teljes szakos ellátást biztosítsunk.

Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy iskolánk tagintézményeibe felvételt nyert tanulók eltérő képességűek és szociális helyzetűek.

Az iskola helyi tantervében szereplő, valamint a tagintézményeknél megjelenő képzési specialitások (projekt módszer, kooperatív oktatás, integrált oktatás, képesség kibontakoztató felkészítés, gyógy-, fejlesztő- és konduktív pedagógia alkalmazása), választható tantárgyak (elsőtől idegen nyelvek, horvát és német nemzetiségi nyelvoktatás), a tagintézményeknél kialakított nevelő-oktató értékek (néptánc, kézművesség, sportkörök, szakkörök, iskolai tábor), valamint az egyéni képesség-fejlesztés és kompetenciafejlesztés szolgálják a gyerekek, tanulók tehetséggondozását, felzárkóztatását, felkészítését a továbbhaladásra, továbbtanulásra. Arra törekszünk, hogy a tartalmas szabadidős programok, érzelmi nevelést és közösségformálást segítő rendezvények adjanak lehetőséget az egyéni érdeklődés kielégítésére.

A tagiskolákban folyó nevelő-oktató munka szakmai színvonalának emelését óraadó pedagógusi szolgálattal kívánjuk biztosítani. Tagintézményeink teret adnak a szülőknek, településük lakosainak a gyermekek, tanulók érdekében végzett szervezett vagy egyéni munkára, kapcsolódásra.

Nevelő tevékenységünk figyelemmel van a tanulók családi körülményeire, anyagi helyzetére

Az iskoláztatás teljes időszakát átfogó cél- és feladatrendszer

Kiemelt cél: Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák kialakítása, a műveltség közvetítése és a tudásépítés.

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eljárások, eszközök, módszerek</i>
Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák kialakítása és a tanulási képességek fejlesztése az iskola tantárgyi rendszerén és egyéb tevékenységein keresztül a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítva. Tudásépítés és műveltség közvetítés a választott kerettanterv alkalmazásával. A helyi tantervben rögzített, és a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek, készségek, képességek és attitűdök komplex fejlesztése a tanuló egyéni adottságainak figyelembe vételével. SNI tanulók integrált nevelése-oktatása a speciális igényekhez igazodva. Tanmenetek, szakmai programok, munkatervek kidolgozása, időarányos megvalósítása. Személyiség- és közösségfejlesztés a tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon. Együttműködés a szakszolgálati munkatársakkal, más segítő szakemberekkel, intézményekkel, egyesületekkel, civil szervezetekkel, az egyház képviselőivel.	Egységes és differenciált fejlesztési eljárások alkalmazása osztálykeretben, bontott csoportokban a tantárgyak sajátosságainak leginkább megfelelő tevékenykedtető feladatokon keresztül. Szabadidős tevékenységek tervezése, lebonyolítása. Az egyes kompetenciaterületek fejlesztését segítő taneszközök, programok, tanulói, tanári segédletek, demonstrációs eszközök, stb. és ismeretközlő módszerek használata. A tananyag közös és egyéni feldolgozása; megbeszélés, elemzés, rendszerezés. Személyközpontú, interaktív, tapasztalati és tevékenykedtető tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása. Követelményállítási, példák bemutatása, gyakoroltatás, ismételtes, beszámoltatás, ellenőrzés, számonkérés. Életszerű helyzetek teremtése, konkrét tapasztalatok és élmények gyűjtése. Szituációs és szimulációs játékok. Kritikus gondolkodást, problémamegoldást fejlesztő kreatív és kooperatív módszerek alkalmazása. Differenciált feladatadás, drámapedagógia, kooperatív technikák, témahét, témanapok. Tanuló megismerési technikák alkalmazása.

Kiemelt cél: A hatékony önálló tanulás és ismeretszerzés képességének kialakítása, fejlesztése, a belső tanulási motiváció erősítése

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eljárások, eszközök, módszerek</i>
A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megismertetése, gyakoroltatása a különböző tanulói képességekhez alkalmazkodva. A belső tanulási motivációt erősítő, problémamegoldó, kreativitást és kognitív képességeket fejlesztő feladatok megoldása a tanulók differenciált foglalkoztatásával. Az alapvető készségek (írás, olvasás, számolás, IKT eszközhasználat, stb.) fejlesztése és használata különböző helyzetekben. Képességfejlesztés, felzárkóztatás és tehetséggondozás minden tantárgy keretében (tanórai és tanórán kívüli	A komplex személyiségfejlesztés teljes eszközrendszerének alkalmazása. Gazdagító, dúsító feladatok, életszerű problémák megoldása tanórákon és azon kívüli foglalkozásokon. Egyéni haladási ütem biztosítása személyre szabott feladatokkal és csoportos foglalkoztatással. Hátránykompenzáló, egyéni fejlesztő programok (felzárkóztató, fejlesztő, versenyre készítő, tehetséggondozó). Egyéni, páros és csoportmunka. Elemzés, lényegkiemelés, vázlatkészítés; prezentációs technikák, tesztek, kérdőívek alkalmazása.

foglalkozásokon) A mérési, ellenőrzési, értékelési rendszer működtetése (mérőeszközök elkészítése, alkalmazása) Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, megvalósítása.	Segítségnyújtás, ellenőrzés, értékelés, biztatás, megerősítés, dicséret, pozitív motiváció. Ismeretközlés, tények, jelenségek, példák, magatartási modellek bemutatása; döntési helyzetek, szituációs játékok.
	Korszerű informatikai eszközök (IKT), dráma- és könyvtár-pedagógiai módszerek, kooperatív technikák használata. Diagnosztikus, formatív és szummatív mérések lebonyolítása, a teljesítmények értékelése. Kompetenciamérés és eredményeinek feldolgozása, elemzése; a fejlesztési lehetőségek.

Kiemelt cél: A világban való eligazodás képességének fejlesztése

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eljárások, eszközök, módszerek</i>
Az anyanyelvi kommunikáció, a szövegértési, szövegalkotási képesség mélyítése, olvasóvá nevelés. A nemzeti öntudat erősítése, ápolása, hazafias és érzelmi nevelés. Idegen nyelv, hon- és népismeret oktatása. Lakóhelyünk múltjának, értékeinek megismerése, hagyományainak őrzése, fejlesztése. Más népek és kultúrák megismertetése, az interkulturális tudatosság kialakítása. A különböző kultúrák iránti nyitottság, befogadóképesség, az egymás iránti empátia, tolerancia és szolidaritásérzés fejlesztése. Választható tanórai és tanórán kívüli foglalkozások biztosítása. Aktív állampolgárságra, demokráciára, önkéntességre nevelés, a Diákönkormányzat működtetése. Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére nevelés, az aktív állampolgársághoz szükséges rész képességek (konfliktuskezelés, együttműködés, felelősségvállalás, segítőkészség, közéleti szerep gyakorlása, stb.) fejlesztése. A tanulók önismeretének, viselkedési és társas kultúrájának fejlesztése a tanulás és a	A tanulók előzetes ismereteinek, tapasztalatainak beépítése a nevelési-oktatási folyamatba. Múzeum, színház, kulturális, sport, helytörténeti, stb. programok látogatása. Hagyományápoló és szabadidős programok szervezése. Idegen nyelvi kommunikáció és kapcsolatépítés; a modern nyelvoktatási technikák, módszerek és eszköztár alkalmazása (SDT, internet lehetőségeinek kihasználása) Könyvtár és IKT eszközhasználat, házi dolgozatok, kutató és gyűjtőmunka. Az iskolai élet demokratizmusának, a közéleti szerepvállalásnak a gyakorlása; tevékenykedtetés, öntevékeny feladatvállalás, szereplés művészeti produkciókban. Közös célok kitűzése, elfogadtatása. Egyéni és csoportos minták elemzése, értéktanteremtő munkavégzés. Önértékelés, önbizalom, pozitív énkép, felelősségvállalás, önállóság, építő jellegű interperszonális kapcsolatok erősítése. Szociometria, megfigyelés, mintaadás, véleménynyilvánítás. A közösségi élet és az együttélés, szabályainak gyakoroltatása (Házirend,

különböző közösségi tevékenységek közben. Az erőforrásokkal való gazdálkodás (gazdaság, pénzügyek, fogyasztóvédelem) alapvető ismereteinek elsajátíttatása az életkori sajátosságoknak megfelelően. A hatékony társadalmi beilleszkedéshez, az együttéléshez és a munkavállaláshoz szükséges szociális és állampolgári kompetenciák tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. Médiatudatosságra nevelés, kritikus gondolkodás és felelősségtudat fejlesztése. Digitális írástudás kialakítása.	közösségi feladatok vállalása).
	Átfogó kép kialakítása a munka világáról, szemléletformálás. Tervkészítés és végrehajtás; Projekt, témanapok, témahét. Kritikai gondolkodás, elemzés, érvelés, vita. Pályaorientációs foglalkozások, pályaválasztás segítése, mentorálás. Kiselőadás, önkifejezés a művészetek eszközeivel. Produktumok elemzése, alkotása AV és IKT eszközök használata; adat és információfeldolgozás

Kiemelt cél: Az egészséges életvitel kialakítása és környezettudatosságra nevelés

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eljárások, eszközök, módszerek</i>
Biztonságos, esztétikus, motiváló tanulási környezet kialakítása az iskolában; Az egészséges, kulturált és harmonikus életvitellel kapcsolatos pozitív beállítódás, magatartás és szokások kialakítása (helyes táplálkozás, napirend, mozgás, egészségvédelem, baleset-megelőzés, veszélyes háztartási anyagok, stb.). Iskolai étkeztetés biztosítása. Mindennapos testnevelés, művészeti nevelés tanórai, tanórán kívüli, választható foglalkozások keretében. Diáksportkör, szakkörök működtetése. Iskolai és osztályprogramok, környezetvédelmi akciók szervezése. Egészségfejlesztési, fogyasztóvédelmi és környezeti nevelési program működtetése; egészség és drog-prevenció (dohányzás, alkohol, stb.), mentálhigiéné. Gyermekevédelmi és osztályfőnöki feladatok tervezése, megvalósítása; kapcsolattartás a szülőkkel. A nevelés-oktatás eszközeivel megvalósítható, esélyteremtést szolgáló programok működtetése (SNI tanulók	Közlekedési ismeretek, baleset-megelőzési és munkavédelmi szabályok oktatása, gyakoroltatása. Esztétikus dekoráció. Szabadtéri és más sportjátékok, természetjárás, kirándulás, mozgásos és ügyességi, illetve csapatjátékok. Demokratikus alapokon álló tanár-diák kapcsolat, igényes, következetes nevelői magatartás a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartásával. Oldott, stressz-mentes légkörű tanítási órák. Kísérletezés, megfigyelés, műszaki ismeretek beépítése a hétköznapi gyakorlati életbe. Felvilágosító előadások, példaadás, tapasztalatgyűjtés, beszélgetés, tevékenykedtetés. Kommunikációs, stressz- és konfliktuskezelési technikák, módszerek megismertetése, gyakoroltatása. Önismereti és személyiségfejlesztő foglalkozások. Esetmegbeszélések, segítő beszélgetés, partnerkapcsolatok működtetése. Élménybeszámoló, üzenet, feljegyzés írása; vita.

speciális fejlesztése, IPR, egyéb tanórán kívüli foglalkozások, szociális támogatás, stb.) Családi életre nevelés, együttműködés az iskola-egészségügyi, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálattal. Erkölcstan oktatása. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés. Természettudományos szemlélet formálása, egyén, a közösségek és a természet harmóniájának elősegítése. A szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, a humánus, értékeket védő magatartás kialakítása.	Differenciált egyéni és csoportos foglalkoztatás, programok szervezése. Szociokulturális hátrányok csökkentése; Gyermekvédelmi és szociális támogatások szükség szerint. Egyenlő bánásmód. Az életkori sajátosságoknak megfelelő, aktivizáló kooperatív módszerek. Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése; anyaggyűjtés, szemléltetés, modellezés, szerepjáték Szituációelemzés, a gyakorlati életből vett problémák, feladatok megoldása, projektmunkák.
---	---

1.2.2 Pedagógiai hivatás és munka

Az intézményben dolgozók tevékenységüket olyan szolgálatként élik meg, amelyben nagy szerepet kap a hivatástudat, a szakmaiság, a szeretet. A pedagógus ismeri jogait és betartja a kötelességeit a Köznevelési Törvény, Szervezeti Működési Szabályzatban és a munkaköri leírásban foglaltak alapján. Minden kollegánk alapvető feladatának tartja a rábízott tanulók nevelését és oktatását, és minden esetben a tanulók érdekében tevékenykedik.

A pedagógus:

- hisz önmagában, nevelési elveiben, a nevelőközösségben, a gyermekekben, tanulóiban,
- gondoskodik a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, valamint átadja az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket,
- tiszteletben tartja a tanulók és szülők emberi méltóságát,
- szakmai területen folyamatosan képezi önmagát, olyan új metodikai eljárásokat keres, megismeri a kompetencia alapú oktatás módszereit, s ezeket alkalmazva munkáját eredményesebben látja el,
- arra törekszik, hogy integrálja az eltérő szociális környezetből élőket, és egyénileg fejlessze a gyerekek, tanulók készségeit, képességeit és kompetenciáit, segíti a tehetségek ki-bontakoztatását, és a lemaradók vagy hátrányos helyzetűek felzárkóztatását,
- figyelembe veszi a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét,
- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a tanítványait úgy neveli, hogy azok bízzanak benne, és bízzanak saját adottságaikban, lehetőségeikben, elősegíti a reális énkép kialakításának képességét,
- munkájában nyitott, az emberi kapcsolatokra épít, folyamatosan együttműködik a szülői házzal,

- példát ad szeretetből, fegyelmezettségből, közéletiségből, együttműködésből, tisztességből, munkából, a törvények betartásából, aktív állampolgárságra, demokráciára neveli tanítványait,
- a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés szabályait és törekszik azok betartatására,
- mindig megszólítható, biztosítja a kérdés szabadságát, és érdemi választ ad a szülő és tanuló javaslataira, kérdéseire,
- épít a tanuló kreativitására, és fejleszti azt,
- a tanuló egész személyiségét fejleszti, melynek részeként megtanítja a tanulás módszereit,
- munkájában hangsúlyt kap az alternatív megoldások keresése, hogy elősegítse az alternatív gondolkodási képesség kialakítását.
- tiszteletben tartja a tanuló személyiségi jogait, betartja a titoktartásból adódó köteleességeit,
- a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződik. Ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi.
- a nevelésben fontosnak tartja a környezettudatos magatartás kialakítását,
- tanulóit felkészíti a felnőtt lét szerepeire tudatos pályaorientációval, ennek összetevőjeként fejleszti a tanulók önismeretét,
- elősegíti a tanulók tudatos fogyasztóvá válását, ennek részeként fejleszti a gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességeket az életkori sajátosságok figyelembe vételével

1.2.3. Gyerekekért, tanulókért érzett felelősség

A nevelő-oktató munkát a gyermekek tisztelete, szeretete, érzelmi viszony jellemzi. A szeretet minden gyermekre kiterjed, amely metakommunikációban, főleg tettekben nyilvánul meg.

- Fontos jellemző az egymással szembeni tolerancia. Az iskola elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli és a szociális különbséget. Az intézmény befogadó és nem kirekesztő. Integrál, de megőrizteti a hozott értékeket. Felzárkóztat, de megőrzi az egyéni sajátosságokat.
- Intézményünkben személyre szabott a felelősség. Minden ember felelős önmagáért és másokért. A tanuló érezze felelősségét saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nálunk a tanári felelősséggel együtt jár a követelés, a tantervi követelmények betartatása. Az elvárás személyre szabott és fejlesztő.
- Az iskola tiszteletben tartja az egyén és a közösség szabadságát az életkori sajátosságoknak megfelelően. A gyermeknek, tanulónak meg kell ismernie szabadsága korlátait. Tag-intézményeink olyan, a közös Szervezeti és Működési Szabályzatra épülő házirendet működtetnek, amely a tanulói jogokat és a köteleességeket egységben kezeli.
- Az iskola segít kialakítani, az autonóm személyiséget, aki a maga ura. Korlátozza indulatát, önmaga fokozatos megismerője, aki képes lesz saját életének felelős irányítójává válni. Felkészül a felnőtt lét szerepeire. Az iskola megadja a döntés lehetőségét, és megismerteti annak felelősségét, mivel ez fejleszti a tanuló jellemét. Segítjük, hogy kialakuljon a tanuló reális énképe, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom).
- Hangsúlyt fektetünk a konfliktusok kezelésére, a konfliktuskezelési technikák elsajátítására.

- Fontos érték az egészség, ezért feladat a testi és lelki egészség megőrzése, az erre való nevelés. Azt hangsúlyozzuk, hogy az ember felelős önmagáért és másokért. A felelősség-gének pedig csak akkor tud maradéktalanul eleget tenni, ha egységben őrzi meg testi és lelki egészségét. Kialakítjuk az egészséges és kulturált életmód, a folyamatos testedzés iránti igényt és az önellátás képességeit (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Fontosnak tartjuk az egészségvédelmet (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, balesetek megelőzése).
- Arra törekszünk, hogy a diákokban meggyőződéssé váljon az élet tisztelete és védelme, a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretete. Az élő és élettelen természet szépsége iránti fogékonyságra nevelünk. E nevelési feladatunknál felhasználjuk településeink természeti környezetének adottságait, tagintézményeinknél lévő táborok, valamint az iskolai kirándulások, túrák, testvériskolai kapcsolatok adta lehetőségeket is.
- Hangsúlyt fektetünk a nemzeti kultúra ápolására, a nemzeti múlt megismerésére, megértésére, emlékeinek, jelképeinek tiszteletére. Arra törekszünk, hogy kialakuljon az egészséges nemzeti önbecsülés, és a hazaszeret.
- Fontos szerepet kap azon tagintézményeknél, ahol a nemzetiségi hagyományokat ápolják (Egerág – német, Szalánta – horvát) a kisebbség értékeinek megőrzése. Erősítjük a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősséget és közösségvállalást is. Emellett szem előtt tartjuk az európai azonosságtudat, az egyetemes kultúra értékeinek közvetítését is.
- A tagintézményekben működő diákönkormányzatok lehetőséget adnak a demokrácia elsajátítására és gyakorlására. Úgy véljük, hogy az alkotmányosság, az állampolgári jogok tisztelete, a törvényesség betartása, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása harmonikus kapcsolat lehetőségét adja meg a társadalommal és embertársainkkal szemben. A diákközösségek véleményének meghallgatása, az ésszerű észrevételek elfogadása növeli a tanulók érdeklődését a társadalmi jelenségek és problémák iránt., s ezzel aktív állampolgárságra, demokráciára neveljük őket. Az iskola erősíti a család tiszteletét, a szülők, nagy-szülők megbecsülését, szeretetét. Arra törekszünk, hogy a tanuló fogékony legyen az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Arra neveljük, hogy életének velejárója legyen a hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.

1.2.4. Szakszerűség és eredményesség

Intézményünk legfontosabb feladatának az eredményes oktatást tekintti

- A beiratkozott tanulókat bevezetjük az értékek, az ismeretek, az érzelmek és a tudás birodalmába, ott útjelzőket és továbbhaladást segítő szellemi segítséget adunk. Megadjuk azt a lehetőséget, hogy a képességeik, kompetenciáik fejlődjenek, a tehetségek ismertté váljanak.
- Minden tanulót, akiben a szándék és az akarat megtalálható, a sikeres iskolakezdéshez, a nyolc osztály elvégzéséhez, továbbtanuláshoz segítjük.
- Nem mondunk le senkiről akkor sem, ha szociális helyzete, egészségi állapota, körülményei akadályozzák abban, hogy a képességeit eredményesen fejlessze, vagy sikerrel vegye tanulmányi akadályait.
- Kompetencia alapú oktatást, személyiségpedagógiát, integrációt, készség-, képességfejlesztést alkalmazva az eltérő adottságú, és sajátos helyzetű tanulókat a képességeik legfelső határáig igyekszünk fejleszteni.
- A tanuló cselekvésben felfedezve tanul, amelynek aktív résztvevője. A tanulás formái: egyéni, páros, csoportos, kooperatív, frontális.

- A tanulói teljesítmények értékelésében a kreativitás képességeinek, összetevőinek a meglétét keressük. Fontos szerepet kap az alkotás, a valóságos alkotások és azok bemutatása.
- Az intézmény feladata a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása, amelynek alapfeltétele a személyiség megismerése. Ez tervezett és szervezett formában jelen van az intézmény életében.
- A komplex nevelési hatások elvét alkalmazzuk. Figyelmet fordítunk a —látens hatásokra is: helyes életviteli és viselkedési szokások, példás tanári beszéd, esztétikus környezet. Ezek beépülnek a tanulói személyiségbe, és meghatározóak lesznek a tanuló későbbi életére.
- A tapasztalható lemaradások kezelésében fő helyet kap a lemaradás okának megtalálása, az egyéni fejlesztés, önismeret, tanulási eljárások elsajátítása, jó kommunikációs képesség megszerzése.
- Iskolánk a vallási és világnézeti semlegesség betartásával fontosnak tartja az alapvető ismeretek és értékek elsajátítását, és annak a magatartásban és a viselkedésben való megjelenését. Az ismeretek többoldalú közvetítésére törekszünk anélkül, hogy vallási és világ-nézeti tanítások igazságáról állást foglalnánk.
- A szakszerűségben is arra törekszünk, hogy egységes színvonalat biztosítsunk. Ez elsősorban a folyamatos tartalmi és módszertani megújulásban ölt testet. A kompetencia alapú oktatás módszereit pedagógusaink megismerik, hatékonyan alkalmazzák.
- Tisztában vagyunk azzal, hogy a továbbtanulásban, a munkahely keresésében, az életben és Európában való eligazodásban nagy szerep jut az idegen nyelvek tudásának, a helyes magyar beszédnek.
- Ösztönözzük, hogy tagintézményeink a fenntartói lehetőségek, és az intézmények számára biztosított törvényi mozgástér alapján csoportbontást alkalmazzanak elsősorban az idegen nyelvek, informatika tantárgyaknál, hogy a kisebb létszámok lehetőséget teremtsenek az egyéni fejlesztésnek, a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak.
- A módszertani megújulás egyik útjának tekintjük, hogy a hagyományos módszerek mellett mind nagyobb hangsúlyt kapjanak a kompetencia alapú oktatás új módszerei is. Az elektronikus oktatás, a digitális tananyag feldolgozása mind az egyéni tanulásban, mind pedig a csoportos felkészítésben egyre nagyobb teret fog kapni. Ennek megvalósítása érdekében fejlesztjük tagintézményeink informatikai hátterét, megteremtjük a folyamatos működés feltételeit, és a pedagógusok számára rendszeres képzéseket szervezünk.
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében tagintézményeinkben biztosítjuk a sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai ellátását fejlesztő pedagógusok és gyógypedagógusok alkalmazásával. Az integrált nevelés-oktatás általános alkalmazására törekszünk.

1.3 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiségfejlesztés a köznevelési intézmények kiemelt nevelési feladata, amely áthatja az iskolai élet minden területét, nem köthető sem műveltségi területhez, sem tantárgyhoz. Ezek a feladatok az értékközvetítő pedagógiai munka lényegét jelentik. A feladat ellátásában az intézmény nyitott, együttműködik a szülőkkel.

1.3.1. Személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek

Nevelési módszereink két nagy csoportba oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

1.3.2. Életkori sajátosságok

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos célok és feladatok csak a tanulók életkor-pszichológiai leírásának ismeretéből származhatnak. Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden diák életkorának, fejlettségének megfelelő nevelést-oktatást kapjon.

Kisiskoláskor (6-9 év)

Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Az iskolába lépés alapvető változást jelent a környezet hatásrendszerében, a gyermek tevékenységében. Ezért az iskola többnyire már a beíratás előtt felveszi a kapcsolatot az óvodákkal, a gyermekekkel és szüleikkel. A változás okozta nehézségeket csak közösen lehet csökkenteni. A tanító fokozatosan vezeti át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységéből a játékot továbbra sem nélkülöző iskolai tanulás tevékenységébe.

Az iskolába lépéssel a gyermek alkalmazkodása – szocializáció – válik hangsúlyozottabbá. A motivációk sorában a korábban vezető szerepet játszó érdeklődés helyébe az akaratlagos

figyelem lép, a spontaneitást az akaratí irányítás váltja fel. Képes már a valóságnak megfelelő általánosításra, de ehhez saját közvetlen tapasztalatára van szüksége. A fogalmakkal történő műveletek konkrét szemléletes alapokból indulnak, a konkrét szemléletes formában való gondolkodás jellemzi. Gondolkodására még jellemző a szinkronizmus, ítéleteiben a lényeges és lényegtelen elemek nem a valóságnak megfelelő arányban szerepelnek, de megfelelő tevékenységek gyakoroltásával a lényeg-kiemelési képesség fejlődése elvárható.

A megértés, felismerés és kisebb mértékben a felidézés eseteiben már jól használ absztrakt, tudományos fogalmakat, jobban végzi el a megfelelő műveleteket, mint ahogyan ezt megfogalmazza. Az első évfolyam végére a kifejezőképesség különféle formáinak (beszéd, ének-zene, rajz) tervszerű és rendszeres fejlesztés eredményeképpen egyensúlyba kerülhet az elvont fogalmak megértésének és kifejezésének színvonala. (közvetlen társalgás gyakorlása). Az első szakasz mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat. Támogatja az egyéni képességek kibontakoztatását, közreműködik a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekeknek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak. A hallásélessége jelentősen fejlődik, a hallási küszöb fokozatosan csökken. Emlékezetére a szemléletes konkrétság jellemző, lényegét kiemelni és visszaadni nem képes. Emlékezte tapasztalataihoz és élményeihez kötődik. Az emlékezés fejlődése a gondolkodás fejlődésének függvénye, az „értelmes” emlékezés 8 éves korban már biztonságosan kialakul. A kisiskolás gyermek fantáziája gazdag, a realitás felé halad, megjelenik az igen labilis reprodukív fantázia. A gyermeki fantázia értő fejlesztésével a 3-4. osztályban kezd megváltozni a képzelet a realitás irányában. E szakasz a kíváncsiságra és érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítja érzelmvilágának gazdagodását. Játékosság és erős mozgásigény jellemzi. A pedagógiai munkában ezt ki kell használni. Teret és lehetőséget kell adni a játék és mozgás iránti vágyának. Lényegében lassan fejlődik a motivációs rendszere, érdeklődését, figyelmét az érdekes, változatos, kellemes dolgok keltik fel. Képes megállapítani, ha hibát követett el a feladat megoldásában, de annak természetét és a korrekció módját nem ismeri fel.

Az osztály még „átláthatatlan” számára, érzelmileg leginkább a tanítójához kötődik, társas kapcsolata nincs. Nevelő és fejlesztő munkával azonban fogékonnyá kell tenni a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A pedagógus értékelő tevékenysége elsősorban és alapvetően a pozitívumok kiemelésére irányuljon: „megerősítő funkció”, a hibák esetében pedig útmutatást adjon azok kijavítására: „korrekciós funkció”. A tanító a fejlesztés követelményeit vegye elsősorban figyelembe az értékelésnél és a továbbhaladás feltételénél. A tanítási tartalmak feldolgozásában a pedagógus elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket és alapkészségeket fejleszt. Tudatosítja a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését. Az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

Az alapfokú nevelés-oktatás kezdő szakasza

Ez a szakasz igazodik a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, ezért a személyiségfejlesztés szempontjából két különálló részre bontható. A prepubertás korra (9-12 év) és a serdülőkor alsó szakaszára (12-14 év). Ennek a szakasznak szervesen folytatnia kell az előző szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését. Az iskola ebben a szakaszban a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti az iskola őket a

további tanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való majdani beilleszkedésre. Fejleszti a tanulóban azokat a kompetenciákat, képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben, és a tanulói közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, a szavahihetőség értékét. Az iskola tudatosítja a szocializáció folyamatában, a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és köteleességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is. Az iskola kiemelt feladatként kezeli ebben a szakaszban a nemzeti, nemzetiségi és etnikai hagyományok tudatosítására és ápolására történő nevelést. Fejleszti a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismertetésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség egyetemes problémáinak bemutatására.

A prepubertás kor (9-12 év)

Fő tevékenységi forma a tanulás. Erősödik a valóság mélyebb megismerésére irányuló motiváció. A személyiség jellemzője a gondolkodás, a lényeg megismerése, megragadása irányában. Megindul az elvont gondolkodás fejlődése. Figyelembe kell venni, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik. Fokozódik az önálló ismeretszerzés igénye (hobbik, gyűjtőszennvedély). Megjelenik az ismeretek rendszerezésére, kategorizálására való készség. Kibontakozik az elvont idő- és térképzet. Észlelés szervezettebbé válik, logikailag strukturált lesz. Az ismeretszerzésben már a második jelzőrend-szer szerepe kerül túlsúlyba. A beszéd fejlődése nem annyira a szókincs növekedésében nyilvánul meg, hanem a beszéd struktúrájának változásában. Kialakulnak a gondolkodás alapvető kategória-rendszerei (fogalmak, ítéletek, következtetések), átváltás a konkrét gondolkodásról a logikai gondolkodásra. Az érzelmek differenciálódása és egyben labilizációja kezdődik meg. Fejlődik az érzelmi be-leélés – empátia – képessége. Környezetét igen kritikusan szemléli, önmagával szemben még meglehetősen kritikátlan. Az empátia fejlődésével növekszik a korszerűtlen, a szociális maga-tartásmintákkal való azonosulás veszélye. Erősödik szexuális érdeklődése. A személyiség ugrásszerű fejlődése a fokozatos önállósulás kezdetét jelenti, nem nélkülözve a konfliktusok számának növekedését. Átmenetileg fontosabbá válnak a kortársi csoportok, mint akár a szülőkhöz fűződő kapcsolat.

Serdülőkor és ifjúkor alsó szakasza (12-14 év)

Ebben az életszakaszban mutatkoznak meg a társadalomba belenövő, fejlődő egyén ellentmondásai, az ellentmondások kiélézése súlyos konfliktusokhoz vezet.

A biológiai természetű ellentmondások:

- lezajlik az úgynevezett második alakváltozás, új testarányok alakulnak ki – megbomlik a harmonikus mozgások kivitelezéséhez szükséges testfelépítés,
- a csontozat még 20 éves kor után is fejlődik, változik, ezért igen fontos a helyes testtartás kialakítása,
- az izomzat a serdülőkor második felében alakul ki.

Ezek a változások szükségessé teszik a serdülők terhelésének megtervezését. Ez a kondicionáló, motorikus képességek fejlesztésének meghatározó szakasza. A hormonális

aktivitás sajátos idegrendszeri megnyilvánulásokat idéz elő. Jellemző a hosszan tartó affektivitás, a negatív emóciók – félelem, szégyenérzés – általános ingerlékenység, az önuralom csökkenése. Fogékonyabbá válik a testi és szellemi károsodásra (dohányzás, negatív eszmék, drogok stb.). Az önálló cselekvésre törekvés, az egyéni képességek érvényre juttatása felerősödik, kezdetét veszi az egyéniség kialakulása. Értékelése elsősorban külső jegyek alapján történik, ezért a kortárscsoportokban kialakult normákhoz való maradéktalan alkalmazkodás a jellemző. Átmenetileg elidegenedik a korábban fenntartás nélkül becsült személyektől. Ez fennmarad mindaddig, míg a lényeges belső személyiségvonások megismerése és értékelése létrejön. Teljes mértékben kialakul a megismerés hierarchiája. A serdülőkor kezdetétől képes a legelvontabb gondolkodási műveletek elvégzésére, alkalmassá válik kreatív jellegű fejlesztésre (egyéni, rugalmas gondolatok). Előtérbe kerül tehát az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás. A kritika és önkritika fokozott fejlődésével összhangban növekszik problémaérzékenysége. A személyiség fejlődésének egyik általános jellemzője a differenciálódás. Egyre több időt fordít személyes problémáira, terveire, ábrándjaira, dominál az individualista beállítottság. A megfelelő pályairány megkeresésében segítségre szorul. Fékezhetetlen vitakedv jellemzi, a közéleti magatartás képességeinek kialakítása erre az időre tehető.

1.3.3. A tanuló személyiségének megismerése, kiemelt figyelemmel a serdülőkor és az ifjúkor sajátosságaira

Pedagógiai folyamatunk, tervszerű és szakszerű nevelőmunkánk csak akkor lehet eredményes, ha ismerjük a tanulót, és megfelelő kapcsolatot tudunk vele és környezetével kialakítani. Csak ezek alapján tudjuk azokat a környezeti tényezőket és tanítási módszereket kialakítani, amelyek befolyásolhatják a céljainknak megfelelő személyiség-fejlesztést.

<u>alkalmak</u>	<u>módszerek</u>	következmény	<u>következmény</u>
- tábor - kirándulás - osztályrendezvény - iskolai rendezvény - ünnepség - színházlátogatás - osztályfőnöki és szaktárgyi órák - családlátogatások - folyosói és utcai találkozások - sportrendezvény - tervezett találkozó	- megfigyelés - vizsgálat - mérés - beszélgetés (szülő, volt iskola, barátok, osztálytársak) - konzultáció (tanító kollégák, orvos stb.)		egyéni fejlesztő program kidolgozása a) fejleszt: - osztályfőnök - szaktanár - iskolaorvos b) fejlesztési terület: - értelmi képesség - szociális kompetencia - egyebek csoportalakítási technika kidolgozása, osztályközösség megteremtése, programtervezés (egyéni, közösségi célok megvalósítása)

1.3.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladatok

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Értelmi nevelés. Alkotó tevékenység végzése a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon. Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása. Megismerési vágy kielégítése, fejlesztése.	Lehetőség biztosítása a gyermekeknek az önálló munkára, alkotásra, gondolkodásra. Háziversenyek Könyvtári bűvárkodás A tanulók számára kiírt pályázatokon való részvétel (tantárgyi, képzőművészet, versírás, stb.)	Tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon egyénre szabott feladatokat is adunk a tanulóknak, s azokat mindig számon is kérjük.
A tanórai légkör oldottságának, feszültségmentességének biztosítása.	Pozitív, motiváló értékelés, a hiányok feladatként való megjelölése.	Tanulóink érzik a fejlődésüket segítő motiválást, a sikerélményhez való juttatást.
Követelménytámasztás, ellenőrzés, önellenőrzés. Rendszeres szóbeli és írásbeli értékelésben részesítjük a tanulóinkat.	Házirend, tantárgyi követelmények. Tantárgyi értékelések, magatartás és szorgalom értékelése. Szülői értekezlet, fogadóóra.	A magatartás, szorgalom, a szóbeli feleletek értékelését önmaga is elvégzi, képes értékelni, és reális képet kialakítani önmagáról (magatartásáról, szorgalmáról, teljesítményéről) és társairól az 5. évfolyamtól kezdődően.
Lehetőséget adunk az önértékelésre. Önvizsgálat, önismeret, reális énkép kialakításának segítése.	Osztályfőnöki órák személyiség fejlesztő programjai. Empátia- és kommunikációfejlesztő tréningek, gyakorlatok.	
Önirányítás, önalakítás, önfejlesztés lehetőségének biztosítása.	Szociális készségfejlesztő módszerek a beilleszkedésre, a helyes viselkedési normák kialakítására	
Munkához szoktatás, kitartás, munkabírási fokozása, akarati nevelés.	Aktivizálás, motiválás a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.	Érték a tanulóknál az aktivitás.
Szeretetteljes légkör, érzelmi és erkölcsi, személyközpontú nevelés megvalósítása.	Állandó kommunikáció a bizalom jegyében (tanuló-tanár, tanár-tanár, tanuló-tanuló) Pozitív megerősítés. Hittan és erkölcstan tanítása.	Az iskolában a tanulóink többsége „védtetnek” érzi magát, ismeri és alkalmazza az alapvető erkölcsi normákat.
Önismeret és társas kultúra fejlesztése. Nehézségek, konfliktusok megoldásához vezető technikák, utak megmutatása.	Személyes példamutatás, kommunikáció. DÖK tevékenysége. A tanulók bevonásával történő közös eszmecsaták.	Tanulóink többsége reális énképpel rendelkezik, konfliktusait erőszakmentesen megoldja, vagy kéri a nevelő segítségét.
Nemzeti öntudat fejlesztése, hazafias nevelés. Tanulóink megismerik a szülőhely a haza a lakóhely és iskolánk múltját, jelenét, névadónk életútját.	Ünnepélyek, kirándulások, osztályfőnöki és tantárgyi órák. Vetélkedők, Arany napok	Ünnepélyeken, kirándulásokon, egyéb rendezvényeinken tanulóink 90%-a fegyelmezetten részt vesz.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>

Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés. Tanulóinkban felkeltjük az igényt a közösségi tevékenységekre, az iskolai közéletben való aktív részvételre.	DÖK tevékenysége, osztály-szintű feladatok, felelősi rendszer működtetése. Tanulmányi, művészeti versenyeken való részvétel.	Tanulóink 100%-a úgy érzi, hogy véleményezési, választási joga van az iskolai közösségben. A diákok 10%-a aktív feladatot vállal.
Testi-lelki egészségre, harmonikus életvitelre, családi életre nevelés. Sportolási lehetőségek biztosítása Szabadidős programok szervezése	Mindennapos testnevelés, ISK foglalkozások szervezése, népszerűsítése. Osztályfőnöki órán szakemberek felvilágosító óráinak beépítése. Egyéb tanórán kívüli foglalkozások. Kirándulások, túrák, vetélkedők. Személyes példamutatás. Mentálhigiénés programok.	Tanulóink 60%-a aktív ISK tag (3 sportágba kapcsolódhat be, kosárlabda, atlétika, labdarúgás). A fizikai állapotfelmérés eredményei javuló tendenciát mutatnak.
Fenntarthatóságra, fogyasztóvédelemre, környezettudatosságra nevelés	Osztályterem rendje, tisztasága. Saját környezetük rendjének megőrzése. Helyi környezetvédelmi akciókban való részvétel.	Minden tanulónk legalább évente egyszer környezetszépítő tevékenységet végez.
Segítő életmódra, felelősségvállalásra, önkéntességre nevelés, pozitív értékrend elfogadtatása. Szociális képességek kiépítése, és felelősség elsajátíttatása.	Tanórai és tanórán kívüli alkalmak „teremtése”, kihasználása. Példaadás, pozitív megerősítés. Szabálytudat, döntési szabadság gyakorlása.	Tanulóink többsége rendelkezik a szociális képességekkel. Életkorának megfelelően felelősséget vállal. Alkalmazkodik a közösségi szabályokhoz.
Preventív védelem. Probléma-felismerés és kezelés. Kapcsolati, beilleszkedési, közösségi problémák feldolgozása. Személyiségkorrekció, pótló fejlesztés (tartós, illetve alkalmi tüneti viselkedés, magatartási probléma, teljesítményzavar felismerése, kezelése).	Tanórán és tanórán kívül. Együttműködés a szakszolgálatok szakembereivel, közös ellátási-fejlesztési terv kialakítása. Pedagógus, pszichológus együttműködése. Pedagógus, pszichológus, Családsegítő központ, iskolaorvos, Gyermekjóléti Szolgálat.	A személyiségfejlesztés során jelentkező problémák (magatartás, teljesítményzavar) időben történő észlelése, diagnosztizálása, kezelése (szakember segítségével). A szülők érzik a pedagógus segítő szándékát.
Művészeti nevelés, esztétikai élmények szerzése, nyújtása. Médiatudatosságra nevelés. Önfegyelem, viselkedés gyakoroltatása.	Irodalom, zene, képzőművészet, tánc. Hangverseny, múzeum, színházlátogatás, galéria, mozi. Kritikus média és IKT eszközhasználat.	Igény ébred a tanulóknál érzelmi életük, esztétikai érzékük gazdagítása iránt.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>

Pályaorientáció, pálya- és iskolaválasztás segítése. Együttműködés az érintett középiskolákkal, szülőkkel.	Pályaorientációs foglalkozások, szakmák megismertetése. Iskolalátogatás, tájékoztatás. Mentorálás.	A tanulók 90%-a az általa megjelölt középfokú iskolába nyer felvételt.
Gazdasági és pénzügyi nevelés. Az erőforrásokkal való gazdálkodás alapismereteinek elsajátíttatása az életkornak megfelelően	Tervkészítés és megvalósítás. Kutató és gyűjtőmunka, prezentáció, problémamegoldás. Könyvtár és IKT használat. Takarékoskodás.	Tanulóink életkori sajátosságainak megfelelően ismerik a család gazdálkodásának jellemzőit, a
Részcélok, feladatok	Eszköz, eljárás, módszer	A teljesülés kritériuma
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése, a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése a humán és tárgyi erőforrás lehetőségének függvényében.	Az érintett tanulók szükségleteihez igazodva az IPR és az SNI fejlesztő program működtetése. Egyenlő bánásmód érvényesítése, hátránykompenzáció a köznevelési intézmény lehetséges eszközeivel.	Nincs lemorzsolódó tanuló. Sikeres integráció és integrációs felkészítés, a tanuló jól érzi magát az iskolában. Az iskolában nem fordul elő szegregáció.

1.4. A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉssel ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

1.4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az **egészségnevelés** átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, harmonikus életvitelének kialakítását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen folyamatosan nyomon követni saját egészségi állapotát, érzékelni a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotát érintő hatásokat, és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. Az egészséget nem életcélként, hanem a mindennapi élet erőforrásaként értelmezzük.

Az **egészségfejlesztés célja**, hogy a tanulók és kisebb-nagyobb közösségeik képessé váljanak az egészség feletti kontroll megszerzésére annak érdekében, hogy javuljon az egészségi állapotuk és az életminőségük.

Közvetlen célunk a prevenció, a tanulók egészségvédelme, egészségfejlesztése és az egészséges életmódra történő felkészítése. Ezt úgy tudjuk elérni, ha tanulóinkkal megismertetjük, elfogadtatjuk a célhoz vezető szabályokat, és rendszeres gyakorlással segítjük a beépülésüket a tanulók mindennapi szokásrendjébe.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakítjuk ki.

Céljaink

- Biológiai létünk jobb minősége érdekében a rendszeresség, tudatosság és igényesség kialakítása a tanulóban személyes egészségük és környezetük megóvásával, fejlesztésével.
- A személyiség és a társas kapcsolatok egészséges működéséhez szükséges készségek harmonikus fejlesztése.
- Testi-lelki egészség-prevenció, a kiegyensúlyozott, teljes élethez szükséges készségek, képességek tervszerű megerősítése.

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Személyi és környezeti egészségkultúra A helyes testápolásra, higiénés magatartásra nevelés A személyi higiénia iránti tartós igény kialakítása (tisztálkodás, testápolás, öltözködés) A környezet tisztaságára, megóvására és védelmére szoktatás. A háztartásban előforduló, egészségre veszélyes anyagok, helyzetek. Környezet- és természetvédelem. Egészséget támogató tanulási környezet biztosítása. A helyi tanterv kapcsolódó tananyagának változatos módszerekkel történő feldolgozása (környezetismeret, biológia, kémia, egészségtan, osztályfőnöki, stb.) és tanórán kívüli programok megvalósítása az éves munkaterv szerint.	Az osztályfoknak megfelelő felvilágosítás az osztályfőnök, védőnő és iskolaorvos bevonásával. Fogászati hónap. Rendszeres iskola-egészségügyi szűrővizsgálatok. Az alkalomhoz illő öltözködésre szoktatás (iskola, színház, ünnepély). Testnevelés órák utáni rendszeres tisztálkodás. A közvetlen környezet (osztályterem, iskola és környéke, lakóhely) biztonságának, tisztaságának megóvása, otthonossá tételében való aktív tanulói közreműködés. „Tiszta, rendes osztály” mozgalom működtetése a Diákönkormányzat vezetésével. Házirendi szabályok gyakoroltatása. Szelektív hulladékgyűjtés, környezetvédelmi akciók. Helyes munkarend, órarend.	A tanulók tisztán, ápoltan jelennek meg az iskolában (test, haj, köröm, száj; öltözködés) és alkalomhoz illően a különböző iskolán kívüli programokon. Elemi szokássá vált az étkezés előtti, valamint WC-használat utáni kézmosás. A tanulók egyénileg és közösségeikkel együtt is rendet tartanak szűkebb és tágabb környezetükben, aktívan vesznek részt annak szépítésében.
Táplálkozás Az iskolai étkeztetés feltételeinek javítása, fejlesztése. Egészséges táplálkozásra nevelés, fogyasztóvédelmi ismeretek. Megfelelő étkezési szokások és kultúra kialakítása. A rászoruló tanulók étkeztetésének támogatása (igazgató, gyermekvédelmi felelős, osztályfőnök szükség szerinti intézkedéseket tesz)	Tárgyi feltételrendszer javítása. Iskolai étkeztetés szervezése; a rendszeres ebédfogyasztás szokásának kialakítása. A korszerű táplálkozás, valamint a napi és évszakos ritmus megismertetése. Az étkezés higiénijának, kultúrájának és társas jellegének fejlesztése. A káros táplálkozási szokások következményeinek	Az iskolai étkeztetési rendszer megfelel a korszerű követelményeknek. Az iskolai ételek, büfé minősége, tartalmassága megfelel az egészséges táplálkozás követelményeinek. A tanulók ismerik az étkezés, táplálkozás egészség befolyásoló szerepét; elsajátították az alapvető táplálkozási ismereteket, betartják a táplálkozás higiéniai, szabályait.

	tudatosítása. (pl. kóla, cukros üdítők fogyasztása) osztályfőnöki órán (beszélgetés, anyaggyűjtés). Helyes magatartásformák megerősítése, példaként állítása.	
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Mozgás A rendszeres mozgás (testnevelés óra, túra, kerékpár, csapatjátékok, stb.) egészségmegőrző hatásának tudatosítása (Ép testben, ép lélek) Tanulóink felkészítése a balesetveszélyes helyzetek elkerülésére. Közlekedési ismeretek oktatása. Mozgásszerv-rendszeri szűrések. Fizikai, értelmi és akarati tulajdonságok, társas kapcsolatok fejlesztése.	Mindennapos testnevelés, könnyített és gyógytestnevelés biztosítása. Rendszeres testedzés a tanórákon kívül (ISK, versenyek, vetélkedők, sportnapok, stb.). Házi bajnokságok, vetélkedők szervezése, részvétel sportversenyeken, kirándulásokon. Helyes napirend kialakítása. A közlekedési szabályok (gyalogos, kerékpáros, tömegközlekedés) gyakorlása. Rendszeres munka- és balesetvédelmi oktatás osztályfőnöki órákon, és a tantárgyak jellegének megfelelően.	A rendszeres testmozgás a tanulók szükségletévé válik. Életkoruknak megfelelő állóképességgel és terhelhetőséggel rendelkeznek; ezt igazolják az évente 2 alkalommal végzett fizikai állóképesség felmérések eredményei. A szemléletformálás eredményeként a tanulók igénylik az életmódszerű mozgást; ismerik a balesetveszélyes helyzetek elkerülésének lehetőségeit. Tanulóink eredményeket érnek el és tisztesen helytállnak a különböző sportversenyeken.
	Együttműködés a szülőkkel, az egészségügyi szolgálattal, a rendőrséggel, civil szervezetekkel, sportegyesületekkel. A mozgáskultúra örömszerző funkciójának (csapattagság, versenyek, akciók) megtapasztalása. Erőnlét, terhelés, fittség és állóképesség differenciált egyéni fejlesztése a testnevelés órákon. Jellemformáló helyzetek felhasználása a mintaadásra.	A csoportos játékok, sporttevékenységek hatására fejlődnek a tanulók együttműködési és társas készségei.

<i>Részcélok, feladatok</i>	Eszköz, eljárás, módszer	A teljesülés kritériuma
Érzelmi, erkölcsi és családi életre nevelés. A családi életre és szexualitásra nevelést az életkori sajátosságokhoz igazított tartalmi keretek között a helyi tantervben részletezett módon végezzük. Erkölcstan oktatása, hitoktatás lehetőségének biztosítása A társadalmi szinten elvárt magatartásformák kialakítása. Érzelmi intelligencia fejlesztése. Alapvető erkölcsi értékek megismertetése. A család szerepének tudatosítása. Barátság, párkapcsolat, szexualitás szerepe az egészség megőrzésben.	Egyéni és csoportos beszélgetések, iskolai partnerek bevonása; példák, élmények (szépirodalom, film, színház) feldolgozása. A szexualitás biológiai aspektusainak megismertetése az adott korosztálynak megfelelő szemléltető filmek, szakkönyvek, segédanyagok felhasználásával. A korai nemi élet és szexuális aktus nem-kíváncsi következményeinek (terhesség, szexuális úton terjedő betegségek, kiégettség) megismertetése szakemberek bevonásával. Családmodellek bemutatása. Családi munkamegosztás (anyagi háttér, egzisztencia). Segítségnyújtás serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód problémák, krízisek megoldásához. Hagyományos egészség-nevelés, felvilágosítás a védőnő bevonásával.	A tanulók ismerik a család szerepét, jelentőségét, a társadalmilag elfogadott, alapvető erkölcsi értékeket, magatartásformákat. Életkoruknak megfelelően tisztában vannak a felelősségteljes párkapcsolat, párválasztás és családtervezés jellemzőivel; ismerik a korai nemi élet veszélyeit. Tudják, hogy krízishelyzeteikben hová fordulhatnak segítségért.

<i>Mentálhigiénés nevelés</i> <i>A reális önismeret, helyzetfelismerő és problémamegoldó képesség, valamint a döntésre való készség kialakítása.</i> <i>Stressz- és konfliktuskezelő technikák kiépítése (osztályfőnök és drámapedagógus bevonásával).</i> <i>Optimális intellektuális és érzelmi fejlődés biztosítása.</i> <i>Pozitív énkép, reális önismeret kialakulásának segítése</i> <i>Pályaválasztásra való felkészítés.</i> <i>Elfogadó pedagógiai légkör, társas támogatás biztosítása, ami segíti a tanulók objektív önértékelését és önfejlesztését.</i> <i>Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés.</i> <i>Krízishelyzetekben pszichológus, gyermekvédelmi szakember bevonása a problémakezelésbe.</i> <i>Tolerancia fejlesztése, pozitív jövőkép kialakulásának támogatása, rekreációs lehetőségek bemutatása.</i>	Érdekérvényesítő tevékenység a diák-önkormányzati munkában osztály és iskolaszinten. Napi megerősítés, elfogadó pedagógiai légkör kialakítása. Az értékelés során nem az embert, hanem a cselekedetét minősítjük (Gordon módszer). Önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása. Beszélgető-körök, tréning és drámapedagógiai módszerek alkalmazása. A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szülői értekezletek, fogadóórák. Magatartás zavarok jelentkezése esetén családlátogatás. Az osztályfőnöki órákon stressz-feloldó technikák átadása (pl. relaxáció, autogén tréning), a konfliktuskezelés módszereinek megismertetése és gyakorlása, a lelki egészségvédelem tudatosítása. Segítő kapcsolatok működtetése, esetmegbeszélések más intézmények szakembereinek bevonásával. Pozitív közösségi élmények. Önismereti és csoportfoglalkozások.	Tanulóink tisztában vannak a jogaikkal és kötelességeikkel, és az elvárások tükrében alakítják magatartásukat (ezzel a konfliktushelyzetek mérséklődnek). A tanulók többsége pozitív és reális énképpel, objektív önismerettel, megfelelő jövőképpel rendelkezik, képes új célokat kitűzni és megvalósítani. Ismerik és alkalmazzák az alapvető konfliktus- és stressz-kezelési technikákat, a toleráns magatartás szabályait.
---	--	---

Részcélok, feladatok	Eszköz, eljárás, módszer	A teljesülés kritériuma
Szociális, prevenciós feladatok A szociális biztonság feltételeinek javítása a rászorulóknál (gyermekvédelmi feladatok ellátása). Iskola-egészségügyi ellátás. Korai szűrésekben való részvétel biztosításával a betegségek megelőzése. Elsősegély-nyújtási ismeretek átadása. Együttműködés az egészségügyi, szociális ellátó és pedagógiai szakszolgálati intézmények munkatársaival. A függőséghez vezető motívumok felismertetése (szenvedélybetegségek), az élvezeti szerek (drog, alkohol, dohányzás) elutasítására nevelés. Az érzelmi intelligencia, a társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése (szolidaritás, előzékenység, együttérzés, előítélet-mentesség) Esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosítása az egészségnevelés területén is.	Gyermekvédelmi feladatok tervszerű ellátása, és a jelzőrendszer működtetése. Együttműködés a segítő intézményekkel. Szűrővizsgálatok lebonyolításának segítése (fogászati, képességvizsgáló, stb.) Interaktív beszélgetés osztályfőnöki és tantárgyi órák keretében a dohányzás - alkohol - drog pusztító hatásáról. Beszélgetéssel egybekötött oktatófilmek megtekintése, prevenciós előadások. Tanórán kívüli foglalkozások, problémamegoldó, szituációs és szimulációs gyakorlatok, esetelemzések. A tolerancia és elfogadó magatartás gyakorlása nap mint nap. Aktuális újságcikkek, TV adások elemzése, megbeszélése; a média kedvezőtlen hatásainak kivédése. Attitűdvizsgálatok. A SNI, HH és HHH tanulók szűrővizsgálatának elősegítése. Szociális támogatások, képességfejlesztő foglalkozások.	Tanulóink ismerik és képesek a gyakorlatban alkalmazni az elsősegély-nyújtás elemi szabályait. A partnerintézményekkel való együttműködés eredményeként tanulóink megfelelő szociális, egészségügyi és prevenciós ellátásban részesülnek. Az egészséges életmódra nevelés területein javul a pedagógusok, tanulók, és a család kapcsolata. A tanulók ismerik a nikotin, az alkohol és egyéb drogok pszichikumra gyakorolt viselkedésmódosító hatását, el tudják utasítani a használatukat. Az attitűd vizsgálatok eredményei visszaigazolják tanulóink szociális érzékenységének, érzelmi intelligenciájának fejlődését. Az iskola a rendelkezésére álló pedagógiai eszközökkel minden tanuló számára biztosítja az egészségfejlesztés lehetőségét.

1.4.2. Iskola-egészségügy

Oltások

- Oltások előtt szülők, tanulók, osztályfőnökök, igazgató tájékoztatása
- Iskolaegészségügyi törzslapon a tanulók személyes adatainak, oltásainak, a szűrővizsgálat eredményének dokumentálása.

Szűrővizsgálatok

- tisztasági vizsgálatok negyedévente (tetvesség megelőzése)
- fejlettség vizsgálata: súly, magasság; (1., 3., 5., 7. osztályban van)
- érzékszervek vizsgálata: hallás, látásélesség, színlátás;

- vérnyomásmérés, golyva, tartási rendellenességek, stb.

Orvosi vizsgálat

- Bőr, csont, izom, keringési, emésztőszervi, húgy – ivarrendszeri légzőszervi stb. betegségek szűrése.

Felvilágosító, egészségnevelő előadások tartása:

- Egészséges táplálkozás: 5. évfolyamos tanulók,
- Serdülés, menstruáció; szenvedélybetegségek megelőzése: 6. évfolyamos tanulók,
- Felvilágosító óra 8. évfolyamos tanulók számára, természetismeret, egészségvédelem, osztályfőnöki órákon.
- Egészségnevelő – táplálkozás, fogápolás – higiénés előadások, beszélgetések az Iskolai egészségnapon.

Az egészségnevelés helyi és jövőre irányuló elkötelezettsége miatt az egészségnevelési programunknak folyamatosan reagálnia kell a világban, és a szűkebb környezetbe bekövetkező változásokra. Ezért az egészségnevelési programot folyamatosan felülvizsgáljuk, megújítjuk.

1.4.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek

A bajba került társainknak nyújtott segítség elvárható emberi cselekedet. Az ehhez szükséges tudás alapjainak elsajátítása lehetőséget biztosít a szakszerű alkalmazásra, ha arra van szükség.

Az **elsősegélynyújtás célja** az élet megmentése, a további egészségkárosodás megelőzése, a beteg mielőbbi végleges ellátásának és gyógyulásának elősegítése.

Adott szituációban a legfontosabb, hogy gyorsan és hatékonyan tudjunk segítséget adni.

Tanulóink elméletben, és gyakorlatban is elsajátítják az életkoruknak megfelelő, legalapvetőbb elsősegély-nyújtási technikákat, melyhez a pedagógusok megfelelő motivációt biztosítanak.

Az elmélet elsajátítása és a gyakorlati feladatok megoldása során a tanulók jártasságot szereznek

- a veszélyes helyzetek felmérésében, a helyszínen való tájékozódásban,
- veszélyes helyzetben való nyugodt, logikus cselekvésben,
- a helyszín biztosításában, a szakszerű segítségkérésben,
- a sérülttel történő kommunikációban,
- a sérülések felismerésében, a sérültek alapszintű ellátásában.

Az elsősegély-nyújtás oktatása hozzájárul a tanulók szabálykövető magatartásának, felelősségteljes és segítőkész attitűdjének kialakulásához, az emberi élet tiszteletének megerősítéséhez, és nyitottá, cselekvőképessé teszi őket a vészhelyzetben szükséges segítségnyújtásra.

Céljaink

- A testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés, melynek eredményeként a tanuló alapvető, szakszerű segítséget tud nyújtani a rászorulóknak.
- A sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása.
- A tanuló a veszélyhelyzetben, megfelelő kompetenciák birtokában és azok ismeretében hatékonyan tudjon és merjen segíteni embertársainak.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának elsődleges szinterei, formái

- a **tanítási órák**: osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika, technika és életvitel, testnevelés (alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek, segélyhívás, mérgezések, vegyszer okozta sérülések, balesetmentes kísérletezés, égési sérülések, áramütés, közlekedési és sportbalesetek, természeti eredetű veszélyforrásokból adódó és háztartási balesetek, helyszínbiztosítás, stb.)
- **tanórán kívüli lehetőségek**: egyéb tanórán kívüli foglalkozás, szakkör, iskolai sport és/vagy egészségnap, kirándulások, túrák (közlekedési és balesetvédelmi ismeretek), témanapok, témahetek, projekt;
- kapcsolódás **más intézmények, szervezetek** programjához

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának munkaformái

- frontális munka,
- egyéni munka,
- párban folyó tanulás,
- csoportmunka,
- a munkaformák szimultán alkalmazása.

Alkalmazott módszerek

- elméleti tudnivalók feldolgozása,
- külső előadók (mentőszolgálat, iskola-egészségügyi szakemberek, rendőrség, stb.) meghívása,
- tanári prezentáció, képek,
- tesztek, feladatlapok,
- ismeretterjesztő kiadványok, oktatófilmek,
- gyakorlat bemutatása, reprodukálása, alkalmazása,
- elsősegély-nyújtáshoz szükséges eszközök, anyagok felhasználása,
- szituációs, szimulációs feladatok,
- interaktív gyakorlatok,
- esetelemzések.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek tananyagtartalmát a helyi tanterv tartalmazza.

1.5. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

„Az ember társas lény... az emberek azért élnek közösségben, mert a boldogságot keresik, és együtt könnyebben boldogulnak” / Arisztotelész/

A tanulói közösségfejlesztésre irányuló nevelő-oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és tanulók, gyerekek közvetlen személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség, szülő és család ráhatásán keresztül érvényesül.

1.5.1. A közösségnevelés folyamata, feladatai, formái intézményünkben

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

- Intézményünk ezt a folyamatot sajátos eszközeivel fejleszti. A közösségi lét alapja az a csoport vagy osztályközösség, amelynek tevékenységéért az osztályfőnök, nevelő felel. A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát

értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig. A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A pedagógusoknak segíteni kell a közösségek egyéni arculatának és hagyományainak kialakítását. Ápolni és formálni kell a tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normákat, kereteket. Rendszeressé kell tenni a közösségek tevékenységét.
- A tagintézmények legnagyobb tanulói képviselői fóruma a diákközségi gyűlés, amelyet évente legalább egyszer össze kell hívni.
- Az intézményben működnek a tájékoztatás csatornái, az információáramlás kétoldalú.
- A házirendek mindazon tisztségeket felsorolják, amelyeknek munkájára az egész közösség számít.
- A megbízások adása, számonkérése, tanulók bevonása az iskolai életbe, művészeti csoportokba, sportcsapatokba, mind hozzájárulnak a közösségi neveléshez.
- A közösségfejlesztés folyamata - az előzőek alapján - figyelembe veszi az életkori sajátosságokat. Véleményünk szerint csak ott lehet közösséget kialakítani, ahol a személyiség formálásával törődnek. A kettő kölcsönös hatása segítheti pedagógiai céljaink megvalósítását. A szocializációs folyamat már a nevelés-oktatás első szakaszában elkezdődik, ahol a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozása történik. Fontosnak tartjuk, hogy már itt megismerkedjen a gyermek a helyes magatartásformákkal, és azokat a megfelelő környezetben gyakorolják is. A tanító kiemelt feladata, hogy erősítse a kortárs kapcsolatokat, valamint praktikus ismereteket adjon az elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatban. A tanárok már a demokrácia, a társadalom működési mechanizmusait leképező gyakorlati mintákat közvetítenek, és azok kialakítását szorgalmazzák. Ennek révén az iskola tudatosan fejleszti a társadalmi beilleszkedéshez elengedhetetlenül szükséges szociális és állampolgári kompetenciát, felkészítve a tanulókat a felnőtt lét szerepeire.
- Az életkor változásával nem csak a kortársi kapcsolatokat, hanem a nemzedékek és a nemek közötti együttműködést, tiszteletet is alakítjuk.
- Az iskolákban működő, diákokat is magában foglaló szervezetek, az osztályfőnöki és történelem tantárgy programjai segítik az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezését.
- A pedagógusok nevelő-oktató munkájukban, gyakorlati példaadásukkal, a mindennapi életvitellel, az emberi együttműködés formáival ismertetik meg a tanulókat. A közösségi nevelésben nagy szerepet kap az együttműködés értéke a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban.
- Fontos feladat, hogy megteremtődjön az összhang az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés között. Itt is mintát ad és példát mutat az iskola tantestülete. Meg kell mutatni, és mélyen tudatosítani kell, hogy az érzelem, az értelem és a cselekvés milyen összefüggésben van egymással.

1.5.2. A közösségi nevelés speciális feladatai, eszközei és elvárásai:

- A tanulók közvetlenül kapcsolódjanak be településük, közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Vegyenek részt osztálytermük, az iskola és udvara szépítésében, gondozásában. Őrizzék meg az épített és a természeti környezet szépségét, lépjenek fel a szándékos rongálás, környezetszennyezés ellen. A fiatalok lássák és érezzék át lakóhelyük értékeit, szépségeit. A pedagógusok fordítsanak időt és energiát az egyházi és világi épületeink, múzeumaink és gyűjteményeink, köztéri szobraink és természetvédelmi területeink bemutatására.
- Közvetlenül segítjük tanulóinkat az értékteremtés közös folyamatának megismerésében. Az intézmény fejlesztése, a település lakosságát szórakoztató műsorok, ünnepi megemlékezések előadása ezt a tevékenységünket szolgálja.
- A hon- és népismeret segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. A nemzetiségi hagyományok, a nyelv ápolása erősítse a kisebbségekkel, más népekkel való kapcsolat kiépítését. Erősítsük a néphez, Magyarországhoz való kötődést, az együvé tartozás érzését.
- Az iskola segítse elő a közvetlen tanulói részvételt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. A testvériskolai kapcsolatok, levelezések, kirándulások, közös nyelvtanulások, együttes munkák járuljanak hozzá más népekkel való együttműködés szükségességének felismeréséhez, Magyarország Európában és a világban betöltött szerepének értékeléséhez, a nyelvismeret, a kommunikáció fejlesztéséhez.
- A nevelő-oktató munkában arra törekszünk, hogy a tanulók nyitottak és megértők legyenek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, és becsüljék meg ezeket.
- A kommunikációs kultúra fejlesztésének középpontjába az önálló ismeretszerzést, a véleményformálást és kifejezést, a vélemények, érvek kifejezésének, értelmezésének, megvédésének képességeit állítjuk. Iskolánknak az új információs környezetben eligazodó és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelnie. Ehhez ki kell használni a közösségi formákat, osztályfőnöki és tanítási órákat és az órán kívüli nevelés lehetőségeit.
- Pedagógusaink kialakítják a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Fontos feladatunknak tekintjük a közösség szakkörök, csoportok formájában kifejtett művészeti- és sporttevékenységét. A versenyek és vetélkedők jó terepet szolgáltatnak a közösség kialakításához. Ösztönözzük a közös színház-, mozi-látogatásokat, kirándulásokat és táborokat. Az iskolai zenés rendezvényeket is felhasználjuk az iskolai közösség fejlesztéséhez.
- Szabályzataink, és azok betartatása közvetíti a társadalom által elvárt magatartási és illem-szabályokat. A közös szórakozás és együttlét hozzájárul a kulturált viselkedés, az izléses öltözködés és a megjelenés, valamint a társas kapcsolatok elsajátításához.

1.5.3. A diákközösségek nevelési céljai, feladatai:

1. oszt.: Az osztályközösség megszervezése. Az iskola belső rendjének elsajátíttatása, betartatása. A helyes tanár-diák viszony alapjai. A közös játék szabályai. A helyes étkezés, az önálló öltözködéselsajátíttatása. Felelősi rendszer kialakítása, egymás elfogadása. A szülő-iskola kapcsolat kialakítása, családlátogatások.

2. oszt. Az osztályközösség erősítése, a Házi rend pontos ismerete, betartása. Tanulóközösségek, tanulópárok kialakítása, differenciált munkavégzés. Munkavégzés az

iskoláért. Egymás értékelésének kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért. A szülői kapcsolat erősítése, közös kirándulás a szülőkkel.

3. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a felelősi rendszer önálló kialakítása. Egymás elfogadása, az osztálytárs segítése /gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás/. Az osztály rendjének önálló megtartása, a Házirend betartása. A kulturált beszéd, a szabatos fogalmazás kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért /versenyek, rendezvények/. A differenciált munkavégzés rögzítése, gyakorlata. Közös programok a szülőkkel /kirándulás, anyák napja, stb./.

4. oszt.: A házirend betartása. Egymás elfogadása, megbecsülése. Az idősebb társakkal, a felnőttekkel kialakított kapcsolat fejlesztése A szabadidő részben önálló megszervezése. Az osztályközösség megszilárdítása. Felelősség önmagáért, a társakért. Munkavégzés az iskoláért. Részvétel az iskola szakköreiben. A kitartás, az önmérséklet fejlesztése. Részben önálló rendezvények a szülőkkel közösen. Részvétel a diákönkormányzat munkájában.

5. oszt.: Az osztályközösség erősítése. A tanulóközösségek kialakítása. Aktív részvétel a szakkörök munkájában. Kiskamasz-kori helyes kapcsolatok elsajátítása. A Házirend betartása. Aktív részvétel a Diákönkormányzat munkájában. Szereplés iskolai rendezvényeken, részvétel iskolai, városi versenyeken, ünnepeken. Munkavégzés az iskoláért, az iskola környezetének védelme. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért. Közös programok a szülőkkel.

6. oszt.: Az osztályközösség erősítése. Egymás elfogadása, megbecsülése. A kiskamasz-kori durvaságok leküzdése, az önuralom fejlesztése. Mások véleményének elfogadása, az egészséges vitaszellem kialakítása. Az egészséges életvitel elsajátítása. Az önállóság fejlesztése a tanulás, a munkaszervezés, a szabadidő hasznos eltöltése terén. A szülőkkel kialakított kapcsolat további erősítése. Aktív részvétel a Diákönkormányzat munkájában. Részvétel iskolai versenyek, rendezvények megszervezésében, lebonyolításában. Önálló véleménynyilvánítás az értékelésnél, jutalmazásnál, a magatartási és szorgalmi jegyek elbírálásánál.

7. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a Házirend betartása. Az önálló tanulás folyamatos erősítése. A kamaszkor testi és lelki problémáinak megismertetése, leküzdésükre történő nevelés. A másság és önmaguk elfogadására nevelés. Ismerjék meg önmaguk értékeit, tudjanak örömet találni mindennapjaikban. Társas kapcsolatukban a helyes példák megtalálása, azok követése. Az iskolához kötődésük további erősítése. Aktív szerepvállalás az iskola életének szervezésében, lebonyolításában /Diákönkormányzat, versenyek, rendezvények, ünnepek/. Az iskolán kívüli helyes magatartás megkövetelése. A rájuk leselkedő veszélyek /drog, csavargás stb./ tudatosítása, a megelőzés módjának elsajátíttatása, gyakorlata. A megfelelő vitaszellem gyakorlása, a szabatos, kulturált kifejezőmód erősítése. Munkavégzés az iskoláért.

8. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a Házirend betartása. Az önálló tanulás. A kamaszkor testi és lelki problémáinak megismertetése, leküzdésükre történő nevelés. A másság és önmaguk elfogadására nevelés. Ismerjék meg önmaguk értékeit, tudjanak örömet találni mindennapjaikban. Társas kapcsolatukban a helyes példák megtalálása, azok követése Aktív szerepvállalás az iskola életének szervezésében, lebonyolításában /Diákönkormányzat, versenyek, rendezvények, ünnepek/. Az iskolán kívüli helyes magatartás megkövetelése. A rájuk leselkedő veszélyek /drog, csavargás stb./ tudatosítása, a megelőzés módjának elsajátíttatása, gyakorlata. A város közéletének megismerése. A helyes pályaválasztás kialakítása, felelősségtudatuk erősítése. A megfelelő vitaszellem gyakorlása, a szabatos, kulturált kifejezőmód erősítése. Munkavégzés az iskoláért

A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a közösség (család, iskola, baráti kör, sportkörök, művészeti csoportok, egyház...). Az igazi nevelőközösség a legegyetemesebb emberi,

kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, és messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi forma, segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakozását az egyéni lehetőségeknek megfelelően.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

1.5.4. A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi formák

1.5.4.1. A tanítási órán

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés feladatai:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.)
- a tanuló ismerje régióink sajátosságait, értékeit
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában
- személyes példamutatás
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása
- jutalmazás és büntetés alkalmazása
- a másság elfogadása
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt ismerje a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja, ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a tananyag elsajátítása az alábbi módon segíti:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,

- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és a környezeti szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és – kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülése, az egészség megőrzésére
- személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felsős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- kapjon átfogó képet a munka világáról,
- a változatos munkaformák erősítsék a közösségért és az egymásért való felelősség érzését.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

1.5.4.2. Osztályfőnöki órán

Az osztályfőnököknek jelentős szerepük van az új osztályközösségek kialakításában. Közös programokkal, közösségi játékokkal elősegíthetik, hogy a gyerekek minél előbb megismerjék egymást.

Fontos feladat a beilleszkedési problémák kezelése. Észrevétlenül, de irányítani kell, hogy az osztályban a jól tanuló, emberileg is értékes személyek legyenek a népszerűek, a vezető egyéniségek. A negatív hatást kifejtő tanulók tevékenységét határozottan más irányba kell terelni. A közösség fejlesztésére jó lehetőséget biztosít az osztálykirándulás. Szorgalmazzuk, hogy az anyagi lehetőségek függvényében évente 1-2 napot biztosítsunk arra a tagintézményekben, hogy tanulóink megismerjék az ország különböző területeinek nevezetességeit, természeti tájait. Színház- és múzeumlátogatásokat szervezünk.

1.5.4.3. Tanórán kívüli tevékenységformák, a szabadidő hasznos eltöltése

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,

- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- tudatosodjon bennük, hogy egy pozitív értéket képviselő, közösséghez tartozni jó,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését,
- adjon örömet, biztosítsa az érzelm kifejezés lehetőségét a játék szerepének elismerése munka szerepének tudatosítása

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik a szervezett osztályprogramok keretében. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Hagyományörző tevékenységek

A hagyományörző tevékenységek tagintézményenként eltérőek és változatosak. Ezt továbbra is meg kívánjuk tartani. Ez segíti a gyermek és tanuló kötődését intézményéhez, és az iskolai közösséghez. Intézményünk feladata, hogy tanárok és diákok egyaránt őrizzék a kialakított hagyományokat, a megteremtett értékeket, és törekedjenek újak létrehozására. Rendezvényeinken is fontos feladatnak tartjuk a haza iránti elkötelezettség kialakítását. Elvárjuk azt, hogy azok a települési tagintézmények, ahol a községben, városban nemzetiségek élnek, ápolják a nemzetiségi hagyományokat.

A tanév folyamán intézményi ünnepséget tartunk tagintézményeinknél a következő alkalmakkor:

- tanévnyitó, tanévzáró ünnepély,
- október 6-a, október 23.,
- karácsonyi ünnepség,
- március 15.
- ballagás

Ösztönözzük, hogy tagintézményeink tartsák meg a már bevált és elvárt szülők – nevelők báljait, műsoros esteket, farsangi bálakat. Elvárjuk tagintézményeinktől, hogy településeik ünnepi rendezvényein részt vegyenek, diákokat szerepeltessenek.

Diákönkormányzat

A tanulói közösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenység szervezésének segítésére tagintézményeinkben diákönkormányzatok működnek. A diákönkormányzatok működését a helyi sajátosságok alapján a Házirend illetve saját működési szabályzataik alapján szervezik. Meggyőződésünk az, hogy a diákönkormányzat segíti az iskola munkáját, másrészt igen aktív, döntéshozó testületet is alkot az iskolai szabadidő szervezésében. Szerepük azért is kulcsfontosságú, mert senki náluk jobban nem ismerheti a diákoknak a szabadidős programokra vonatkozó szokásait, igényeit. Az iskolai élet szinte minden területét van mód szabadidős tevékenységgel kiegészíteni. A diákság érdeklődési köre, szokásai, közösségi tevékenységei mind helyet kapnak a szabadidős elfoglaltságok körében. A diákönkormányzatok működtetése az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés hatékony színtere. Az iskolai élet demokratikus gyakorlata az ehhez szükséges részképességek kialakításában nyújthat segítséget.

Tehetséggondozás

Intézményünk kiemelten fontos feladatnak tekinti a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított tehetségjegyeinek feltárását, fejlesztését. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. Jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikai, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Indításukról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Tanulmányi és osztálykirándulások kirándulások

A tanulmányi és a nevelőmunka segítése céljából a nevelők tanulóink számára tanulmányi kirándulásokat szervezhetnek osztály-, tagintézményi és intézményi szinten. Az osztálykirándulások témája lehet: városnézés, múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése. A szaktanárok tantervbe beépítve, minden tanuló számára a részvétel biztosításával tanulmányi kirándulásokat szervezhetnek.

Ösztönözzük, hogy a tagintézményekben pedagógusaink természetjáró kirándulásokat, túrákat szervezzenek, amelyeken a gyerekek, tanulók megismerkedhetnek az ország egy-egy tájegységének flórájával, történelmi, kulturális értékeivel, a történelmi Magyarország értékeivel, más népek kultúrájával. Támogatjuk a testvériskolákba történő látogatásokat is. Ezek a kirándulások önkéntesek, a felmerülő költségeket a szülők fedezik. Amennyiben egy adott osztályban nem minden szülő tudja a tanulmányi kirándulás összegét biztosítani, úgy a látogatás anyaga nem kérhető számon a tanulótól!

Osztályszintű szabadidős foglalkozások

Nagy jelentőséget tulajdonítunk az osztályszintű szabadidős foglalkozásoknak.

- közös szórakozás
- közös készülődés iskolai vetélkedőkre, rendezvényekre
- osztálykirándulás
- anyák napi ünnepély

Alapítványok

A tanulmányi munka színvonalának emelése érdekében, s a szabadidős tevékenységek támogatására (tanulmányi versenyek finanszírozása, táborfejlesztés) a tagintézményeket alapítványok támogatják. Segítjük és szervezzük ezek működését, gyermek és tanuló támogató tevékenységét.

Napközis foglalkozások

A napközis foglalkozások, tanulószobák a tanórai ismeretek, készségek, képességek kialakítására, elmélyítésére biztosítanak lehetőséget. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, valamint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító jogszabályok alapján – amennyiben a szülők igénylik – és erre a fenntartók anyagi fedezetet biztosítanak, 1-8. évfolyamokon megszervezzük a napközis vagy tanulószobai foglalkozást.

Délutáni szabadidős foglalkozások

- sportprogramok, sportkörök,
- színház és mozi látogatás szervezése,
- versenyek,
- vetélkedők,
- játékos programok,
- egészségnap, drogprevenció nap,
- projekt napok,
- hétvégi iskolai programok (elsősorban osztálykeretben)

Iskolai könyvtárak

A tanulás fontos színtere az iskola könyvtára, amely a tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti a tanítási napokon. Az iskolai, vagy településsel közösen fenntartott könyvtárak az iskolai munkát egészítik ki működésükkel. Fontosnak tartjuk, hogy ezt a lehetőséget minél több tanuló használja ki.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket a tagintézményeinkben évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. A felkészítést a nevelők szakmai munkaközösségei, vagy a szaktanárok végzik.

Célunk a szabadidős tevékenységformákban, hogy a diákok majd felnőttként képesek legyenek döntéseikben életmódjukra vonatkozóan a helyes lépéseket megtenni, és képessé váljanak az egészséges életvitel kialakítására.

Az intézményvezetés feladata az, hogy biztosítsa a tanórán kívüli nevelés számára a szakmai és anyagi feltételeket. A pedagógus munkájával hatékonyan szolgálja a szabadidős tevékenységek széles körét és hozzájáruljon a pedagógiai program általános alapelveinek megvalósításához. Az iskolavezetés koordinálja a nevelőtestület munkáját, összehangolja a rendezvényeket, működteti a tanulói szervezeteket és csoportosulásokat, megteremti ezek működésének feltételeit.

1.5.5. A Diákönkormányzat közösségfejlesztő tevékenysége

- A tanulók és közösségeik érdekeinek képviselése (önirányítás, beleszólási jog és kötelesség).
- Öntevékenységre, állampolgáriságra, konfliktusmegoldó készségek fejlesztésére, a vélemények szabad, kultúrált formában történő elmondására nevelés.
- A tanulók vitakészségének fejlesztése, az érvelés megtanítása, a másik ember véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.
- A tanórán kívüli szabadidős tevékenység megszervezése, segítése.
- Szervezőkészség fejlesztése, felelősségérzet kialakítása a közösség irányában.
- Mások munkájának megbecsülésére és értékelésére nevelés.
- Különböző akciók (hulladékgyűjtés, környezetvédelem) szervezésével hozzájárulás a DÖK működési feltételeinek javításához.

A teljesülés kritériumai

- A tanulók többsége szívesen vesz részt a közösségi tevékenységekben.
- A Diákönkormányzat a tanulói érdekérvényesítés, az önkormányzás biztosítása mellett aktív szerepet vállal a viselkedés- és magatartáskultúra fejlesztésében, a pozitív közvélemény formálásában, az erkölcsi értékrend megszilárdításában.
- A közösségben felmerülő problémákat, konfliktusokat az együttműködés, a fejlett társas készségek segítségével és tudatos felnőtt támogatással megnyugtatóan sikerül megoldani.
- Az éves munkatervben szereplő közösségfejlesztő programok megvalósulnak.

- A hagyományápoló programok erősítik tanulóink nemzeti öntudatát, cselekvő állampolgári magatartását.

1.6. A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, értékelése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével, valamint a pedagógiai munkához kapcsolódó adminisztratív tevékenységek ellátása.

A pedagógusok részletes szakmai feladatait személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Legfontosabb feladataik:

- a pedagógiai-szakmai munka tervezése, felkészülés a tanítási órákra,
- a tanulók dolgozatainak összeállítása és javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, a helyettesített órák vezetése,
- javító, különbözeti, és osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek, tanulmányi és egyéb versenyek anyagának összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek, vetélkedők lebonyolítása,
- tehetséggondozás; az IPR programban résztvevő és SNI tanulók fejlesztésével, felzárkóztatásával kapcsolatos feladatok,
- felügyeletet biztosít, illetve részt vesz a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, méréseken,
- iskolai kulturális, sport és szabadidős programok szervezése,
- megbízás alapján osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő és egyéb felelősi feladatok ellátása; szakmai team munkában való részvétel,
- a gyermekvédelemmel, baleset-megelőzéssel kapcsolatos tevékenységek ellátása,
- kapcsolattartás a szülőkkel, szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, munkaközösségi megbeszéléseken; beszámolás a félévi és tanévzáró értekezleten,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete (óráközi szünetek, ebédtetés, iskolán kívüli programok),
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel, a tanulók felkészítése,
- együttműködés az osztályban tanító pedagógusokkal, osztályfőnökkel a problémák feltárásában, megoldásában,
- az iskola partnereivel való kapcsolattartás az éves munkatervben meghatározottak szerint,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- közreműködés az iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – a középvezetőkkel konzultálva – az igazgató bízta meg.

Az osztályfőnöki megbízatással kapcsolatos főbb feladatok

- Az osztályfőnök megismeri az osztályába tartozó tanulók személyiségét, adottságait, képességeit. Az így szerzett információk alapján, és a Pedagógiai program szellemében segíti az egyes tanulók személyiségének helyes irányba történő fejlesztését.

- Tudatos, tervszerű pedagógiai tevékenységgel elősegíti az osztályközösség kialakulását, megerősödését, fejlődését, a Diák-önkormányzat munkáját.
- Rendszeresen áttekinti az osztályában tanulók tanulmányi eredményeit; órát látogat az osztályában, konzultál az ott tanító pedagógusokkal a tanulók előrehaladásáról.
- Tájékoztatja a tanulókat az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek, iskolai programok szervezésében.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Közreműködik a tanulók és pedagógusok esetleges konfliktusainak megoldásában, szükség szerint a szülőket is bevonja a problémamegoldásba.
- Figyelemmel kíséri az osztály fegyelmi helyzetét, neveltségi szintjét; a tanulók magatartását és szorgalmát havonta rendszeresen értékeli az osztályban tanító pedagógusok, valamint a diákok véleményének kikérésével.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, szükség szerint az elmarasztalásra, szociális támogatásra.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát, a tanulóbalesetek alakulását.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a gyermekvédelmi felelőssel és a segítő szakemberekkel.
- Figyelemmel kíséri, és személyre szabott támogatást nyújt a különleges bánásmódot igénylő (SNI HH, HHH) valamint a tehetséggondozásban résztvevő tanulók számára.
- Szülői értekezletet tart, melyen megadja a szülőknek az oktatással-neveléssel, az őket érintő egyéb kérdésekkel kapcsolatos legfontosabb aktuális tájékoztatást.
- Fogadóórákat tart az iskolai munkaterv szerint; a szülőket tárgyilagosan tájékoztatja gyermekük fejlődéséről, viselkedéséről.
- Az osztályában tanulókat ellátja az iskola életével, működésével kapcsolatos fontosabb információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az iskolai rendezvényeken, programokon.
- Ellátja az osztályában az ügyviteli tevékenységeket, a tanügyi nyilvántartások vezetésével, statisztikák készítésével kapcsolatos feladatokat (napló vezetése, ellenőrzése, hiányzások igazolása; félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, törzslapok, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, stb.)
- Elvégzi a törzslapok, bizonyítványok, ellenőrzők kitöltésével, kezelésével, ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

1.7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

1.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

„Ha az akadályoztatott gyerekek nem segítünk abban, hogy a képességeit kibontakoztassa, az egyéni tragédia. Tragédia neki és a családjának. De ha a tehetséges gyerekek nem segítünk abban, hogy a képességeit kibontakoztassa, az már társadalmi tragédia.”
(Gallagher)

A legértékesebb nemzeti kincsünk az emberi tehetség. Jövőnk, felemelkedésünk a tehetségesek kezében van. A tehetségfejlesztés, mint feladat bekerült az Köznevelési Törvénybe és a Nemzeti Alaptantervbe, illetve iskolánk pedagógiai programjába is. Az egyenlőségen alapuló társadalmak kiemelt feladatnak tekintik az emberi képesség kibontakoztatását, mert úgy vélik, hogy az oktatásnak valamennyi gyermek igényét ki kell elégítenie. Oktatási rendszerünkben két olyan csoportot is találunk, amelyek a többivel összehasonlítva messze a legrosszabb helyzetben vannak: a tehetségesek és az akadályozottak. Valamilyen módon azonosítanunk kell azokat a tanulókat, akik a különböző emberi adottságok, képességek tekintetében meghaladják kortársaikat. Pedagógusaink fontos feladata, hogy segítsék a tehetséges gyermek képességeinek maximális kibontakozását. Komoly vizsgálati eredmények jelzik, hogy a tehetségesnek tekinthető tanulók sok esetben érzékenyebbek, érzelmileg sérülékenyebbek és kiegyensúlyozatlanabbak társaiknál. Ennek érdekében egyfelől a kivételes tehetségekben kell tudatosítanunk személyiségük sajátosságait, hogy ők is megértőbbek legyenek önmagukkal és a társadalommal szemben.

Ezért célunk, hogy:

- felismerjük a tehetséget,
- megértsük a tehetséget és megjelenési formáit,
- segítsük a tehetségeseket abban, hogy felismerjék és fejleszthessék képességeiket,
- kielégítsük a tehetséges gyermek szükségleteit, (megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottsági)
- ösztönözzük intellektusát és kreativitását,
- erősítsük a tehetséges személyiséget,
- felkészítsük a gyermeket arra, hogy kreatív és tehetséges felnőtté válhasson.

Intézményünk továbbra is együttműködik a működési területünkön lévő Művészetoktatási Intézményekkel.

Pedagógusaink tudják, hogy kötelességük figyelembe venni a nevelő és oktató tevékenységük során a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segíteniük kell a tanulók képességének, tehetségének kibontakoztatását, illetve bármilyen okban hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását tanuló társaikhoz.

1.7.1.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az intézmény a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából. A választható órák, a nívócsoportok, az egyéni fejlesztést elősegítő pedagógiai módszerek mind a tehetségesek felfedezését, fejlesztését, gondozását, irányítását jelentik. Nevelőtestületünk úgy tartja, hogy minden gyermekben ott rejlenek valamely terület tehetségének csírái. A szülői házzal közösen kell meglegelni azokat a képességeket, hajlamokat, azokat a motívumokat, érdeklődési irányokat, amelyekkel a tehetség felszínre kerülhet, és egy kiteljesedett élethez hozzájárulhat. Arra törekszünk, hogy a tehetséges gyerekek megtalálják azokat a tevékenységformákat, amelyekben kreativitásukat, tudásukat, produktumukat felmutathatják. Iskolánkban a tehetséggondozás főbb útjai (gyorsítás, elkülönítés, gazdagítás) során megvalósuló tehetségfejlesztő programok beépülnek a tanórákba, csoportmunkába, páros vagy egyéni munkába. Ilyenek:

- szaktárgyi versenyek
- sportversenyek,
- pályázatok,
- vetélkedők,

- szereplés ünnepségeken, rendezvényeken,
- „kis előadások”
- újságcikkek írása,
- helytörténeti munka,
- szertárfejlesztés,
- egyéni, páros vagy csoportos feladatok,
- szakfolyóiratok célzott olvasása.

Intézményünk nagy gondot fordít arra, hogy tanulók érdeklődésének és igényeinek megfelelően tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzen. Ahol lehet, és erre lehetőség van, az oktatási – nevelési színteret bővítettük napközis csoportok működtetésével is. Napközis csoportjaink az előírt feladataikon túl kiemelt szerepet töltenek be a tehetségek kibontakoztatásában. A tehetséggondozási munka hatására sokan vesznek részt tanulmányi versenyeken, képzőművészeti és kézműves pályázatokon, kulturális és sportversenyeken. Nagy szerepet szánunk az iskolai tanulmányi versenyeknek. Támogatjuk művészeti csoport, (énekkar), működését, és a különböző szakköröket: számítástechnika, kézműves, kézműves, elsősegélynyújtás, stb. Lehetőséget adunk arra, hogy az osztályok kiránduljanak, túrázzanak. A diákön-kormányzatnak joga van arra, hogy egy diáknap programját összeállítsa. Ösztönözzük és segítjük diákjaink önálló pályázati tevékenységét minden kategóriában. Az eredményt elért tanulókat az iskola közössége előtt dicsérik meg!

1.7.1.2. A tanulók pályaválasztását segítő tevékenység

„ A nevelőnek nincsen nagyobb felelőssége, mint az életnek lendülő fiatalok számára utat mutatni, és ezzel részt vállalni jövőjük formálásában. De nincsen nagyobb sem, mint ugyanezeknek az ifjaknak sorsépítő helytállása – egy kicsit a mi munkánk, a mi tanácsadásunk nyomán is”. (Dr. Völgyesi Pál)

Pályaválasztást elősegítő tevékenységünkben számítunk a többcélú kistérségi társulás keretében működő kistérségi pályaválasztási szakszolgálatra.

A sikeres pályaaorientációs munka összetevői intézményünkben:

- a tanulók ismerete
- a tanulók önismeretének fejlesztése
- pályaismeret
- pályaaalkalmasság

A tanulók megismerése a pályaaorientáció szempontjából

A tantestület valamennyi tagjának törekednie kell arra, hogy megismerje a tanulók:

- verbális és nem verbális képességét,
- tanulási és problémamegoldási képességét,
- intelligenciáját,
- kreativitását,
- speciális képességeit (manuális, zenei, sport, matematikai, nyelvi, stb.)
- az érdeklődését és annak:
 - irányait,
 - intenzitását,
 - tartósságát,
 - érzelmi telítettségét és
 - szerepét a pályaválasztásban.
- egyéni motiváltságát, attitűdjeit és azok hatását a pályaválasztásra,
- a fizikai és szellemi teljesítményeit a pedagógiai értékelés legváltozatosabb eljárásaival:

- megfigyeléssel,
- szóbeli számonkéréssel,
- manuális tevékenységgel,
- felméréssel (tantárgyi teszttel),
- esszével,
- egyéb módszerekkel.

A tantestület valamennyi tagja igyekezzon tájékozódni a tanuló egyéni, személyes tulajdonságairól:

- nyitottság,
- empátia,
- kezdeményezőkészség,
- monotonia tűrés,
- vidámság,
- előítéletesség,
- felszínesség,
- aprólékosság,
- vérmérséklet.

Tájékozódás szükséges a tanulók egészségi állapotáról:

- fizikai állóképességéről,
- súlyosabb betegségeiről,
- érzékszerveinek főbb jellemzőiről,
- mozgáskoordinációjáról.

A pedagógus tájékozódása terjedjen ki:

- a családi háttérre,
- a gyermek szűkebb települési és társadalmi környezetére,
- a család műveltségi szintjére és igényességére,
- szociokulturális szükségleteire,
- gazdasági helyzetére,
- a szülők pályaelképzelésére.

A tanuló önismeretének fejlesztése

A tantestületünk kiemelten fontos feladata, hogy a diákot segítse önmaga megismerésében, mert csak helyes, reális önismerettel, énképpel lehet személyiségének megfelelő pályát választani. A diák ismerje meg általános emberi vonásait, egyéniségét, hogy el tudja dönteni, rendelkezik-e azokkal a személyi tulajdonságokkal, amelyek egy-egy pályán való megfelelésnek elengedhetetlen feltételei.

Pályaválasztási tevékenységünk céljai

Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink pályaaorientációjára, a sikeres pályaválasztás elősegítésére. Arra törekszünk, hogy az iskoláinkban végzetek többsége megállja helyét a választott szakmákban, iskolákban, felsőfokú intézményben.

Célunk, hogy a szülővel, majd később az ifjú felnőttel közösen megtaláljuk azt az utat, amely megfelel egyéni képességeinek, érdeklődésének és tudásának.

A Köznevelési törvény az általános iskola feladatává teszi a tanulók érdeklődésének, képességeinek és tehetségének megfelelő felkészítését a középiskolai illetve a szakiskolai továbbtanulásra és pályaválasztásra.

Tanulóink több életkorban kerülnek pálya-, illetve intézményválasztási döntés elé:

- iskolaérettségtől függően 6-7 évesen (általános iskola)
- 12 évesen (hatosztályos gimnázium)
- 14 évesen (gimnázium, szakközépiskola, kilencedik nyelvi előkészítő évfolyam, szakiskola)

A pályaválasztás színterei

Osztályközösségben

- osztályfőnöki óra,
- szaktanár segítsége,
- a szülői értekezlet.

Iskolai szinten:

- pályaválasztási felelős segítsége,
- pályaválasztási szülői értekezlet
- faliújság,
- a pályaválasztási kiadványok terjesztése,
- egyéni szaktanácsadás.

Tanáraink pályaválasztási tevékenységében a következő célokat valósítják meg:

- Pedagógiai feladatunk és osztályfőnöki kötelességünk, hogy feltárjuk a tanulóinkban lévő adottságokat, képességeket. Gondozzuk a tehetségeket (helyi, megyei, országos versenyek, szakkörök), és a hátrányos helyzetűeket felzárkóztassuk.
- Tudatosítjuk diákjainkban, hogy adottságaik, felkészültségük, érdeklődésük mely pályákra, iskolákra teszik őket alkalmassá.
- Szakmai munkánkkal segítő háttérrel adunk egyéni elképzelésük realizálásához.
- Tudatosítjuk a tanulóinkban, hogy milyen értékekkel, pozitív tulajdonságokkal rendelkeznek.
- Pályatükörrel és információs anyagok közlésével, tanórai és választható szabadidős elfoglaltságok sorával segítjük elő a pályaeorientációt, a megfelelő szakma kiválasztását.
- Nevelő munkánkkal erősítjük diákjainkban azt a követendő magatartást, hogy a kitartás hozhat elismerést és sikert számukra.
- Célunk az is, hogy önmaga is megismerje saját adottságait, és ezek kifejtési lehetőségeit.

1.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók valamilyen oknál fogva **lemaradtak** a tanulásban, de rendelkeznek a fejlődés potenciális lehetőségeivel. A tantervi követelményeknek nem, vagy csak nehezen tudnak megfelelni. Speciális bánásmóddal, szülői, külső szakember segítségével lemaradásuk csökkenthető vagy behozható, tanulmányi teljesítményük emelhető.

Céljaink

- Egyéni bánásmód alkalmazásával, személyre szabott feladatokkal képességeik, tulajdonságaik, figyelembevételével az érintett tanulók megsegítése, a továbbhaladáshoz szükséges **minimum-szint** elsajátíttatása.
- Minden tanuló számára megtalálni azokat a tevékenységeket, amelyekben kibontakoztathatják képességeiket, sikerélményhez juthatnak.
- A tanulási esélyegyenlőség, speciális nevelési, oktatási bánásmód biztosítása a különböző hátrányokkal érkezők és lemaradók számára.

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Tanulási nehézségek kiváltó okainak korai felismerése. Az okok feltárása, megismerése, dokumentálása. Mi az oka, hogy így teljesít? Milyen körülmények fejthették ki hatásukat?	Diagnosztizáló mérés (DIFER), logopédiai szűrés az 1. osztályban. A problémák feltárása a pedagógiai szakszolgálati munkatársak segítségével.	Az érintett tanuló elsajátítja a továbbhaladáshoz szükséges minimális követelményeket (90%).
A kiszűrt tanulók vizsgálatra irányítása. Egyéni fejlesztési terv összeállítása a szakvélemény alapján.	A tanuló állapotának megfelelő vizsgálatok. Együttműködés a szülőkkel, és érintett szakemberekkel. Szakvélemények megismerése. Egyéni fejlesztési terv készítése.	A partnerek bevonásával elkészült a tanuló egyéni fejlesztési terve.
A tanuló állapotának megfelelő célirányos fejlesztés. <i>A sajátos nevelési igényű és részképesség-zavarral küzdő tanuló</i> állapotának megfelelően gyógypedagógiai vagy egyéb speciális szakszolgálati ellátásban részesüljön. Mentori feladatok vállalása.	Szülőkkel való együttműködés, tanácsadás. A tanuló állapotának megfelelő speciális ellátás. Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása, az eredmények rendszeres értékelése, dokumentálása.	Az érintett tanuló a szakszerű gondozás, foglalkozás következtében fejlődik. A fejlesztés eredményeit az érintett pedagógusok a szülők és partnerek bevonásával rendszeresen értékelik, dokumentálják.
A tanulás-tanítás hatékonyságának javítása. A tanulás személyre szabott tanítása.	Pozitív, segítő attitűd a pedagógusok kommunikációjában, a tanulás irányításában. Személyre szabott tanulási	A tanulási nehézségekkel küzdő tanuló számára sikerül megtalálni a megfelelő tanulási technikákat, módszereket.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
A készségfejlesztés erősítése, hiányos ismeretek pótlása. Tanórai differenciált fejlesztés, az iskolai jó gyakorlat hatékony alkalmazása. Kiscsoportos vagy egyéni fejlesztő foglalkozás biztosítása. Felzárkóztató, fejlesztő programok.	technikák elsajátíttatása. Adekvát pedagógiai eljárások, módszerek biztosítása az egyéni segítségnyújtáshoz (több szemléltetés, közvetlen tapasztalatszerzés, differenciált feladatok, tevékenykedtetés, stb.). Egyénre szabott feladatok, kooperatív technikák. Tanórán kívüli egyéni foglalkoztatás. Dicsérek fokozása. Együttműködés a szakszolgálati	A változatos, differenciáló tanórai és tanórán kívüli eljárások, módszerek alkalmazásával a tanulási problémák csökkennek. Minden tanulási nehézséggel küzdő gyermek számára megtaláljuk azt a foglalkozási formát, tevékenységet, amelyben sikerélményhez juthat.

	munkatársakkal, a szülőkkel és az osztályban tanító nevelőkkel.	
Az egyéni adottságok figyelembe vételével a törvényi lehetőségek biztosítása a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek számára.	Több idő biztosítása a feladatok megoldására. Értékelés, osztályozás alóli részleges, vagy teljes felmentés, egyéni haladási tempó ütemezése. Együttműködés a szülőkkel, érintett szakemberekkel.	A döntések során a gyermek mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe.
A tanulási zavarokkal küzdő tanulók pályaválasztásának segítése.	Pályaorientációs foglalkozások. Gyakorlati tanácsadás. Szülők tájékoztatása a lehetőségekről.	A tanulási zavarokkal küzdő tanuló az adottságainak, képességeinek megfelelő középiskolába nyer felvételt.
A tanulói érdektelenség csökkentése.	A tanulók motiválása.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók pozitív értékeinek felmutatásával nő a sikerélményük, motiváltságuk.

Fejlesztési lehetőség

1. A felzárkóztatást igénylő tanulók korai kiszűrése, az átmenetek (óvoda-iskola, alsó-felső tagozat) hatékony kezelése.
2. Önképzés, továbbképzés keretében minden pedagógus megismeri a részképesség-zavarok tünet-együttesét.

1.7.3. A beilleszkedési, magatartási problémákkal összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A probléma feltárása egyéni beszélgetéseken és foglalkozásokon történik. Osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és külső segítők együttes munkája, a többfajta probléma együttes megközelítése lehet a legeredményesebb és leggyorsabb. Ha az otthoni környezet gátolja a gyermeket a beilleszkedésben, akkor el kell érni, hogy legyen napközis, járjon minél több, az iskola által szervezett foglalkozásra, rendezvényre. Ebben az esetben nagyon fontos a családgondozás: védőnő, gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelési tanácsadó segítségével elengedhetetlen. Ha pedagógiai eszközökkel nem érhető el változás, akkor rövidebb – hosszabb időre ki kell emelni a gyermeket a családból, de ez a fajta problémakezelés nem cél.

Iskolánk e gondok megoldására, a magatartási nehézségek enyhítésére a következő tevékenységformákat és szervezési feladatokat alkalmazza:

- Kiscsoportos foglalkozások szervezése, amelyek eredménynövelő hatással bírnak.
- Szakkörök indítása.
- Sportfoglalkozások szervezése.
- Szoros kapcsolat az óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Nívócsoportos oktatás, képesség szerinti bontás.
- Felzárkóztató órák és foglalkozások.
- Napközi otthon, tanulószoba.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- A családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- A szociális kompetenciák tanulása, gyakorlása.

Eszközeink:

- Az osztályközösség nevelő szerepének felhasználása;
- Fegyelmezési eszközök felhasználása;
- A tanár személyes ráhatása;
- A következetesség;
- A fokozott figyelem.

A beilleszkedési, magatartási rendellenességgel összefüggő pedagógiai tevékenység során is figyelembe vesszük a Köznevelési törvény előírásait.

A tanulási nehézségekkel, magatartás-zavarral küzdő diákjaink sikeresebb iskolai haladása és beilleszkedése érdekében tagintézményeinknél szakképzett fejlesztőpedagógust, gyógypedagógust alkalmazunk. E kollegák speciális feladatot látnak el a pedagógusokkal, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködve. A diagnosztikus jellegű felmérések eredményei alapján fejlesztési tervet készítenek egyénre szabottan, konkrét programmal egy-egy időszakra vonatkozóan. A fejlesztési program tartalmazza a célokat, az alkalmazott eljárásokat, módszereket. A program alkalmazása során hatásvizsgálatokat készítenek.

A tanulók foglalkoztatását egyéni vagy csoportos formában végzik. A tanulók haladását, fejlődését egyéni fejlesztőlapon dokumentálják.

1.7.4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű és komplex tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a kiskorúak

nevelését, gondozását, eltartását, munkába állítását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítja.

Intézményünk maradéktalanul eleget tesz a tanulói jogok érvényesülésének.

Az intézmény pedagógusai pedig betartják kötelességeiket.

A gyermek- és fiatalkorúak egészséges szellemi és erkölcsi fejlődésének, érzelmi védettségének biztosítása, személyi és vagyoni érdekeik védelme elsősorban a szülők kötelessége. A gyermekek és fiatalok egészséges testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, nevelését azonban több tényező akadályozza, veszélyezteti a családban és a családon kívül.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata:

- a veszélyeztetettség megelőzése,
- a veszélyeztető okok, körülmények, következmények feltárása, megszüntetése,
- a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok speciális védelmének, nevelésének biztosítása.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- az osztályokat felkeresve tájékoztatni a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás véelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, stb.) címét, illetve telefonszámát,
- az iskola nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az iskola igazgatójánál, a tanulók, a szülők és a pedagógusok tájékoztatása.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen: évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély)
- kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,

- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal és az ifjúságvédelmi felelőssel.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében az iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- családsegítő szolgálatokkal,
- polgármesteri hivatalokkal,
- gyermekorvosokkal,
- továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Intézményünk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése érdekében tett intézkedések,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés integrációs program alapján
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás)
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- DADA program

1.7.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása iskolánkban kiemelt feladat.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünkben érvényesíteni kell, különösen: az oktatásba történő bekapcsolódás, a felvétel során, a tanulmányi követelmények megállapítása és a teljesítmények értékelése során, az iskolai élethez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint a nevelésben-oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A tevékenység célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen a csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei. Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához:

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok stb.);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakóközvet, társas kapcsolatok);

- az iskolai környezet (pl. helytelen nevelői magatartás, rossz tanár-diák viszony, a tanuló peremhelyzete a közösségben stb.).

A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés (iskolaújság, levél...).
- Motiválás arra, hogy a gyermek napközis ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.

1.7.6. Az integráltan nevelt-oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését szolgáló tevékenységek

Intézményünk Alapító okiratában meghatározott feladata a sajátos nevelési igényű (SNI/b) tanulók integrált nevelése, oktatása. Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánk ellátja a BTM-es és SNI/b tanulókat.

A fejlesztést szolgáló tevékenységeink kidolgozása során alapelveként szolgál, hogy a fogyatékos gyermek is ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él, mint ép társa. Ezért felnőtté válásához iskolai kereteinken belül biztosítjuk az elsajátítható tudást és a képességek kialakítását, szem előtt tartjuk az egészséges személyiségfejlődés megalapozását, fejlesztését, illetve a neveléshez-oktatáshoz nélkülözhetetlen speciális szükségleteket.

Az integrált nevelés-oktatás a speciális egyéni szükségletekhez igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel, a NAT-ban lefektetett általános célok illetve a fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának irányelveinek figyelembe vételével folyik.

Céljaink

- A fogyatékoságból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, a tanuló társadalmi beilleszkedésének sérülés-specifikus szempontú támogatása.
- Olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erőit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség

állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

- Befogadó intézményként a sajátos nevelési igényű tanulók sérülés-specifikus ellátásához nélkülözhetetlen többlétszolgáltatások biztosítása (gyógypedagógus, kiegészítő pedagógiai szolgáltatások: fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátás, speciális tanterv, tankönyvek, segédletek, technikai eszközök, terápiák).

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Az együttnevelés személyi feltételeinek biztosítása. Együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálat/EGYMI, Gyermekjóléti és Iskola-egészségügyi Szolgálat vezetőivel, munkatársaival. A szakszolgálati, gyermekjóléti és iskola-egészségügyi szolgáltatások biztosítása.	Integráló, többségi pedagógus, gyógypedagógus, gyógy-testnevelő, fejlesztő pedagógus, konduktor, pszichológus, logopédus, pszichopedagógus, szociálpedagógus, orvos, stb. biztosítása a tanuló fogyatékoságához alkalmazkodva. Az együttműködés formáinak kialakítása, rögzítése, beillesztése az aktuális munkatervbe, órarendbe.	A SNI tanulók integrált neveléséhez, oktatásához szükséges személyi feltételek rendelkezésre állnak. A tanuló rendelkezésére állnak az adottságainak, képességeinek, állapotának megfelelően szükséges szolgáltatások.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Tárgyi feltételek biztosítása: fejlesztő szoba megfelelő bútorzattal, felszereléssel, eszközökkel (speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök és tankönyvek, tanulási segédletek).	A gyógypedagógiai neveléshez, oktatáshoz szükséges speciális feltételek (helyiség, eszközök, szakanyagok, kiadványok fejlesztő játékok, szoftverek, tankönyvek, taneszközök, stb.) beszerzése, felhasználásuk tervezése a gyógypedagógus irányításával.	A gyógypedagógiai neveléshez, oktatáshoz szükséges speciális feltételek biztosítottak az iskolában.
A pedagógusok, szülők és a gyermekek közösségének felkészítése a fogyatékos tanuló fogadására.	Elfogadó környezet biztosítása. Beszélgetés, tájékoztatás. A segítségnyújtás módjainak feltérképezése.	A másságot elfogadó, toleráns, segítőkész közösségek működnek iskolánkban.
A SNI tanuló fejlesztésének személyre szabott tervezése. Speciális tanterv alkalmazása Egyénre szabott fejlesztési követelmények, s ez alapján egyéni fejlesztési terv kidolgozása.	A sérült tanuló megfigyelése. Szakértői vélemény tanulmányozása. Az egyes tantervi tartalmak szükség szerinti módosítása, egyszerűsítése, bővítése új tartalmak bevonásával. A fejlesztési lehetőségek, korlátok tervezése; egyéni fejlesztési terv összeállítása Együttműködés a gyógypedagógussal.	Az egyén adottságainak és fejlődési ütemének figyelembe vételével személyre szabott fejlesztési terv készül.

A kötelező egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs órák biztosítása, megszervezése.	A tervezett fejlesztés megvalósítása tanórai és habilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében. Speciális pedagógiai segítségnyújtás, hátránykompenzáció.	A szakvélemény, illetve jogszabály alapján a tanuló számára biztosítottak a fogyatékoság típusához, súlyosságához igazított terápiás foglalkozások.
Tanórákon differenciált tanulásszervezési formák, módszerek alkalmazása. Egyéb tanórán kívüli foglalkozásokra irányítás a tanuló érdeklődésének megfelelően.	Személyiség, kommunikáció, anyanyelv, művészetek, testnevelés és sport fejlesztése a fogyatékoság típusának megfelelő tanórai és tanórán kívüli tevékenységekkel. Csoport-, pár- vagy egyéni munkamódszerek. Szükség szerint hosszabb időkeretek biztosítása a tananyagban való előrehaladáshoz.	Az integráló, többségi pedagógusok változatos, az optimális fejlesztést biztosító, differenciált módszereket alkalmaznak a tanórákon.
Tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez a szakemberek bevonásával.	A szülők bevonása. Személyes beszélgetések, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, segítségnyújtás. Együttműködés a szakemberekkel.	A szülők segítséget kapnak nevelési problémáik megoldásához.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések, értékelések tervszerű lebonyolítása. Önértékelés, értékelés.	Mérés, értékelés a fejlesztési terv szerint. A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek mérése, értékelése, dokumentálása a szakemberek közösen kialakított véleménye alapján a szülő bevonásával. Szükség szerint a tanuló eseti, átmeneti vagy tartós mentesítése a követelmények teljesítése, illetve a minősítések alól, a szakvélemény figyelembe vételével.	A mérési eredmények a fejlesztését hatékonyságát igazolják. A fejlesztő értékelés motiváló erővel bír a tanuló további munkájára
Az integráló pedagógusok belső szakmai tapasztalatcseréken, felkészítéseken, külső továbbképzéseken vesznek részt.	Szakmai képzés, önképzés. Szakmai anyagok, támogatás igénybevétele. Team munka.	A pedagógusok szakmai ismeretei és módszertani kultúrája fejlődik.
A fejlesztési folyamat tanév végi értékelése, a korrekció szükségességének meghatározása.	Közös elemzés, értékelés. A dokumentáció lezárása.	Tanuló, szülő, pedagógus elégedettsége. A szükséges korrekciók beépülnek a SNI tanuló tanítás-tanulási folyamatába

Az SNI tanulók sikeres integrációjához elengedhetetlen az oktatás-nevelés minden területét átfogó differenciálás, ami megjelenik:

- a célokban,
- a tananyag tartalmában,
- a tanítási-tanulási ütemben,
- az óraszervezésben,
- a segítségadás módjában, idejében,
- az alkalmazott módszerekben, közvetítési módban,
- a számonkérés, értékelés módjában, típusában.

Az egyéni fejlesztést biztosító önálló feladatvégzés javasolt technikái:

- önálló, differenciált feladatválasztás,
- vita,
- meggyőzés,
- helyes érvelés,
- más vélemény elfogadása,
- önellenőrzés,
- önértékelés.

1.8. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN

Az iskola működése, pedagógiai tevékenysége során, a tanulókkal kapcsolatos döntések, intézkedések meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét, a gyermek mindenek felett álló érdekét tarjuk szem előtt. Minden tanulónak joga, hogy a vele összehasonlítható helyzetben levő más személyekkel azonos feltételek szerint részesüljön velük azonos színvonalú ellátásban. Pedagógusaink minden segítséget megadnak a tanulói képességek, tehetség kibontakoztatásához, a személyiség és a demokratikus iskolai közösség fejlesztéséhez.

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre, aktív állampolgárságra nevelés érdekében – a Házi rendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését az iskolavezetés és a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – a saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat az iskolai Diákönkormányzatban.

A tanulók és a diákkörök érdekeik képviselőit Diákönkormányzatot működtetnek, melynek munkáját patronáló tanító/tanár segíti. Feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

A Diákönkormányzat tevékenysége kiterjed a tanulói jogok és kötelességek gyakorlására, érdekeinek képviselőit, a diákelet szervezésére. Minden tanuló joga, hogy a Diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselőt, és aktívan részt vegyen a közösség munkájában.

Céljaink

- A tanulók közösségi ügyekbe történő bevonása, az öntevékenység fejlesztése, a demokratikus állampolgári szocializáció.

- A tudatos, felelős állampolgári magatartás megalapozása, az önkéntes feladatvállalás erősítése, a társas készségek fejlesztése.
- A Diákönkormányzat szerepének növelése a közéletre való felkészítésben; az autonómia, a jog- és érdekérvényesítési technikák gyakorlása.
- A tanórán kívüli, szabadidős tevékenységek kínálatának bővítése, színesítése a DÖK által szervezett programok segítségével.

<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a Diákönkormányzat működéséhez.	DÖK patronáló tanító/tanár megbízása, feladatainak meghatározása. Térítésmentes helyiség és eszköz használat szabályainak, az anyagi feltételek biztosításának meghatározása a Házirendben, SZMSZ-ben.	A DÖK működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.
Állampolgárságra, demokráciára, hazafiasságra nevelés. A tanulóközösségek (osztályok, diákkörök, iskolai Diákönkormányzat) felkészítése a jogok és köteleességek gyakorlására.	A helyi tanterv alapján a feladatok tervezése a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgyi lehetőségeknek megfelelően. Beszélgetés, tájékoztatás, információk továbbítása, vita, stb. osztályfőnöki és szaktárgyi órákon, egyéb iskolai fórumokon. Az emberi jogok tiszteletének, az együttélés szabályainak gyakorlása, betartása (Házirend).	Tanulóink legalább 90%-a rendelkezik életkorának megfelelő társas és állampolgári kompetenciákkal, készség szinten alkalmazza a Házirend szabályait.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
Tisztségviselők, felelősök demokratikus választásának segítése az osztályközösségekben, diákkörökben. Az osztályfőnöki munka szerepének erősítése.	A funkcióvállalás, jelöltállítás, képviselőválasztás, érdekképviselő, beszámolás technikáinak megismertetése, alkalmazása. Közvetett választás, delegálás gyakorlása, feladatok tisztázása. Közösségi megbízatások, feladatok vállalása (ügyelet, felelősi, hetesi teendők, stb.)	Minden iskolai közösségben működik a felelősi rendszer. Az osztály és más diákközösségek saját döntésük alapján megválasztották DÖK képviselőiket.

Közösségfejlesztés. A DÖK iskolai vezetőségének megválasztása, autonóm működtetés segítése. DÖK megbeszélések, ülések, programok tervezése, szervezése, lebonyolítása; jogok gyakorlása l.	DÖK SZMSZ, munkaterv összeállítása, dokumentálása; nevelőtestületi jóváhagyás. Osztályfőnöki órák, tanórán kívüli programok, a közösségfejlesztés egyéb színtereinek kihasználása. Osztály és diákköri képviselők delegálása, kapcsolattartás. Iskolai DÖK vezetőség megválasztása, hatás és jogkörök tisztázása. A tanulói igények felmérése, továbbítása a DÖK-höz, a közösségek tájékoztatása. Jog- és érdekérvényesítés, programszervezés, információs és kommunikációs rendszer működtetése (faliújság, internet, személyes tájékoztatás, stb.).	Legitim Diákönkormányzat működik az iskolában, amely munkaterve alapján hozzájárul a közösségfejlesztés feladatainak színvonalas megvalósításához. A DÖK képviselője meghívást kap minden olyan nevelőtestületi, vezetőségi értekezletre, amelyen a tanulók ügyeivel kapcsolatos DÖK vélemény kikérése kötelező.
Diákközgyűlés szervezése és lebonyolítása. Állampolgári és társas kompetenciák fejlesztése.	Az SZMSZ-ben meghatározott eljárásrend szerint. Tanulói nyilvánosság és képviselet biztosítása. Tájékoztatás, beszámolás, érdekképviselet gyakorlása. Kérdések, javaslatok, vélemények megfogalmazása személyesen és a képviselők útján, eljuttatása az iskola vezetéséhez, nevelőtestületéhez. Csoportos tanulási technikák alkalmazása.	A jogszabályban és az iskolai dokumentumokban meghatározottak szerint a Diákközgyűlés megrendezésre kerül. Kulturált, a személyiségi jogokat tiszteletben tartó véleménynyilvánítás.
A DÖK képviselők lehetőség szerinti részvételének biztosítása külső felkészítéseken, DÖK fórumokon, képzéseken.	Szakmai anyagok, részvételi lehetőség biztosítása (pl. Diákparlament, diákjogi rendezvények, stb.)	A DÖK képviselők állampolgári és diákjogi ismeretei bővülnek, amit az iskolai DÖK-ben.
<i>Részcélok, feladatok</i>	<i>Eszköz, eljárás, módszer</i>	<i>A teljesülés kritériuma</i>
A DÖK munkájának értékelése.	Közös elemzés, értékelés, írásos beszámoló készítése. A DÖK működtetésére vonatkozó korrekciós javaslatok megfogalmazása.	Tanulók és pedagógusok elégedettsége.

A Diákönkormányzat jogkörei

A Diákönkormányzat - a nevelőtestület véleményének meghallgatásával - **dönt**

- saját működéséről, SZMSZ-ének, munkatervének elfogadásáról,

- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- a tisztségviselők megválasztásáról, hatáskörei gyakorlásáról,
- évente egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének (iskolaújság, rádió) létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- a tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról,
- szövetség létesítéséről, vagy ahhoz történő csatlakozásról.

Vélemény-nyilvánítási jog

A DÖK véleményezési joga azt jelenti, hogy azokban a kérdésekben, melyekben a Diák-önkormányzatnak ilyen jogköre van, nem hozható döntés a véleményének kikérése előtt. A véleményezési jogkörben adott vélemény a döntéshozóra nézve nem kötelező, de jogsértést követ el akkor, ha a véleményeztetést elmulasztja.

A DÖK vélemény-nyilvánítási jogköre az alábbi ügyekre terjed ki:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek, valamint a Házirendnek az elfogadása,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználása,
- a tanulók közösségét érintő döntések meghozatala,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítése, elfogadása,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetése, megszervezése,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapítása,
- az egyéb foglalkozások formáinak meghatározása,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakítása,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott egyéb ügyek.

Részvételi jog

A DÖK képviselőjének részvételét meghívással biztosítani kell azokon a nevelőtestületi, vezetőségi megbeszéléseken, értekezleteken, amelyeken az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket tárgyalják és ezekben a DÖK véleményének kikérése kötelező. A DÖK által megbízott tanuló részt vesz a fegyelmi eljárásban, illetve felkérésre az azt megelőző egyeztetésben.

A diákközgyűlésen joga van minden diáknak megjelenni, kérdéseket feltenni, javaslatait elmondani, tájékozódni.

Javaslattevési jog

A DÖK javaslattal élhet az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A tanulók képviselőik és osztályfőnökeik útján szóban, vagy írásban juttathatják el javaslataikat az iskola vezetőségéhez, nevelőtestületéhez, szülői közösségéhez.

Tájékozódáshoz való jog

A tanulókat az iskola életéről, munkatervéről, illetve az aktuális feladatokról a DÖK felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- a patronáló tanító/tanár havonta egyszer a DÖK vezetőség megbeszélésein és a faliújságon keresztül,
- az osztályfőnökök rendszeresen az osztályfőnöki órákon.

1.9. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, A TOVÁBBFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGE

1.9.1. A tanulói közösség és kapcsolattartásának rendje

A pedagógiai program a közösségfejlesztéssel foglalkozó részében részletesen kitért a nevelési elvekre és feladatokra. Ez a fejezet azt kívánja meghatározni, hogy milyen formában és feltételekkel működhetnek a tanulói szervezetek, hogyan szólhatnak bele saját sorsuk intézésébe, milyen testületeket hozhatnak létre, és miként valósul meg e rendszerek együttműködése más iskolai csoportokkal.

Az osztályközösségek és tanulócsoportok

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott, az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnököt a felelős igazgatóhelyettes és a közép vezető javaslatát figyelembe véve a tagintézmény vezető bízza meg. Az osztályfőnök jogosult – az osztályközösségben tapasztalt problémák megoldására – az osztályban tanító pedagógusok osztályértekezletét összehívni. Bontott tanulócsoportban vesznek részt az osztályközösség diákjai azokon a tanítási órákon, melyeknek eredményessége érdekében szükséges a kisebb tanulólétszám (idegen nyelv órák, technika órák, stb.). A tanulócsoportok bontását a tantárgy sajátos jellege vagy a tanrend szervezése indokolja. A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

Diákközgyűlés

A tanulók legmagasabb tájékoztató fóruma a diákközgyűlés, amely nyilvános, és azon bármelyik diák megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. Tanévenként legalább egy alkalommal kell tartani, amelyen az osztályok minimum két fővel képviselik társaikat. Napirendjét a közgyűlés előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A közgyűlésen az igazgató, tagintézmény-vezető és a diákönkormányzat vezetője, a diákönkormányzat vezetői beszámolnak az eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről. A közgyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a megjelölt vezetőkhöz, kérhetik problémáik és gondjaik megoldását. A diákok kérdéseire a helyszínen vagy 30 napon belül választ kell adni. Rendkívüli közgyűlést kell összehívni, ha azt diákönkormányzat, az intézmény igazgatója, vagy a tagintézmény vezetője kezdeményezi.

A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A diákközgyűlésen kívül is joga a tanulónak, hogy tájékoztatást kapjanak az őket érintő kérdésekről, és hozzájussanak a jogaik gyakorlásához szükséges információkhoz. A tájékoztatás folyamatosságát az osztályfőnök biztosítja. A tanuló javaslatával, kérdésével az iskola vezetéséhez, pedagógusaihoz fordulhat, és 30 napon belül érdemi választ kell kapnia. Kérdést az osztályfőnöki órán kell feltenni, és az osztályfőnök juttatja el érintettekhez, akik személyesen, írásban vagy az osztályfőnökön keresztül válaszolnak. Az iskolai döntések ellen a jogszabályban meghatározott módon jogorvoslattal lehet élni.

Az iskolai tájékoztatás egyéb formái:

- iskolai faliújságon történő hirdetés,
- szóbeli hirdetés,

- ellenőrzőbe beírt információ,
- iskolai körlevél kiadása,
- iskolai rendezvényeken tájékoztatás,
- rendkívüli iskolagyűlés összehívása szünetben.

1.9.2. A szülői közösség és kapcsolattartásának rendje

Az intézmény számít a szülők folyamatos segítésére és támogatására. A célunk közös: a gyerekeket, tanulókat a képességeiknek megfelelő legmagasabb szintre hozzuk. Tudjuk azt, hogy szülők nélkül nem lehetünk hatékonyak, nem lehetünk sikeresek. Kiemelt rendezvényeink nem valósulhatnak meg partneri együttműködés nélkül.

Szülői munkaközösség és a választmány

Intézményünkben, tagintézményeinkben a szülők jogaik érvényesítésére, kötelességeik teljesítése érdekében szülői szervezetet működtetnek, működtethetnek.

Osztály szülői munkaközösséget az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják, akik soraikból elnököt és tisztségviselőt választanak.

A tagiskolai szülői munkaközösség (választmány) tagjai azok a szülők, akik a tagiskola vezetésében a szülők képviselőjét látják el.

A tagiskolák szülői munkaközösségeinek vezetői alkotják az iskolai szülői munkaközösséget, akik maguk közül elnököt és tisztségviselőket választanak.

Az iskola gondot fordít a szülői igények megismerésére, amelynek formái:

- iskolaválasztást megelőző találkozók,
- szülői munkaközösség szervezetének működése (osztály, tagiskolai, iskolai),
- szülői értekezlet,
- egyéni beszélgetések,
- családlátogatás,
- fogadóóra,
- rendezvények,
- minőségellenőrzés rendszerében adott válaszok, információk,
- kapcsolatépítés közös fórumai (rendezvények, szülők-nevelők bálja, kirándulások, szabadidős programok, táborok)

A szülői munkaközösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével az osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart. A szülői szervezetek tagintézménnyel, intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatait a szülői szervezetek vezetői vagy a választott elnök juttatja el az igazgatóhoz, főigazgatóhoz.

A választmányt a főigazgató, igazgató a munkatervben rögzített időpontokban, tanévenként legalább kétszer hívja össze, ahol tájékoztatást ad az intézmény, tagintézmény munkájáról és feladatairól, valamint meghallgatja a választmány véleményét és javaslatait. A választmány elnöke közvetlen kapcsolatot tart az intézményvezetővel, tagintézmény vezetővel, és tanévenként egyszer beszámol a nevelőtestületnek a szülői közösség tevékenységéről.

A szülők szóbeli tájékoztatási rendje

A tagiskola a tanulókról a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A csoportos tájékoztatásnak módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás fogadóórákon történik.

Szülői értekezletek rendje Az osztályok szülői közössége számára a tagiskola tanévenként legalább kétszer, a munkatervben rögzített időpontú rendes szülői értekezletet tart az

osztályfőnök vezetésével. A szeptemberi - októberi értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól, a Házi rend módosításáról. Ekkor bemutatják az osztályban oktató-nevelő pedagógusokat is. Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a tagintézmény vezetője, az osztályfőnök és a szülői szervezet képviselője a tanulók közösségben felmerülő problémák megoldására.

A szülői értekezletekkel szemben támasztott elvárások:

- A szülői értekezlet segítse elő a szülői ház és az iskola nevelési elveinek összehangolását, a tanulók nevelésében előforduló kérdések megvitatását, személyiségfejlesztés problémáinak megoldását.
- A nevelés társadalmasításának folyamatában fontos, hogy a szülő és a pedagógus partnerként tevékenykedjék. Így új tartalommal gazdagodhat az iskola és a szülő kapcsolata. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők ismerjék a pedagógiai és nevelési programot, az iskola nevelési alapelveit és céljait, terveit és módszereit, és ezek aktivizálják őket az együttműködésre. Szükségesnek tartjuk, hogy a családokban folyó nevelést megismerjük, hogy hozzájárulhassunk a szülők pedagógiai kultúrájának fejlesztéséhez, vagy az ott alkalmazott eredményes módszereket nevelésünkbe beillesszük. Úgy véljük, hogy az egyéni problémák megismerésével, szülői tapasztalatok átadásával a célzott nevelőmunkánkat hatékonyabban fejthetjük ki.
- A szülői értekezletekre pedagógusaink mindig alaposan felkészülnek. Az osztályfőnököknek meg kell találniuk azt a megfelelő időpontot, alkalmat, amely a szülők többségének megfelel, és gondoskodnia kell arról, hogy minél több szülő, tanár és más érdekelt ott megjelenhessen.
- A szülői értekezleten elhangozhat rövid tájékoztató, beszámoló az iskolát, a tagiskolát, az osztályt érintő bármilyen tanulmányi, pedagógiai, oktatáspolitikai, pszichológiai stb. kérdéssről, de az mindig kapcsolódjon az osztályban soron következő feladatokhoz, az ott folyó tevékenységhez.
- A szülői értekezleteknek az osztályközösség előrehaladását, a tanulmányi eredmények növekedését, a tanulók neveltségének javulását kell eredményeznie, az iskola és a család együttműködése következtében. A szülői értekezleteken foglalkozni kell az elfogadott terv alapján egy-egy nevelési kérdéssel is.
- A szülői értekezletek időpontját az éves munkaterv jelöli ki.
- Az iskola hasznosnak tartja, ha a szülői értekezletre előadónak hívnak meg: szülőt, orvost, lelkészt, pszichológust, mentálhigiénés szakembert, rendőrt, jogászt, pályaválasztási szakembert, stb.

A tagiskolai fogadóórák rendje:

Az intézmény pedagógusai a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára. Tagintézményenként elvárás az, hogy tanévenként legalább két alkalommal, a tagintézményi munkatervben rögzített időpontú rendes szülői fogadóórát tartson. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívhatja az iskolába. Ha a gondviselő találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal.

A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje

Tanintézményeink a tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást adnak a hivatalos pecséttel ellátott ellenőrző könyvben. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről.

Tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és az aktuális információkról is. A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden érdemjegyet és

írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló által átnyújtott tájékoztató füzetben is feltüntetni (ha erre az ellenőrző könyv lehetőséget ad, azt dátummal és kézjeggyel kell ellátni). A szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét, a feladat kiosztása napján kell beírni.

Az osztályfőnök havonta ellenőrzi az osztálynapló és a tájékoztató füzet érdemjegyeinek azonosságát, és pótolja az ellenőrző könyv hiányzó érdemjegyeit. Az osztályfőnök indokolt esetben, írásban értesíti a szülőket a tanulók előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

A szülői közösség jogai, kötelességei

A szülői közösség dönt:

- működése rendjéről, munkatervének elfogadásáról és tisztségviselőinek megválasztásáról,
- képviselőjükben eljáró személyek megválasztásáról.

Véleményezési és javaslattevési joga:

- az iskola és család kapcsolati rendszerének kialakításában,
- szülők tájékoztatási formáinak meghatározásában,
- a szülői értekezletek napirendjének meghatározásában.

Egyetértési joga van:

- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben.

1.9.3. Az intézmény tagintézményei és pedagógusai közötti kapcsolat

Az intézmény életének és működési biztonságának fontos területe a kölcsönösen gyümölcsöző partnerkapcsolatok kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás az intézmény környezetével. A kapcsolattartás fő elve a kölcsönös előnyökre való törekvés.

Óvodák és általános iskolák kapcsolata

A folyamat tartalma: Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodákkal való együttműködést, nevelési elveink összehangolását, az iskola-előkészítést és szoktatást. Beiskolázási terveinkről tájékoztatjuk az óvodásokat és szüleiket, valamint az óvónőket. Szorgalmazzuk az intézménylátogatást, órák megtekintését, a hospitálásokat, az óvodások nyomon követését, a gyermek fejlődésével kapcsolatos mérések eredményeinek megbeszélését.

Alkalmazási terület:

- az óvodák minden pedagógusa,
- az általános iskolák valamennyi tanítója, tanára, kiemelten a leendő első osztályfőnökök, nagycsoportos óvónők, szülők.

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A leendő első évfolyam szüleinek tájékoztatása	összevont szülői értekezlet az óvodákban, vagy az iskolákban szóbeli tájékoztató az iskoláról	A szülő megfelelő képet kapjon az iskoláról	minden év tavaszán (március, április)	tagintézmények vezetői leendő első osztályfőnökök érintett óvónők

Az iskola, a tanárok és a módszerek bemutatása	nyílt nap szervezése az iskolákban bemutatkozás, műsor a nagycsoportos óvodásoknak	Minél több leendő tanuló jelentkezése	Minden év tavaszán (április)	igazgatóhelyettes érintett óvónők a tagiskola valamennyi tanítója leendő első osztályfőnökök
Az iskolába való beiratkozás	Írásbeli tájékoztatás (értésítés) a beíratás időpontjáról	Minden szülő, aki érdekelt, tudjon róla	Minden és tavaszán (április)	érintett óvónők, óvodavezetők tagintézmények vezetői iskolatitkárok
Az óvoda – iskola együttműködése, kapcsolattartása	Szóbeli tájékoztatások a gyermekek iskolába való beilleszkedéséről, Kapcsolat a gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, nevelési tanácsadók között	Megfelelő átmenet az intézmények között	Február eleje	első osztályfőnökök érintett óvónők, óvodavezetők igazgatóhelyettes, tagintézmények vezetői

Általános iskolák és középiskolák közötti kapcsolat

A folyamat tartalma:

Minden továbbtanuló diák számára fontos, hogy képességeihez és elképzeléseihez mérten a lehető legjobb középiskolában folytassa tanulmányait. Ennek kiválasztásában fontos szerepe van az osztályfőnöknek, akinek tanácsát a szülők szinte minden esetben kikérik. Ezért segítséget kell nyújtania iskoláknak, hogy a legszélesebb körű tájékoztatást megkapják a lehetőségekről, és a középiskolák konkrét bemutatkozásával még inkább szemléletesebbé tenni a választást. **Alkalmazási terület:**

osztályfőnökök,
tagintézmény-vezető,
szaktanárok tanácsadása.

A folyamat leírása:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A középiskolai követelményrendszer figyelembe vétele	6 osztályos és gimnáziumi képzés alapkövetelményeinek meghatározása szóbeli egyeztetéssel vagy írásos formában	Iskolaváltáskor ne érje a diákot hátrány a tanulásban	folyamatosan	igazgatóhelyettes

Pályaválasztási szülői értekezlet	szülői értekezlet a középiskolák vezetőivel	A szülő világos képet kapjon a továbbtanulási lehetőségekről a kistérségben	jelentkezési lapok kitöltése előtt: januárban	igazgató igazgató-helyettes
Visszajelzés a volt tanulók eredményeiről	a középiskolák az I. félévi eredményeket írásban megküldik az iskoláknak	A visszajelzés megmutatja, hogy a tan-tárgyak közül melyiknél voltak nagy eltérések a jegyek szempontjából pozitív ill. negatív irányban – kiküszöbölhetők a hibák	félévkor	igazgató, helyettes,

1.10. EGYÉB KAPCSOLATRENDSZER

1.10.1. Az egyházak és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

Az iskolának folyamatos és korrekt kapcsolatrendszer kell kialakítania a településeken működő egyházakkal és vezetőikkel, mivel az a célunk, hogy iskolánk minden vallásos tanulója hitoktatásban részesüljön, ezáltal személyiségük és hitéleti meggyőződésük erősödjék, gazdagodjék. A hitoktatókat, mint pedagógus kollegákat, partnernek és segítőnek tekintjük nevelési feladataink megoldásában. A hitoktatókat meghívjuk iskolánk, tagintézményeink rendezvényeire, azt várjuk, hogy aktívan vegyenek részt az intézmény életében.

Alkalmazási területe:

Az intézmény valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, hitoktatók, az intézményvezető, tagintézményvezető, ig. helyettes, diákok.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Hittanórák megállapodás szerinti szervezése	írásbeli tájékoztató személyes egyeztetés	Hittanóra biztosítása órarendben	minden év augusztus végén	intézményvezető
Tájékoztató az iskola rendezvényeiről	írásbeli tájékoztatás meghívás	Tájékoztatók, meghívók elküldése	alkalmanként	igazgató
Kapcsolat a nevelőmunka érdekében	szülői értekezlet osztályfőnöki óra	Osztályfőnökök, hitoktatók kapcsolata	folyamatosan	osztályfőnökök

1.10.2. A gyermekjóléti szolgálatok és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

A nevelő-oktató munka folyamatában az intézmény a gyermekjóléti szolgálatokkal folyamatos kapcsolat kialakítására törekszik. Minden gyermeknek joga, hogy a képességeihez mért legjobb oktatásban részesüljön, figyelemmel kísérik fejlődését, környezetét. Ezért fontos, hogy mindkét fél a kölcsönös együttműködésre, rendszeres információcserére törekedjen.

Alkalmazási területe:

az intézmény valamennyi tanára,
osztályfőnökök,
fejlesztő pedagógusok,
gyógypedagógusok,
gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök,
minden diák.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A belépő évfolyam pedagógiai szűrése	osztályonkénti felmérés	Fejlesztő pedagógus májusban megkapja az óvodai vizsgálatok eredményét, értékeli, tervezi	minden év szeptember	osztályfőnökök fejlesztő pedagógus intézményvezető tagintézmény vezető
Felsőbb évfolyam tanulóinak figyelemmel kísérése	felmérések beszámolók szülői kérések	Egyéni vagy csoportos fejlesztő foglalkozások Szülő-pedagógus mindennapi kapcsolata dokumentáció	egész évben folyamatosan	osztályfőnökök tanárok fejlesztő pedagógus igazgató-helyettes tagintézmény vezető
Tantárgyi felmentések intézése	írásbeli tájékoztató a nevelési tanácsadó, szakértői bizottságok javaslatáról	Folyamatos kapcsolat a nevelési tanácsadóval, szakértői bizottságokkal a fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus közreműködésével	egész évben folyamatosan	fejlesztő pedagógus igazgató-helyettes intézményvezető tagintézmény vezető
Közös programok	továbbképzések tanfolyamok írásbeli tájékoztatók	Az iskola tájékoztatja nevelőit az aktuális továbbképzésekről, programokról, meghívja nevelési értekezleteire a gyermekjóléti szolgálatok szakembereit	aktuálisan	pedagógus igazgató-helyettes intézményvezető tagintézmény vezető

Dokumentáció: Szakértői bizottságok vizsgálatait, javaslatait, fejlesztési tervek, továbbképzési programok, jegyzőkönyvek.

1.10.3. Kulturális intézmények és az intézmény kapcsolata

A folyamat tartalma:

A településeken működő kulturális intézményekkel, alapfokú művészeti intézményekkel folytatjuk a kialakult jó együttműködést. Közös lehetőséget adunk arra, hogy tanulóink megismerjék és használják ezen intézmények szolgáltatásait. Ezeket a lehetőségeket az osztályfőnöki programokban, szabadidős rendezvényekben felhasználjuk. Tanulóinkat elvisszük a települések könyvtáraiba és megismertetjük őket a könyvtárhasználatával. Tanulóinkat ösztönözzük, hogy szervezett vagy egyéni formában vegyenek részt a kulturális intézmények által szervezett rendezvényeken, kiállításokon, színházi- és mozi előadásokon.

Alkalmazási terület:

osztályfőnökök,
tanulók,
az adott intézmények dolgozói.

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A tanulók tájékoztatása az intézmények aktuális programjairól	szóbeli ill. írásbeli tájékoztatás a programok látogatási időpontjáról	Minél több kulturális rendezvényen való részvétel	Minden évben az adott programoktól függően	könyvtáros osztályfőnökök
Az intézmények látogatása	Szóbeli megbeszélés	A tanuló megfelelő tájékozottsága az adott intézménnyel kapcsolatban	Tananyaghoz kapcsolódóan a tanév bármely szakában	osztályfőnökök szaktanár
Közös programok	Az iskola és az adott intézmény írásbeli vagy szóbeli kapcsolattartása	Meghirdetett programokon való részvétel	Minden évben egy vagy több alkalommal	intézményvezető tagintézmény vezető osztályfőnökök szaktanárok

1.10.4. Egészségügy és az intézmény kapcsolata

A folyamat tartalma: A helyi egészségügyi szervekkel, iskola-egészségügyi szolgálattal a tanulók érdekében szoros kapcsolatot alakítottunk ki, melynek ápolása minden tagintézménynek és dolgozónak kötelessége. A védőnői hálózat hozzájárul a védőoltások zavartalan megszervezéséhez. Az iskolaorvosok elvégzik az előírt szűréseket. Az intézmény fontos feladatának tekinti, hogy a tanulók fogászati szűrése teljes legyen, ezért a törvényben meghatározott kötelezettségeinek eleget téve és azon túl is rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolafogászattal.

Alkalmazási területe:

védőnők,
iskolaorvos,

iskola fogászat,
osztályfőnökök,
tanulók,
szülők

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A tanulók általános és szakmai alkalmassági szűrővizsgálata	Írásbeli tájékoztatás (időpont)	Minden tanuló részvétele a vizsgálatokon	Minden évben, évfolyamokon eltérő időpontban	védőnő iskolaitkár osztályfőnökök,
A tanulók kötelező védőoltásával kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok szervezése	Írásbeli értesítés a szülőknek, tanulóknak	Minden tanuló megkapja a védőoltást	Minden évben az egészségügyi intézmény által meghatározott időpontban	iskolaitkár osztályfőnökök védőnők
A tanulók rendszeres fogászati szűrése	szóbeli értesítés az osztályfőnök felé írásbeli értesítés a szülő felé	A tanulók egészsége	minden évben az iskola fogász által meghatározott időpontban	iskola fogász osztályfőnökök
Egészségügyi előadások, programok a tanulók részére	szóbeli értesítés az osztályfőnöknek és a tanulóknak salátanap, fogászati nap, előadások szervezése	Egészséges életmódra nevelés	Minden évben, a munkatervben foglalt időpontok szerint	könyvtáros osztályfőnökök, pedagógusok

1.10.5 . Család és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

A nevelés – oktatás háromszereplős (diákok – iskola – szülők) folyamatában az iskola a szülőkkel való egyenrangú kapcsolat kialakítására törekszik. Hiszen a gyerekek oktatásában – nevelésében az iskola a szakmaiságot, a család pedig a biztos „hátszínét” jelenti. A kettő harmonikus egységében tud a legeredményesebben fejlődni a gyermek. Ezért fontos, hogy az iskola és a család a legfontosabb alapértékekben megegyezzen, és hogy rendszeres információcserére és kölcsönös együttműködésre törekedjen mindkét fél. Köznevelési törvény kitér a szülők jogaira és kötelességeire az iskola és az ott tanuló gyermeke tekintetében.

Alkalmazási területe:

Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a DÖK-segítő tanár, a szabadidő-szervező, könyvtáros. Minden diák és szülő.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A belépő év-folyam szülőinek tájékoztatása	összevont szülői értekezlet, írásbeli tájékoztató az iskoláról, rövidített pedagógiai program, házirend átadása	Tájékozódjon az iskola életéről	minden év június elején	intézményvezető tagintézményvezető igazgatóhelyettes
Az éves munka tervezése	szülői választmány (SZMK) értekezlete, a munkaterv véleményezése	A szülők jogainak érvényesítése, kötelességeik teljesítése	minden év szeptember elején	intézményvezető tagintézményvezető SZMK vezetők
A tanév rendjének és feladatainak ismertetése	osztályonkénti szülői értekezlet házirend ismertetése az osztályban tanító tanárok bemutatkozása tantárgyi követelményrendszer ismertetése	Problémamentes iskolai élet megvalósulása	minden év szeptember közepén	középvezetők igazgatóhelyettes
A félév értékelése	osztályonkénti szülői értekezlet	A szülők tájékoztatása a gyerekek első félévben elért eredményeiről	február közepe	intézményvezető tagintézményvezető középvezetők
A tanév értékelése	szülői választmány képviselői osztályonkénti szülői értekezlet	A szülők tájékoztatása a tanulók előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról az egész tanévben	május vége június eleje középiskolában szakmai okokból augusztusban	intézményvezető tagintézményvezető középvezetők
Tájékoztató a diákok eredményeiről	fogadó órák szülői értekezletek osztályzatok az ellen-örzőben	A szülő és szaktanárok kapcsolattartása	kéthavonta október vége, január eleje, április eleje november közepe, április közepe minden hónap 30-ig az osztályfőnök által meghatározott időpontban	intézményvezető tagintézményvezető, tantestület igazgatóhelyettes középvezetők

Közös programok	A tagintézmények hagyományainak meg-felelően az olyan hagyományos programok kerülnek ide, amelyek szervezésében, lebonyolításában a szülők aktívan részt vesznek	A tanárok, diákok jó kapcsolatának megtartása, osztályközösségek formálása	a munkatervben foglalt időpontok alapján	intézményvezető tagintézményvezető, tantestület igazgatóhelyettes középvezetők
-----------------	--	--	--	--

1.10.6. Egyéb kapcsolatok

1.10.6.1. Az intézmény és a média kapcsolata

A folyamat tartalma:

Intézményünk a megfelelő iskolakép kialakítása érdekében, a tanulók és pedagógusok eredményes munkájának ismertetésére folyamatos kapcsolatot ápol a médiákkal. A kapcsolattartásba bevonjuk a tanulókat is, hogy megismerjék a demokrácia e fontos területét, és az e terület iránt fogékony és tehetséges tanulókat bevezessük – az ott dolgozó szakemberek segítségével – a gyakorlati újságírás és műsorkészítés rejtelmeibe.

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Az iskolában zajló programok, események, rendezvények közlése	írott anyag eljuttatása a szerkesztőségekbe szóban – újság-írót, riportert hív-ni	Pontos és gyors adatszolgáltatás	havonta	intézményvezető tagintézményvezető
Tanulók versenyeken való részvétele, elért eredmények	írásban szóban	Gyors információ-szolgáltatás	aktuális eseményt követően	szaktanár osztályfőnökök igazgatók
Tanulók saját írásainak megjelentetése, élménybeszámolóinak közlése az iskolai életről, kirándulásokról stb.	írásban szóban	Pontos adatszolgáltatás	alkalomszerűen	osztályfőnökök

1.10.6.2. Az intézmény és a rendőrség kapcsolata

A folyamat tartalma:

A rendőrséggel együttműködve folytatjuk közlekedésbiztonsági tevékenységünket, és a káros szenvedélyek elleni megelőző küzdelmet. Teret adunk a jól működő „DADA” programnak is.

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
DADA program	írott anyag szóbeli eladás, beszélgetés a tanulókkal	Nyíltság a tanulókkal szemben	negyedévente	osztályfőnökök ifjúságvédelmi felelős rendőrség ifjúságvédelmi felelőse

1.11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI

A vizsga a tudásszintjéről való tájékozódás egyik módja. A tanulmányok alatti vizsgák funkciójuk szerint szummatívák, tehát lezáró, minősítő értékelésnek tekinthetők.

1.11.1. A tanulmányok alatti vizsgák

- az osztályozó vizsga,
- a javítóvizsga,
- a különbözeti vizsga

Az osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga a tanulmányok alatti vizsga egyik módja, amelynek célja a tanuló tudásszintjéről való tájékozódás, a tanulmányi követelmények teljesítésének osztályzattal történő minősítése.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozóvizsgát kell tennie**, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
- egy tanítási évben az adott tantárgy óraszámának 30 %-ról hiányzik, vagy
- magántanuló volt.

A javítóvizsga

A javítóvizsga tanév végén utólagosan letehető vizsga azokból a tantárgyakból, amelyekből a tanuló tudását elégtelennel minősítették, vagy az osztályozó vizsgán a tudását részére felróható szabálytalanság vagy ok miatt nem tudták minősíteni.

A jogszabályi rendelkezések alapján a tanuló alanyi joga, hogy javítóvizsgát tegyen.

A különbözeti vizsga

Az iskola helyi tantervének biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel. A különbözeti vizsga tehát az iskolaváltáshoz kapcsolódik.

Az a tanuló, aki más iskolából érkezik, és ott nem tanulta az iskolánkban tanulandó valamelyik tantárgyat, köteles különbözeti vizsgát tenni. A vizsga célja annak megállapítása, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel.

A különbözeti vizsga időpontját az igazgató jelöli ki. Különbözeti vizsgát tanév közben is lehet tenni, legkésőbb a tanév utolsó hetében (augusztus). Egy napon legfeljebb három tárgyból tehető vizsga.

Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

A különbözeti vizsga időpontjáról, tantárgyairól, tartalmáról az igazgató mindig egyedileg hoz határozatot a tanuló ügyében a szakmai munkaközösség-vezető véleményének kikérésével.

1.11.2. A vizsgák időpontja

A vizsgaidőszakot évente az iskola munkatervében, a tanév helyi rendjében rögzítjük, és arról a Házirendben meghatározott módon tájékoztatjuk a tanulókat, illetve szüleiket.

Az igazgató a tanuló speciális helyzetére (kórházi ápolás, tartós külföldi tartózkodás, stb.) tekintettel rendkívüli vizsgaidőpontot is kitűzhet, melyről írásban tájékoztatja a szülőt, tanulót.

A vizsgán – annak megkezdése előtt 15 perccel – a tanuló köteles megjelenni. A vizsgáról való igazolatlan távolmaradás esetén a tanuló az évfolyamot köteles megismételni.

Vizsga reggel 8 óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb 14 óráig tarthat.

1.11.3. A vizsgatantárgyak, és a vizsga szabályai

Iskolánkban az alábbi vizsgatárgyakból és módon vizsgázik a tanuló

<i>Évfolyam</i>	<i>Vizsgatárgy</i>	<i>Számonkérés módja</i>
2-4. évfolyam	magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret,	szóban és írásban
5-6. évfolyam	magyar nyelv, magyar irodalom, történelem és állampolgári ismeretek, matematika, természetismeret, idegen nyelv	szóban és írásban
7-8. évfolyam	magyar nyelv, magyar irodalom, történelem és állampolgári ismeretek, matematika, fizika, biológia, kémia, földünk és környezetünk, idegen nyelv	szóban és írásban

Gyakorlati vizsgát nem szervezünk, ezért a helyi tantervben meghatározott egyéb tantárgyak (kézségtárgyak, informatika, etika, stb.) nem vizsgakötelesek.

Az osztályozó vizsga **tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei** megegyeznek a helyi tantervben évfolyamonként rögzített fejlesztési követelményekkel.

Az írásbeli vizsgákra vonatkozó szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

Az írásbeli vizsgán kizárólag az intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni. Az írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként 45 perc.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a vizsgázónak 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket piros színű tintával megjelöli, és röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat. Az írásbeli munka osztályzatát a helyi tanterv szabályai alapján állapítja meg.

A vizsgázó tanuló, illetőleg szülője számára lehetővé kell tenni, hogy az írásbeli vizsgakérdések megoldására adott szaktanári értékelést megismerje, a vizsgadolgozatot megtekinthesse.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, akkor a vonatkozó rendeletnek megfelelően jár el. A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A szóbeli vizsga helyi tantervi követelményekre épülő kérdéssorát a kérdező tanár állítja össze és ellenőrzést követően az igazgató látja el az iskola bélyegzőjével.

A szóbeli vizsgán a vizsgabizottság tagjai a vizsgázónak kérdéseket tesznek fel, melyre önállóan, néhány összefüggő mondatban felel. A felelet kifejtéséhez szükséges segédeszközt – a rendelkezésre állók közül – maga választja ki. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább 15 perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több.

A vizsgázó önállóan felel, de ha feleletét nem tudja folytatni vagy súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

Ha a vizsgázó befejezte a feleletet, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A sajátos nevelési igényű tanulók vizsgáira vonatkozó egyéb szabályok

A sajátos nevelési igényű tanuló a szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni számára, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a tanuló írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet, vagy a szóbeli vizsgát írásban is leteheti.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanuló magatartásának, szorgalmának és tudásának minősítése a jogszabály és a helyi tanterv keretei között mérlegelésen alapuló döntés, amelynek felülvizsgálatára csak akkor van lehetőség, ha a minősítés nem a helyi tanterv alapján történt, illetve a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba, vagy tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésbe ütközik.

Miután a szubjektív elemeket is tartalmazó mérlegelés felülvizsgálatára nincs lehetőség, a tanulónak joga van ahhoz, hogy tudásáról – a jogszabályban meghatározott eljárásrend szerint - független vizsgabizottság előtt adjon számot

1.11.4. A vizsgabizottság

Tanulmányok alatti vizsgát – a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető.

Vizsgát legalább háromtagú **vizsgabizottság** előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A tanuló osztályzatáról az írásbeli és szóbeli vizsgaeredmények alapján a vizsgabizottság dönt.

A **vizsgabizottság elnökét** és **tagjait** az igazgató bízta meg. A bizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű lebonyolításáért, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, és aláírja azokat,
- véleményeltérés esetén szavazást rendel el a vizsgabizottság értekezletén.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába bevonja a vizsgabizottság tagjait. Kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat a köznevelési törvény 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és a vizsgát az **igazgató** készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyi szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan megkezdjék, és befejezzék.

1.11.5. A vizsga iratai és kezelésük

A vizsga iratai közé tartoznak mindazok a dokumentumok, amelyek a vizsga előkészítése, lebonyolítása során keletkeznek. Így:

- a vizsgabizottság tagjainak megbízása,
- szükség szerint igazolások mentesítésekről,
- a törzslapok, jegyzőkönyvek,
- az írásbeli, a szóbeli vizsgarész feladatsorai,
- a tanuló produktumai (a piszkozatok is).

A tanulmányok alatti vizsgák iratainak kezelésére a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet ügyintézésre, iratkezelésre tanügyi nyilvántartásokra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A vizsga iratainak ellenőrzéséről az igazgató, iktatásáról és megfelelő elhelyezéséről az iskolatitkár gondoskodik.

1.12. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel létesül.

Iskolánk a beiskolázási körzetéből minden tanköteles korú, a beiratkozás feltételeit teljesítő tanulót felvesz.

A beiskolázási körzeten kívülről jelentkező tanulók felvétele az intézményi férőhelyek függvényében lehetséges. A körzeten kívüli tanuló felvételéről az igazgató dönt a leendő osztályfőnök véleményének kikérésével.

A felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

1.12.1. Az intézmény első évfolyamára történő felvétel

A beiskolázásra a törvényi előírások alapján kerül sor (életkor, iskolaérettséget igazoló óvodai szakvélemény). Az iskola igazgatója dönt a tankötelezettség kezdetéről az óvoda véleménye alapján. Az iskolaérettség komplex jellegű, a fizikai és pszichikai alkalmasságon belül több tényezőtől tevődik össze.

Az iskolaérettség leglényegesebb összetevői:

- Megfelelő testi fejlettség és egészségügyi állapot. Magába foglalja a gyermek életkorának megfelelő fejlettséget – testsúly, magasság, ép látás, hallás, beszéd, idegrend-szer. Az egészségi állapothoz tartozik még az iskolai munkához szükséges teherbíró képesség – az izmok kellő fejlettsége, az idegrendszer megfelelő feszültségbírása – is.
- Akaratlagos figyelemre (koncentrációra) való képesség a megfigyelőképesség. Ez legalább 5-15 percig tartó figyelemre, és a tárgyak, jelenségek jegyeinek megfigyelésére való képességet jelent.
- Emlékezet: hallott, tanult rövid mesék kérdések alapján történő felidézése.
- A gondolkodás életkornak megfelelő fejlettsége.
- A lényeglátás bizonyos fejlettsége.
- Az életkornak megfelelő szóbeli kifejezőképesség.
- A tanuláshoz szükséges tapasztalatok, gyakorlati készségek megfelelő szintje.
- Ábrázoló-készség (utánzás útján önállóan).
- Megfelelő kezűgyesség és mozgásbeli fejlettség.
- A mozgások célnak megfelelő irányítása (vonalvezetés, munkaeszközök használata: olló, kés.)
- Mozgásigény kellő fékezésére való képesség.(tanítási óra alatt)
- Munkára érettség.
- Feladattudat.
- Átlagos munkatempó.
- Önálló munkavégzésre való képesség.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt,
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét,
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A szülőnek nyilatkoznia kell: napközi igényéről, választható foglalkozások, órák vállalásáról, hittanra való jelentkezésről, kedvezményekre való jogosultságról. Be kell nyújtania a diákigazolvány igényléséhez szükséges fényképet és az igénylés díját.

Az óvoda és az iskola együttműködésének területei a beiskolázást megelőzően:

- Írásbeli minősítést ad az óvónő a gyermekről a fejlődési napló alapján.
- A vizsgálati anyagról másolatot kap az iskola.
- Képességvizsgálat, melynek anyagát az óvónő állítja össze.

- Megfigyelés foglalkozáson (ezen a leendő első tanító is részt vesz).
- Beszélgetés a gyerekekkel.
- Az óvodában használt feladatlapok megismerése.

A leendő első osztályosok szüleinek tájékoztatási formái:

- Pedagógiai program – szülői értekezleten.
- Házirend egy példányának átadása beiratkozáskor.
- Nyílt tanítási nap tartása a leendő első osztályos gyerekeknek és szüleiknek.
- Tanító szóbeli tájékoztatása minden egyéb ügyben.

1.12.2. Általános iskolai osztályba történő felvétel

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni a következőket:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító iskolai bizonyítványt,
- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A belépést követően az esetleges hiányok pótlására fél év haladékot kap a tanuló. A felzárkóztatás a szaktanár irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon. A felzárkóztató időszak végén a tanulónak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Ha olyan körzeten kívüli tanuló jelentkezik, akinek magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, a tagintézmény vezetője döntése előtt kikéri a nevelőtestület véleményét.

A tanuló tudásáról – a helyi tanterv tantárgyi követelményei alapján - a beiratkozást követő legfeljebb 4 héten belül a tanítók, szaktanárok tájékozódnak, az esetleges hiányosságokra, pótlási lehetőségekre vonatkozó javaslataikat közlik a tanulóval, szülővel. A tanuló által tanult, illetve az iskolánk tantárgyi rendszerének, tananyagának összevetése után az igazgató különbözeti vizsgát is előírhat, melyet az általa megjelölt határidőig vizsgabizottság előtt teljesítenie kell a tanulónak.

1.12.3. Magántanulói státusz az intézményben

A szülő kérelme alapján-iskolába járással vagy magántanulóként is teljesíthető Nkt.. 45.§-a alapján. Magántanulói státusz létesítésének eljárásrendje: Szülői kérelem benyújtása az intézményvezetőjének HHH-s tanulók esetében gyermekjóléti szolgálat egyetértésének kikérése A magántanulói jogviszony létesítéséről az igazgató határozatban hoz döntést A magántanulói jogviszony keretében a tanuló felkészítéséről a szülői felügyeletet gyakorló köteles gondoskodni. A tanuló ebben az esetben a vizsgáira egyedül készül fel. Iskolánk félévente két alkalommal lehetőséget biztosít a tanuló számára – konzultáció formájában – annak felmérésére, hogy hol tart a felkészülésben. A tanuló érdemjegyeit és osztályzatait az iskola állapítja meg, illetve dönt a tanuló magasabb évfolyamra lépésével kapcsolatos kérdésekben.

II.. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

Intézményünk, mint egységes iskola egységes követelményrendszer szerint, ezen egységes pedagógiai program alapján és egy helyi tanterv alkalmazásával látja el feladatát. Helyi tantervünk a Nemzeti Alaptanterv egységes alkalmazása alapján, figyelembe véve tagintézményeinek eltérő hagyományrendszerét és feltételrendszerét.

1. A NEMZETI ALAPTANTERV BEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

1.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Óvni és továbbfejleszteni az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot, átvezetni a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Segíteni a gyermek természetes fejlődését, érését. Teret adni a gyermek játék és mozgás iránti vágyának. Fogékonnyá tenni saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, alapvető képességek és készségek fejlesztése. Mintaadás az ismeretszerzéshez, a feladat- és a problémamegoldáshoz.

A tanulási szokások megalapozása. Az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

1.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőttkori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.) is.

Meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat is.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók.

1.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára való törekvés tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, a helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

1.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját.

Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek.

Tudatosítani a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit.

Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

2. HELYI TANTERVÜNK SAJÁTOSSÁGAI

Nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi, a digitális és a matematikai kompetenciák, a logikus gondolkodás fejlesztésére az alapozás, és a felvételire való előkészítés érdekében.

Helyi tantervünk kiemelt céljai:

- az értelmes, szép magyar beszéd, valamint az olvasás, az írás és a helyesírás megtanítása és eszközszintű használatának intenzív fejlesztése,
- az önálló tanulás, az önművelés technikáinak elsajátíttatása,
- az anyanyelvi és irodalmi műveltség alapozása,
- esztétikai és erkölcsi értékek közvetítése,
- kommunikációs kultúra fejlesztése,
- a digitális írástudás kialakítása,
- problémamegoldó képesség fejlesztése, többféle megoldási mód bemutatása,
- a tudatos, tartós megfigyelő képesség fejlesztése,
- az összefüggés felismerésének képessége,
- a magatartási normák, szabályok elsajátításával segíti a gyermeket különböző emberi közösségekbe való beilleszkedésben,
- erősíti a családhoz, a szülőföldhöz, a honhoz való kötődést,
- felkelti a társadalomhoz és a társadalmi problémák iránti érdeklődést,
- elsajátítja az alapvető magatartási normákat,
- a környezettudományos szokásrend és magatartás fejlesztése,
- a környezet állapotaért felelős gondolkodásmód, magatartás és életvitel kialakítása,

- a társadalom számára értékesebb, napjaink állandóan változó világához alkalmazkodni, az új iránt érdeklődni és befogadni, majd felhasználni tudó egyének nevelése,
- az alkotóképesség fejlesztése,
- a mozgásos cselekvési biztonság fejlesztése,
- az aktív, egészséges életmód kialakítása,
- a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

A fenti nem teljesen kifejtett céljainkat az iskolánkba járó minden tanulóval el szeretnénk érni, ezért a teljes képzési időszak során nem szervezünk egyetlen tárgyból sem tagozatos osztályt, a gyerekeket az osztályokba való besorolásnál nem válogatjuk semmilyen szempont szerint. Úgy gondoljuk, hogy az általunk nyújtott alapozó jellegű oktatásra mindenkinek szüksége van.

A tanulóiban rejlő érdeklődésbeli, képességbeli különbségeket nem kötelező tanórai foglalkozásokkal és tanórán kívül szervezett foglalkozásokkal (szakkörökkel, érdeklődési körökkel, képességfejlesztő foglalkozásokkal, stb.) próbáljuk kezelni. Az általános iskolát a szó eredeti értelmében általános jellegűnek, minden válogatástól, diszkriminációtól mentesnek tartjuk. A hagyományos magyar oktatás is, valamint az európai gyakorlat is ezt vallotta, vallja. Módszertanban fontosnak tartjuk, hogy a világban eluralkodó virtuális valóság mellett közvetlen élményszerzéssel, tapasztalással ismerjék meg a valóságot, annak összefüggéseit. A modern technika nyújtotta lehetőségeket (könyvek, videó, interaktív médiaeszközök, stb.) nem öncélúan kívánjuk használni a valóság bemutatására.

Az éves munkatervekben fontos szerepet kapnak a következő események:

- a történelmi eseményekről (október 6, október 23, március 15, június 4), személyekről való megemlékezések, ünnepek, szokások megtartása.
- délutáni, hétvégi szabadidős és sportrendezvények,
- nyári tábor, olvasótábor,
- tanulmányi, művészeti és sportversenyek, vetélkedők, programok;
- múzeumlátogatás, hangverseny, színház és tárlatlátogatás,
- iskolanap, ünnepi műsor a szülőknek.

Jeles napjaink és a hozzájuk kapcsolódó versenyek, programok:

Könyv napja	műveltségi vetélkedő
Dohányzás elleni világnap	rajzpályázat hirdetése
Ifjú zenebarátok napja	hangverseny
Az egészség napja	osztályok közötti verseny /alsó-felső tag./
A magyar sajtó napja	novellapályázat
A költészet napja	versmondó verseny
A Föld napja	környezetvédelmi verseny
A madarak, fák napja	osztályok közötti verseny
Sportnap	iskolabajnokság /atlétika /
Gyermeknap	tréfás versenyek
Farsang	tréfás versenyek

Ezeket annak a meggyőződésünknek jegyében szervezzük, hogy az ismeretek átadására, befogadására nem kizárólagosan a tanóra ad módot, a tanórán kívüli programok, tevékenységek a maguk speciális jellege miatt sokszor a tanóránál is hatékonyabbak lehetnek.

2.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított kötelező tantárgyak, óraszámai

A Szalántai Általános Iskola nevelőtestülete a pedagógiai program felülvizsgálatának keretén belül elvégezte a helyi tanterv felülvizsgálatát is. Ebben a munkában megtörtént a tanított tantárgyak rendszerének az áttekintése is. Az órakeretek tartalmazzák a kötelező és választható tanórai foglalkozások rendszerét évfolyam szintű bontásban.

A nevelőtestület elvégezte a kerettantervek és a helyi tantervek összehangolását, az órakeretben biztosított tantárgyi óraszámok és a tantárgyi témakörök óraszámainak összehangolását, a tantervi követelmények meghatározását.

2.2. Nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások

Választható tanórai foglalkozásokkal próbáljuk kielégíteni az egyéni érdeklődést, tehetséget.

A választható tanórai foglalkozásokon a részvétel ugyanúgy kötelező, mint a kötelező foglalkozásokon. Félévkor és év végén önálló osztályzattal értékeljük a tanuló tudását a választható tantárgyakból. A meghirdetett választható tantárgy(ak)ra a tanuló nevében a szülőnek kell írásban jelentkeznie május 20-ig. A választható (2 illetve 4) tanóránál több foglalkozásra is lehet jelentkezni, de ekkor a megadott sorrendet figyelembe véve elégtűjük ki a tanuló jelentkezését. Az iskola június 15-ig értesíti a tanulót, hogy az érdeklődők száma elérte-e egy tanulócsoport létszámát és így a választható tantárgyra a jelentkezését elfogadta. Az iskolába újonnan beiratkozott tanuló esetében a beiratkozáskor kell nyilatkoznia a választható tantárgy felvételéről.

3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskoláinkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatlapok, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a minisztérium hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. (pl.: torna-felszerelés, rajzfelszerelés, stb.) Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok, tanítók határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A hivatalos tankönyvjegyzékből a szaktanárok, tanítók kiválasztják az oktatásához szükséges könyveket évfolyamok, illetve osztályok szerint.

A kiválasztásnál prioritást kapnak a kompetencia alapú tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek (szaktanárok) a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Lehetőség szerint tantárgyanként egységes, egymásra épülő tankönyvcsaládokat alkalmazunk (ne legyen évenkénti változás)
- A taneszközök ára lehetőleg ne haladja meg a normatívában meghatározott értéket. Törekedjünk arra, hogy fölösleges költségbe ne verjük a szülőket!
- Munkafüzet, feladatlap, témazáró feladatlap választás csak abban az esetben történjen, ha a nevelő használta a tanulókkal.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken tájékoztatjuk. A tankönyvek beszerzését a tagintézmények tankönyvfelelősei végzik. Az erre vonatkozó szabályozást az iskolai SZMSZ tartalmazza. A tankönyvek megrendelését tagintézményenként a helyi sajátosságokat figyelembe véve a tagintézmény arra kijelölt felelős vezetője intézi. Az egyéb szükséges taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

Tankönyvek választásának kritériumai:

- tartós;
- korszerű;
- illeszkedik a tantárgyi követelményekhez, a tanulók igényeihez;
- kedvezőbb ár.

4. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testedzés szervezése

Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye é a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A Szalántai Általános Iskola Arany János Általános Iskolájában minden tanuló számára biztosítja a heti 3 óra délelőtti testnevelés órát, valamint 2 óra néptánc foglalkozás.

A Szalántai Általános Iskolában minden alsó tagozatos tanuló számára biztosítja a heti 3 óra délelőtti testnevelés órát, valamint 2 óra társastánc foglalkozás. Minden felső tagozatos tanuló számára biztosítja a heti 5 óra testnevelés órát.

5. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A szülők nyilatkoznak a Pedagógiai Programban szereplő választható tantárgyak elfogadásáról.

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást.

A tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, hogy melyik szakkörben szeretnének tevékenykedni.

Tanítási idő után iskolai rendezvényeket, programokat lehet szervezni. Ennek feltétele, hogy a tanulókra legalább egy pedagógus felügyeljen.

A program időpontjáról (kezdés –befejezés) az iskola igazgatójával kell egyeztetni.

6. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk befogadó jellegű (inkluzív) intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- integráció biztosítása,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámogatás,
- a teljesítmények értékelése,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések:

- az iskola különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét,
- folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében,
- az intézményvezető folyamatosan jelzi a fenntartó felé az intézmény elérését nehezítő esetleges körülményeket, különös tekintettel a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatási esélyegyenlőségét megerősítő speciális intézkedések:

- az iskola a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés előmozdításával, a szükséges
- eszközök, felszerelések folyamatos beszerzésével segíti elő az SNI tanulók tanulását,
- az oktatási célra szolgáló infrastruktúra akadálymentességi szempontoknak való megfelelését
- folyamatosan fejlesztik, a fenntartó jóváhagyásával forrásokat kutatnak fel.
- az info-kommunikációs szempontból akadálymentes számítógépeken a tanulók, tanórán
- kívüli keretében részt vehetnek korrepetáláson, ingyenesen ismerkedhetnek az internettel.
- az iskola a sport-és szabadidős programok szervezésénél kiemelten figyelembe veszi a fizikailag akadályozott tanulók igényeit.

A tanulók esélyegyenlőségének monitorozásával és a panasztétellel kapcsolatos intézkedések:

Az iskola belső esélyegyenlőségi monitoring rendszert és szülői/gondviselői panasztételi mechanizmust működtet. A belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű tanulók helyzetét érintő főbb változásokat.

Lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére az iskolai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. Minden szülői, gondviselői panaszt kivizsgál, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzíti. Tájékoztatja a fenntartót az esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos minden panasztételről, a panasztételi eljárás lefolytatásába és vizsgálat eredményének megállapításába a fenntartók képviselőjét és a panasztevő felet bevonja. A panasztételi eljárás lefolytatásáért és az eljárás eredményéből következő döntések végrehajtásáért az intézményvezető felel.

A panasztételi eljárás eredményével szemben a panasztevő ellenvéleményt fogalmazhat meg, melyet rögzíteni és a döntéshez csatolni kell. A panasztételi eljárás eredményétől függetlenül a szülő/gondviselő hatósági (Egyenlő Bánásmód Hatósága) eljárást kezdeményezhet.

Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot vagy állapotot megszüntetni.

7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

A Köznevelési törvénynek megfelelően: „A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen, érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Kivételt képeznek ez alól az 1. évfolyam tanulói.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmező eszköz.

Alapelveink

Az értékelés legyen:

- folyamatos

- egyértelmű
- konkrét
- ösztönző hatású
- tárgyilagos
- személyre szóló
- a fejlődésben megtett utat figyelembe vevő
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak
- nem lehet fegyelmező és megtorló jellegű

Alapelveink megvalósulásához a tanév elején a tanuló és a szülők tudomására hozzuk minden tantárgy követelményét. Az egységes követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

7.1 A tanulók szöveges értékelése az általános iskola kezdő szakaszán

Iskolánkban a tanulókat az 1. évfolyamon szöveges értékeléssel minősítjük, a 2 - 8. osztályban pedig 1-5 osztályzattal értékelünk a tantervekben megállapított követelmények alapján.

A szöveges értékelés koncepciójának lényege

A szöveges értékelés kritériumai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szóljon,
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet,
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének,
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés,
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni,
- konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját,
- nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.

7.2. A tanulók értékelése iskolánk 2-4. évfolyamán

Az értékelés alapjául az érvényben levő Nemzeti alaptanterv, illetve az adott kerettantervben, valamint a rá épülő iskolai programban megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak. Ezek értelmében iskolánkban az alsóban tanító pedagógusnak folyamatosan kell végeznie osztályában a személyre irányuló értékelést, illetve visszatérően az osztályt érintő, teljes körű értékelést is:

- Fontos, hogy az értékelés kritériumait ismerjék a tanulók, sőt ezeknek megfelelően ők maguk is végezzenek önértékelést, illetve folyamatosan sajátítsák el társaik értékelésének a tapintatos formáit.
- Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
- Az értékelés döntően személyre szóló, fejlesztő legyen, vagyis a tanuló aktuális teljesítményét saját korábbi teljesítményéhez kell viszonyítani. Ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.
- Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!
- Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató. Formáló-segítő értékelésre van szükség, vagyis megerősíteni, visszaigazolni, amit a tanuló már tud, amit sikeresen old meg, egyúttal útmutatást adni arra nézve: hogyan emelhetné tudását, teljesítményét még magasabb szintre. Minden jelentősebb tanulói megnyilatkozásra reagálni kell. Minél több pozitív visszajelzést kell adni!
- Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről.
- A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.
- Kidolgozzuk önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erőnyeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.

Az értékelési funkciók meghatározása (diagnózis, formatív, szummatív értékelés)

A tanulók értékelésének fajtáit tekintve szükség van év eleji diagnosztikus értékelésre, folyamatos formatív értékelésre, valamint szummatív értékelésre.

- Diagnosztikus, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez. Az év eleji diagnosztikus értékelés azt mutatja meg: mi az, amit a tanuló tud, amire képes, honnan indítható a fejlesztés.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak. A formatív értékelés célja elsősorban a tudás, a teljesítmény változásának követése, visszaigazolása a megerősítés, a fejlesztés és a korrigálás érdekében.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak ad információkat. pl. a témazáró dolgozatok, év végi felmérések.

Az értékelés módjai (szóbeliség, írásbeliség aránya)

A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás, - viszonyítás a követelményekhez, teljesítményeihez, a társakhoz.

Az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről.

Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok és az adott aktuális állapot között.

Fontos, hogy a tanító változtatatosan, árnyaltan értékelje a tanulók munkáját.

Az értékelés számos módon kifejezhető. A tanítói értékelés formáját tekintve lehet metakommunikatív, illetve szóbeli vagy írásbeli visszajelzés (ez utóbbiak egy szótól a szövegig terjednek, alkalmazhatunk pontozást, %--os értékelést).

Az ellenőrzés különféle formái harmonikusan jelenjenek meg a nevelési folyamatban, pl. szóbeli feladatmegoldás, írásbeli feladatmegoldás, cselekvés, vizuális megjelenítés, szóbeli felmérés, írásbeli felmérés, szóbeli felelet, írásbeli felelet, szóbeli beszámoló, szóbeli házi feladat, írásbeli házi feladat, dolgozat, feladatlap, stb. A feladatlapok tartalmazzanak feleletválasztó, feleletalkotó és képességjellegű tudást mérő feladatokat egyaránt.

Az értékelés, a szülői és tanulói tájékoztatás formái, időszakai

Első évfolyamon részletes szöveges értékelést kapnak a tanulók:

- Az iskolakezdésről, a beszoktatási időszak után,
- Az első félév végén (magatartás, szorgalom és tantárgyi értékelések kitérve a személyiségvonások fejlődésére; értékelőlapok mellékelve)
- Év vége előtt, (április) ugyanúgy, mint félévkor
- Összegző értékelés az év végi bizonyítványhoz csatolva, ez minősítő értékelés. A tanulók szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. Tartalma az oktatás dokumentumai részben van kifejtve.
- Magatartás és szorgalom értékelése havonta.

Ezen kívül minden évfolyamon alkalmazzuk az értékelés illetve tájékoztatás egyéb formáit. Ezek a következők:

- Év közben tantárgyanként gyorsan, a tanuló által is ellenőrizhető feladatok, ami alkalmas egy-egy ismeret elsajátítását mérni (a tanuló önmagát méri, saját teljesítményét értékeli % -os vagy pontozós megoldás). A mérésnek negatív vonzata nincs.
- Szummatív értékelés egy-egy lezárt témakör, tanítási egység végén. (%-kal és rövid mondatokkal, ami utat mutat, hasznos tanácsot ad a gyerek számára. Ez hosszabb idő-szakot átfogó értékelés.
- Írásbeli munkák, füzet értékelése (rövid üzenetek).
- Mindennap szóbeli értékelés a tanítás folyamatában.
- Szülői értekezletek, fogadóórák (rendszeres tájékoztatás az elért eredményekről, javítandó feladatokról, tanácsot adunk a gyakorlásra vonatkozóan). Igyekszünk minden gyermek értékeit kiemelni, és erősíteni a szülőt abban is, amiben gyermeke sikereket tud elérni.
- Egyéni beszélgetések, családlátogatások.

7.3. Az 5-8. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái. Az intézmény írásbeli beszámoltatásának rendje és korlátai

Tanulók szóbeli értékelése:

- A tanuló tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát az osztályban tanítók negyedévenként, (TEAM értekezlet, egy évfolyamon tanítók csoportértekezlete).
- A tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szövegesen értékeljük szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor, stb.
- Félévi és év végi osztályozó értekezleten a magatartás és szorgalom megállapítása-kor.
- A gyerekekkel együtt töltött időben a tanár rendszeresen megerősíti, segíti tanítványait.

Tanulók szöveges értékelése írásban:

- Az igazgató, osztályfőnök és a szaktanár dicséretei és elmarasztalásai.
- Az írásbeli munkához írt vélemény.
- A heti 1 óránál kisebb óraszámú tárgyak (modulok) értékelése félévkor: megfelelt, nem felelt meg

Tanulók teljesítmények és eredmények értékelésének fórumai:

- nyílt napok
- versenyek, vetélkedők
- pályázatok, kiállítások
- belső vizsgák
- szaktárgyi mérések,
- kompetenciamérések
- tanévzáró értekezletek, ünnepségek

Tanulók érdemjegyekkel történő értékelése

A tagiskolák egyedi sajátosságai:

Egerági tagiskola – 1. számú melléklet

Szalántai székhelyintézmény – 2. számú melléklet

Elvárás az érdemjegyek adásánál:

- Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.
- Csak a követelményrendszerben és a tantervben előírtakat értékeljük.
- Fontos az érdemjegyek súlyozása – szóbeli, dolgozat, témazáró, belső vizsga, stb.
- Értékelésünkről a szülőket az ellenőrzőben, félévi értesítőben, év végi bizonyítványban ill. értékelőlapokon tájékoztatjuk.

Az érdemjegy szerzésének módjai:

- Szóbeli felelet (tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, vitakészség, kísérletek)
- Írásbeli munka (témaközi vagy témazáró dolgozat)
- Önálló kiselőadás
- Óraközi munka
- Gyakorlati órai munkavégzés
- Részvétel versenyeken

Törekedni kell minden tantárgynál a szóbeli számonkérés növelésére, hogy a tanulók megfelelő, aktív szakszókincse kialakuljon.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái:

- írásbeli felelés
- röpdolgozat
- témazáró felmérés
- félévi felmérés
- év végi felmérés

Az értékelés formái:

- diagnosztizáló
- formatív
- szummatív

Az értékelés alapja:

- a tanuló önmagához mért fejlődése a meghatározott fejlesztési területeken
- az önálló ismeretszerzés képességének szintje
- a társakkal való együttműködés minősége

Az értékelés módjai:

- tanulói/tanári
- folyamatos/időszakos
- szóbeli/írásbeli

A tagiskolák egyedi sajátosságai:

Egerági tagiskola – 1. számú melléklet

Szalántai székhelyintézmény – 2. számú melléklet

8. A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél

példás (5)

jó (4)

változó (3)

rossz (2)

A tanuló szorgalmának értékelésekor és minősítésekor

példás (5)

jó (4)

változó (3)

hanyag (2)

A tanulók magatartásának minősítése

A *magatartás* minősítése igazodjon az életkori sajátosságokhoz. Minősítésének alapja a tagintézményi Házirend betartása, a közösséghez, annak tagjaihoz való viszony (önállóság, felelősségérzet, közösség érdekében végzett tevékenység, hangnem, viselkedés). Tükrözze továbbá:

- a tanuló pozitív és negatív változásait;
- a tanuló fegyelmezettségét;
- az osztályközösség véleményét;
- az év végén az egész éves munkát.

Példás (5)

- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat tanórán és tanórán kívül is
- A házirend minden pontját tudatosan megtartja, társait is annak megtartására ösztönzi.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Fegyelmezett munkájával pozitív hatást gyakorol a közösség kialakulására.
- Szívesen vállal közösségi munkát.

- A felnőttekkel és társaival szemben tisztelettudó, udvarias.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét, másokat is erre ösztönöz.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

- A házirend pontjait betartja.
- A tanórán és tanítási órán kívül is rendesen viselkedik.
- Feladatokat önként ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- A közösségi munkában aktív, de nem kezdeményező.
- A felnőttekkel és társaival kapcsolatos hangneme megfelelő.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét.
- Nincs intője vagy megrovása.

Változó (3)

- Az iskolai házirendet nem mindig tartja be, az ellen alkalmanként vét.
- A tanórán vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, zavarja a tanítási órákat.
- Előfordul, hogy felnőttekkel szemben és társaival udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Osztályfőnöki, szaktanári intést kapott.

Rossz (2)

- Fegyelmezetlen magatartásával bomlasztja a közösséget, rendetlen.
- A házirend előírásait sorozatosan megsérti.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Felnőttekkel és társaival szemben rendszeresen udvariatlan, durva.
- Az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést, osztályfőnöki intést vagy ennél magasabb fokú büntetést kapott.

1. A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.
2. A tanuló magatartását az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.
3. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

A tanulók szorgalmának minősítése

A *szorgalom* osztályozásának alapja a tanuláshoz, a szakmához, a munkához való viszony, gyakorlaton tanúsított munkaerkölcs, (kötelességteljesítés, cselekvőképesség, rendszeret, munkafegyelem, törekvés, pontosság). Az osztályozásnál nemcsak a jegyeket, hanem a képességeket is mérlegeljük.

Példás (5)

- Tanórákra való felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és pontosság jellemzi.

- Önművelése rendszeres és többirányú.
- Érdeklődése az iskolán kívüli tananyagra is kiterjed, ismereteit tanítási órákon is felhasználja.
- Tanórákon aktív, házi feladatát minden órára elkészíti.
- A tanórákon kívüli foglalkozásokon, tanulmányi versenyeken önként részt vesz.
- Taneszközei tiszták, rendesek, ezeket tanítási órákra mindig el is hozza.

Jó (4)

- A tanórákra való felkészülésében rendszeres.
- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- A tananyag iránt érdeklődik, önművelése érdeklődésének megfelelő.
- Tanórákon többnyire aktív.
- Többlét feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy csak ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatásokat teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek, ezeket tanítási órákra rendszerint el is hozza.

Változó (3)

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Önállóan, a tanultakat irányítás mellett is pontatlanul alkalmazza.
- Szétszórtság jellemzi, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Hanyag (2)

- Képességénél jóval gyengébb teljesítményt mutat tanulmányi munkájában.
- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan.
- Feladatait többnyire nem végzi el, a tanultakat nem tudja alkalmazni.
- Nem hajlandó munkavégzésre, nem törődik kötelességeivel.
- A tanuláshoz nyújtott tanulói vagy tanári segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Csoport és önálló munkában ösztönzésre sem vesz részt.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, órákra gyakran el sem hozza azokat.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

1. A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.
2. A tanuló szorgalmát az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.
3. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

Egységes elvek a tanulók dicséreténél, jutalmazásánál és fegyelmező, fegyelmi büntetésénél. A tanulót példamutató szorgalmáért, ill. magatartásáért a nevelőtestület dicséretben részesítheti a tanév végén. A bizonyítványba a következő záradék kerüljön: „Peldamutató magatartásáért vagy/és szorgalmáért nevelőtestületi dicséretben részesül”.

A tanulók dicséretének, jutalmazásának és kitüntetésének az elvei, formái

Alapelv, hogy a tanulók, tanulói közösségek tanulmányi munkájában, magatartásában, szorgalmában, közéleti, közösségi és tanórán kívüli tevékenységében elért kimagasló eredményeit jutalmazzuk. A dicséret, jutalmazás, valamint büntetés és fegyelmezés fokozatait az intézményi SZMSZ tartalmazza. A tagintézmények az eddigi hagyományok szerint adhatnak jutalmakat, kitüntető címeket.

A tanulók számára adott fegyelmező és fegyelmi intézkedések fokozatait szintén az intézményi SZMSZ tartalmazza.

9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Intézményünkben a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

Az első-második évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak szóbeli házi feladatot, csak írásbeli gyakorlást.

A 3-8. évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.

Nyári szünetben a következő évfolyamra előírt kötelező olvasmány elolvastatható.

A tagiskolák egyedi sajátosságai:

Egerági tagiskola – 1. számú melléklet

Szalántai székhelyintézmény – 2. számú melléklet

10.A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK

20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 81. § (1) Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott **mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára** kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotának felmérésére a NETFIT teszt rendszert használjuk. Ez a teszt a tanulók teljesítményét pontokban méri, és eszerint hét minőségi kategóriába sorolja az elért eredményeik alapján.

A teszt külön méri az aerob állóképességet a tanulóknak, valamint az általános testi erőt és erő – állóképességet.

Időpontja: Alsó tagozaton: tavaszi mérés – április, május

Felső tagozaton: tavaszi mérés – április, május

11. A CSOPORTBONTÁS ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

Csoportbontásban tanítjuk a technikát és az informatikát, amennyiben az osztálylétszám 15 fő feletti. Célunk ezzel, hogy minden tanulónak 1-1 gép jusson, így segítve elő a tanulók informatikai tudásának megalapozását.

A választható tantárgyak esetében választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

12. NEMZETI KISSEBBSÉGI OKTATÁS

A címben szereplő anyagot a Pedagógiai Program mellékletei tartalmazzák:

Egerági tagiskola – 1. számú melléklet német

Szalántai székhelyintézmény – 2. számú melléklet horvát

III. Környezet- és egészségnevelési program

1. Alapok

1.1. Törvényi háttér

Az *Alkotmány* környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

- 8. § A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.
- 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- 18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- 70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54. § 1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami és önkormányzati feladat. Legfontosabb dokumentumaként a NAT-ot, a *Nemzeti Környezetvédelmi Programot* (illetve annak részeként a Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot) említi.

A **Természetvédelmi törvény** (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. **Törvény a halászatról és a horgászatról** is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A **géntechnológiai tevékenységről** szóló XXVII. **Törvény** 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai”.

Az **állatok védelméről és kíméletéről** szóló 1998. évi XXVIII. **Törvény** célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a köznevelési, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a **Nemzeti Biodiverzitás Stratégia**, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett **Környezet és Fejlődés Konferencián** aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2000. évi **Hulladékgazdálkodásról** szóló XLIII. **Törvény** 54. §-a kimondja, hogy a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Aaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Egészségügyi jogszabályok

A **Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram** (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21.** nyilatkozatot amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani és hogy

a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az **„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”** 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak

Köznevelési jogszabályok

A **2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről** szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

A **Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról** kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése.

A 2012-ben kiadott kerettanterv ajánlást tartalmaz az iskolai egészségfejlesztéssel, fogyasztóvédelemmel, környezetvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására.

Önkormányzati jogszabály

Az 1990. évi LXV. **Törvény a helyi önkormányzatokról** kiemeli az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítését, a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását.

1.2. Helyzetkép

Iskolánk hagyományos szerkezetben működő körzeti általános iskola, több társközségből érkeznek tanulónk.

Oktató-nevelő tevékenységünk alapelve a gyermekszerteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia. Az alapfunkciók ellátása mellett célunk egy olyan iskola megteremtése, amely naprakész, modern a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújt. A gyerekek képességének kibontakoztatásával, a tehetséggondozással, a hátrányok kompenzálásával egyenlő lehetőségeket biztosít az általános műveltség megalapozásához. A szabadidő hasznos eltöltése, a praktikus ismeretek elsajátítása készíti fel tanulóinkat a jövő feladataira. Olyan személyiségjegyek és magatartási normák kialakítására törekszünk, amelynek birtokában a gyerekek képessé válnak érdekeik felismerésére és érvényesítésére. Hagyományörző tevékenységünk a múlt emlékeit, az egymás mellett élő népcsoportok szokásait, életét ismerteti meg tanulóinkkal.

1.3. Erőforrások

1. Személyi:

A) Belső: tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, védőnő, pszichológus, logopédus

Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció

Technikai dolgozók: szelektív gyűjtés segítése, programok segítése, beszerzések, higiénikus környezet biztosítása

Tanulók: tantermek, zöld területek havonkénti rendezése, tantermek szellőztetése, virágok gondozása, hulladékgyűjtés

Felelős diák önkormányzati tanulók: tisztasági ellenőrzések,

B) Külső: szülők, községek lakói és egyéb partnerek

Szülők: programok segítése, támogató magatartás

2. Anyagi

Iskolai tanulói keret

Pályázatok

Alapítvány

2. Alapelvek, célok

2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása

- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- globális összefüggések szemléltetése
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Kulcsszavak

- szeretet
- tisztelet, megbecsülés
- harmónia
- mértékletesség
- takarékoság
- alázat
- „a kicsi szép”
- esztétika
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- komplementaritás
- együttműködés
- kölcsönhatás
- felelősség
- ökológiai fenntarthatóság
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- holisztikus világszemlélet
- szelídség

2.2. Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:

- testnevelésórák
- napközis szabadidő
- DSK programok

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közl. segítése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás - tantermekben légtisztítók
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, karbantartása, homok cseréje
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - dohányzásra külön helyiség kialakítása - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Világítás	Egészséges, takarékos	- neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Udvar	Biztonságos aljzat	- járdák és lépcsők felújítása - örökzöldek és virágos növények gondozása, pótlása, árnyékos területek kialakítása
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, mediatár

	személyiség	
--	-------------	--

3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

3.1. Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- erdei iskola
- tanulmányi kirándulás
- sportnap
- életvitel tantárgy
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés

A TANTÁRGYAK LEHETŐSÉGEI

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket!
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében!
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes!
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek!

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását!

Magyar nyelv és irodalom

Általános iskola- alsó (6-10 év)

A tanulók:

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat!
(meséket, mondákat, népdalokat és verseket!)
- érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során!

Általános iskola – felső tagozat

A tanulók:

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását!

- törekedjenek az anyanyelv védelmére!
- sajátítsák el a médiák elemzésének technikáit!
- tudjanak disputát folytatni!

A tanulóknak:

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés!
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével!

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet!
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására!
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete!
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében!

Idegen nyelv és nemzetiségi nyelv (horvát)

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével!
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit!
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön!

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben!
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége és fedezzék fel ennek lehetőségeit!

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják!
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni!
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön!
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait!
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására!
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni!
- Legyenek képesek reális becslésekre!

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás!

- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket!

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára!
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit!
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat!
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra!
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni!
- váljanak az ismereteik birtokába, a tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá!

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről!
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit!
- ismerjék meg a világ globális problémáit!
- ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségeit!

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit!
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet!
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket!
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat!
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére!
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat!

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód!

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel!
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására!
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére!

Ének-zene

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát!

- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait!
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban!
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét!
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek!
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni!

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát!
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit!
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére. Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira!
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát!
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezetnevelési témaköröknek megfelelően!

3.2. Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek:

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette

Szakkörök – *Környezetvédelmi*: A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A környezetvédelmi szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök is (pl.: természetkutató stb.), de a tantárgyakkal megegyező szakkörök (biológia) munkájába is be lehet építeni a környezeti nevelést.

- *Elsősegélynyújtó*
- *Tűzoltó*

Tanulói pályázatok – Adjunk ki egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai. A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 31.	Takarékossági Világnap
December 1.	AIDS elleni világnap

Akciók –Hulladékgyűjtés

Iskolai zöld médiumok – Az iskolai könyvtárban létesítsünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Művészeti csoportok, ünnepségek – Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezzünk irodalmi műsort vagy rajzpályázatot (pl. Föld napja, Víz világnapja).

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár)

Egészségnap – a szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, külső előadók meghívásával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Sportnap – sportprogramok, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, labdajátékok
Napközis szabadidős foglalkozások: séta a környéken, termések gyűjtése

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeiken áthassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

4. Módszerek

JÁTÉKOK

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

6. Továbbképzések

Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok

Külső: Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2017. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2017. szeptember 1. napjától 2021. augusztus 31. napjáig – szól.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
3. A 2019 - 2020. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelő testület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülői munkaközösség;
 - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az intézményi tanács vagy az iskolaszék diák-önkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak, illetve az iskolatanácsnak javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az intézményi tanács, illetve az iskolaszék véleményét.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.altisk-szalanta.sulinet.hu

3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy - egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az iskola igazgatóhelyettesénél;
 - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél;

V. A Pedagógiai Program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A felülvizsgált, s ez alapján módosított és kiegészített pedagógiai program 2017. szeptember 1-től kerül bevezetésre, ezen belül az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelettel kiadott kerettantervek alapján készített helyi tanterv felmenő rendszerben, a 2013-2014-es tanévben az első és ötödik évfolyamon lépett hatályba.

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat **2017. év augusztus hó 26. napján** tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Szalánta, 2017. augusztus 27.

.....
Az iskolai diákönkormányzat
vezetője

2. A pedagógiai programot az iskola szülői szervezete **2017. év augusztus hó 26. napján** véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Szalánta, 2017. augusztus 27.

.....
A szülői szervezet nevében

3. A Szalántai Általános Iskola intézményvezetője nyilatkozom, hogy a nevelőtestület által **2017.év augusztus hó 30. napján** elfogadott pedagógiai programot jóváhagytam.

Kelt: Szalánta, 2017. augusztus 30.

.....
Igazgató

Szalántai Általános Iskola

**Arany János Általános
Iskolája Egerág**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Egerág, 2017.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	109
<i>Helyzetkép</i>	109
A jó pszichés állapot kialakítása	110
A családokkal való együttműködés	110
Az értelmes termelőmunka pozitív személyiségformáló ereje.....	110
Az infokommunikációs eszközök optimális használata	111
A természet bekapcsolása az iskola mindennapi életébe a tanösvény révén	111
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	112
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásait.....	112
1. BEVEZETÉS	139
1.1 Munkánk törvényi háttere:	139
1.2 Kiindulópontunk:	139
1.3 Feladatunknak tekintjük:.....	139
1.4 A fogalomhasználatunkról.....	139
1.5 Prioritások	140
2. CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	140
2.1 Rövid távú céljaink:	140
2.2 Középtávú céljaink:.....	141
2.3 Hosszú távú céljaink:	141
3 AZ EGÉSZSÉG- ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS FOLYAMATTERVE	142
3.1 JOGSZERŰSÉG	142
3.2 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	143
3.3 TÁRGYI ÉS ÉLŐ KÖRNYEZET	144
3.4 A GYERMEKEK TESTI EGÉSZSÉGE ÉS AZ EGÉSZSÉG MEGŐRZÉSE	147
3.5 KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG.....	151
3.6 LELKI EGÉSZSÉG – KOMMUNIKÁCIÓ – VISELKEDÉS - BIZTONSÁG.....	153
3.7 SZÖVETSÉGESEINK.....	157
4 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS PROGRAMJA.....	159
5 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTA MÉRÉSÉNEK MÓDSZERE	159

Bevezetés

Helyzetkép

*“Az én vezérem bensőmből vezérel!
Emberek, nem vadak -
elmék vagyunk! Szivünk, míg vágyat érlel,
nem kartoték-adat.
Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet,
jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!”*

(József Attila)

Az elmúlt két évtized gyors, és az átlagember számára sokszor követhetetlen változásai mély nyomokat hagytak az emberek, a családok életében. Ezek a változások nem csupán a társadalmi, politikai változásokat jelentik, nem fejeződnek ki a törvények változásaiban sem. Az emberek mindennapi életében sokkal inkább okoz nehézségeket a hagyományos, generációkon át öröklődő értékek megkérdőjeleződése, a viszonyítási pontok gyakran viszonylagossá zsugorodása. A hihetetlen mennyiségű információ, mely megítélési szempontok és átláthatóság nélkül zúdul az emberekre. Ez óriási elbizonytalanodást, elveszettség érzetet szül. Elmosódni látszanak a határok azok között a területek között, melyek azelőtt egyértelműek voltak a legegyszerűbb ember számára is. Legyen szó akár a köz- vagy a magánszféra, akár az illetékességi körök határaitól, de említést tehetünk itt akár az egyén szabadságának határaitól is.

Mindezek egészen új megvilágításba helyezik az iskola feladatát. Egyrészt továbbra is alap marad a hagyományos nevelő, fejlesztő, ismeretátadó funkció, de emellé még egyebeknek is társulniuk kell, annak érdekében, hogy munkánkat a siker reményében végezhessük.

Az iskola jövőbeni hatékony munkájának alapja az őszinte szembenézés. Szembenézés azzal, hogy csupán a megszokott gyakorlatot követve, esetleg egyre újabb és újabb pedagógiai módszereket próbálgatva nem érhetjük el a kívánt eredményt. A napi tapasztalataink szerint, már hosszú ideje iskolánkban dolgozó pedagógusok véleményével alátámasztva mondhatjuk, hogy azonos mennyiségű munkánk szerényebb eredménnyel jár, mint évekkel korábban. Ennek okát többek között abban látjuk, hogy a gyermekek a korábbinál jóval több sérülést hordoznak, hiszen már magzati koruktól nagyon sok bizonytalanság veszi körül őket. A családok jelentős része már nem vagy csak részben tölti be azt a funkcióját, melynek meglétével egy iskola akár még egy-két évtizede számolhatott.

Pedagógusközösségünk részéről jelentős bátorságot kíván a problémák ilyen mélységig történő feltárása. E nélkül a szembenézés nélkül azonban munkánk ingoványos talajra épülne. Az eredményes munkához szükségünk van arra, hogy tiszta képet kapjunk az elvégzendő feladatokról.

Sokkal komolyabban vesszük feladatunkat annál, minthogy megelégednénk azzal, hogy kiszolgáljuk a következő iskolafokozat felénk támasztott követelményeit. Tudatában vagyunk, hogy minden egyes gyermek élete egyedi és megismételhetetlen. („Nem kartotékadat”!)

Arra törekszünk, hogy az illetékességi körünkbe tartozó gyermekeknek az iskolánkban eltöltött évei alatt adjunk meg minden tőlünk telhető segítséget ahhoz, hogy minél teljesebb, testileg, lelkileg minél egészségesebb életet élhessenek a velünk eltöltött időben és a jövőben egyaránt.

A Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben meghatározott kötelezettségink jó teljesítése érdekében a következő területeket kiemelten kezeljük Pedagógiai programunkban

A jó pszichés állapot kialakítása

Nevelő-oktató munkánkat gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, mozgásterapeuta és iskolapszichológus szakmai közreműködésével úgy végezzük, hogy ezen szakemberek tevékenységét a lehető legoptimálisabb módon erőforrásként vegyük igénybe mindennapi nevelő-oktató munkánk során. Ennek a támpillérnek az igénybe vétele, felhasználása adja meg az alapot arra, hogy a további munkánkat a siker reményben végezzük. Ennek érdekében építjük be programunkba a minden tanulóra kiterjedő **mozgásterápiás foglalkozásokat** valamint osztályfőnöki munkában igénybe vesszük az iskola-pszichológus személyiségfejlesztő – önismereti – csapatépítő csoportos foglalkozásait. Ezzel összefüggésben megragadunk minden lehetőséget, mely támogatja, hogy iskolánk pedagógusai és egyéb dolgozói is a lehető legjobb mentális állapotban végezzék napi munkájukat.

A családokkal való együttműködés

A családokkal való jó együttműködés munkák alapját képezi. Kiemelt feladatként kezeljük, hogy a gyermekek közvetlen családtagjai és a pedagógusok minél jobban ismerjék egymást, felismerjék közös céljukat, a gyermek érdekét. Értsék meg és harmonizálják ez irányú törekvéseiket. Ennek érdekében a szülői munkaközösséggel szorosabb együttműködést tűzünk ki célul, melynek programjai kezdetben a Munkaterv részeként jelennek meg, később ezt az együttműködést – a tapasztalatok alapján – szorosabbra igyekezünk fűzni. Ennek célja, hogy feltárjuk és hasznosítsuk mindazon erőforrásokat melyekkel akár a pedagógusok, akár egyes szülők rendelkeznek, és iskolánk minél hatékonyabb működése érdekében ezek felhasználhatók.

Az értelmes termelőmunka pozitív személyiségformáló ereje

Iskolánk körzetéhez tartozó családok életében hatalmas gondot jelent a munkanélküliség. Ennek enyhítésére Egerág község igyekszik kihasználni minden lehetőséget. Többek között a község a Start Munkaprogram keretében kertészeti ágazatot működtet. Iskolán pedagógiai programjával ehhez a tevékenységhez kíván kapcsolódni. Ennek érdekében kívánjuk működtetni a **Kiskert-projektünket**. Azzal a céllal szervezzük ezt az oktatási formát, hogy a gyermekek szervezett keretek között „nőjenek bele” a konyhakertművelő tevékenységbe melynek több síkon is használt láthatjuk:

- a gyermek megtapasztalhatja a hasznos munka örömét.
- értéket állít elő, ezzel önbecsülése nő, s ez alapjául szolgál mások megbecsülésének, segíti jóllétét.
- megtapasztalhatja, hogy az önfenntartás tanulható.

A gyermekeken keresztül a családokat is ösztönözhetjük arra, hogy megműveljék otthoni kertjeiket, élesszék fel az évszázadokon keresztül jól működő, csak az utóbbi években kihalt hagyományt, mely szerint egy falusi család képes megtermelni háza kertjében az élelmiszerszükségletét. Ha erre a családokat a gyermekeken keresztül ösztönözni tudjuk, akkor jelenősen nőhet a körzetünkhöz tartozó családok életminősége.

Az infokommunikációs eszközök optimális használata

A hátrányok leküzdésének egyik lehetősége, hogy a gyakorlatilag mindenki számára elérhető infokommunikációs eszközöket úgy tanítsuk meg használni a gyerekekkel, hogy az túllépjen a szabadidő-eltöltési funkción. Ennek részeként használjuk a digitális táblákat és informatikai eszközöket, oktatási programokat. Részt veszünk a digitális témaheteken. Működtetjük iskolánk profilját az egyik legnépszerűbb közösségi oldalon. További célunk, hogy iskolánk honlapja a diákok közreműködésével megteljen tartalommal és iskolánk arculatát ebben a formában is közzétehessük a világhálón.

A természet bekapcsolása az iskola mindennapi életébe a tanösvény révén

A virtuális világ jelentős lehetőségei mellett veszélyeket is rejt (pl. „beszippanthatja” a vele kontroll nélkül élőt). Ezeknek a veszélyeknek az elhárítását, a való és a virtuális világ egyensúlyának megtalálását segíti programunkban a tanösvény. Az itt kiaknázható lehetőségek révén a természet ritmusának, gazdagságának megtapasztalása megóvhatja a gyermekeket a valóságtól való elszakadástól. Kialakítja bennük az élet, az élőkönyezet tiszteletét, szeretetét, igényét. Így felnőve a természet a gyerekek életének szerves részévé válik.

Mindezek figyelembe vételével fogalmaztuk meg iskolánk küldetésnyilatkozatát.

Küldetésnyilatkozat

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Iskolánk, az egerági Arany János Általános Iskola arra törekszik, hogy lehetőségeit egyre inkább feltárva és kihasználva a keretei között felnövő gyermekeknek a lehető legtöbbet adja ahhoz, hogy ők képességeiket kibontakoztatva rátaláljanak a saját útjukra, melyen boldogok lehetnek. Megismerjék, megszeressék az őket körülvevő világot, cselekvő részeseivé váljanak és képesek legyenek örömeiket lelteni benne. Mindezt környezettudatos szemlélettel, a következményekre tekintettel, értékmegővő és értékteremtő hozzáállással tegyék, hatékonyan kommunikálva, hasznos információk birtokában, saját és mindannyiunk hasznára. Mindezek során legyenek felelősségüknek és annak tudatában, hogy az egyén szabadsága a másik ember szabadságának határáig terjed. Így váljanak egészséges, kiegyensúlyozott, hasznos, tagjaivá közösségeiknek: családjuknak, lakóhelyüknek, hazánknak, Európának s végső soron az emberiségnek.

Az iskola nevelési programja

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásait

Iskolánk kistélepi, körzeti, német nemzetiségi nyelvoktató, tanulásban akadályozott valamint egyéb sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan nevelő, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű diákokat befogadó és az IPR elvei szerint integráló, szociálisan átlagos beiskolázási körzetű általános iskola.

Iskolánk pedagógiai alapelve

Iskolánk pedagógiai alapelve a gyermekközpontúság. Ezen azt értjük, hogy szakmai munkánkat annak érdekében és olyan szemlélettel végezzük, hogy a gyermekek a lehető legegészségesebben, legteljesebben tudjanak kibontakozni, növekedni, fejlődni, hogy azzá válhassanak, akivé válhatnak. Azért dolgozunk, hogy hozzásegítsük a gyermekeket ahhoz, hogy egyénként és a közösség tagjaként egyaránt a lehető legjobbat, legtöbbet hozhassák ki magukból.

Céljaink

Legfőbb célunk, hogy minden ránk bízott gyermeket - a küldetésnyilatkozatunkban megfogalmazottak szerint - úgy tudjunk nevelni, oktatni, hogy a benne rejlő lehetőségeket az életkorával arányos mértékben a legjobban kibontakoztathassa. Ezért törekszünk rá, hogy olyan körülményeket teremtsünk a nevelés-oktatás folyamatához, mellyel hozzájárulunk a gyermekek és saját jólétünkhöz egyaránt.

Fontosnak látjuk, hogy mi, pedagógusok tartsuk kellő szinten pszichés és testi egészségünket, szakmai naprakészségünket, kommunikációs készségünket és képességünket. Közös céljaink érdekében működünk együtt hatékonyan egymással valamint mindazokkal, akiknek velünk együtt céljuk és feladatuk a gyermekeink nevelése, jóllétének elősegítése.

Kiemelt célunk, hogy különös figyelmet fordítsunk a sajátos nevelési igényű gyermekekre. Törekszünk rá, hogy a lehető legnagyobb mértékig hozzásegíthessük minden egyes tanulónkat az esélyegyenlőség jogának érvényre juttatásához. Küzdünk az ellen, hogy bármely gyermeknek hátrányai származzanak akár családi, települési, szociális, egészségi vagy egyéb okokból.

Célunk, hogy munkánk során érvényre jusson az élet tisztelete és védelme, a személyiség harmonikus fejlesztése, a gyermek- és családközpontúság, a környezettudatos magatartás kialakítása, a hazaszeret. Ezt egészítse ki a helyi hagyományok tisztelete és a szülőföldhöz való pozitív viszonyulás. Hangsúlyosan kívánjuk megjeleníteni a tudást, a műveltséget mint értéket.

Célunk intézményünket olyan szellemi színvonalon működtetni, hogy az innen kikerülő gyermekek a legminimálisabb hátrányt se szenvedjék el amiatt, hogy egy községi körzeti intézményben kezdték meg tanulmányaikat. Létérdekünk, hogy minél több fiatal minél erősebb szállal kötődjön szülőfalujához, hogy munkaképes felnőttként itt akarja élni életét. Az intézmény mindent el kíván követni annak érdekében, hogy a községek azon célját szolgálja, miszerint jól képzett, ide kötődő ifjúság nevelődjön fel.

Célunk, hogy minden adott esetben, az aktuális helyzet szerint felfedezzük és alkalmazzuk a leghatékonyabb módszereket és eszközöket mindenkori munkavégzésünk során.

Feladataink

Alapvető feladatunk, hogy megtaláljuk a céljaink megvalósításának útját, eszközeit, módszereit, lehetőségeit, és valósítsuk meg kitűzött céljainkat. Ennek érdekében fedezzük fel és használjuk ki erőforrásainkat. Legyünk naprakészek a szakmai és társadalmi kérdésekben. Ismerjük meg és alkalmazzuk a hatékony módszereket. Kommunikáljunk célravezetően, kezeljük a konfliktusokat. Legyünk rugalmasak, türelmesek, figyelmesek, jogszerűek és emberségesek. Fordítsunk nagy gondot cselekedeteink, döntéseink, kommunikációnk következményeinek vizsgálatára. Munkánk során egyes lépéseinket magasabb céljaink szerint tegyük meg, ismerjük fel a tágabb összefüggéseket. Legyünk képesek csapatként működni közös céljaink érdekében.

Feladatunk, hogy munkánk eredményeként iskolánk hozzájáruljon a gyermekek személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakozásához, segítse szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását.

Fel kell készítenünk a fiatalokat arra, hogy önmagukat, természeti és társadalmi környezetüket megismerjék, védjék, formálják. Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelezettségeiket. Ki kell alakítanunk a társadalmi együttéléshez, az önművelődéshez, a munkavégzéshez szükséges alapvető képességeket és készségeket.

Feladatunk, hogy minden gyermek továbbépíthető tudáshoz, ismeretanyaghoz jusson. Felkészültségüket, műveltségüket úgy alapozzuk meg, hogy valamennyien képességeiknek megfelelő iskolatípusban folytathassák tanulmányaikat. A helyes szokások, viselkedési szabályok kialakításán, begyakorlásán túl olyan erkölcsi értékek átszarmaztatása is feladatunk, amelyek alapján az intézményünkben felnövekvő fiatalok képessé válnak az egyetemes emberi értékek befogadására, továbbvitelére. Arra törekszünk, hogy diákjaink felnőtté válva minden olyan tudásnak birtokában legyenek, mellyel felnőtt életükhöz a nyugodt és rendezett körülmények megteremtésére képesek lesznek. El tudják majd kerülni a fogyasztói társadalom csapdáit, képesek lesznek felismerni határaikat, korlátaikat, lehetőségeiket. Ismerik erősségeiket és gyengeségeiket. Mindezen tudás birtokában önfejlesztők, megfelelő önismerettel és széles látókörrrel rendelkezők lesznek.

Munkánk eszközei

Emberi tényezők

A pedagógus legfőbb munkaeszköze a személyisége. Ezért fontos, hogy a pedagógusok figyelmet fordítsanak testi-lelki egészségükre. A személyes példaadás, a megfelelő minőségű emberi kapcsolat a nevelés leghatékonyabb tényezője. Ezért a hitelesség döntő fontosságú.

A támogató figyelem, a megismerés, a helyzetfelismerés, a személyre és a helyzetre szabott kommunikáció szintén fontos eszköze a nevelés-oktatás folyamatának.

Döntő fontosságú, hogy az nevelés-oktatás folyamata milyen légkörben zajlik. Figyelmes, támogató, elfogadó, biztonságos légkör szükséges a jó pedagógiai munkához.

A motiváltság és motiváció szintén munkaeszköznek tekinthető. A pedagógus motiváltsága döntő befolyást gyakorol a pedagógiai folyamatra. Csak motivált pedagógus tudja a gyermekeket motiválni, s ez pedig feltétele annak, hogy a célként kitűzött változások végbemenjenek.

Tanári kompetenciák

A kompetenciák a szakmai felkészültséget jelentik, mely a tudásban, a hozzáállásban, nézetekben (attitűdök) és a képességekben nyilvánul meg.

A környezet

Az iskolai környezet úgynevezett „rejtett tantervként” hat a nevelési-oktatási folyamatra, ezért fontos munkaeszköznek tekinthető, és célirányosan alakítandó. Figyelemmel kell tehát lennünk az épített és a természetes környezet állapotára, állagára, nevelő-oktató (elsősorban tudattalan) hatására.

Taneszközök és felszerelések

Ezeket a tárgyi eszközöket a legnyilvánvalóbb a nevelés-oktatás eszközeiként felismerni. A tankönyvektől a szemléltetőeszközökig tartoznak ebbe a körbe a tárgyak, melyeknek skáláját az infokommunikációs eszközök a virtuális világban gyakorlatilag a végtelenig szélesítik.

Egyéb nem tárgyi munkaeszközök

A nevelés-oktatás munkaeszközének tekinthető szélesebb értelemben minden, ami ezt a folyamatot befolyásolja, s mellyel a pedagógus a céljai érdekében tudatosan élni tud vagy élni szeretne. Legyen ez iskolai vagy iskolán kívüli rendezvény, az iskola írott és íratlan szabályai szokásai.

A pedagógusoknak tudatában kell lenniük annak a ténynek, hogy minden, amivel kapcsolatba kerülünk, hat ránk. Így hatnak a gyermekre mindazon dolgok, melyekkel kapcsolatba kerül. Az iskola feladata, hogy ezek közül rugalmasan, egy-egy helyzetben a leghasznosabban munkaeszközként használja fel ezeket a hatásokat, s amennyiben lehetősége van rá, alakítsa azokat úgy, hogy a nevelés-oktatás folyamatát pozitívan befolyásolják.

A nevelő-oktató munka eljárásai

Iskolai munkánk törzsideje a hagyományos tanórai keretben folyik. Ezt egészítik ki a tanórán kívüli órarendi foglalkozások (szakkörök, egyéni fejlesztési órák, stb.) Emellett egyes témákat projekt munka keretében dolgozunk fel. Projektjeink egyik jellegzetes helyszíne a tanösvény. Folyamatos projektünk a kiskert-projekt. A napközis élet, az alkalmi rendezvények, a szülői munkaközösséggel együttműködő programunk szintén nevelő-oktató munkánk sajátos megnyilvánulásai.

ab) a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok,

A személyiségfejlesztés igazán eredményesen csak személyre szabottan képzelhető el. Ezért a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos alapfeladatunk, hogy minél jobban megismerjük a ránk bízott gyermekeket.

Iskolánk kiemelkedő erőssége, hogy kislétszámú osztályaink vannak, és ez lehetővé teszi, hogy a közoktatásban elvárt átlag feletti mértékben ismerjük a ránk bízott gyermekeket. S ez a személyiségfejlesztő munkánk sikerkritériumainak egyike.

A gyermekek megismerése során megszerezünk a személyre szabott személyiség-fejlesztésükhöz szükséges információkat.

A megszerzett információk nyomán tudunk döntést hozni arról, hogy melyik gyerek esetében szükséges az egyéni fejlesztés. Ebben az információgyűjtő folyamatban az osztályfőnököket, osztálytanítókat, szaktanárokat gyógypedagógus, mozgásterapeuta, logopédus kollégáink segítik.

A személyre szabott megismerés részét képezi, hogy tudomást szerzünk a gyermekek gyengeségeiről, erősségeiről, esetleges pszichés sérüléseiről, tartós betegségeiről.

A gyermekek alapos ismeretének birtokában feladatunk, hogy figyeljünk arra, hogy az adott gyermek számára a leghasznosabb módon kommunikáljunk, számra a legnagyobb fejlődést eredményező feladatokat adjunk, oly módon, hogy az iskolai előmenetelében ne kísérjék kudarcidőszakok, melyek visszavetik fejlődését, csökkentik motiváltságát.

ac) a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok,

- Az egészséget támogató tárgyi és természeti környezet kialakítása és fenntartása intézményünkben.
- Pedagógusaink támogatása annak érdekében, hogy lelki és testi jóllétüket minél jobban tudják biztosítani, egészséges környezetben végezhesék munkájukat.
- Az intézményünkben járó gyermekek testi és lelki jóllétének elérése.
- A gyermekek oly módon történő nevelése, hogy megtanulják kontrollálni egészségi állapotukat, valamint környezetük állapotát, és testi és lelki jóllétüket, egészséges környezetüket életük későbbi szakaszaiban is képesek legyenek kialakítani, megőrizni.
- Gyermekeink olyan nevelése, hogy megszerezzék és fejleszthessék az egészséges életüket garantáló környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi ismereteket.
- Gyermekeinkben olyan szintű környezettudatos magatartás kialakítása, hogy felnövekedvén saját hatókörüknek megfelelő szinten a lehető legtöbbet tegyenek a környezeti válság elmélyülése ellen, segítsék elő az élő természet fennmaradását és a fenntartható fejlődést.

Pedagógiai programunkban kiemelt szerepe van az egészségnevelésnek. Ezt a kiemelt szerepet hangsúlyozza, hogy az egészségneveléssel összefüggő feladatainkat önálló dokumentumban szabályozzuk részletesen. Melynek címe: **Az Arany János Általános Iskola egészség- és környezeti nevelési programja**

ad) a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok,

Az ember mellett, hogy egyedi, megismételhetetlen személy ugyanakkor társas lény is, lényegéhez tartozik, hogy különböző közösségek tagjaként képes csak normális életre. Személyisége e két dimenzió harmóniájában képes kiteljesedni.

Amellett tehát, hogy a nevelő-oktató folyamatban arra törekszünk, hogy optimálisan támogassuk a gyermekeket személyiségük egészséges kibontakozásában, ugyanolyan súllyal kell támogatnunk azt a folyamatot, hogy közösségük egészséges egyedeivé váljanak.

A közösségfejlesztés feladata, hogy a gyermekben eleve meglévő, a közösségi létezést igénylő személyiségvonásokat felismerje, tudatosítsa, és azokat egészséges módon segítsen kiteljesedni.

A meglévő vonások, egészséges törekvések felismerése, kibontakozásuknak támogatása. A belső, az egyes gyermekekben lévő erőforrások felfedezése, kibontakozásuknak támogatása mellett a pedagógus feladata a kommunikációs képesség tudatos fejlesztése, a másik elfogadására, tiszteletére, a türelemre, a figyelemre nevelés.

A közösség fejlesztésében, építésben a figyelem irányítása, a konfliktusok kezelése, a közösség egészséges működését támogató egyéni személyiségvonások erősítése a pedagógus feladata.

A jó irányú spontán folyamatok, egyéni kezdeményezések és kreativitás felfedezése és támogatása a közösségfejlesztés vonatkozásában éppen úgy feladatunk, mint az iskolai élet egyéb mozzanati kapcsán.

A spontán folyamatokon túl tudatosan kell munkálkodnunk a szervezett közösségek, mint az osztályközösség erősítéséért, egészséges működéséért.

A pedagógusnak kiemelkedő feladta, hogy figyelemmel kísérje akár a spontán akár a tudatosan szervezett közösségek működését, és javító szándékkal beavatkozzon, ha azokban valamilyen működési zavart tapasztal. (Pl. kirekesztik a közösség egy-egy tagját, egyik vagy másik gyermek indokolatlan befolyást szerez társaira)

A pedagógus feladata, hogy a közösségfejlesztés céljaira kihasználja a tananyag tartalma és feldolgozása kínálta lehetőségeket.

A pedagógus feladata, hogy az által megtervezett munka során (akár a munkája éves tervezésénél, akár egyes rövidebb szakaszokra, tanórákra, foglalkozásokra lebontva) gondolja végig, hogy az éppen adott közösségben, a konkrétan feldolgozandó tananyag, végzett tevékenység kapcsán hogyan tudja konkretizálni a jelen pedagógiai programban elvi szinten megfogalmazott közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos első feladat, hogy számba vegyünk, az iskola szereplőit, és a lehetséges együttműködési színtereket.

Az együttműködésnek alapvetően vannak formális és informális, rendszeres és eseti, tervezett és spontán formái.

A rendszeres és formális együttműködések az iskolai munka tervezésének dokumentumaiban (munkaterv SZMSZ, Házi rend, stb. szabályozottak) az egyéb együttműködési alkalmakat a célszerűség határozza meg, és kereteit az általános együttműködési szabályok adják meg.

Együttműködési alapelvek: az együttműködésnek mindig a pedagógiai programunkban megfogalmazott, lefektetett alapértékek szabnak irányt, azok határozzák meg.

Az együttműködés legfontosabb alapelve az információáramlás szabadsága. Törekvés a minél jobb minőségű kommunikációra. Az a hozzáállás, hogy az egyes kommunikációs interakciók növeljék az egyén és a közösség jóllétét, járuljanak hozzá a közös célokhoz.

ae) a pedagógusok helyi intézményi feladata, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai,

Mi a pedagógus feladata?

- ismerje és tartsa be az iskola működésének alapelveit, céljait
- tartsa magát a feladatai ellátására alkalmas pszichés és fizikai állapotban
- ismerje minél jobban a rábízott gyerekeket

- ismerje a rábízott munka különböző szintű (rövid-, közép-, hosszú távú) céljait
- ismerje a munkájának irányt szabó szabályozókat
- ismerje a munkája végzéséhez használható módszereket, eljárásokat
- ismeretei képességi és készségei birtokában a lehető leghatékonyabban végezze el a munkáját:
 - nevelje és oktassa a hatáskörében lévő gyermekeket a megtervezett munkája szerint
 - a hatékony munkavégzés érdekében működjön együtt a nevelési-oktatási folyamat szereplőivel
 - érzékelje és tartsa tiszteletben, vállalja illetékességi és felelősségi köreit, területeit
 - ismerje és tartsa be, alkalmazza a rá vonatkozó jogszabályokat – jelen esetben különös tekintettel az intézmény működését szabályozó dokumentumokra (a mindenkire kötelező törvényi előírásoktól kezdve az ágazati és intézményi jogszabályokon, is iskola saját dokumentumainak szabályain át egészen a személyére szabott munkaköri leírásig
 - döntéseiben és mindennapi munkájában legjobb lelkiismerete szerint járjon el
 - kövesse az intézmény működését meghatározó irányelveket
 - konfliktushelyzetekben igyekezzon a győztes-győztes megoldásokat felfedezni, alkalmazni
 - konfliktuskezelést igénylő helyzetekben a megoldási javaslat kidolgozásakor minden esetben vegye figyelembe a konfliktusban lévő felek valódi, magasabb célját megtalálva a célokban azt a közös platformot, ahol a konfliktus feloldható

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai:

Az iskola minden pedagógusára megfogalmazott elvárásokat az osztályfőnöki munkát végző pedagógusra kiegészítik a következő elvárások

Az osztályfőnök feladata, hogy a lehető legtöbb mindenre kiterjedően ismerje az osztálya tanulóit. Különös figyelmet fordítson az osztályába járó gyerekekre. Az ő feladata, hogy minél alaposabban, gondoskodó szeretettel ismerje meg az osztályába járó gyerekeket.

Ezeket az ismereteket a gyerekekre fordított gondoskodó figyelemmel szerezze meg. Munkáját jellemezze a diszkréció, a tapintat. Mindig maximális figyelemmel legyen az emberi méltóságra, az emberi szabadságjogokra.

A gyermek minél jobb megismerése érdekében folytasson a gyerekekkel minél több személyes beszélgetést, szervezzon olyan alkalmakat, ahol a közösségben élő gyereket ismerheti meg. Igyekezzon az osztályába tartozó gyerekekből minél jobb közösséget szervezni.

Tartsa a kapcsolatot a családokkal. Harmonizálja a család nevelési elképzeléseit az iskola célkitűzéseivel.

Szaktudásával támogassa a szülőket problémásabb nevelési szituációkban. Igyekezzon működő kapcsolatot teremteni a család és az iskola között

Találja meg azokat a módszereket és alkalmakat, melyekkel az iskola és a család erőforrásai felerősítik egymást a gyermek minél jobb élete, minél egészségesebb fejlődése, kibontakozása érdekében.

Az osztályfőnöki munka konkrét, adott osztályra vonatkozó tartalmát az iskola nevelési programjában meghatározottak szerint az osztályfőnök tanévenként az osztályfőnöki tanmenetben tervezi meg.

A tanév folyamán és ahhoz kapcsolódóan az osztályfőnök elvégzi az osztályába járó tanulókkal és az osztályával kapcsolatos adminisztratív teendőket.

Figyelemmel kíséri és összehangolja az osztályával kapcsolatos nevelési-oktatási feladatokat.

Az fent megfogalmazott feladatainak ellátása érdekében olyan alkalmakat teremt, melyek során a feladatok megvalósíthatók (családlátogatásokat, személyes beszélgetéseket stb.)

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje,

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység alapja, hogy a tanulókkal való gondoskodó figyelmen alapuló törődés nyomán felismerjük, hogy melyik tanuló milyen kiemelt gondoskodást igényel.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

Ez a megismerés a szülővel, az óvodapedagógusokkal való konzultációval kezdődik és kiegészül a napi együttműködés során szerzett tapasztalatokkal. Amennyiben egy-egy tanulóval kapcsolatban felmerül, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók sorába tartozik, akkor az osztályfőnök kezdeményezi, hogy a tanulót a szakértői bizottság vizsgálja meg. Ezt a szülőkkel egyeztetve a jogszabályban előírt módon megteszi.

A vizsgálat eredményének birtokában a gyermek számára személyre szabott foglalkozást ír elő.

Az e pontban említett tanulókkal való foglalkozás hátterében minden esetben az illetékes - vizsgálatot végző - szakszolgálat véleménye áll. A szakszolgálatok bevont partnerként kísérik figyelemmel a tanulók előmenetelét. Folyamatos kapcsolattartás mellett az iskolával közösen segítik a gyermekeket és a szülőket, hogy a gyermek lehetőségeinek határait a leginkább képesek legyenek kitolni a sikeres tanulmányok és fejlődés érdekében.

ag) a tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje,

A gyermekek – életkoruk miatt – csak korlátozott mértékben képesek valós érdekeik belátására, a döntési helyzetek bonyolultabb összefüggésben való megértésére. Mindezzel párhuzamosan a felelősségvállalásuk is korlátozott.

Ugyanakkor az egészséges fejlődéshez a gyermeknek szüksége van arra, hogy megtanulja a döntési helyzetekben való követendő viselkedést. Ezért a gyermekeket erre alkalmas módon az őket érintő, az általuk átlátható helyzetekkel kapcsolatos döntési helyzetekben életkoruknak megfelelő módon be kell vonni.

Az intézmény minden egyes döntését a gyermekek érdekében kell meghozni. Minden döntésnél a következmények vizsgálata alapvető fontosságú. A döntések mindig változást indukálnak.

A döntési folyamatban való részvétel alapjául is a megfelelő információáramlás, a kellő kommunikáció szolgál.

A tanulók bevonása a döntési folyamatokba történhet közvetlenül a pedagógus-gyermek interakció során, vagy közvetve a szülők bevonásával a folyamatba.

Az egyes helyzetekben az igazgató dönti el, hogy a gyermekeket a pedagógus vagy a szülő tájékoztatja-e az adott döntési helyzetekről.

Első lépés, hogy a tanulókat a pedagógusok informálják az őket érintő döntési helyzetekről akár közvetlenül akár közvetve, a szüleiken keresztül.

Életkoruknak megfelelő módon hozzák tudomásukra a várható változásokat. Ezeket az információkat a tanulókkal az osztályfőnök, vagy a szülők esetleg az igazgató közli.

A döntési folyamatba való bevonás esetén fontos, hogy akár a szülő akár a pedagógus a helyzet felnőtt szereplője, segítse a gyermeket abban, hogy véleményformálásakor minél alaposabban vegye figyelembe a következményeket.

Az iskolában működő diákönkormányzat teremti meg a diákok valós jogát a döntési folyamatban való részvételre, mely a diákönkormányzati szabályzatban lefektetett módon véleményezési jogot biztosít az intézményben felmerülő, a diákságot érintő döntési folyamatokban.

Az iskolai diákönkormányzat jogait és az ezekkel összefüggésben álló feladatokat törvényi és rendeleti szinten szabályozzák. Ezek alapján a diákönkormányzat döntési hatáskörrel, egyetértési, kezdeményezési, javaslattevési és véleményezési, továbbá tájékoztatási joggal rendelkezik.

A Diákönkormányzat kötelező feladata a tanulók, azok közösségeinek érdekképviselése. Emellett a törvény lehetőséget ad arra, hogy minden olyan kérdéssel foglalkozzanak, ami a tanulókat érinti. Tehát a diákönkormányzat döntésétől függ, hogy az érdekképviselési tevékenységen kívül milyen feladatokat vállal fel. Az iskolai szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) szabályozza a diákönkormányzat és az iskola vezetői közötti kapcsolattartás formáját és rendjét. Minden tanévben készül munkaterv, amely a megvalósítandó programokat tartalmazza.

ah) a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái,

Iskolánk kiemelt fontosságúnak tartja a családdal való termékeny és hatékony együttműködést. Fontosnak tartjuk, hogy ez az együttműködés határozottan konstruktív hangulatú legyen. Az

együttműködést mindig határozza meg a megfogalmazott és időről időre megerősített közös cél, a gyermek optimális fejlődésének célja.

A pedagógus szakmai felkészültségével, tudatos konstruktív hozzáállásával járuljon hozzá ahhoz, hogy az együttműködés közös célja, az együttműködők közös érdeke rendre nyilvánvaló legyen.

A partneri kapcsolat a tanuló intézménybe íratásával történik. Ekkor az intézmény vezetője (vagy az általa megbízott személy) ismerteti a szülővel és a gyermekkel az iskola pedagógiai programjának és házirendjének lényegét, és lehetővé teszi a szülő és a tanuló számára, hogy ezeket a dokumentumokat részletesen tanulmányozza. Megmondja, hol olvashatják el. Az intézmény gondoskodik a mindennapi működését szabályozó dokumentumainak nyilvánosságra hozataláról.

A szülő, a tanuló és a pedagógus a formális kapcsolaton túl egyéni egyeztetés alapján informális kapcsolatot is tarthat. Egyénileg egyeztethetik a személyes kapcsolattartás formáit. Az osztályfőnök döntése, hogy milyen elérhetőséget biztosít, és biztosít-e a szülők számára az iskolai munkaidején túl.

Az iskolai munkarendjének megfelelően a szülők megkereshetik azokat a pedagógusokat, akikkel megbeszélnivalójuk van. A szülők elérhetőséget adnak meg az osztályfőnöknek, melyen az osztályfőnök minden szükséges esetben a szülőt elérheti. A megadott elérhetőséget az osztályfőnök a naplóba bejegyzi.

Az iskola éves munkaterve rögzíti a szülői értekezletek, és a nyílt napok időpontját, melyről az iskola a szülőket tájékoztatja.

Az iskola tanulóinak szüleiből szerveződő szülői munkaközösség működik, mely a szülők önszerveződő testülete.

A szülői munkaközösség és a diákönkormányzat munkáját segítő tanár az osztályfőnökök, az igazgató és az iskola többi pedagógusa bevonásával közös munkatervet készít, mely az iskola munkatervébe integrálva, azt kiegészítve, azzal összhangban megtervezi azokat a közös programokat, melyeken a szülők, a pedagógusok és a gyermekek közösen vesznek részt a tanév folyamán. Ez az együttműködés teszi lehetővé, hogy a nevelési-oktatási folyamatba, a közösségépítésbe minél inkább bevonjuk a szülők erőforrásait is. E program tervezése és végrehajtása során maga az együttműködés is fejlődik, kikristályosodnak a legjobb együttműködési formák. Ebben a programban is fontos szerepet kap a kommunikáció, a közös célok, a közös cselekvés, mint a közösségépítés fontos módszere.

ai) a tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai,

Intézményünkben a tanulmányok alatt

Javítóvizsga és osztályozóvizsga tehető, mindez abban az esetben, ha a tantestület ilyen értelmű határozatot hoz. A vizsga tartalmát az idevonatkozó jogszabályok rögzítik.

aj) a felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai,

Iskolánkba való felvételnek és átvételnek az a feltétele, hogy a gyermekét beírató szülő megismerje és elfogadja az iskola pedagógiai programját és házirendjét. Ezzel együtt vállalja azokat a kötelezettségeket, melyeket az iskola a programja megvalósítása érdekében ró a diákra.

ak) az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv,

Az elsősegély nyújtási alapismereteket a tanulók megszerezik az egyes tantárgyi tartalmak keretében, az osztályfőnöki órákon az erre rendszeresített időkeretben, szakember által vezetett foglalkozáson, az éves rendszerességgel megrendezett egészségnapok alkalmával rendezett elsősegély-nyújtási bemutatókon és gyakorlatokon, az évente megtartott tűz és balesetvédelmi oktatás keretében

b) az iskola helyi tanterve,

ennek keretén belül

ba) a választott kerettanterv megnevezése,

Intézményünk a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről, valamint a 23/2013. (III. 29.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról felhatalmazása alapján az OFI által közzétett kerettantervet választotta.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettanterv módoszatai közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	B változat

bb) a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma,

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban módosítjuk, az alábbi órászámokkal.

	Osztály							
Tantárgy	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és Irodalom	7,5	7,5	7	7	4	4	3	4
Matematika	4,5	4,5	4	4	4	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Környezet/Természetismeret	1	1	1	1	2	2		
Biológia							2	1,5
Nemzetiségi Német Nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Nemzetiségi Népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	
Ének-Zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Testnevelés és sport/néptánc 3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kémia							1	2
Informatika				1	1	1	1	1
Fizika							2	1
Földrajz							1,5	1,5
Etika/ hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon és népismeret					1			
Összesen:	30	30	29	30	30	29	32,5	32

A tanórán kívüli tevékenységek felsorolását a következő táblázat tartalmazza:

	Osztály							
Tantárgy	1	2	3	4	5	6	7	8
korrepetálás/egyéni fejlesztés	2	2	2	2	2	2	2	2
Tömegsport	1				1			
Labdarúgás		1			1			
Kiskert szakkör			2					

További szervezett foglalkozások a következők:

Napközis/tanulószobai foglalkozás	40 óra/hét
Kötelező Angol (a nyelvet első idegen nyelvként tanulóknak kiscsoportos formában összevont csoportban megszervezve):	3 óra/hét

bc) az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,

A tankönyv- és taneszköz-választás alapvető szempontja a pedagógus szakmai szabadsága, az a tény, hogy az adott pedagógus mentalitása, irányultsága harmóniában legyen a használni kívánt taneszközzel, mivel a taneszköz-választás alapvető célja az, hogy a lehető legjobban szolgálja a nevelés-oktatás folyamatát, a gyermek fejlődését. A tankönyvek és taneszközök olyan eszközök, melyek a pedagógust segítik a gyermek érdekében végzett munkában.

bd) a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai,

1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az iskolába lépéskor fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése fontos feladat. Ebben a szakaszban történik meg a tanulási módszerek valamint iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása. A kisgyermek ebben az életkorban kap mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával segítjük a gyermekek fejlődést ebben az életszakaszban.

3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Ezekben az évfolyamokban folytatjuk a már megkezdett munkát, a tanulási módszerek kialakítását, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet megerősítését. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata. Az egészséges életvitel kialakításához az egészségnevelési programunkban megfogalmazottakkal kívánunk hozzájárulni. A környezeti nevelés fontos eszköze ebben az életkorban a tanösvény és az iskolai kiskert. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az egészséges életvitel kialakításához az egészségnevelés programunk megfelelő részeit vesszük figyelembe. A környezeti nevelés fontos eszköze továbbra is az iskolai kiskertben és a tanösvényen folytatott munka. Fontos feladat ebben az életkorban az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése. Tudatosítjuk a tanulóknak hogy mennyire értékes az együttműködés a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontként vesszük figyelembe az életkori jellemzőket. Az ismereteket tapasztalatokkal alapozzuk meg, és az ismeretszerzés deduktív útjának lehetőségét mutatjuk be. A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük folyamatosan szempont a nevelési, oktatási munkánk során ebben az életkorban, a korábbiakban és a későbbiekben egyaránt. A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával a közösségi nevelést erősítjük.

7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hetedik-nyolcadik évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés fejlesztésével erősítjük tanulóinkat. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat. Az önismeret és az emberismeret valamint a helyzetfelismerés terén olyan jártasságokat igyekszünk kialakítani, melyek a gyermekek hasznára válnak további életük során. A pozitív jövőkép felrajzolásának készségére is hangsúlyt fektetünk.

be) a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása

A mindennapos testmozgás megszervezése a tanulók fizikai és egészségi állapotának megőrzése, fejlesztése érdekében az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint történik.

bf) a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.

Az etika, illetve a hit- és erkölcstan tantárgyak választása a szülők joga, mellyel minden tanévben egyszer élhetnek. Tekintettel arra, hogy a választás befolyásolja a gyermek számára megrendelendő tankönyveket, az első osztályba beíratott gyermek esetében a szülőnek a beiratkozáskor kell nyilatkoznia a tantárgyválasztásról. A többi évfolyamon a szülők minden év május 20-ig kapnak lehetőséget a tantárgyválasztásra gyermekük számára.

A délutáni időkeretben megszervezett szabadidős foglalkozások választása a diákok lehetősége a tartalmas és számukra érdekesnek ítélt szabadidő eltöltésére. Délutáni foglalkozást választani egész

tanévre lehet. A tanév közben a választott foglalkozást csak igen indokolt esetben lehet elhagyni. Az indoklást írásban kell benyújtani az igazgatónak, melyet az a nevelőtestület véleményezése után jóváhagy vagy elutasít.

Szakköri foglalkozásokon

A tehetséggondozás érdekében az iskola szakköröket működtet. Itt a tanulók lehetőséget kapnak a tanórán tanultak elmélyítésén túl a szakkör tematikájának megfelelő új ismeretek szerzésére, készségei, képességei teljesebb kibontakoztatására az adott területen. Az iskola a szakkörök szervezésénél figyelembe veszi a tanulók irányultságát, a szülők igényeit.

Sportköri foglalkozások

A sport területén tehetséges gyermekek a tantervi követelményeken túlmutató fejlődését a sportköri foglalkozásokon biztosítjuk. Igyekszünk minél több gyermeket ezekbe a foglalkozásokba bevonni, nem élsportolók nevelése az elsődleges célunk, hanem az hogy még inkább kiaknázhassuk a sportban rejlő nevelési lehetőséget. És nem utolsó sorban a sport nagy mértékben hozzájárul az egészséges életmódhoz, testi fejlődéshez. Pszichésen erősíti a küzdeni tudást, a csapatszellemet. Jelentős közösségformáló ereje van. Az iskolán kívüli sportversenyek erősítik tanulóinkban az együvé tartozás tudatát, érzését.

Választható foglalkozások

A választható órakeretből kialakított, a tehetségek felfedezését, kibontakoztatását, gondozását szolgáló foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a kötelező órakeretben elsajátított tananyagot alaposabban elsajátíthassák a tanulók, valamint arra hogy az adott területen több sikerélményhez jussanak.

Gyermekepályázatok

Intézményünk segíti gyermekeink egyéni kezdeményezését. Figyelemmel kísérjük a számukra kiírt pályázati lehetőségeket, felhívjuk rá figyelmüket, és segítséget nyújtunk eredményes megvalósításukban.

Versenyegek

Törekszünk minél több lehetőséget teremteni arra, hogy gyermekeink életkori sajátosságuknak és igényeiknek megfelelően versenyezzenek mindazon területeken, melyekben az átlagosnál jobb teljesítményt nyújtanak. A megmérettetések újabb motivációt jelenhetnek számukra, s „jobbak között futva könnyebb jobb eredményeket elérni” gyakorlata alapján a bennük rejlő képességek még inkább kibontakozhatnak.

bi) a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei,

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a szaktanárok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók:

- szóbeli felelete,
- írásbeli munkája vagy
- gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Alapelv

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző legyen,
- az adott teljesítményről szóljon,
- tisztázza az alulteljesítés okait,
- az egyszeri értékelés nem előfeltételezi a többit, folyamatos legyen,
- fokozatai: osztályzatok megfogalmazása, közzététele (a teljesítmény mértéke: 5,4,3,2,1),
- valamely rész képesség kiesés esetén lehetőséget adni más szférában a javításra
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- formái:
 - szóban,
 - írásban (szöveggel),
 - numerikusan.

A tantárgyi ellenőrzéseink módjai

- tények, fogalmak, szabályok, törvények szóbeli és írásbeli ellenőrzése,
- kísérlet, manuális tevékenység megítélése,
- kiselőadás tartalmi minősítése,
- vitakészség, véleménynyilvánítás, tantárgyi attitűd.

A szaktárgyi értékelésünk a különböző szaktárgyak vonatkozásában az értékelés és az osztályzás speciális módon érvényesül.

Nem tekintünk el attól sem, hogy egy-egy tanuló sajátos szintje, helyzete az osztályon belül más értékelési módot kíván meg, pl.:

- diszlexiás, diszgráfiás, dadogó, hátrányos helyzetű, lemaradt, SNI
- tehetséges.

Az egyes tantárgyak, valamint a magatartás és szorgalom osztályzatainak szétválasztása a sokoldalúan fejlett személyiség formálását segítik elő.

Formái

- Szóbeli:
 - tanítási órán kívül,
 - szaktanárok által - évközi érdemjegyek megállapításakor,
 - fogadó órákon, szülői értekezleten,
 - osztályfőnökök és szaktanárok magatartás, szorgalom jegy megállapításakor,
 - iskola által szervezett programok értékelésekor,
 - tantestület előtt,
 - igazgató által:
 - kiemelkedő teljesítmény alkalmával,
 - fegyelmi vétségek kapcsán.
- Szöveges:
 - szaktanári, osztályfőnöki, (szükség esetén),
 - dicséret, elmarasztalás ellenőrzőbe,
 - dolgozatokra írott vélemény,
 - külső felkérésre (gyermekvédelem, bíróság, pályázatok).

Az tanulmányi munka ellenőrzése

1. Témazáró dolgozat: az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó dolgozatot írnak.
2. Tanév végi dolgozat: a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
3. Szóbeli felelet: a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztésével párhuzamosan tesznek tanúbizonyságot a követelmények elsajátításáról.

A tanulmányi munka értékelése

Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy:

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Alapelvek:

- Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.
- A tantárgyi érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Szöveges minősítés

Az első évfolyamon- félévkor és év végén, szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

Kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tární a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és
- javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Mentesítés az értékelés alól

Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint, a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást engedélyez.

Ha a tanulót mentesítették az értékelés és minősítés alól:

- Az első évfolyamot a többi tanulóval azonos osztályban előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be.
- Az előkészítő évfolyam során a tanuló játékos felkészítés keretében készül az iskolai követelmények teljesítésére.
- Az előkészítő évfolyam megszervezhető a délelőtti napközis foglalkozások keretében is.
- Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte.

Az iskola tantárgyi értékelési rendszere

A tanulók tudását szóbeli és írásbeli feleletekkel ellenőrizzük.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését, ezért gyakran alkalmazzuk a követelmények elsajátításának ellenőrzését szóbeli formában.

Nem tartjuk szükségesnek számokkal beszabályozni a területet, hiszen az adott évfolyamból, és az osztály értelmi képességeitől függően jelentősen változhatnak a számarányok.

- Szóbeli felelet: a lehetőségek és az adott tantárgy heti óraszámának megfelelően minél gyakoribb legyen,
- Írásbeli felelet:

Alsó tagozat:

- Nagy dolgozatok (félévi, év végi) naponta csak egy iratható, kisebb, pl. témazáró dolgozatból legfeljebb kettő egy tanítási nap alatt. Nyelvből a szódolgozat, illetve tantárgyanként a néhány szóból álló dolgozat nem tartozik ebbe a körbe, hiszen ez mindennapos része az iskolai életnek.
- Az írásbeli ellenőrzésről, illetve annak módjáról a tanulókat az előző órán tájékoztatjuk.

Felső tagozaton:

- rövid felelet

feltételei: - egy vagy több óra anyagából,

- időtartama 10' – 30',

- előzetes bejelentés nélkül egy nap folyamán minden órán iratható.

célja: - a tanulók folyamatos készülésének értékelése, ellenőrzése.

értékelése: - a pedagógiai programban meghatározott tantárgyi osztályzatok tartalma szerint.

- záró vagy témazáró dolgozat

feltételei: - témakörök szerinti csoportosításban,

- előzetes felkészítés, összefoglalás után kerül megírásra,

- időtartama 45',

- egy nap két ilyen típusú számonkérés iratható.

értékelése: - a pedagógiai programban meghatározott tantárgyi osztályzatok tartalma szerint

Felmérő, témazáró dolgozat a tantárgy követelményei, témakörei szerint iratható a tantárgy óraszám szerinti arányban.

A készségtárgyak keretében az értékeléskor a tanuló önmagához mért fejlődését vesszük figyelembe.

A félévi és az év végi értékelést megelőzően lehetőséget adunk:

- szóbeli,
- írásbeli,
- önálló munka készítésére (gyűjtőmunka, kiselőadás,.....),
- kísérlet, megfigyelési szempontok szerinti teljesítésére,

- felmérők, témazárók megírására, beszámolók készítésére.

Az értékelés alapja a helyi tanterv teljesítése.

- Jelest kap az a tanuló, aki az előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljesíti.
- A teljes követelményrendszeren belül meghatározott minimumszint az elégséges osztályzat kritériuma.

bj) a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,

bk) a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag,

Iskolánk német nemzetiségi nyelvoktató iskola. A nemzetiségi tanterv keretében a tanulók heti egy német népismeret tanórán vesznek részt.

bl) a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek,

Az országosan alkalmazott Netfitt módszert alkalmazzuk, melyet megfelelően adminisztrálunk és a diákok fejlődését nyomon követjük.

bm) az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek,

Ezen pontot részletesen szabályozza és bővebben kifejti iskolánk Egészség- és környezeti nevelési programja, mely a PP mellékletét képezi.

bn) a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések,

Iskolánk tanulói körében igen kicsik a szociális különbségek. Maga az iskola olyan települések tanulójának iskolája, ahol a családok jelentős része szociális nehézségekkel küzd. Kiemelkedően jobb helyzetű tanulóra igen ritkán akad példa, de még az átlagosnak mondható helyzetűek is jelentős kisebbségben vannak.

Meggyőződésünk szerint esetünkben a szociális hátrányok enyhítését és az esélyegyenlőséget leginkább az szolgálja, ha a gyermekeket minden rendelkezésünkre álló eszközzel abban segítjük, hogy egészséges, aktív, kreatív felnőttekké váljanak. Felismerjék és hasznukra tudják fordítani erőforrásaikat. Szokásukká váljon, hogy kifogások helyett megoldásokat keressenek. Legyenek felelősek a tetteikért, legyenek tudatában, hogy cselekedeteiknek, döntéseiknek következményeik vannak, melyekért – életkoruknak megfelelő mértékben – felelősséget kell vállalniuk.

Meg kell tapasztalniuk, hogy megfelelően végzett munkájukkal éréket tudnak előállítani, mellyel saját jobblétüket alapozhatják meg, tarthatják fenn. Ehhez meg kell tanulniuk a munka tervezésnek, ütemezésének alapjait.

Mindezek elérése érdekében működteti iskolánk a Start-munkaprogrammal együttműködve a Kiskert-projektünket. E projekt keretében a tanulók 3. osztályos koruktól önként jelentkezés útján vehetnek részt délutáni foglalkozás keretében, valamint az egyes szaktanárok saját tantárgyi óráikon is kihasználják a kiskert adta lehetőségeket elsőtől nyolcadik osztályig.

A tanórán kívüli, a kiskerthez kapcsolódó programban való önkéntes részvételt fontosnak tartjuk. Így a tanulók motiváltabban végzik a munkát, aminek következtében sikeresebbek is lesznek a tevékenységben. Sikereik pedig újabb motivációul szolgálnak számukra és addig még be nem kapcsolódott társaik számára egyaránt.

A kiskert-projekt útján a gyerekeken keresztül a családoknak is indíttatást adunk, hogy otthonukban használják ki a lehetőségeket, műveljenek konyhakertet, tartsanak annyi állatot, amennyi a család élelmezésében segítséget nyújt.

Az értelmes, eredményes munka, a konkrét produktumokon túl célt, ritmust, felelősséget hoz a gyerekeken keresztül a családok életébe. Az ilyen munkát végző ember önbecsülése, ezáltal jólléte növekszik. Lassan ráérez, hogy maga is tehet sorsa javításáért. Kilép a paternalizmus béklyójából, s így biztonságérzete is nő. Ezáltal egy felfelé vivő spirálba kerülhet, érzékeli, hogy vannak lehetőségei, tud önmagáért cselekedni, érzékeli, hogy ha célokkal rendelkezik, segítők is talál ahhoz, hogy saját életének kormányosa legyen. Azt valljuk, hogy sokkal többet teszünk, ha halászni tanítunk, annál, mintha csak halat adnánk. Az iskola a szociális hátrányok leküzdésben így tudja leginkább segíteni a rá bízott gyermekeket.

E gyakorlaton túl is segítjük a szociális hátrányban élő gyermekeket. Ennek első lépéseként ismernünk kell minden tanuló személyes életkörülményeit, családi hátterét. Ebben a munkában döntő szerepe van az osztályfőnöknek. Ő ismeri meg olyan fokban a gyermeket, hogy szükség esetén az nevelési-oktatási folyamat segítőit (családsegítő szolgálat, iskolapszichológus stb.) Figyelmet fordítunk arra, hogy megtaláljuk az egyes tanulóknak, családoknak a segítségükre szolgáló külső erőforrásokat (pl. pályázatok, támogatások feltérképezése, a bennük való részvétel segítése) de a belső erőforrások felfedezésének jelentőségét hangsúlyosan kezeljük.

Ezek mellett az iskolában végzett személyes gondoskodást fontosnak tartó nevelés következtében azt reméljük, hogy a gyermekek megerősödnek a nevelés során, s a családoknak is példát adunk támogató, erősítő nevelés gyakorlásához.

Tehát az egészséges személyiség - készen és képesen az értelmesen végzett munkára - nagy eséllyel tud olyan életet élni, melyben megszabadul a szociális hátrányoktól.

A másik fontos, az előbbiekkal összefüggésben is értelmezhető lehetőség a szociális hátrányok leküzdésére, az, ha gyermekinknek megtanítjuk az infokommunikációs eszközös célszerű használatát. Hiszen a digitális társadalom korában ezek az eszközök és lehetőségek az esélyegyenlőségnek sajátos és még kiaknázatlan lehetőségét kínálják. Az internet már gyakorlatilag mindenki számára elérhető. A legtöbb család otthoni internet-hozzáféréssel rendelkezik még a legszerényebb anyagi körülmények

között élő családok esetében is. Annak a néhány tanulónak, akinek otthonában még nincs világhálós hozzáférés az iskola ezt a tanulmányaihoz szükséges mértékben biztosítani tudja.

Az internet és a hozzá kapcsolódó technika berendezések csupán lehetőségek és eszközök. Arra azonban meg kell tanítani a gyermekeket, hogy ezeket saját javukra, hátrányaik leküzdésére fordítsák. Ennek a ténynek is szerepe van iskolánk felső tagozatos taneszköz-választásában.

A szociális hátrányok leküzdését az iskola Egészség- és környezeti nevelés programja is támogatja. Ha a gyermekek egészség és környezettudatos módon nőnek fel, egészségesebbek lesznek fizikailag és mentálisan egyaránt. A szociális hátrányok leküzdésben az egészség nagyon fontos tényező.

Ebben a vonatkozásban is fontos kiemelni az iskolának azt a lehetőségét, hogy a gyermekeken keresztül a családokat is támogatni tudja információkkal, példákkal, lehetőségek felmutatásával. Amennyiben egy kicsit is hozzá tudunk járulni a családi háttér mentális megerősödéséhez, a szociális hátrányok leküzdéséhez is hozzájárultunk, hiszen a mentálisan erősebb család nagyobb eséllyel zárkózik fel szociális téren is.

Mindezek mellett az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazása is azt a célt szolgálja, hogy a hátránykompenzációs törekvéseink hatásait mihamarabb érezhesse a gyermek, aki társaihoz képest egyértelműen rosszabb körülmények közül érkezik, szociokulturális hátrányt szenved. Az IPR lehetőséget ad ezen tanulók fejlesztésére, különböző kulturális rendezvényeken való ingyenes részvételükre ad lehetőséget.

bo) a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek,

A tanulók jutalmazásának alapvető szempontja, hogy a jutalom szolgálja a gyermek fejlődést, és legyen pozitív hatással a közösség többi tagjára is. A jutalmazáskor hangsúlyt helyezünk a következmények vizsgálatára. Figyelembe vesszük a jutalmazandó tanuló egyéniségét, és a jutalmazás körülményeit. A jutalomnak arányban kell állnia a jutalmazott teljesítménnyel, és figyelni kell a jutalmazottnál várható hatására.

A tanulók jutalmazhatók a szaktanárok vagy a tanítási órán kívüli foglalkozásokat vezető pedagógusok által, az osztályfőnökök és az igazgató által egyaránt. Valamint jutalomban részesítheti a tanulókat a lakóhelyük szerint község önkormányzata, vagy az adott településen működő civil szervezet.

A jutalmazásnak lehetséges szóbeli, írásbeli és tárgyi formája van.

A tanulók magatartását és szorgalmát havi rendszerességgel az osztályfőnök értékeli miután konzultált a gyermekkel foglalkozó kollégáival valamint az osztály tagjaival.

Szalántai Általános Iskola

Arany János Általános Iskolája

Egészség- és környezeti nevelési program

Egerág, 2017

1. Bevezetés

1.1 Munkánk törvényi háttere:

20/2012. EMMI rendelet X. fejezet:

1.2 Kiindulópontunk:

**Az egészségvédő iskola olyan gondoskodó közösség, amely biztosítani kívánja
mind a tanulók, mind az iskola alkalmazottai számára a testi-lelki jóllétet.
Csak egészséges környezetben él egészséges ember!**

1.3 Feladatunknak tekintjük:

- Az egészséget támogató tárgyi és természeti környezet kialakítását és fenntartását intézményünkben.
- Pedagógusaink támogatását annak érdekében, hogy lelki és testi jóllétüket minél jobban tudják biztosítani, egészséges környezetben végezhessek munkájukat.
- Az intézményünkben lévő gyermekek testi és lelki jóllétének elérését.
- A gyermekek oly módon történő nevelését, hogy megtanulják kontrollálni egészségi állapotukat valamint környezetük állapotát, és testi és lelki jóllétüket, egészséges környezetüket életük későbbi szakaszaiban is képesek legyenek kialakítani, megőrizni.
- Gyermekeink olyan nevelését, hogy megszerezzék és fejleszthessék az egészséges életüket garantáló környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi ismereteket.
- Gyermekeinkben olyan szintű környezettudatos magatartás kialakítását, hogy felnövekedvén saját hatókörüknek megfelelő szinten a lehető legtöbbet tegyenek a környezeti válság elmélyülése ellen, segítsék elő az élő természet fennmaradását és a fenntartható fejlődést.

1.4 A fogalomhasználatunkról

Programunkban nem különül el az *egészség- és környezeti nevelés*, mivel felfogásunkban ez a kettő *szerves egységet alkot*, egymással kölcsönhatásban állnak, számos helyen tartalmi átfedéseik is vannak. Megfelelő környezeti nevelés nélkül nincs egészségnevelés.

Az egészség pozitív definícióját tekintjük irányadónak, mely a jólléti, közérzeti állapotra utal.

Az egészség *holisztikus szemlélete* ugyancsak nagy hangsúlyt kap gondolkodásunkban, mely különböző dimenziók (környezeti, szociális, egyéni) sajátos hatásait valamint egymással való kölcsönhatásait is figyelembe veszi. A „*Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!*” elvet az egészségnevelésre és a környezeti nevelésre egyaránt alkalmazni kívánjuk, hiszen a Föld minden egyes beteg emberrel betegebb, minden gyógyulással gyógyultabb, minden egészséggel egészségesebb, s minden egyes felelőtlen emberrel veszélyeztetettebb, s minden környezettudatosan élővel biztonságosabb lesz.

Használjuk a „rejtett tanterv” fogalmát, mely alatt azt a nehezen megfogható hatásmechanizmust értjük, mely a megfogalmazott tananyag mellett az iskolai mindennapok hozadéka, s melyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonylatok minősége tükröződik. Ezek az együttes hatások erősítik vagy gyengítik a tényleges tananyagot. Amennyiben azonban ennek tudatában éljük mindennapjainkat, törekedhetünk – s mi törekszünk is - olyan „rejtett tanterv” kialakítására, mely sokkal inkább erősíti, sem mint gyengíti tényleges tantervünk pozitív hatásait.

1.5 Prioritások

- Biztonságra nevelés (lelki és testi egészség)
- Betegségmegelőzés (testi és lelki egészség)
- Jó kondíció (mindennapos testedzés)
- Környezet és egészség (holisztikus szemléletmód)
- Fenntarthatóság elve (globális szemléletmód)
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása (kulcskompetenciák)

2. Célok meghatározása

2.1 Rövid távú céljaink:

– A program indításakor megvalósítandó. -

- Állapotfelmérés

- Céljaink megismertetése az érdekelt partnereinkkel
- Célszerű feladatmegosztás, erőforrás-kiaknázás
- Az egészségnevelés egyszemélyi felelősének kinevezése
- A környezeti nevelés egyszemélyi felelősének kinevezése
- Az ökoiskolai szemléletnek megfelelően dolgozunk éves ökoiskolai munkatervünk szerint.

2.2 Középtávú céljaink:

- Tanévenként, a gyermekek életkori sajátosságai mentén újragondoljuk.-

Korszerű ismeretek átadása

- Az élet tiszteletére és védelmére, az egészség megőrzésére, a biztonság megszerzésének képességére törekvő nevelés
- Az egészséges életmóddal és a környezettudatos magatartással kapcsolatos értékek közvetítése
- Társas kapcsolatok kialakulásának és a konfliktusok kezelésének elősegítése
- Törekvés a káros szenvedélyek és a helytelen fogyasztói szokások kialakulásának megakadályozására

2.3 Hosszú távú céljaink:

– A képzés időtartama alatt valósulnak meg -

Olyan szellem kialakítása,

- amely tudatos egészségmegőrző és -fejlesztő magatartásra ösztönöz,
- környezettudatos életvitelre nevel,
- amely segít megérteni és megélni a fenntarthatóság fogalmát, és ökológiailag tudatos fogyasztókká neveli a gyermekeket.

1.sz. melléklet

3 Az egészség- és környezeti nevelés folyamatterve

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
3.1 JOGSZERŰSÉG				
A különféle szakhatóságok vonatkozó előírásainak betartása (ÁNTSZ, munkavédelmi felügyelőség, tűzoltóság stb.)	Jogszerű működés, balesetek és fertőzések megelőzése, a munka alapfeltételeinek megteremtése. A „Rejtett tanterv”	Az előírások betartása, folyamatos ellenőrzés, szakszerű munkavégzés	Az intézmény vezetősége, egyes területek kijelölt felelősei	Folyamatos
Az egészségnevelési és környezeti nevelési feladatok tervezése	Tervszerű, összehangolt munka	Költségvetés készítésénél Intézményi munkaterv készítésénél. Tantárgyi tanmenetek osztályfőnöki tanmenetek készítésénél. Napközis foglalkozási tervek készítésénél. Sportköri munkaterv készítésénél Diák-önkormányzati munkaterv készítésénél	Igazgató Projektvezető tanárok Szaktanárok Osztályfőnökök Napközis nevelők Testnevelő tanár Diák-önkormányzati vezető	A tanév tervezésekor

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
<u>3.2 SZEMÉLYI FELTÉTELEK</u>				
Az egészségnevelés egyszemélyi felelősének kinevezése	Így „gazdája” van az egészségnevelési programnak, hatékonyabban megvalósítható	Egy olyan pedagógus megbízása ezzel a feladattal, akinek képzettsége a program jó színvonalú szakmai megvalósítását lehetővé teszi.	Igazgató	Szeptember 1-től tanévenkénti megbízás
A környezeti nevelés egyszemélyi felelősének kinevezése	Így „gazdája” van a környezeti nevelés programjának, hatékonyabban megvalósítható	Egy olyan pedagógus megbízása ezzel a feladattal, akinek képzettsége a program jó színvonalú szakmai megvalósítását lehetővé teszi.	Igazgató	Szeptember 1-től tanévenkénti megbízás
Megfelelő pszichés környezet kialakítása a kreatív és hatékony munka feltételeinek biztosítása érdekében az intézmény dolgozói számára	Lehetőség a dolgozók önbecsülésének fenntartására, motiválásra, felelősségtudatuk erősítésére	Szakmai fórumok, „panasznap”, ad hoc ötletbörze, lehetőség a véleményalkotásra és véleménynyilvánításra, konfliktuskezelés, tárgyi környezet, időbeosztás Információáramlás Komfortérzet biztosítása	Intézményvezető és az adott helyzetben hatáskörrel rendelkező dolgozók	Folyamatos

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
<u>3.3TÁRGYI ÉS ÉLŐ KÖRNYEZET</u>				
Az épületek karbantartása	Működő, balesetveszélyektől mentes intézmény	A fenntartó által biztosított pénzen - éves terv alapján –	gondnok, karbantartó	A költségvetés tervezése és végrehajtása folyamán – folyamatos
Az épületek tisztán tartása	Higiéniai követelmény, „rejtett tanterv”	A munkaköri leírások alkalmazásával	Gondnok, takarítók, , konyhai dolgozók, karbantartó	Folyamatos
Az osztályok és csoportszobák tisztántartása	Higiéniai követelmény, „rejtett tanterv”	Takarítók Vigyázzunk a tisztaságra, tartsunk rendet!	Gondnok, osztályfőnökök, szaktanárok, napközis nevelők	A munkaköri leírások és a házirend szerint, folyamatos
A taneszközök és felszerelések karbantartása	Balesetveszélytől mentes, használható, „rejtett tanterv”	Fokozott figyelemmel késleltetjük a rongálódást, a szaktanár jelzi a javítandókat a gondnoknak, s ő kiadja a munkát a karbantartónak vagy szakembert hív.	tanítók, szaktanárok, napközis nevelők, gondnok, karbantartó	Szükség esetén, folyamatos
Az udvarok, szabadtéri bútorzat és játékok rendben tartása	Balesetveszély elkerülése, „rejtett tanterv”	Megelőzzük a rongálódást. Ha kell, a karbantartó v. szakember javítja	Pedagógusok, gondnok, karbantartó	Folyamatos
A berendezések és felszerelések fokozatos cseréje, hogy környezetbarát anyagúak legyenek	Rejtett tanterv, egészségesebb környezet	Új tárgyak beszerzésekor ez is szempont legyen.	Igazgató, pedagógusok, gondnok	Folyamatos

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Az udvarok gondozottak, legyenek, dús egészséges növényzettel	Rejtett tanterv, példaadó helyzet	Rendszeres gondozás.	nevelőtestület, technikai dolgozók, szülők	Alkalomszerűen
Madárbarát kert kialakítása	Télen az énekesmadarak az udvarunkra szoknak – felelősség a természetért	Télre madáretetőket készítünk, és etetjük a madarakat	E tevékenység felelőséül kinevezett pedagógus, karbantartó, tanuló, szülők	Az időjárás függvényében
Tanösvény	A tanösvény-projekt	Önálló projektterv szerint	projektvezető	tanévenként
Kiskert	Kiskert projekt	Önálló projektterv szerint	projektvezető	tanévenként
Parlagfű-mentes környezet	Igen súlyos allergiát okoz sokaknál	Udvarosi munkával, rendszeres fűnyírással, a parlagfű eltávolításával	Karbantartó, takarítók	A parlagfű tenyésztésében júniustól októberig.
A parlagfűvel kapcsolatos ismeretek	Ez az allergén gyom nagy mértékben gátolja igen sokak jóllétét	Tananyag, Felvilágosító munka „Terepgyakorlat”	Tanítók, biológia és életvitel tanárok, osztályfőnökök	Folyamatos
A konyha és az ebédlő, a vécé és mosdók megfelelő állapotban tartása	Alapvető higiénias követelmény. „Rejtett tanterv”	Takarításra beosztott személyek takarítanak. Vigyázunk a tisztaságra	Gondnok, takarítók, pedagógusok	A munkaköri leírások szerint. Folyamatosan
A szemét megfelelő kezelése	Szeméttároló edények használatával. Nevelési feladat, hogy ne legyen eldobált szemét.	A pedagógusok a gyermekekben kialakítják a megfelelő viszonyt szeméttel, a szemét kezelésének kérdéséhez A technikai személyzet kellő munkavégzése	Pedagógusok, osztályfőnökök Technikai személyzet	Folyamatos

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Törekvés a szelektált szeméthyűjtés és az szárazelemgyűjtés megszervezésére	Az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása	A Te szedd akcióban és az aktuális lehetőségekben való részvétel.	igazgató	A tanév során folyamatos
Komposztáló készítése és használata	Az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása, ha a gyerekek megismerik a működését, otthon is alkalmazhatja a család	A kert sarkába egy komposztálót állítunk, s rendeltetésszerűen használjuk	Környezetvédelmi nevelés felelőse	A tanév kezdetétől folyamatosan
Pályázatfigyelés	Meglévő törekvések támogatása	Internet, írott és elektronikus sajtó	Intézményvezető,	Folyamatos
Biztonságos, balesetmentes környezet kialakítása	Biztonságra nevelés Emberi jog, jogszabályi kötelezettség	Jogszabályok betartása Félévenkénti bejárás Folyamatos figyelem	Igazgató, gondnok, karbantartó	Munkaterv szerint, folyamatos
Rágcsálók, rovarok, élősködők távoltartása	Fertőzésveszély távoltartása	Rágcsáló- és rovarmentesítés, szúnyoghálók felszerelése. Fokozott figyelem a fejtetűkre	Igazgató, gondnok, védőnő	Éves terv szerint folyamatosan, szükség esetén
Az épületek energiatakarékos működtetése	Rejtett tanterv	Odafigyelés, a fogyasztók (gáz, víz, villany-berendezések) fokozatos kicserélése energiatakarékosra	Pedagógusok, tanulók Fenntartó, intézményvezető, gondnok, karbantartó	Folyamatos A költségvetés tervezésekor

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
<u>3.4A GYERMEKEK TESTI EGÉSZSÉGE ÉS AZ EGÉSZSÉG MEGŐRZÉSE</u>				
A gyermekek egészségi állapotának és testi fejlődésének, erőnlétének figyelemmel kísérése	A gyermekek megfelelő fejlődése, a betegségek megelőzése, kiszűrése	Az iskolaorvos és a védőnő közreműködésével, a Netfitt program alkalmazásával	Iskolaorvos, védőnő, testnevelő	Védőnői munkaterv szerint
Mindennapos testnevelés	A gyermekek megfelelő edzettségi szintjének fenntartása	E dokumentum önálló fejezete	Igazgató, Testnevelő tanár, néptáncpedagógus	Órarend szerint
Sportnap	A testedzés fontossága a figyelem középpontjába kerül	Változatos mozgásformák, versenyek, mozgásos játékok	Nevelőtestület	Munkaterv szerint évente egy alkalommal
A szükséges védőoltások és egyéb orvosi prevenciók eljárások	A gyermekek megfelelő fejlődése, a betegségek megelőzése, kiszűrése	Az iskolaorvos és a védőnő közreműködésével	Iskolaorvos, védőnő	Védőnői munkaterv szerint
Fogászati szűrés	A gyermekek egészséges fogazatának megőrzése	A szűrésen a pedagógusok kíséretével helyben, a kezelésen a szülők kíséretével vesznek részt a gyerekek.	Iskolafogász	Az iskolafogász munkaterv szerint évi két szűrés
Rendszeres fogápolásra nevelés	Egészséges fogazat	A tananyag keretében.	Osztályfőnökök, szaktanárok	Tanmenet szerint

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
A személyes higiénia kialakítása	Emberi együttélés és az egészségmegőrzés alapkövetelménye,	Folyamatos neveléssel, odafigyeléssel, személyes beszélgetések, feldolgozás, drámajáték, szerepjáték, fogalmazás, csoportmunka, a szülői házzal történő kapcsolat. Szükség esetén családlátogatás kellő tapintattal, szakszerűséggel Osztályfőnöki óra anyaga 6.	Osztályfőnök Pedagógusok, védőnő, iskolaorvos	Folyamatos
Gyakori kézmosás	Higiénikus és tiszta munka	Kicsiknél fokozott odafigyelés, csoportos kézmosás, tiszta mosdó, higiénikus szappan és törölköző biztosítása	Tanítók, tanárok, napközis nevelők	Folyamatos
A megfelelő öltözködés igényének kialakítása	Fizikai és lelki egészséget egyaránt károsan befolyásolhatja a nem megfelelő ruházatkodás	Osztályfőnöki munka és a napi élet során, odafigyeléssel, tapintattal, empátiával, házirendi szabályokkal, nyílt figyelmeztetéssel, példaadással	Pedagógusok	Folyamatos
A megfelelő fény biztosítása	Biológiai alapfeltétel Egészség megőrzése „rejtett tanterv”	Minél több lehetőség a természetes fényen való tartózkodásra Korszerű világítás	Pedagógusok, gondnok, karbantartó,	Folyamatos, jó idő esetén fokozott lehetőség

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Az egészséges táplálkozásra nevelés	Az étkezési szokásoknak meghatározó szerepük van életünkre. Kialakulásuknak oka van.	Osztályfőnöki óra témája 5,8. oszt. Az iskolában felszolgált ételek példája A gyermekek szeme láttára étkező pedagógusok példája.	Osztályfőnök, élelmezésvezető pedagógusok	Tanmenet szerint Étlaptervezéskor, folyamatosan
Az egészséges táplálkozás lehetőségének biztosítása az -iskolai étkeztetésben	Egészségmegőrzés, „rejtett tanterv”	A törvény szigorú betartásával	Élelmezésvezető	Étlap szerint, folyamatos
A megfelelő folyadékfogyasztás szerepe az egészség megőrzésében	Egészségmegőrzés	Figyelemfelhívás, beszélgetés, tantárgyi tartalom	Pedagógusok	Alkalomszerűen, tananyag kapcsán, osztályfőnöki órán
Az étkezési kultúra kialakítása	Nem csak az fontos, hogy mit eszünk, hanem az is, hogy hogyan.	Az étkezések alkalmával, személyes példaadással	napközis nevelők, osztályfőnökök, a gyermekek szeme láttára étkező pedagógusok	Étkezések alkalmával, folyamatosan
Az alvás fontos szerepének tudatosítása. A jó körülmények között történő alvás fontosságának tudatosítása	Az egészség egyik tartópillére a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás, a teljesítmény záloga. Ezt tudatosítani kell a gyermekkel, szülővel egyaránt.	Az alvás fontosságát tudatosítani kell a szülőkben és a gyermekben egyaránt.	Pedagógusok	Szülői értekezleteken, családlátogatások alkalmával, osztályfőnöki és szaktárgyi témaként
Feladatok	Sikerkritériumok, várható	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága,

	eredmények			határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
A pihenés biztosítása	A megfelelő teljesítmény csak megfelelő pihentségi fok mellett várható	Törekvés arányos terhelésére. A tanév tervezésénél a plusz terhek és a tanítás nélküli munkanapok arányos elosztása Néhány légző- és lazító gyakorlat a nehezebb tanórák után, nyitott ablak mellett vagy az udvaron. Apró pihenési, lazítási technikák elsajátítása és elsajátíttatása.	Igazgató Pedagógusok	A tanév tervezésénél, Az órarendkészítésnél Tanórák alkalmával a hétköznapiakon Napközis foglalkozások alatt
Mozgás fontossága	A fizikai és a szellemi megterhelésnek harmóniában kell lenni. Ez esetben jól kiegészítik egymást és fokozzák egymás hatékonyságát. Elkerülhetők a mozgásszegény életmód káros következményei.	Mindennapos testnevelés A mozgástól ódzkodó gyermekek bevonása a mozgásos játékokba. A tanórák után és a napközis tanulási idő között irányított mozgásos tevékenység. Kirándulások sportnapok, iskolán kívüli mozgással kapcsolatos tevékenység Osztályfőnöki óra anyaga 6. 8. oszt.	Igazgató Testnevelő Napközis nevelők Tanítók szaktanárok osztályfőnökök	Órarend szerint naponta Napközis időben A kirándulási tervek szerint
Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő

Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
A kulturált vécéhasználat lehetőségének biztosítása	A kellő időben történő vécéhasználat nagyon fontos az egészség megőrzése érdekében.	Fokozott odafigyeléssel kell a vécéket tisztítani, takarítani.	Gondnok, takarítók, ügyeletes pedagógusok	Munkaköri leírás szerint, folyamatosan
<u>3.5 KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG</u>				
A környezet és az egészség összefüggéseinek feltárása	Az egészség és a környezeti nevelés kapcsolata	Osztályfőnöki óra témája 5. 6. és 8. o. Tananyagkapcsolatok	Osztályfőnök, szaktanárok	Tanmenet szerint, folyamatos
Az egészséges jó levegő biztosítása	Biológiai alapfeltétel Egészség megőrzése „rejtett tanterv”	Tisztaság, szeméttmentes környezet biztosítása, szellőztetés, minél többet tartózkodjanak a tanulók a szabadban. Pl. bármilyen szabadban tartott tanóra, csoportfoglalkozás, kirándulások, séták.	Pedagógusok, gondnok, takarítók, hetesek	Folyamatos, jó idő esetén fokozott lehetőség
Természetjáró kirándulások szervezése	A természet a természetben ismerhető meg igazán, környezeti ismeretek, egészségerősítő alkalom	Évente az egész intézmény együtt is kirándul, valamint osztályonként közvetlen környezetünk szép helyeire is ellátogatunk.	Igazgató, a környezeti nevelésért felelős pedagógus, osztályfőnökök, szaktanárok	Éves munkaterv és tanmenet szerint
A tanösvényen, a kiskertben tartott tanórák	A természet közelségének jó hatása.	A szaktanár tervei szerint	Szaktanárok	Alkalomszerűen
Egészségnap	Más, hatékonyabb nézőpontok	Projektnapi munkaformák	Munkaterv szerint	Évente egy alkalommal
Feladatok	Sikerkritériumok, várható	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága,

	eredmények			határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Egészségvédelmi és környezetvédelmi témnapok szervezése	Módszertani változatosság segít a hatékonyságban	Nem hagyományos rendszerű tanórák, az adott témára koncentrálv minden tanórán	Igazgató, szaktanárok	Munkaterv és tanmenetek szerint évente két alkalommal
Bekapcsolódás a Fenntarthatósági témahét programjába.	Koncentrált figyelem az adott témára	Kirándulás, témnap, kiállítás, vetélkedő	Igazgató, pedagógusok	Munkaterv szerint
A helyes lakás- és környezetkultúra, a harmonikus tantermi környezet kialakítása	A lakás- és környezetkultúra is az egészséges életmód része	Beszélgetés, szemléltetés, vita, a tanterem megfelelő berendezése	Pedagógusok, osztályfőnökök	Osztályfőnöki óra, tanórán kívüli programok
Az épületek megfelelő berendezése és dekorációja	Rejtett tanterv	A fenntartó által a költségvetésben biztosított pénzből A pedagógusok és a gyermekek tervei alapján közös munkájukkal	Intézményvezetés, nevelőtestület, technikai személyzet, szülők	A költségvetés tervezése és végrehajtása folyamán – folyamatos
Az osztályok és megfelelő dekorációja	Rejtett tanterv, Nevelési lehetőség,	A gyermekek és szülők bevonásával, a pedagógusok	osztályfőnökök, szülők	Teremrendezéskor
Feladatok	Sikerkritériumok, várható	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága,

	eredmények			határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
<u>3.6LELKI EGÉSZSÉG – KOMMUNIKÁCIÓ – VISELKEDÉS - BIZTONSÁG</u>				
A mentálhigiénés pedagógus által vezetett osztályfőnöki órák, prevenció foglalkozások – önismeret, közösségépítés témakörben	lelki egészség, egészséges énkép, közösségépítés	a szakmai szempontok szerint	Igazgató, osztályfőnökök, ifjúságvédelemért felelős pedagógus, mentálhigiénés pedagógus	A munkaterv és a tanmenetek szerint
Mozgásterápiás foglalkozások	fejlesztő foglalkozás	a szakmai szempontok szerint	igazgató, mozgásterapeuta	a munkaterv és a tanmenet szerint
A lelki egészség mint érték felmutatása	A tanulók lelki egészségi állapotának, életminőségének javítása, egészségtudat fejlesztése	Osztályfőnöki munka, megjelenés a tanórák anyagában pl. anyanyelvi, művészeti nevelés kapcsán	Osztályfőnökök, mentálhigiénés pedagógus, szaktanárok	Folyamatos, alkalom szerint
A személyes tér biztosítása	Biztonságérzet és ezzel a nyugalom növekedése	Az osztály megfelelő berendezésével, jó ülésrend kialakításával	Igazgató Osztályfőnökök	Tanteremkiosztáskor Az osztály berendezésekor
Törekvés a zaj csökkentésére	A zajok fáradttá, idegessé tesznek, zavarják a kommunikációt	A csend és az igénye, megfelelő hangerejű zene iránti igény kialakítása, relaxációs gyakorlatok,	Pedagógusok	Folyamatos

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
A szorongást okozó helyzetek kerülése, a szorongásos helyzetek oldása	A lelki egészség egyik fontos eleme a szorongásmentes élet. A szorongás rontja a teljesítményt, betegségek kialakulásához vezet.	Odafigyeléssel – a pedagógus segítsen meggátolni a szorongást kiváltó helyzetek kialakulását, különös figyelemmel forduljunk a szorongó gyermek felé, személyes beszélgetésekkel, biztonságot sugárzó gesztusokkal igyekezzünk a szorongását oldani. Szükség esetén kérjük szakember segítségét. Szoros együttműködés szükséges a szülővel súlyosabb helyzetek esetén.	Pedagógusok, az intézmény minden dolgozója	Folyamatos
A felesleges stressz és konfliktushelyzetek kerülése, a meglévő konfliktusok oldása	A negatív stressz és a feloldatlan konfliktushelyzetek károsítják az egészséget.	Kommunikációs gyakorlatok, konfliktuskezelési technikák.	Pedagógusok, az intézmény minden dolgozója, magyartanár, osztályfőnökök	Tanmenet szerint, a mindennapokban adódó helyzetek szerint.
A helyes viszony kialakítása önmagunkhoz, az emberekhez, a bennünket körülvevő emberi és természeti környezethez	Az egészség előfeltétele	„rejtett tanterv” osztályfőnöki munka, példaadás, tantárgyi – elsősorban az anyanyelvi és a művészeti tantárgyak kapcsán.	Osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztőpedagógus	Tanmenet szerint, adódó helyzetek szerint.

Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Törekvés a helyes fogyasztói szokások kialakítására	A gyermekek megértik az ökológiai fogyasztóvédelem, a környezetet-tudatos fogyasztás, a fenntartható fogyasztás és a preventív fogyasztóvédelem fogalmát.	Egyes tantárgyak tantárgyi óráiba beépítve, készségek fejlesztésével. Információgyűjtés-feldolgozás – döntés – végrehajtás Együttműködés a családokkal	Szaktanárok, osztályfőnökök	Tanmenet szerint
A reklámok és a divat káros hatásai	A gyermekek kiszolgáltatottak a divatnak és a reklámnak. Meg kell tanulniuk, hogy dönthetnek.	Osztályfőnöki óra anyaga beszélgetés, vita, szerepjáték	Osztályfőnök Minden pedagógus	A tanmenet szerint Alkalom szerint
A helyes szexuális viselkedés kialakításának segítése. Barátság, szerelem, szex	A nemi identitás kérdése fontos személyiségalkító tényező, úgy mint a nemi szerepek természetes megélése. Több kell, hogy legyen, mint „felvilágosítás”.	Beszélgetés, vita, felvilágosító munka, az általában a tévéből szerzett „tapasztalatok” megbeszélése Osztályfőnöki óra anyagaként.	Pedagógusok, mentálhigiénés pedagógus, védőnő, iskolaorvos, családsegítő	Folyamatos Tanterv szerint
A kommunikációs készség és a lelki egészség összefüggései	Döntéseinknél fontos az embertársaink jelzéseinek felismerése, döntések után pedig döntésünk megfelelő kommunikálása	Osztályfőnöki óra témája 6 Anyanyelvi nevelés kapcsán Beszélgetés, vita, kommunikációs gyakorlatok	Osztályfőnök, mentálhigiénés pedagógus magyartanár	Tanterv szerint „éles” élethelyzetben
Feladatok	Sikerkritériumok, várható	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága,

	eredmények			határidő
Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Az emberi kapcsolatok fontos szerepe a lelki egészség megőrzésében	A személy emberi kapcsolatainak minősége döntően befolyásolja a lelki egészséget	Osztályfőnöki óra témája. Kommunikációs technikák. „rejtett tanterv” Anyanyelvi nevelés Erkölcsi értékek figyelembe vétele (pl. ösztönesség, diszkréció stb.)	Osztályfőnök, mentálhigiénés pedagógus, Minden pedagógus	Tanmenet szerint Folyamatos
Környezetvédelmi és egészségnevelési faliújság készítése	A gyermekeket gyűjtőmunkára, kreativitásra ösztönzi, aktivizálja, a kiállítás folyamatos változásával és értékelésével a témát a figyelem középpontjában tartja.	Az ökoiskolai faliújság folyamatos frissítése.	Ökoiskolai munkát koordináló tanár.	Munkaterv szerint
Helyezzük előtérbe a személyes megszólalást a gépi hangokkal szemben.	A személyes kapcsolat növeli a gyermek biztonságérzetét, javítja a kommunikációs készségét, hozzájárul a közösség megerősödéséhez.	Amit a pedagógus is elmondhat, ne szóljon hanghordozóról.	tanítók	Folyamatos
Külső-belső rend és fegyelem	A lelki egészség egyik megnyilvánulási formája, hiánya a lelki egészség elvesztéséhez vezethet. A rend a biztonságérzet egyik tényezője.	Tradíciók, szabályok megélése, kialakítása Rendre, rendszerességre nevelés.	Iskolavezetés, tanítók, tanárok, osztályfőnökök, napközis nevelők. Gondnok, karbantartó, takarítók, konyhai személyzet.	Folyamatos
Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő

Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
A biztonság megőrzése „Nyitott bíróság”, börtönlátogatás	Az érzelmek és a biztonság közötti összefüggés felismerése	Osztályfőnöki óra témája. Beszélgetés, vita	Osztályfőnök, a „nyitott bíróság” előadói.	Tanmenet szerint
A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése	Alapvető egészségmegőrző szerep	A pszichés tényezők kialakításával, szerepük tudatosításával, Meggyőzés, beszélgetés, vita, előadás, szemléltetés, kortárs segítők.	Igazgató, mentálhigiénés pedagógus Szaktanárok, osztályfőnökök	A munkaterv, a tanmenetek és alkalom szerint.
A veszélyes anyagok legális és illegális drogok	A veszély ismerete segít azt elkerülni	Osztályfőnöki óra témája. Rendőrségi előadás, kortárs segítő vetélkedők, viták	Osztályfőnökök, szaktanárok, mentálhigiénés pedagógus a „nyitott bíróság” előadói	A tanmenet és az adódó lehetőségek szerint
<u>3.7SZÖVETSÉGESEINK</u>				
A családok bevonása az egészségnevelő munkába	Csak közösen érhető el siker. A család támogatása az intézmény nevelési törekvéseinek sikerénél elengedhetetlen.	Szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, a védőnő. a Családsegítő Szolgálat munkatársának bevonása	Pedagógusok	Folyamatos, a szülőkkel való találkozás munkatervben meghatározott rendje szerint
Szorosabb kapcsolat a szülői házzal	Csak a szülőkkel együttműködve eredményesek a nevelési törekvések.	Kampány a szülői értekez- letek látogatottságának növelésre. Az alacsony látogatottság okainak kiderítése, csökkentése. A családlátogatások fontosságának felismerése.	Osztályfőnökök	Évente több alkalommal a munkaterv szerint, szükség szerint.
Feladatok	Sikerkritériumok, várható eredmények	Módszerek, eljárások	Felelősök, közreműködők	Megvalósítás időszaka, gyakorisága, határidő

Mit?	Miért?	Hogyan?	Ki?	Mikor?
Külső kapcsolatok kiépítése és fenntartása pl. Diabelli Művészeti Alapítvány, Táltoscsikó Óvoda, Caritas, EKE, Vöröskereszt, rendőrség, Duna-Dráva Nemzeti Park, helyi önkormányzatok stb.	Adott esetben bekapcsolásuk egy-egy programba	Adott alkalommal személyes megkeresés	Intézményvezető Igazgatóhelyettes óvodavezető diákönkormányzat vezetője	Munkaterv készítésekor A munkatervben meghatározott időpontban

4 A mindennapos testnevelés programja

Intézményünkben a mindennapos testnevelés elvárása a heti három testnevelés óra mellett heti két néptáncórával valósul meg.

5 A tanulók fizikai állapota mérésének módszere

Iskolánk a NETFITT eljárást alkalmazza változtatás nélkül. A szülők tájékoztatása szóban, a szülői értekezleten és a fogadóórán történik.

2. számú melléklet

Szalántai Általános Iskola
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Felülvizsgálat
2017

Tartalomjegyzék

I. NEVELÉSI PROGRAMUNK TARTALMA	163
1. Célok, kritériumok.....	163
Kulcskompetenciák fejlesztése, a célok eléréséhez vállalt feladatok.....	163
2. Intézményünk cél-, és tevékenységrendszer.....	165
A. Az értelem kiművelése	166
1.. A tanulási motívumok fejlesztése.....	166
2. Az értelmi képességek fejlesztése	169
3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programjaink	174
B. Segítő életmódra nevelés	176
1.Az egyéni szociális értékrend fejlesztése	177
2. A szociális képességrendszer fejlesztése.....	179
3. A gyermekközösségek nevelési céljai, feladatai:	181
4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.	181
C. Egészséges és kulturált életmódra nevelés	184
1.A személyes motívumok fejlesztése.....	184
2.A személyes képességek fejlesztése.....	186
3. Az egyéni tudat fejlődésének segítése.....	189
4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk.....	190
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	190
5. A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok	192
D. A szakmai képzés alapozása.....	193
1.Az alkotóképesség fejlesztése	193
2.Tehetséggondozás	194
- A tehetség gondozása	195
• szakórán (csoportbontás, ismeretanyag mennyiségének és minőségének helyes megválasztása, differenciálás, kooperatív tanulásszervezés)	195
• szakkörökön	195
• nagyobb önállóságot, alkotó jellegű tevékenységet igénylő feladatok kiadása, versenyeken, pályázatokon való részvétel biztosítása.....	195
Felelősök a tehetség irányának megfelelő képesítésű, kompetenciájú pedagógusok. ...	195
E. Javaslatok szabadidő hasznos eltöltésére.....	195
F. A napközi otthon, mint a nevelési-oktatási tevékenységrendszer speciális területe..	196
3. A Fejlesztési területek – nevelési célok	197
4. Eszközrendszer, eljárásrendszer	202
A. Közvetlen nevelési módszerek	203
1.A beidegzés közvetlen módszerei	203
2. A magatartási – tevékenységi modellek közvetítésének módszerei.....	205
3. A meggyőzésformálás módszerei.....	206
B. Közvetett nevelési módszerek	206
1. A beidegzés közvetett módszerei	206
2. A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének módszerei	208
3. A tudatosítás közvetett módszerei	209
C. A tanulmányi feladatok megszervezésének módszere	209

1. Kompetencia alapú oktatás.....	210
2. Differenciált tanulásszervezés	211
3. Differenciált rétegmunka.....	211
4. Kooperatív tanulásszervezés	212
5. Ellenőrzési és értékelési rendszer.....	213
A. Az oktatási eredmények vizsgálata	213
B. Nevelési eredményvizsgálatok	214
II. AZ ISKOLA SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA	215
1. A tanulói önkormányzat fejlesztése	215
2. A szülőkkel való kapcsolattartás fejlesztése	216
3. A nevelőtestület szervezetei	220
4. Egyéb kapcsolatrendszerünk	222
III. FELTÉTELRENDSZER.....	223
1. Személyi feltételek	223
2. Tárgyi – dologi feltételek	224
IV. HELYI TANTERV	226
1. A választott kerettanterv megnevezése	226
2. A választott kerettanterv feletti óraszám	228
3. Tanórán kívüli foglalkozások.....	231
Napközi és tanulószoba	231
Differenciált képességfejlesztés	231
Szakkörök.....	232
Énekkar.....	232
Tanulmányi és kulturális versenyek	232
Iskolai sportkör.....	233
Művészeti oktatás	233
4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	233
A kompetencia-alapú oktatás szemléletét tükröző taneszközök, tanári segédeszközök prioritást élveznek	234
5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	234
6. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei	235
7. A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája	237
8. Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.	238
8.1. A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:	238
8.2. A szóbeli számonkérés	239
9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.	240

I. Nevelési programunk tartalma

1. Célok, kritériumok

Pedagógiai programunk vezérelve a mindenki számára hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, szakmai tartalmában a kulcskompetenciák fejlesztésére alapozott, gyermekközpontú minőségi szolgáltatás nyújtása. Fontos feladatunk a fenntartható fejlődés pedagógiájának beillesztése tevékenységrendszerünkbe a természettel összhangban lévő, a társadalmi élet értékeit és a kulturális sokszínűséget fontosnak tartó, egészséges és eredményes emberi élet megvalósítása érdekében.

Kulcskompetenciák fejlesztése, a célok eléréséhez vállalt feladatok

A céljaink között megnevezett kulcskompetenciák fejlesztését a NAT (Nemzeti Alaptanterv) erre vonatkozó előírásai és tartalmai szerint végezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy mindazok az eszközök, és eljárások, amelyeket alkalmazunk, megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, érzelmi, értelmi, közösségi, gondolkodásbeli érettségüknek, biztosítsák a tanulók számára a tapasztalatszerzés örömeit.

Figyelembe véve, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés, cselekvés útján szerzett tapasztalatokhoz, az alapozó funkciók fejlesztését a lehető legtöbb esetben tevékenységre alapozottan, tevékenységbe ágyazottan lehet és kell megvalósítani.

1.1. Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése

Valamennyi tantárgy és a szabadidős tevékenység időszávjának bevonásával változatos tevékenységformákat biztosítunk az olvasási, szövegértési és szövegalkotási képességek, a kommunikáció, a gondolatok kifejezésének fejlesztéséhez. Ennek részét képezik az értő olvasás fejlesztésének tanórai feladatai és az alkalmazást biztosító tanórán kívüli feladatok, tevékenységek (alapfokú művészetoktatás, házi dolgozatok, kutatómunkák, interjúk készítése, viták kezdeményezése, véleményalkotási lehetőségek generálása, önértékelések stb.)

Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztésének kiemelt módszere a felső tagozaton az évfolyamonként más-más korszakot átölelő projekt megszervezése, amellyel a kor történelmi, irodalmi, művészeti egységének, összefüggéseinek áttekintését, élményszerű megélését biztosítjuk tanulóink számára.

1.2. A matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az

ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.

A matematikai ismeretek felhasználását, a gondolkodási képességek fejlesztését megfelelő gyakorlatok alkalmazásával a tantárgyak széles körébe bevonjuk.

1.3. A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése

A tanult természettudományos ismeretek és módszerek felhasználásával lehetőséget biztosítunk tanulóinknak, hogy magyarázatokat tudjanak adni, és előrejelzéseket készítsenek a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban. Tevékenységeken keresztül tanulóink megértik az emberi beavatkozás okozta változásokat és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

1.4. Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi tanórák 1. osztálytól kezdődnek. Az első három évfolyamon játékos formában sajátítják el tanulóink a nyelvet. Ezzel elérhető, hogy a gyermekek a 4. osztályra bátran megszólaljanak az idegen nyelven, ismerjék, és használják a kommunikáció alapvető kifejezéseit, értsék az utasításokat, gátlások nélkül alkalmazzák szókincsüket, kialakuljon a nyelvtanuláshoz szükséges attitűdjük.

Negyedik osztályban megkezdődik a rendszerező és az írást is tanító nyelvtanulás. Az első három év fejlesztő tevékenysége szükséges és hasznos a negyedik osztályos követelmények teljesítéséhez. Az alapozó szakasz eredményeként tanulóink megfelelő háttérrel rendelkeznek a kommunikációt előnyben részesítő nyelvtanuláshoz.

1.5. A digitális kompetencia fejlesztése

A digitális kompetencia kialakulása azt jelenti, hogy tanulóink magabiztos és kritikus módon használják az információs technológia eszközeit a tanulás, a szabadidő és a kommunikáció területén.

Ötödik évfolyamon gondolkodásfejlesztő, játékos programozó informatikaoktatással a gyerekek logikáját, gép és programozási ismereteit fejlesztjük a Comenius Logo program segítségével. Szoftverhasználati és internetes ismeretekkel hatodik osztálytól foglalkoznak tanulóink. Az informatika iránt érdeklődő, és tehetséges gyerekek 5. osztálytól szakköri foglalkozás keretében bővíthetik ismereteiket. A digitális kompetenciák fejlesztését szolgálja, hogy az egyes tantárgyak házi dolgozataiban, gyűjtő munkákban, kutatásokban a tanulók használhatják informatikai ismereteiket. Ehhez a tanórán kívül a könyvtár számítógépeit használhatják, ahol rendelkezésükre áll az Internet is.

A kialakítandó készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

1.6. A hatékony, önálló tanulás

A hatékony önálló tanulás azt jelenti, hogy diákjaink képesek kitartóan tanulni, saját tanulásukat megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt. Képesek az idővel és az információval való hatékony gazdálkodásra. Építenek előzetes tanulási és élettapasztalataikra, tudásukat felhasználják a tanulásban és a mindennapi életben. Ehhez megfelelő helyzeteket és feladatokat biztosítunk számukra.

1.7. Szociális és állampolgári kompetencia

Ez a kompetencia a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltétele. Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás. Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntés-hozatalban (elsősorban szavazás útján). A közösségi életben, a szabadidős és tanórai tevékenységekben, a diák-önkormányzati életben megteremtjük a feltételeket olyan a magatartási formák fejlesztésére, amelynek révén hatékony és építő módon tud részt venni a tanuló a szűkebb és tágabb közösség életében, az iskolai közügyekben. Fontos, hogy rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét.

1.8. Kezdeményzőkészség és vállalkozói kompetencia

Ez a kompetencia a tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és kockázatvállalást jelenti. Szükséges ehhez a környezet ismerete, a lehetőségek felismerése és megragadása, a tervkészítés és végrehajtás képessége. Tanulási projekteken, csoportmunkákban, az osztályközösség és az iskola programjaiban biztosítjuk e kompetencia fejlesztését.

1.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulóknak lehetősége van a tanulás és ismeretszerzés folyamatában, a közösségi tér alakítása során, vagy az iskolai rendezvényeken a gyakorlatban is kipróbálni elképzeléseiket, formába önteni élményeiket, érzéseiket. Megismerkednek a művészet különböző kifejezőeszközeivel, és hangot adhatnak véleményüknek.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is.

2. Intézményünk cél-, és tevékenységrendszer

Alapvető céljaink: az oktató-nevelőmunka során az alapvető kulturtechnikai eszközök és eszközjellegű kompetenciák – szövegértési – szövegalkotási, matematikai, idegen nyelvi, informatikai és média használat (IKT), művészeti és testi képességek, a kulturált emberi együttélés szabályai – kialakítása.

Ennek érdekében alapvető feladataink:

- A konstruktív pedagógia megismerése.

- *A tanulók tevékenységére, interaktivitásra lehetőséget adó tanítási stratégiák, módszerek megismerése, alkalmazása.*
 - *Kislépések alkalmazásának elve*
 - *A tanulók egyéni fejlődését figyelembevevő differenciált tanulásszervezés elve*
 - *A pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésének elve*
 - *A rendszeresség elve*
 - *A tanulói egyenrangúság elve*
 - *Az ismeretközpontúság helyett a képességfejlesztés elsődlegességének elve*
- *A tanítási folyamat és a tanulói fejlettség koherenciájának megvalósítása. (Tanulóhoz igazított tanítási-tanulási folyamat.)*
- *Fejlesztésközpontú tanmenetek készítése.*
- *A tanulás érdekében végzett fejlesztő értékelés szerepének növelése.*

A. Az értelem kiművelése

1.. A tanulási motívumok fejlesztése

Az iskola legfontosabb tevékenysége a tanulás-tanítás egységének megteremtése. Az eredményes nevelés és oktatás alapfeltétele, hogy a tanulási motivációt megőrizzük, fejlesszük, illetve új motívumokat alakítsunk ki.

Feladataink:

- Az öröklött tanulási motívumok megerősítése, az elismerési vágy kialakítása, az esetleges, a fejlődést gátló szülői ráhatások megszüntetése.
- A tanuló minél erősebben kötődjön a pedagógushoz, a pedagógus legyen „példakép”, követendő minta.
- A társakhoz való viszony (együttműködés, segítőkészség, tisztességes versengés, stb.) fejlesztése.
- A helyes tanulási szokások kialakítása.

a.) A megismerési vágy fejlesztése

Az iskolai nevelés alapvető érdeke a kíváncsiság öröklött motívumaiban rejlő energiaforrások kihasználása, hiszen ez az eredményes nevelés kiinduló feltétele. A kíváncsiság leépülésének megakadályozása, állandó táplálása, gyakorlása végett személyiségfejlesztésünk alapvető feladatai az ingergazdag közeg biztosítása, a szociális kontaktus, kötődés fejlesztése, az iskolai élet információinak és élményeinek változatosabbá tétele. Fontos, hogy pontosabb képet alkossunk tanulóink meglévő ismereteiről és azok figyelembe vételével törekedjünk a feldolgozandó információk maximalizálására. Fontos az önálló szintetizálási, rendezési, rendszerezési feladatok tervezése, elvégzése. Néhány területen minél gazdagabb és mélyebb ismeretek, pozitív élmények által elsődleges erős érdeklődés kialakulását segítjük elő, ugyanakkor számos másodlagos, nem domináns érdeklődés létrejöttét is támogatjuk. Minden tanuló érdeklődési vonzódásait, azok alakulását számon tartjuk. Arra törekszünk, hogy lehetőleg minden tanuló érdeklődéssel vegyen részt a testkultúra, sport valamely ágában, a művészetek egyes területe iránti érdeklődése valamilyen tevékenységben elégüljön ki, legyen hobbija és mélyebben érdeklődjön egy-két tantárgya iránt, ami kiegészítő

tájékozódásban, feladatok megoldásában, esetleg szakköri foglalkozásban nyilvánuljon meg. Minden tanulónál törekszünk kialakítani az olvasás szeretetét.

b.) A felfedezési vágy fejlesztése

Az igazi tanulás/tanítás az, ha a tanuló maga fedezi fel az összefüggéseket, maga oldja meg a problémákat. A tantárgyak éves anyagából gondosan kiválasztjuk az erre a célra legalkalmasabb néhány témát és azokat előkészítjük a felfedező tanításra. Ez akkor éri el célját, ha a tanulók számára a felfedező, problémamegoldó tevékenység intenzív élményt nyújtó feladat. Ide kapcsolódik az értelmezési vágy fejlesztése is. A „miért?” kérdések kitartó megválaszolásával, a feldolgozandó értelmezések probléma-bemutató, -magyarázó, a legfontosabb témák esetében a felfedezés történetének ismertetésével segíthető elő.

c.) A játékszeretet fejlesztése

Itt kettős célról beszélhetünk: az öröklött motívumok rendszeres gyakorlásának lehetővé tétele, valamint az előfeltétel-tudásnak megfelelő újabb és újabb fejlesztő hatású játékok megismertetése, elsajátítása, megszerettetése, pozitív attitűdök létrejöttének elősegítése. Minden játék fejlesztő hatású, amíg a fejlődés le nem zárul. A tanórán kívüli játékprogramok kidolgozása, az életkortól függően fokozódó komplexitású játékok megtanítása, megszerettetése. Népi játékok gyűjtése, megtanulása, eljátszása. Minden tantárgy anyagában feltárjuk azokat a témákat, amelyek játékos módszerekkel, szimulációval dolgozhatók fel.

d.) Az alkotásvágy fejlesztése

Az alkotásvágy motivációs forrásai a megoldási késztetés, a megismerési vágy és a felfedezési vágy. A z alkotásvágy fejlesztése kettős célú: az öröklött motívumok rendszeres gyakorlásának lehetővé tétele, valamint az előfeltétel – tudásnak megfelelő újabb fejlesztő hatású alkotó tevékenységek megismerése, megszerettetése. Fontos a tanulás/tanítás folyamatában az alkotó jellegűvé alakított feladatok rendszeressé válása, a differenciálás a tanórákon, a művészetoktatás és a szakköri foglalkozások beindítása.

e.) A tanulási teljesítményvágy optimalizálása

A sikeres iskolai tanulás/tanítás egyik központi feltétele és eredménye, feladata az optimális tanulási vágy kialakítása. Iskoláskorban az általános teljesítményvágy fejlődése elsősorban a tanulási teljesítmény által lehetséges, hiszen a tanulónak kevés olyan egyéb teljesítménye lehet, amely által teljesítményvágya fejlődhetne, optimalizálódhatna. A teljesítményvágy és motívumai szélsőségessé torzulhatnak, ezért a fejlesztés feladata a teljesítményvágy optimalizálása. Nevelésünk feladata, hogy elősegítse a tanulók optimális sikervágyának és kudarcfélelmének kialakulását, fennmaradását. (Megismerjük valamennyi tanulónk sikervágyának fejlettségét, jellemzőit és a sikerélményeket ígérő feladatokat az optimalizálás feladatának megfelelően választjuk meg. A nevelők feladata felismerni a szorongásos kudarcfélelmet, s ezekre a tanulókra különös gondot fordítunk, szorongásaikat feloldó sikerélményekkel.)

Fontos az elismerésvágy és a bírálatfélelem optimalizálása is. A tanulás eredményessége szempontjából az elismerésvágy kielégítésének hiánya, a közömbösség a leginkább ártalmas. Az elismerés, a dicséret igen hatékonyan növeli a tanulás eredményességét, de még a kritikus közeg, az elmarasztalás is jobb, mint a közömbösség.

A kötődés, mint tanulási motívum optimalizálása a pedagógus személyiségének fejlődésével érhető el. Nevelési feladat tehát önmagunk nevelése is.

A tanulói kötelességtudat kialakulásának, fenntartásának segítségével kapcsolatban feladatunk

- olyan házi feladatok adása, amelyek reálisan elvégezhetőek,
- a házi feladatok rendszeres, következetes ellenőrzése, értékelése,
- a helyes tanulási szokások kialakítása,
- s már kisiskoláskortól a rendszeres napirend kialakítása a szülők segítségével.

Fontos az optimális igényszint kialakulásának tudatos segítése, fennmaradásának gondozása, az önértékelés fejlesztése, valamint az egészséges tanulási ambíció kialakulásának, fennmaradásának elősegítése.

Tanulóink nevelése során erősítjük a reális önismeret kialakulását. Fontos a reális nevelői elvárások korrekt megfogalmazása, valamint a mindent megengedő, illetve szigorúan alárendelő családi nevelés kivédése s ebből a célból szülői értekezleten nevelési tanácsadás.

Nagyon fontos a tanulás, a tudás tekintélyének visszaállítása és ennek érdekében díjak alapítása, illetve osztályok közötti és osztályon belüli tanulmányi versenyek szervezése.

f.) A tanulási életprogram fejlődésének segítése

A tanulás is többéves életprogrammá alakulhat, ami a tanulással legerősebb motívummá válhat. Mivel a tanulási életprogram kialakulása döntő mértékben befolyásolja a tanulás hatékonyságát, hiánya a tanulók számára az iskolába járás értelmét is kérdésessé teszi. Ezért a szülőkkel megismertetjük az iskolához, gyerekük tanulási eredményeihez való viszonyuk döntő hatását és a tanulóknak tudatosítjuk az iskolázottság és az életmód közötti viszonyt.

Tevékenységünket nem évfolyamonként, hanem a gyermekkor és a serdülőkor sajátosságait figyelembe véve határoztuk meg a tanulási motívumok kialakítása és fejlesztése terén:

1-4. évfolyam

- Az öröklött tanulási motívumok megerősítése, a teljesítménymotivációk kialakítása, az esetleges fejlődést gátló szülői beállítódások megszüntetése
- Tanítványi kötődés, mint fontos tanulási motívum erősítése
- A társakhoz való viszony / segítőkészség, együttműködés, tisztességes versengés / fejlesztése
- Helyes tanulási szokások kialakítása / rendszeres, megfelelő, sikeresen teljesíthető feladatok, ellenőrzés, értékelés/

5-8. évfolyam

- A tanulási tevékenység szándékos, céltudatos tevékenységgé alakítása
- A tantárgyi kötődés erősítése
- A pályaválasztás segítése

- A tanulás értelmének tudatosítása

2. Az értelmi képességek fejlesztése

a.) Értelmi műveletek

Mivel az értelmi műveletek mindenféle információkezelés alapjai, ismeretük nélkül az értelem működése, kiművelésük csak az általánosságok szintjén érthetők, kezelhetők. Az értelmi műveletek egy része már az iskolába lépéskor működőképes, s ezért s hátralévő fejlesztési feladatok főleg a kisiskolásokra vonatkoznak.

Felismerés és kivitelezés, kapcsolás, aktivitás és előrejelzés

Ezek a rutinok egy ép kisgyermekben spontán módon begyakorlódnak. Fejlesztési feladataink a kivitelező rutinokkal adódnak, a mozgáskoordináció sok évet igénybe vevő fejlődése miatt:

- a testmozgás fejlesztése / főleg testnevelési órákon, szabadidős foglalkozásokon, játékok során/
- a manipulációs képesség fejlesztése / rajz-, technikaórán, napközis vagy szakköri foglalkozások keretében/
- az artikuláció fejlesztése / magyar és más órákon, logopédiai szolgálat igénybe vételével/
- az írás elsajátítása, az íráskép fejlesztése.

Gondolatképzés és az igazságértékelés

A gondolatképzés rutinja az anyanyelv elsajátításának folyamatában begyakorlódik. Az igazságértékelés rutinjának azonban csak a legegyszerűbb változatai működnek kifogástalanul minden iskolába lépő gyermeknél. Feladatunk a kétszeres tagadás rutinjának fejlesztése. Célunk, hogy minden hatodik osztályos tanuló már biztonságosan tudjon dönteni. / igen-hamis állítások eldöntése, a tagadás tagadásának gyakorlása, főleg matematika órán, de egyéb tanórákon is/.

Összevonás

Az iskolába lépés előtt a gyermekek többségében kialakul. Azok a tanulók, akiknél az összevonás műveletei, vagy egy részük nem működik, súlyos, behozhatatlan hátrányba kerülnek, ha nem sikerül az első években / alsó tagozat/ elősegíteni a hiányzó rutinok elsajátítását.

- Az összeadás- kivonás az értelmi fejlődés egyik meghatározó feltétele. Feladatunk a kezdő szakaszban a számfogalom kialakítása, ellenőrzése, a manipulációk gyakorlása, a diszkalkuliás tanulók kiszűrése, segítségnyújtás szakember bevonásával, esetleg segítségével.
- Az analízis / szintézis egybefoglalás /, elkülönítés a kisgyermekkor végére kialakul, begyakorlódik.
- Az absztrahálás / konkretizálás azoknál a tanulóknál okoz nehézséget, akiknél szegényes a tulajdonságfogalmak készlete.

Feladatunk a tanulók alapvető tulajdonságfogalmának felmérése, a készletek fejlesztése.

- A gondolat – összevonás rutinja az öt- hat éves gyermekek sajátja.

Összehasonlítás és csúsztatás, azonosítás és besorolás

Az iskolába lépő gyerekeknél attól függően működnek ezek a rutinok, hogy az összehasonlítás alapjául választott tulajdonságfogalom ismert-e. Feladatunk, hogy az első évfolyamon a többség által ismert tulajdonságfogalmakat az elmaradókban is tudatosítsuk.

Sorrendfelismerés és sorképzés

Feladatunk az első évfolyamokon a környezetben megtalálható dolgokkal, eszközökkel, játékokkal, a dolgok, események ábráival alapvető rendezési viszony szerinti sorképzés gyakorlása előbb három-négy elemmel, majd a mennyiség és a mérték szerinti sorképzés négy-hét elemmel. Fontos a sorszámnevek biztos tudása húszas számkörben, valamint az abc tökéletes elsajátítása, majd a címképző rangsorolás begyakorlása.

Belátás, összefüggés-felismerés

Feladatunk a megfordítató / akkor és csak akkor, ha / és egyirányú / ha, akkor / összefüggések begyakorlása a tananyagok tartalmaiban rejlő lehetőségek feltárásával, valamint a valószínűségi gondolkodást segítő statisztikai, valószínűségi alapismeretek tanítása.

Elemi kombinálás

Feladatunk, hogy legkésőbb a hatodik osztály végig játékos módszerekkel, direkt gyakorlással minden tanulóban kifejlesszük a kombinatív képességek rutinjait a környezetben hozzáférhető tárgyak, képek segítségével, valamint a tantárgyak kínálta tartalmakból készített feladatokkal.

Tapasztalati következtetés

A tapasztalati következtetés rutinjának fejletlensége a lemaradás, fejlődésbeli megrekedés egyik alapvető oka. Feladatunk az alsó tagozaton a tapasztalati következtetés rutinjainak teljes elsajátíttatása gazdag nyelvi közeggel, mondókákkal, versek elsajátíttatásával.

b.) Megismerés

A megismerés teljes folyamata az információk felvételével indul és az eredmények bizonyításával zárul.

Megfigyelés

Az iskolai nevelés fontos feladata a megfigyelési képesség kialakítása.

- alsó tagozaton főleg a leképező megfigyelés fejlesztése

- a megfordítható és egyirányú, oksági és együtt járó, szükségszerű és valószínű összefüggések feltárása és megláttatása
- felső tagozaton az ellenőrző és kísérleti megfigyelések, a megfigyelések jegyzőkönyvezésének elsajátítása lényeges.

Átkódolás

A mai világban mindennapi szükséglet az írásbeli instrukciók átkódolása cselekvéssé. Feladatunk a cselekvéssé kódolás gyakoroltatása

- főleg a technika és a természettudományos tantárgyak keretén belül,
- ábrázolási módok egymásba alakítása,
- idegen nyelvi fordítás begyakorlása,
- szóbeli elvárások cselekvéssé alakítása,
- szemléletes összefüggés-felismerés fogalmi ismeretté alakítása,
- az olvasás folyamatában működő képzelet fejlesztése,
- szöveges feladatok formalizálása / a fokozatosság elve /,
- formalizált feladatok szöveggé konkretizálása.

Értékelés

Az iskola feladata a méréssel működő értékelési képesség kialakítása. Feladatunk, hogy minden tanuló a különböző mértékegységeket, azok átváltását szilárdan elsajátítsa, tudja használni a gyakorlatban az alapvető skálákat, valamint az elemi statisztikai fogalmak kialakítása.

Értelmezés

Az értelmezés képességének fejlesztése

- egyszerű természeti, biológiai rendszerek viselkedésének, működésének felfedező tanításával,
- a feltárt szabályszerűségek közös megfogalmazásával,
- alkalmazási gyakorlatok végzésével.

Bizonyítás

Az iskola feladata a bizonyítási képességek folyamatos fejlesztése, rendszeres gyakorlása. Feladatunk a matematika tanításában az ellenőrző számítások, az indoklások használata, valamint a kísérleti eredmények felhasználása a tapasztalati igazolás céljaira.

c.) Kognitív kommunikáció

A kognitív kommunikáció komplex képességének fejlesztését főként négy tantárgy, a rajz, az anyanyelv, az idegen nyelv és a matematika segítheti elő.

Ábraolvasás és ábrázolás

Az ábraolvasás és ábrázolás képességének fejlesztése, gyakorlása valamennyi tantárgy feladata sokféle szemléltető ábra, modell használatával, rajzos vázlatok készíttetésével. A tankönyvek, taneszközök megválasztásánál fontos figyelembe venni,

hogyan azok változatos, magas színvonalú ábrákkal mennyiben járulnak hozzá a tananyag megértésének elősegítéséhez. A rajztanítás feladata az ábrázolási jelrendszerek, ismeretek és készségek fokozatos elsajátításával, gyakorlásával az ábrázolás béli képességek kialakítása.

Tapasztalati és értelmező nyelvtudás

A nyelvtudás a személyiség értelmi fejlettségének, adaptivitásának, tanulékonyságának meghatározó tényezője. A nyelvtudás fejlődése nélkül az értelem kiművelése, a személyiség fejlődése lehetetlen. A szókincs gazdagsága, összetételének jellemzői, rendezettsége, absztrakciós szintje meghatározza a hozzáférhető, felfogható ismeretek körét, leküzdhetetlen korlátokat jelent bizonyos szintű ismeretek befogadását illetően. Feladatunk:

- tanulóink szó-, és fogalomkincsének gyarapítása, fejlesztése
- a különböző tantárgyak nyelvezetének megtanítása, elsajátíttatása
- a tapasztalati nyelvtudás fejlesztése / olvasás, szövegtanulás /
- a tanulók olvasottságának irányítása / mit, mennyit /
- a nyelvtan tanítását olyan feladatokkal kiszínezni, amelyek elősegítik, hogy a tudatosult szabályok másodlagos szabályozási körként, kontrollként működjenek.

Beszéd és beszédértés

A beszédképesség és a beszédértés képessége a nyelv normáinak megfelelő beszédtechnikai készség, a szóbeli közlés és a szóbeli befogadás szabályrendszere.

Feladatunk:

- a kialakulatlan beszédtechnikával, hibás hangképzéssel beszélő tanulók számára a logopédiai szolgálat, fejlesztés biztosítása, a beszédképesség és beszédértési képesség folyamatos és célratoró fejlesztése
- tanóra keretén belül az egész mondatos, kerek feleletek megkövetelése
- a magyarázó, leíró, értekező szövegek befogadási képességének fejlesztése.

Írás, olvasás, fogalmazás

Ezen a területen feladatunk az értő olvasás, a szövegfeldolgozás képességének fejlesztése és az írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztése.

Az alapkészségek fejlesztésének megalapozása érdekében iskolánkban a 2006/2007. tanévtől a kompetencia-alapú programcsomagok cél-feladat -és eszközrendszere által történik szövegértés - szövegalkotás kompetencia területen. Célunk az adott kompetenciák fejlesztéséhez szükséges feltételrendszer kialakítása, megalapozása. Különösen az olvasás-szövegértés tanítása során fordítunk nagy figyelmet az alapozásra, az olvasási hibák kialakulása, elkerülése érdekében. A fejlesztés során tudomásul vesszük a tanulók eltérő szociális helyzetéből és egyéni képességeiből adódó különbségeket, a nyelvi készségek fejlődésének differenciáltságát, a tanulók nyelvhasználati képességeikben mutatkozó eltéréseket. Az alapozó időszakot követően különböző szövegtípusokon gyakoroltatjuk a verbális és vizuális információk együttes megfigyeltését, a szövegelemzést és szövegalkotást.

Formalizált kommunikáció

A formalizált kommunikáció képességének hiánya nem teszi lehetővé a formalizált információk befogadását. Feladatunk a táblázatok, a formalizált szövegek, a szótárak, lexikonok, könyvtárak, a számítógépes adatbázisok olvasása, használata a tanórák keretein belül, a szabadidős programokon, szakkörökön.

d.) Gondolkodás

Viszonyítás

Feladatunk, hogy a tantárgyak tartalmaival rendszeresen gyakoroltassuk a több, egyszerűbb szempontú viszonyítást, a szelektálást, a keresést és a szortírozást. Alsó tagozaton egyszerűbb, kevesebb szemponttal, elemmel működő feladatokat kell használnunk, felső tagozaton azonban fokozatosan növelnünk kell a komplexitást.

Általánosítás és osztályozás

Feladatunk, hogy az erre alkalmas tantárgyak tartalmainak feldolgozásakor valamennyi évfolyamon rendszeresen iktassuk be a tanulók által megoldható általánosítási feladatokat. Minden tantárgyban van néhány több szempontú rendszer, amely a tartalmak számottevő hányadát összerendezett egységbe foglalja. Ezeket fokozatosan fel kell építeni, kitölteni, és újabb elemekkel folyamatosan működtetni. Így a tárgyi tudás rendezettebb, szilárdabb elsajátítása mellett a rugalmas, több szempontú gondolkodásmódot is fejlesztjük.

Problémamegoldás

Feladatunk a felfedező tanulás, a felfedező oktatás rendszeres alkalmazása.

e.)Tanulás

Iskolai helyi tantervünk egyik alapvető feladata, hogy a rögzítendő komponensek körén belül kijelölje az állandósulttá fejlesztendőket és megszervezze azok szakadatlan ismétlődését, használatát, gyakorlását.

A tanulói képességek fejlesztése a személyiség fejlődésének segítése mellett speciálisan az értelmi képességek fejlesztésével és a tanulási módok optimalizálásával valósítható meg. A tanulási módok optimalizálásakor tanulóinknak megtanítjuk és optimálisan begyakoroltatjuk az alapvető tanulási módokat és azok legfontosabb változatait.

Tapasztalati és értelmező tanulás

- Cselekedtető oktatás

Ki kell keresni a tantárgyak tartalmaiból azokat az elemeket, amelyek leginkább alkalmasak a cselekedtető oktatásra és ilyen módon dolgozzuk fel a tananyagot.

- Szemléletes tanulás, szemléltető oktatás

A szemléltető oktatással feldolgozható témák megfontolt kiválasztása a tananyagból.

- Fogalmi tanulás/tanítás

Iskolánkban a fogalmi szintű tapasztalatai tanítási/tanulási mód a legjellemzőbb. Feladatunk, hogy a többi tanulási móddal változatosabbá téve hatékonyabbá tegyük az oktatást.

-Értelmező tanulás

Felső tagozaton a tantárgyak tananyagaiból kiválasztunk olyan témákat, amelyekben a szóban forgó szabályszerűségeket a tanár segítségével a tanulók fedezik fel, ők magyarázzák, fogalmazzák meg és alkalmazzák.

-Önálló és szociális tanulás

A tanulók önállóságának segítése képezi az alapvető nevelési/tanítási módot a szándékos nevelésben. Az önálló és részben önálló tanulás esetén az év folyamán több szövegfeldolgozó órát kell beiktatni a tanórai munkába. A gyakorlat elvégzése után közös megbeszélés-megerősítés. Fontos a feladat-megoldási stratégiák, módszerek időnkénti tanórai gyakorlása.

3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programjaink

<i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Felelős</i>	<i>Határidő</i>
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció; Difer - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése	pedagógus, fejlesztő pedagógus,	tanév eleje
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatosan
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (gyerekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, otthon-iskola napló vezetésével stb.)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	első félév

A tanulási kudarcot (a magatartási, beilleszkedési problémák kezeléséhez hasonlóan) integráló módszerrel, azaz a tanulási kudarcnak ki nem tett tanulókkal együtt történő oktatással-neveléssel próbáljuk orvosolni. Tanórán differenciált, egyéni megközelítéssel, tanórán kívül pedig képességfejlesztő foglalkozásokon (korrepetálások) igyekszünk felzárkóztatni a tanulási problémákkal küszködő tanulóinkat.

<i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Felelős</i>	<i>Határidő</i>
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni (képesség) fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztő pedagógus	folyamatos
	az alapozó időszak „megnyújtása” alkalmazkodva a tanulók egyéni képességeihez	pedagógus, fejlesztő pedagógus	folyamatos
	differentiált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés	pedagógus, fejlesztő pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	folyamatos
	napközi, tanulószoba	napközis nevelő, tanulószoba vezető	folyamatos
	mentesítés bizonyos tárgyak, illetve értékelési módszerek alól	tanító, szaktanár	tanév eleje, illetve folyamatos
	kis létszámú osztályok	iskolavezetés, tanító, fejlesztő pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása, kooperatív tanulásszervezés	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	fejlesztő pedagógus, pedagógus	folyamatos

Az iskolai problémák megjelenésekor először meg kell próbálni a személyes támogatást; egyéni munkavégzési tanácsok, bátorítás, differentiált feladatok révén javulást elérni. Ebben az esetben nagyon fontos, hogy idejében reagáljunk, míg a tanulási nehézség meg nem szilárdul, míg nem vezet elesettség érzéséhez és agresszióhoz, míg nem fejlődik ki egy negatív tanulási struktúra és míg a diák nem fejleszt ki egy problematikus énképet. Fontos az együttműködés a szülőkkel. Az együttműködés a gyermek érdekében kell, hogy történjen. Ahhoz, hogy valóban a gyermek érdekeit szolgálja, személyiségfejlődését kell szem előtt tartanunk. Ehhez tisztában kell lennie mind a szülőnek, mind a pedagógusnak, hogy a gyermeket adottságaival, képességeivel együtt kell elfogadni, hogy a személyiség jellemzői változhatnak, adaptívak és flexibilisek. Fontos megismerni a szülők gyermekükkel szembeni elvárásait, hogy legyen lehetőségünk az esetleges hibás elképzelések módosítására.

Az iskolai nehézségek leküzdésében a pedagógiai cselekvés lehetőségei mellett hangsúlyt kell fektetnünk: a koncentráció fejlesztésére, az oktatás strukturálására, a változatos tanításra, a tananyagválasztásra, a tanulási utak megválasztására, a differentiált bánásmódra, a tanári kifejezőképesség sokoldalú használatára, ki kell használni a tanuló aktivitását, segítenünk kell a félelem- és stresszkezelést. Fontosnak

tartjuk diákjaink teljesítményének fejlődését. A jegyben még nem jelentkező előrelépést - dicsérettel kedvezően befolyásoljuk.

Tartósan tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkat a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk.

<i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Felelős</i>	<i>Határidő</i>
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Tanácsadó, Ifjúsági Ideggondozó stb.)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonyság a, értékelés	tesztek újrafelvétele	pedagógus, fejlesztő pedagógus,	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	felhasznált összegek és a megtérülés arányának vizsgálata	iskolavezetés, tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	beszélgetés (gyerekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

Iskolánk felzárkóztató tevékenysége

Alsó tagozaton: korrepetálások szervezése:

1. osztály: heti 2 óra
2. osztály: heti 1,5 óra
3. osztály: heti 1,5 óra
4. osztály: heti 1,5 óra

Felső tagozaton:

- matematika, magyar előkészítő a tovább tanuló nyolcadikos tanulók számára: heti 1-1 óra.

B. Segítő életmódra nevelés

A segítő életmódra nevelés a szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, kreativitásuk növekedésének elősegítését jelenti. Iskolai nevelésünk alapvető feladata a megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése.

1. Az egyéni szociális értékrend fejlesztése

Célunk olyan iskolai életrend, légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan tapasztalhassa az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk hátrányos következményeit. Szükséges az Emberi jogok egyetemes nyilatkozata és a gyermekek alapvető jogainak és szükségleteinek nemzetközi chartája megismerése. Az egyéni szociális értékrend fejlesztésekor fontos a szociális hajlamok megismerése. A szociális hajlamok öröklött motívumok, működésük és szerepük a tudattalan/szándéktalan érdekértékelésben, döntésben, kivitelezési késztetésben nyilvánul meg. A szociális hajlamok működése tanult szociális komponenseket hoz létre.

Kötődés

Alapvető feladatunk, hogy az osztályfőnökök feltárják az osztályba járó tanulók kötődési hálóját és segítsék a gyenge kötődési hajlammal rendelkező tanulókat. Igyekszünk közvetett módon, pozitív hatású személyekkel gazdagítani a kötődési hálót, s törekszünk a hátrányos hatású kötődéseket közömbösíteni.

Rangsorképzés

Iskolánk feladata a nyitott rangsorképzési hajlam szocializálása. Feladatunk, hogy olyan iskolai életet alakítsunk ki a diákönkormányzat segítségével, amely a rangsorképzési hajlam működését ösztönzi, lehetővé teszi.

Csoportképzés és hovatartozási kötődés

Feladatunk olyan csoportképzési és működési elvek érvényesítése, amelyek elősegíthetik a pozitív csoportmotívumok rendszeres működését és fejlődését.

- A csapatsportok és csapatjátékok során a csoportmotívumok fejlesztése /ugráló kötél támogatása; osztályok közötti sportversenyek rendezése; különböző jeles napok megrendezése során versenyek kiírása – adatgyűjtés, felkészülés, verseny/.
- Vegyes életkorú csoportok szervezése, elsősorban tanórán kívüli elfoglaltság esetén
 - körzeti versenyekre való felkészülés, azokon való részvétel
 - népi kismesterségek szakkör indítása, működtetése
 - a diákönkormányzat munkájának támogatása
- a másság felvállalásának tanítása; az ilyen tanulókat nem csak védjük, hanem a velük szembeni, részben öröklött verzió lebontását, a védelem, a segítség felébbresztését vállaljuk fel.

Az elsődleges és a másodlagos személyközi kötődés mellett a harmadlagos kötődés, vagyis a hovatartozási kötődés kapcsolja az egyént a csoporthoz. Feladataink:

- Nevelésünk, oktatásunk segítse elő, hogy minden tanuló ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú emlékét. Ezt alsó tagozaton elősegítheti a régi magyar gyermekjátékok gyűjtése és azok bemutatása.

- Tanulóink ismerjék meg a kiemelkedő tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók, államférfiak munkásságát.
- Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez vezetnek. Ezt segítheti alsó tagozaton a nagyszülők környezetismereti órára való meghívása, felső tagozaton pedig a népi mesterségek gyűjtése, gyakorlása, régi népi ételek, szokások gyűjtése.
- A tanulók legyenek nyitottak a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megismerésére, megbecsülésére.

Az identitástudat fejlesztése

- Horvát anyanyelvi oktatás biztosítása /heti négy óra/, továbbfejlesztése, életszerűvé tétele /családoknál megtartott órák/.
- Hagyományörző munkánk folytatása:
 - a kiállítás bővítése /ruhák, berendezések, munkaeszközök gyűjtése/
 - népi játékok, mondókák, népdalok, népszokások gyűjtése
 - körzeti versenyeken való részvétel
 - testvériskolai kapcsolat építése
 - etnikai program.
- Az előítéletes magatartás történelmi, irodalmi példáit, esetleg az aktuálisan előforduló eseteket felhasználjuk az előítélet által befolyásolt viselkedés káros, értelmetlen jellegének megismerésére, megértésére.

Birtoklás

A birtoklás öröklötten pozitív hajlam, ezért nem felszámolása, elfojtása a feladatunk, hanem a pozitív szocializálás. Feladatunk a megosztási, adakozási, ajándékozási hajlam rendszeres működési lehetőségének megteremtése. Ezért fontos a Mikulás-napi osztályszintű ajándékozás, ajándék készítése az óvodásoknak, valamint osztályfőnöki órákon a szituációs esetelemzés.

Párképzés, családi élet

Feladatunk a tanulók felkészítése a felelősségteljes döntés képességére, amely a párválasztáshoz, a szülői feladat felvállalásához szükséges. A nemek közti különbség tudatosítása, tisztelete, a férfi és nő egyenrangúságának elfogadtatása mellett fontos nevelési feladat a szülői szerepek és a családi munkamegosztásban betöltött szerepek tudatosítása. Ezért fontos:

- a diktatórikus és a demokratikus családmódel bemutatása
- a problémamegoldó viselkedés kialakítása
- felvilágosító program folytatása az iskolaorvos és a védőnő segítségével
- rövid-, közép- és hosszú távú célok meghatározása
- AIDS- ellenes világnap megtartása /7. és 8. osztály/, videofilm vetítése, megbeszélése

- az életvitel tantárgy keretén belül: Minden kornak van a szexuális viselkedésről valamilyen modellje. Ezért fontos a kényes kérdések tisztázása, a veszélyes tévhitek eloszlatása, a lelki gazdagság utáni váagnak és a szerelem, mint érték fogalmának erősítése.

2. A szociális képességrendszer fejlesztése

Szociális szokások, minták

Feladatunk a pozitív szociális szokások kialakítása, gyarapítása. Olyan iskolai életrendet alakítunk ki, amelyben tanulóink biztonságban és jól érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatók. Rendkívül fontos:

- a negatív, antiszociális minták romboló hatásának ellensúlyozása
- a személyes példamutatás
- a történelmi személyiségek, irodalmi hősök tetteinek, magatartásának elemzése
- alsó tagozaton a mesék tanulságában rejlő értékek kiaknázása
- a társas helyzetekben szokásos viselkedési normák megismerése, gyakorlása.

Szociális készségek

Az iskola, mint szociális közeg akkor járulhat hozzá a szociális készségek fejlesztéséhez, ha minél inkább lehetővé teszi és megkívánja a szociális képességek működését: a szociális kommunikációt, az együttműködést, a demokratikus vezetést, a tisztességes versengést.

A szociális kommunikáció fejlesztése

Nevelésünk egyik legfontosabb feladata és eszköze az érzelmi kommunikáció: a gyakori érzelmi kontaktus és a szociális közeg pozitív érzelmi kommunikációjának dominanciája. Ezért fontosak:

- a túlnyomóan pozitív érzelmi megnyilvánulások
- az, hogy az aktuális helyzeteknek megfelelő elmarasztaló reakciók is bizalomra, szeretetre ágyazottak legyenek
- a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése, fenntartása az osztályokban, a tantestületben és az iskolában.

A szóbeli szociális kommunikáció a szociális szokások, készségek verbális eszköze. Ezen a téren feladatunk:

- a kulturált nyelvhasználat kialakítása
- a vitakészség fejlesztése
- a szociális értékelés /elismerés, bírálat/ fejlesztése
- a meggyőzés készségének kialakítása
- az Én közléseket részesítsék előnyben a Te közlésekkel szemben

- a családokon belül kulturált érdekképviseléssel érik el a tanulók egészségük fokozatosabb védelmét /pl. rossz higiéniás, ill. táplálkozási szokás esetén, ne csak a kritika eszközével éljenek/
- tanulják meg gondolataik, érzéseik kifejezését
- értéknek ismerjék el a pozitív beállítottságot.

A szociális érdekérvényesítés fejlesztése

A szociális érdekérvényesítés fejlesztésekor fontos a segítőkészség, az együttműködési készség, a vezetésképeség és a versengés képességének fejlesztése is.

A segítőképesség fejlesztése

A tanulók segítőképességének fejlődése attól függ, hogy milyen mértékben és arányban sikerül nevelő/oktató munkánkat segítő együttműködésként, segítő vezetésként megvalósítani. Fontos:

- a tanulók egymást segítő viselkedésének, tevékenységének kezdeményezése, az alkalmak megszervezése, a segítség elvárása, elismerése
- tanulópárok szervezése osztályközösségben, faluközösségben
- a hiányzó osztálytársak meglátogatása, segítése
- közösségi munkák, versenyek szervezése
- a segítség kérése, elfogadása, értékelése
- a jó helyzetfelismerés kialakítása: mikor és kihez lehet fordulni

Az együttműködési képesség fejlesztése

Feladatunk úgy szervezni a tanórai, iskolai és kívüli tevékenységeket, hogy a tanulóknak elegendő alkalmuk legyen a segítő együttműködést gyakorolni. Ezért fontos

- A kooperatív tanulás /csoportos oktatás/
- Az önismeret és mások jobb megismerése: csoport vagy csapat alakításánál, annak tudatosítása, hogy ki kivel tud együtt dolgozni
- A jó munkamegosztás elsajátítása

A vezetésképeség fejlesztése

A pedagógus-tanuló viszony szükségszerűen a vezető-vezetett kölcsönhatásra épül, de funkciója az, hogy képessé tegye a tanulót a helytállásra. Tehát tekintettel kell lennünk tanulóink problémáira, nem a kellő mértékű felkészültségére, így a segítő nevelő leginkább kíváncsi képessége a segítő demokratikus vezetésre, irányításra való képesség. Feladatunk ennek a képességnek a fejlesztése, továbbképzés keretén belül. Fontos a tanulói demokratikus vezetésképeség fejlesztése is. Ennek megfelelő színteret nyújt a diákönkormányzat.

A versengés képességének fejlesztése

Feladatunk a segítő versengés képességének kifejlesztése, a tényleges versenylehetőségek gyarapítása

- a sportban, versenyjátékokban rejlő lehetőségek gazdagítása

- szigorúan megköveteljük a szabálykövetés, az esélyesség, a segítség alapszabályainak megtartását
- a versengés, a harc, a háború különböző pozitív és negatív módjainak összehasonlító értelmezése
- a sportszerűség mint érték elfogadtatása
- a győzelem utáni vágy fejlesztése, tudjon örülni a győzelemnek
- kudarcélmény elfogadása

3. A gyermekközösségek nevelési céljai, feladatai:

A közösség egyénekből áll, az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. A közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese. Az emberi élet alapja a társas együttélés.

Az együttéléshez, eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely leginkább a tanulási folyamatban jelenik meg.

A közösségi nevelés lehetőségei és feladatai bővülnek a kompetencia-alapú oktatás bevezetésével: a hagyományos osztályközösség mellett fontos szerepet töltenek be a különböző módon szerveződő kiscsoportok, illetve a párok. Az együttműködés, a csoportban való dolgozás nem minden tanuló számára elfogadott és preferált tanulásszervezési eljárás. A versenyhez, az egyéni teljesítmények elsődlegességéhez szokott tanulóknak meg kell tanulniuk másokhoz alkalmazkodni, mások tanulási tempóját elfogadni. Tudomásul kell venniük, hogy a közösség sikere függ az egyén teljesítményétől és felelősségétől, de az egyén erőfeszítései hozzájárulnak mások eredményeihez, sikereihez. A kooperatív csoportmunka így az oktatás során nemcsak egy tanulásszervezési eljárás, hanem a személyiség-és a közösségfejlesztés egy fontos eszköze és színtere is.

*Feladat: Önmaga munkája, teljesítménye iránti felelősség kialakítása, erősítése
Felelősség a társas szemben, részvétel a csoport munkájában*

4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.

A hátrányos helyzetű és nehezen nevelhető tanulók nevelése és oktatása pedagógiánk sarkalatos kérdése. Tudva azt, hogy pedagógiai eszközökkel ezt megoldani teljességgel nem lehet, mégis oktató- nevelő munkánk hatékonyságának fokozásával, a szemlélet és hatástényezők helyes koordinálásával is sokat segíthetünk.

Magatartási feltűnőségek mindig valamilyen képzeletbeli normától való eltérés során jelentkeznek. Meghatározó jellemzőjük, hogy hosszabb időn át újra és újra fellépő zavarokról van szó. Megmutatkoznak:

- koncentráció hiányában
- motoros nyugtalanságban
- személyek és tárgyak ellen megnyilvánuló agresszióban
- fegyelmezési zavarokban
- túlérzékenységben
- csekély frusztrációs toleranciában

- extrém gátolt magatartásban
- bohóckodásokban.

A nevelésben részt vevők feladata az objektív és a szubjektív feltételek pótlása, amelyek a gyermek alacsony iskolai teljesítményét, pályaválasztásának korlátozottságát, kedvezőtlen családi és életkörülményeit igyekeznek megszüntetni.

A **hátrányos helyzetű** gyermekeknél a közösségi nevelés folyamatában felszínre hozzuk azokat az elrejtett, a gyermek számára is tisztázatlan érzelmeket, amelyek benne élnek. A tevékenység során szerzett élmény soros és bensőséges kapcsolatot jelenthet a közösség tagjaival, a pedagógussal. Ez a tevékeny közösséghez való kapcsolódás oda vezet, hogy a kedvezőtlen feltételek (biztonság hiánya, érzelmi kötődés, szokásrendszer, példakép hiánya) fokozatosan megszűnnek, így a személyiség átalakulása megkezdődik. A negatív érzelmek veszítenek erejükből, és helyt adnak a kialakuló önbizalomnak.

A gyermek személyiségének fejlődését a **nevelési ártalmak** veszélyeztetik legjobban. A környezeti ártalmak vonatkozásában különösen azokra kell odafigyelnünk, amelyek a személyiség pozitív irányú kibontakoztatását akadályozzák. Az ilyen módon előidézett személyiségzavarok rendszertelenséghez, hazudozáshoz, csavargáshoz, durvasághoz, gátlásossághoz, azaz a személyiség elferdüléséhez vezethetnek.

A **családi szocializáció hiányosságait**, problémáit legtöbbször közvetve a tanuló viselkedésén, magatartásán, érzelmi reakcióin mérhetjük le. Tudnunk kell ezeket a rejtett tartalmakat felderíteni, megfelelően orvosolni. Segítséget azonban a szülői ház együttműködése nélkül nem tudunk nyújtani. Annak érdekében, hogy a család és az iskola közötti tartalmi kapcsolat hatékonyabbá váljon, mindkét intézménynek készen kell állnia a megújulásra.

A szülők felé igényként jelenik meg az iskolánk részéről, hogy:

- töltsenek több időt gyermekeikkel,
- szervezzen a család sok közös élményt adó programot
- érezzenek több felelősséget gyermekük neveléséért, fejlődéséért,
- kísérjék folyamatosan figyelemmel az iskola életét,
- kezdeményezésére aktívan reagáljanak,
- vállaljanak nagyobb részt az iskola előtt álló feladatok megoldásában
- becsüljék a pedagógus munkáját, bizalommal legyenek iránta.

A pedagógusok és az iskolánk feladata, hogy:

- keressük a folyamatos, tartalmas együttműködés lehetőségeit,
- tegyünk nagyobb erőfeszítést a passzív szülők megnyerésére
- teremtsünk alkalmat a problémák őszinte megbeszélésére,
- folyamatosan tájékoztassuk a szülőket, az őket érintő kérdésekről.

A tanuló magatartásának értékelésekor a büntetés különböző adminisztratív formái helyett a pozitív motivációnak kell érvényesülnie. Hasznos lehet a projektív indifikáció megnyilvánulásaként bizonyos családpótló funkció betöltésének (pl.: biztonság, szeretet) képessége a nevelő részéről.

Az internalizáló viselkedési formák (félénk, szorongó, visszahúzódó) megnyilvánulása esetén eredményes az érdeklődés, az érzelmekre történő direkt hatások, valamint az egyéni és a közösségi feladatok teljesítésére ösztönzés. Az erkölcsi magatartás

zavarainál indokolt az okkereső módszerek alkalmazása, az intellektuális ráhatás, a családdal való együttműködés ill. külső szakemberhez (pl. orvoshoz) történő átirányítás.

Rendkívül nagy gondot jelent napjainkban a tanulóink egy részének életében az, hogy elhanyagolják őket. Ezeknek a gyerekeknek olyan emberekre van szüksége, akik törődnek velük, bátorságot adnak nekik, akikhez bizalommal fordulhatnak. Feladatunk olyan növendék – nevelő kapcsolat kialakítása ezekkel a tanulókkal, amely során a kapcsolatból a gyermek erőt meríthet, és a nagyobb biztatás, megértés, bátorítás pozitív irányba fejlesztheti személyiségüket. Ezekre a gyerekekre oda kell figyelnünk, hogy a gondoskodást ne negatív társaságban, bandákban találja meg.

A cigány tanulók egy részének oktatása különösen problémát okoz. Ebben igen nagy szerepet játszik a családok speciális kultúrája.

Bármilyen legyen is az, ami nehezen nevelhetővé teszi a gyereket, legfontosabb feladatunk, hogy pozitív jelzésekkel, buzdítással támaszt nyújtsunk számukra azért, hogy képesek legyenek egy későbbi időpontban viselkedésük hatásos irányítására. Az ilyen gyerekeknek az iskola valódi kihívást jelent, hiszen ők a figyelmetlenek, a türelmetlenek, a túlságosan aktívak, a bohócok, . . . Vigyáznunk kell, hogy a negatív viselkedési formákra való örökös reagálásunk ne okozzon még negatívabb kölcsönhatást. Fontos tudatosítanunk, hogy ők kivételes szükségletekkel rendelkeznek, nagy megértést igényelnek.

Fontosabb elvek:

- megismerni, felismerni azokat a helyzeteket és indítékokat, amelyek feldűlják a gyermeket,
- megfigyelni azokat a jeleket, amelyek megelőzik az érzelmi kitöréseket,
- pozitív jelzéssel emlékeztessük a tanulót, hogy uralkodnia kell magán,
- csökkenteni kell az ingerlés negatív hatásait (rend és stabilitás a környezetben),
- egyszerre csak egy feladat vagy tennivaló elvégzését igényeljük,
- tudja, hogy milyen következményekkel jár, ha a megalkuvást nem tűrő szabályokat megszegi,
- jutalmazunk.

Ha egy tanuló estében pszichoszociális terhelések állnak fenn, amelyek a pedagógus hatáskörét túllépik, akkor a tanulónak és a szüleinek azt kell tanácsolni, hogy vegyék igénybe szakemberek segítségét. Elsősorban az iskolai pszichológus foglalkozásait, a nevelési tanácsadó szolgáltatásait. Igény szerint fel kell venni a kapcsolatot drogtanácsadó helyekkel, ifjúsági- és szociális hivatalokkal, pszichoterapeutákkal akik a gyerekek, valamint családjuk tanácsadásában és kezelésében közreműködhetnek.

Az iskolai problémák csak együttes munka során oldhatók meg. Ez párbeszédet jelent a kollégákkal, a szülőkkel, a szakértőkkel, elsősorban azonban diákjainkkal.

C. Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés a személyes kompetencia fejlesztését, eredményességének és igényességének növelését jelenti. Feladatunk a személyes kompetencia fejlődésének segítése; az önpusztító, a hátrányos komponensek kialakulásának megelőzése, közömbösítése, lebontása és az előnyös komponensek gyarapítása, valamint az eredményesség, a kreativitás fokozatos növelése.

1.A személyes motívumok fejlesztése

a, Önkiszolgálási motívumok

Feladatunk az előnyös önkiszolgálási motívumrendszer kialakítása

A biológiai szükségletek szocializálása

* az egészséges és kulturált szükséglet-kielégítés

- a tiszta és friss levegő, az optimális hőmérséklet, elegendő számú és tiszta mellékhelyiség, az egészséges ivóvíz, az aktivitások fáradtságot oldó változatosságának, a pihenésnek biztosítása, az egészségvédő akciók /szűrés, oltás/ megszervezése
- elősegítjük a tanulók optimális táplálkozását: az ifjúságvédelmi felelős kezdeményezi az önkormányzatoknál az étkezési díj támogatását az arra rászoruló tanulók esetében

* a motívumrendszer fejlődésének segítése

- a NAT keretén belül folytatjuk a háztartástan oktatását
- az Egészségnap keretén belül megismertetjük tanulóinkkal a szervezett egészséges működéséhez szükséges tápanyagokat, a helytelen táplálkozási szokások, táplálkozási tévhitek romboló hatását
- a tanulóktól elvárt életmóddal a motívumok elsajátítása a következetes neveléssel /pl. szellőztetés órák után, higiénés szokások kialakítása/, illetve az öltözködési szokások előnyös és hátrányos tulajdonságainak megbeszélése.

A komfortszükséglet szocializálása

Feladatunk a hátrányos motívumok, káros szenvedélyek, függőségek kialakulásának megelőzése, előnyös motívumok elsajátíttatása. Ezért fontos:

* az iskola tisztaságának, rendjének megtartása, esztétikus környezet kialakítása.

* az egészséges és kulturált étkezés képességének kialakítása: napközi otthonos ellátás keretén belül fontos az étkezde tisztasága, esztétikuma, a terítés rendje, szokása, a helyes evőeszköz-használat elsajátítása, a helyes étkezési szokások kialakítása; az egész iskolára vonatkozólag a reggeli, tízórai kulturált elfogyasztása és egészséges táplálkozási szokások kialakítása, elsajátítása.

A mozgásszükséglet szocializálása

Feladatunk a napi mozgásszükséglet helyes kielégítésével létrehozni a mindennapok fizikai és szellemi terheléséhez szükséges állóképességet. A mozgás iránti igény fejlesztésében nagy jelentőségű

- a gyakori vetélkedők, testnevelési és sportjátékok szervezése
- a természetjárás biztosítása
- sportfoglalkozások szervezése
- a foglalkozásokon részt vevők létszámának növelése

Az élményszükséglet szocializálása

Feladatunk olyan szokások, minták, attitűdök, meggyőződések elsajátíttatása, amelyek igényes esztétikai élmények keresésére és létrehozására készítetnek.

Ének-zene:

- a zene megszerettetése, az egyedi zeneművek élményt nyújtó megismerése, megértése
- az éneklés, a muzsikálás iránti igény kifejlesztése
- gyermekdalok, népszokások gyűjtése

Vizuális kultúra:

- az esztétikai érzék, ízlés fejlesztése
- a különböző művészeti ágak legértékesebb hazai és nemzetközi alkotásainak bemutatása, megszerettetése, múzeum vagy képtár látogatása
- a vizuális esztétikai értékek iránti pozitív meggyőződés kialakítása
- az esztétikai értékek tudatos megbecsülése, őrzése, védelme
- minden egyes tanulónak biztosítjuk a fejlettségének megfelelő kifejezési lehetőségeket, eszközöket, igazodva a gyermek képességeihez és készségeihez
- tárgyak, ajándékok készítése

Irodalom-, és olvasásszeretet

- alsó tagozaton:
 - közös mesehallgatás, mesenézés /Bábovi – bábeldőadás, /
 - az olvasási nehézségek felszámolása /logopédus, pszichológus segítségével/
- felső tagozaton:
 - tanulóink olvasási készségének fejlesztése, az értő szövegfeldolgozás kialakítása
 - a magyar és a világirodalom kiemelkedő alkotásainak megismertetése által esztétikai élmény nyújtása, az ez iránti fogékonyság fejlesztése

b. Önvédelmi motívumok

A létezés feltétele, hogy képesek legyünk megvédeni testi és lelki épségünket, egészségünket.

Egészségvédő motívumok

- betegségmegelőző motívumok elsajátítása /szokásrendszer kialakítása, minták közvetítése, meggyőződések kialakítása, a tévhitek, babonák elleni küzdelem/
- a fontosabb egészségkárosító motívumok feltárása, negatív hatásuk elemzése, értékelése
- az egészségvédő motívumok fejlesztése

Identitást védő motívumok

A lelki egészség egyik alapvető feltétele a személyiség egysége, önazonossága. Mivel az önazonosság védelme konfliktusokban nyilvánul meg, feladatunk a konfliktuskezelés gyakorlatának kialakítása.

c. A szuverenitás motívumai

Szabadságvágy

Olyan légkört, elvárás rendszert alakítunk ki, amelyben nem sérül a tanuló és a pedagógus szabadságvágya.

Önállósulási és öntevékenységi vágy

- az önállótlan, bátortalan, kezdeményezésre kevésbé képes tanulók önállóságának fejlesztése /személyre szóló megbízások/
- a hiperaktív tanulók konfliktusainak, problémáinak kezelése, önállóságuk optimalizálása

d. Önértékelési motívumok

Önbecsülés

- a reális önbecsülés kialakulásának, megerősítésének és fennmaradásának segítése
- kisebbségben vagy önteltségben szenvedő tanulóink segítése a reális önbecsülés kialakításában

Önbizalom

- olyan feladatokat tűzünk ki tanulóink elé, amelyek megfelelnek tanulóink kompetenciájának: erőfeszítést igényelnek, de sikert ígérnek
- fontos a teljesítmények reális értékelése / nem csak az eredményt, hanem a tanulók képességeit is figyelembe vesszük/
- az alábecsülő, vagy túlbecsülő önbizalommal rendelkező tanulókra külön figyelmet fordítunk.

2.A személyes képességek fejlesztése

a. Önkiszolgálási képességek

Önellátási képesség

Az önellátási képesség biológiai és komfortszükségletek kielégítését szolgálja.

A környezeti higiénés nevelés

1-4. osztály

A gyerekek tartsanak rendet szűkebb-tágabb környezetükben. Óvják környezetük tisztaságát, s szükség esetén teremtsék meg azt. Vállaljanak felelősi teendőket, vegyenek tevékenyen részt a növényápolásban. Télen etessék a madarakat, készítsenek madáretetőt. Ismerjék meg a lég-, és vízszennyezés fogalmát, valamint a tiszta levegő és víz fontosságát.

5-6. osztály

Ismerjék fel az ember és a természet környezetkárosító hatásait, a megelőzés és a megoldás lehetőségeit. Óvják szűkebb és tágabb környezetük rendjét, tisztaságát, védjék az egészséges környezetet. Érezzék az állatok téli etetésének, a nemzeti parkok jelentőségének és védelmének fontosságát. Legyenek tisztában a víz, a levegő, a talaj szennyező anyagaival, ezek káros hatásaival. Kiránduláskor viselkedjenek környezetbarátként.

7-8. osztály

Tudatosuljon a tanulóknak az egyén és a társadalom felelősége az egészséges környezet megvalósításában. Legyen értéke a házban és a ház körül végzett munkának. Nagyon fontos a kirándulás és az országjárás kultúrája is.

Közlekedési ismeretek

Nagyon fontos a helyes közlekedési szokások kialakítása és az ismeretközvetítés, az illemszabályok és előírások betartása gyalogos, kerékpáros, ill. tömegközlekedés esetén.

Káros szenvedélyek

Nagy jelentőségű a káros szenvedélyekre való rászokás megelőzése az életvitel tantárgy keretein belül. Ebből a célból a Dohányzás elleni világnapon rajzversenyt hirdetünk.

A személyi higiénés képesség fejlesztése

1-4. osztály

A gyerekek életkoruknak megfelelő szinten ismerjék meg saját testüket és annak működését. Tudjanak önállóan mosakodni. Ismerjék meg és tartsák be a helyes fogmosás szabályait. Igényeljék a személyi tisztaságot, tudják, mikor kell feltétlenül kezet mosniuk. Legyen minden tanulónak tisztasági csomagja. Kis segítséget igénybe véve tudjanak az évszaknak megfelelően öltözködni. Alakítsanak ki helyes napirendet és éljenek annak megfelelően.

5-6. osztály

Erősíteni kell a testápolás szokásainak kialakulását, azon belül a tisztálkodást, a bőr-, haj-, kéz-, és körömápolást, a száj higiéniját. A kislányokat fel kell készíteni a menstruációra és az ezzel járó tisztálkodásra, viselkedésre. Tudjanak a gyerekek időjárásnak megfelelően, rétegesen öltözködni. Váltsanak minden nap tiszta fehérneműt.

7-8. osztály

Tudatosuljanak a tanulóiban a testápolás és a tisztálkodási eszközök használatának alapvető szabályai. Ismerjék meg testük működését, a nemi szervek felépítését, tisztán tartását. Legyen fogalmuk a fogamzásgátlásról, a menstruációs és a szexuális élet higiénijáról. Tudjanak önállóan, az időjárásnak megfelelően öltözködni.

A testi képességek fejlesztése

Feladatunk a testi képességek kifejlesztése és folyamatos karbantartása. Ezért kiemelkedő jelentőségű:

- az alapvető motoros képességek fejlesztése testnevelési órákon speciális gyakorlatokkal, állandó felméréssel
- a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése
- a sportolásban rejlő nevelési lehetőségek kiaknázása
- a kezűgyesség fejlesztése tanórai, ill. tanórán kívüli foglalkozásokon
- prevenciós gyakorlatok alkalmazása, illetve az anatómiai elváltozások lehetőség szerinti korrigálása speciális mozgásanyaggal.

A befogadóképességek

A zenei befogadóképességek fejlesztése:

- zeneművek rendszeres hallgatása
- egy-egy kiemelkedő alkotás műértelmező meghallgatása, feldolgozása
- ünnepélyeken, megemlékezéseken művészi értékű zene megszólaltatása
- a Zenei világnap alkalmából meghívott művészek által tartott közös óra
- a közös éneklés élményének megismertetése

A vizuális befogadóképesség fejlesztése:

- tanulóinkkal elsajátíttatjuk a képi-plasztikai kifejezés és a kompozíció jelrendszerének olvasását
- alsó tagozaton fontos a gyermek élményvilágához közeli művészeti alkotások érdekes történetekkel gazdagított megtekintése
- mindkét tagozaton fontos a néprajzi, népművészeti múzeumok, műemlékek megtekintése
- ismerkedés az alapvető képzőművészeti, építészeti stílusirányzatokkal
- a művészettörténet korszakos jelentőségű hazai és nemzetközi alkotásainak megismerése
- a közös filmélmény
- a modern tárgy-, és környezetkultúra kérdéseinek megbeszélése

Az irodalmi befogadóképesség fejlesztése

- az olvasási élmények által az olvasás szeretetének kialakulása
- színházlátogatás, szervezett előadások megtekintése, ünnepélyek színvonalas megrendezése, irodalmi műsorok előadása által esztétikai élmények nyújtása

b. Önvédelmi képesség

Egészségvédő képesség

- az egészséges életmód iránti igény kialakítása, gyakorlása
- betegségmegelőző életmód, magatartás kialakítása
- a káros betegségtudat kialakulásának leküzdéséhez szerzett képesség kialakítása
- lelki betegségek megismertetése, tüneti bemutatása
- a káros szenvedélyek hatásainak ismerete, a tanuló tudjon nemet mondani a csábításra

Identitásvédő képesség kialakítása

- fontos az önfegyelem kialakítása, gyakorlása /konfliktusok megbeszélése, kezelése, eljátszása/
- az önértékelés fejlesztése /tanóra keretén belül minden tantárgy esetében/
- a helyes értékrend kialakítása, fejlesztése
- felelősségtudat kiépítése

c. A szuverenitás képessége

A szuverenitás érvényesülésének feltétele, hogy az ember képes legyen szabadságát, függetlenségét, önállóságát, öntevékenységet megőrizni és eredményesen működtetni.

- a tanulók értékelését, az ellentétek, konfliktusok kezelését folyamatosan felhasználjuk az önmegismerés és az önfejlesztés működtetésére
- fontos az időszerű események megbeszélése
- a tanulói teljesítmény önértékelése tanórán és az elvégzett közösségi feladatok után
- a tanulók önismeretének, önminősítésének folyamatos fejlesztése.

3. Az egyéni tudat fejlődésének segítése

Feladatunk a pozitív egyéni tudat kialakulásának segítése. A tananyagokból a világképi jelentőségű motívumokat és ismereteket a világ egészére vonatkozóan kiemeljük és elrendezzük. Ezeket a hipotéziseket, elméleteket tanulóikkal szilárdan elsajátíttatjuk, meggyőződéssé alakítjuk a személyi világtudat kialakításának segítésére céljából.

A természettudat kialakításának segítése

- megértetjük az életközösségek sérülékenységet
- egyes beavatkozások láncreakciószerű pusztításainak lehetőségét megismertetjük tanulóinkkal
- a természet és a technika viszonyának, s benne az ember szerepének és felelősségének beláttatása
- fontos a természet közvetlen tanulmányozása, a természettudományi művelődési anyag természet közeli feldolgozása.

A társadalomtudat kialakítása

A különböző korok és jelenük meghatározó jelentőségű értékrendjeinek, eszméinek, világnézeteinek és vallásainak alapos megismertetése a tanulókkal.

4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik iskolánk pedagógiai tevékenységéhez. Olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet alakítottunk ki, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik tanuló, gyermek származása, neme, vallása és nemzeti hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

A pedagógiai tevékenységünkkel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy mindenki részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket és azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek, a tanuló képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységünk magába foglalja a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét is, hiszen alapvető célkitűzés, hogy a gyermek családban nevelkedjen, szüleitől kapja meg az iskolába járáshoz és az eredményes felkészüléshez szükséges segítséget.

Az intézmény igazgatója felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelő és oktatómunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzéséért, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.

A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességeit, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát. Segítse a gyermek, tanuló képességének kibontakoztatását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását, valamint feladata, hogy a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tart szükségesnek.

A pedagógus kötelessége, hogy a tanulóknak átadja az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket és ezek elsajátításáról meggyőződjön, közre kell működnie a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a

tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, valamint köteles a tanuló emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése (kooperatív együttműködés csoportban)
2. Drog- és bűnmegelőzési programok
3. Mentálhigiénés programok
4. Pályaorientációs tevékenység
5. Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.
6. Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
7. Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az szakértői bizottsággal
8. Táborozási hozzájárulások
9. Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladataink

Az iskola és a pedagógus feladata, hogy minden lehetséges eszközzel segítséget nyújtson a szülőnek ahhoz, hogy gyermekével megfelelően foglalkozzon, és eleget tegyen a közoktatásról szóló törvényben meghatározott kötelezettségeinek. A tankötelezettség teljesítése érdekében, amennyiben a tanköteles korú gyermeket nem írtatták be az iskolába, az igazgató értesíti a lakóhely szerint illetékes jegyzőt, valamint a rendszeres iskolába járási kötelezettség nem teljesítése esetén az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős közösen családlátogatást kezdeményez. Amennyiben a szülő továbbra sem teljesíti kötelességét, az iskola elküldi a felszólítást, majd ezt követően a lakóhely szerinti illetékes jegyzőhöz a feljelentést.

A gyengébb képességű tanulóknak, a szociálisan veszélyeztetett tanulóknak felzárkóztató, egyéni foglalkozásokat szervezünk a hátrányok leküzdése érdekében. A szociális hátrányok leküzdése érdekében az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős kezdeményezi a tankönyv- és taneszköz ellátás támogatását és az étkezési térítési díjkedvezmény átvállalását az illetékes önkormányzatnál. A napközis foglalkozások funkciója is kettős célt szolgál: egyrészt a tanulók felkészítését, másrészt a gyermek napközbeni ellátását is biztosítja.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata

- nyilvántartja – az osztályfőnök jelentése alapján – a veszélyeztetett körülmények között élő, nehezen nevelhető tanulókat,
- szorgalmazza a veszélyeztetettség megszüntetését, a rászoruló tanulóknak a szociális támogatását,
- rendszeres kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal gyámügyi előadójával és a Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével,
- együttműködik a szülői munkaközösséggel a gyermek- és ifjúságvédelmet szolgáló feladatok megoldásában,
- segíti a tankötelezettségi törvény betartását,

- közös családlátogatáson vesz részt az osztályfőnökkel azoknál a tanulóknál, akinek magatartása, tanulmányi eredménye, szociális helyzete indokolja,
- kapcsolatot tart fenn a pszichológussal, kezdeményezi a problémás tanulók vizsgálatát a Nevelési Tanácsadónál,
- meghallgatja a gyermek panaszát és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket,
- segíti a diákönkormányzat gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatait.

5. A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

Az iskola feladata, hogy a társadalomba való beilleszkedéshez, az együttműködéshez, a részvételhez nélkülözhetetlen kompetenciákat megalapozza, fejlessze. Jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben résztvevő és közreműködő fiatalokat neveljen. A felnőtt életre való felkészítés része a fogyasztói kultúra kialakítása is. A fogyasztói magatartás kialakulása, a tudatos fogyasztóvá válás hosszú ideig tartó szociális tanulás eredménye, mely során az egyén

- megismeri a fogyasztói javakat, szolgáltatásokat,
- megtanulja, hogyan viselkedjen piaci viszonyok között,
- hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

Fontos, hogy az általános iskola befejezésekor a tanulók értsék, és a saját életükre is alkalmazzák a következő fogalmakat.

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. A javak pazarló előállítási technológiája, az öncélú vagy gyakran profít célú fogyasztás (mennyisége, összetétele) hozzájárul erőforrásaink feléléséhez, természeti környezetünk elszennyezéséhez. Az ökológiai fogyasztóvédelem olyan szemléletet jelent, mely a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási szokásaikkal, választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: Kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, Földünk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan felhasználása, mely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti erőforrások és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyezőanyagok kibocsátását az adott szolgáltatás

illetve termék egész életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei és egészsége ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztói szokások tekintetében alapvető szerepe van a családnak, ezért az iskolának törekednie kell a szülők, a családok bevonására a nevelési folyamatba. Ha rendszeresen adunk házi feladatokat segítünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait, pozitívan befolyásolhatjuk a család vásárlói magatartását. A helyes fogyasztói minták kialakítását segítheti a sokoldalú, korrekt tájékoztatás és információáramlás. Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend kialakítására kell a hangsúlyt fektetni.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés,
- a kritikus gondolkodás,
- a probléma megoldás.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá kell tenni őket e területeken való eligazodásra. A fogyasztás során hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét, a gazdaságosságot és a takarékoságot.

D. A szakmai képzés alapozása

1. Az alkotóképesség fejlesztése

Az alkotóképesség fejlesztése csak tevékenykedtetéssel, cselekedtetéssel lehetséges. Szükség van az alkotóképesség feltételét képező speciális tudás elsajátítására, az alkotás folyamatában mozgósítható készlet gyarapítására. Nagy jelentőségű, hogy

- feltárjuk az alkotó tevékenységre alkalmas tantárgyi tartalmakat,
- a tanulók minden évfolyamon rendszeresen végezzenek alkotó tevékenységet
- tanórán kívüli szakköröket szervezzünk, amelyek tartalma felhasználható az alkotó tevékenység működtetésére / népi mesterségek, tudományos szakkörök /.

Fontos, hogy az ábrázolást és a fogalmazást is alkotásként, az alkotóképesség fejlesztésének alapvető eszközeként kezeljük. / rajzversenyek hirdetése, rajzpályázatokon való részvétel, novellapályázat kiírása, a diákönkormányzat faliújságának biztosítása, írásbeli feleltetés a 7-8. osztályban./

A szabályhasználat és a szabályalkotás képességének mint az alkotóképesség összetevőjének fejlesztése. Ennek érdekében jelentős:

- kézikönyvek, katalógusok, szótárak, a helyesírási szabályzat használatának gyakoroltatása,
- a leírt szabályok szerinti önálló feladatmegoldás,
- az algoritmikus gondolkodás fejlesztése – az aktuális megoldás menetének szabályba foglalása,
- a tervhasználat, skiccek, fogalmazási vázlatok készíttetése.

2.Tehetséggondozás

Feladatunk az általános alapok fejlesztése, az érdeklődési, továbbtanulási irány, pályaorientáció megválasztásának segítése, a tehetséges tanulók felismerése és optimális fejlődésének segítése. Figyelembe vesszük a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint adottságbeli, érdeklődési, tanulási stílusbeli különbségeket. Felismerésükhöz éppen ezért fontos a fejlesztő pedagógus, a tehetség mérésére alkalmas feladatlapok, szituációk. Gondozásukhoz pedig elengedhetetlen a jó szaktanár, az igazi nevelő, és a támogató szülő.

Célunk, hogy minden tanuló elsajátítsa legalább a társadalmi beilleszkedéshez és az egyszerűbb szakmák elsajátításához szükséges színvonalú általános felkészültséget, ugyanakkor e minimum fölött minden tanuló optimális alkalmat és segítséget kapjon, hogy adottságbeli lehetőségeink legfelső határáig eljuthasson, hogy felismerhesse, kipróbálhassa, miben a legjobb, milyen tevékenységi körhöz van leginkább tehetsége.

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy keressük a tanulóknál azokat az adottságokat, amelyek alapján a legkönnyebben fejleszthetők, s amelyek kiművelése a legtöbb sikerélményhez juttathatja őket. Ezért az általános képzést mindvégig sokoldalú képességfejlesztés kell hogy jellemezze, hiszen minél sokszínűbb a képzés, annál többféle tehetség mutatkozhat meg. Egyes tehetségfajták például a matematikai, a zenei, a nyelvi tehetség felismerésének és kiművelésének járt útja van Magyarországon, mások, mint például az irodalmi, képzőművészeti, informatikai, technikai, szervezői, vállalkozói, politikai, vezetői tehetség iskolarendszerünkben az eddigieknél nagyobb figyelmet igényelnek.

Feladataink:

- A tehetség felismerése, felmérések, tehetségre utaló jelek felismerése, ehhez belső (és/vagy külső) képzések, nyilvántartás.
- A tehetség kibontakoztatása erős alapképzés, személyiségjegyek figyelembe vétele, változatos lehetőségek biztosítása a tehetség megmutatkozására, elismerés, motiválás, személyre szabott fejlesztési terv

- A tehetség gondozása
 - szakórán (csoportbontás, ismeretanyag mennyiségének és minőségének helyes megválasztása, differenciálás, kooperatív tanulásszervezés)
 - szakkörökön
 - nagyobb önállóságot, alkotó jellegű tevékenységet igénylő feladatok kiadása, versenyeken, pályázatokon való részvétel biztosítása

Felelősök a tehetség irányának megfelelő képesítésű, kompetenciájú pedagógusok.

E. Javaslatok szabadidő hasznos eltöltésére

A jól szervezett, szakszerűen irányított és a felnőttek által segített szabadidő fejlesztheti tanulóink testi, lelki, szellemi egészségét, az akaratot, a jellemet, a cselekvési képességeket, a művelt magatartást, a kulturált viselkedést, az értékeket, az emberi érintkezési formákat.

A tanórán kívüli tevékenységi lehetőségek közül az iskola csak néhányat szervez közvetlenül. Nem minden tevékenység vezetését, ellenőrzését, korrigálását végezheti el a nevelőtestület. Nem elhanyagolható hányadot jelentenek a tanulók életében azok a programok, tevékenységek, időtöltések, amelyek a családban, a szülők kezdeményezésére és a gyermekek önként választott, spontán szerveződő szabadidejében mennek végbe. Ezekre az iskolának, a nevelőtestületnek csak változó erejű befolyása van. E tevékenységek esetében elsősorban a folyamatos tapasztalatcserével, meggyőzéssel, a meggyőző érdekek kiemelésével érhetjük el, hogy az iskola nevelési célkitűzései, konkrét feladatai fokozatosan érvényesüljenek. Feladatainkat ezen a téren az iskola, az osztályfőnök és a szaktanár végzi.

Az iskola feladatai

- az iskola rendszeresen tájékoztatja céljairól, feladatairól, elért eredményeiről a szülőket
- segítséget nyújtunk a szülőknek a gyerekek egészséges életmódjának megszervezésében
- a felmerült nevelési gondokban rendszeres nevelési tanácsadást szervezünk
- a szülői munkaközösség tervében helyet kap minden, a tanórán kívüli program, amelynek megvalósulása az egész szülői közösség közreműködésével lehetséges.

Az osztályfőnök feladatai:

- ismerteti, megbeszéli diákjaival a tanulásra, pihenésre, kikapcsolódásra módot adó napirendet és hozzásegíti a gyerekeket az idővel való gazdálkodáshoz
- kezdeményezi és szervezi az irányított televízió-, videó nézést, rádióhallgatást, a tartalmas hobbi-tevékenységeket, értékes gyűjtőmunkát
- megbeszéli a tanulókkal a családi munkamegosztásban való részvételt, a szülőknek való otthoni segítséget
- megszervezi a tanulás közösségi segítségét /tanulópárok kialakítása/, az elmaradók és a hosszasan hiányzók korrepetálását

- megszervezi a tanulók részvállalását az osztály és az iskola igényeit kielégítő önkiszolgálásból, az ügyeleti tevékenységből
- kezdeményezi a sportjátékokon, szakkörökön, házi versenyeken való részvételt
- mozi-, színház-, és múzeumlátogatásokat szervez
- kezdeményezi a környezet fejlesztését /osztálydíszítés, iskolaudvar gondozása, virágosítása/
- népszerűsíti a sportot, a mozgást
- osztálykirándulást, táborozást szervez
- teadélután szervezésének kezdeményezése, segítése
- segíti a diákönkormányzat szervező munkáját.

A szaktanár feladatai:

- differenciált házi feladat feladása /gyengébb tanulókkal felzárkóztató jellegű, tehetséges tanulóknak fejlesztő jellegű feladatok, megbízások
- kezdeményezi a tantárgyhoz kapcsolódó televíziós és rádióadások megtekintését ill. meghallgatását
- a tehetségesebb tanulókat kiselőadások, rövid tájékoztatók megtartására biztatja
- kezdeményezi a megfigyelések, a tantárgy jellegének megfelelő kísérletek és tevékenységek, írások, képek gyűjtését, tanulmányozását.

F. A napközi otthon, mint a nevelési-oktatási tevékenységrendszer speciális területe

Iskolánkban jelenleg két csoport működik /1-2. oszt., ill. 3-4. oszt./. A napközis csoportok létszáma 25-25 fő. A napközis nevelők a délutáni foglalkozások megtartása mellett az ebédeltetést is biztosítják.

Feladataink közé tartozik a hatékonyabb és szorosabb együttműködés kiépítése a napközis nevelők és az osztálytanító kollégák között. A tanítási-tanulási tevékenység területén levő feladataink /kiemelt figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű, lassabban haladó tanulókra/:

- a tantervi minimál követelmény szilárd elsajátíttatása
- a tanult ismeretek önálló alkalmazása
- az önálló tanulási tevékenység kialakítása, gyakoroltatása
- a tanulói motívumok fejlesztése
- az egyéni érdeklődés és képességek formálása, a tehetség kibontakoztatása
- az önművelődés legfontosabb képességeinek kialakítása
- a könyvtárhasználat gyakoroltatása, az olvasóvá nevelés segítése.

A szabadidő irányításában feladataink:

- a szociális készségek fejlesztése /kommunikáció, segítőképesség, együttműködési képesség/
- a befogadóképességek fejlesztése /zenei, vizuális, irodalmi/
- a játékkultúra alakítása /a szabályok megtartása, a problémamegoldó képesség fejlesztése, az esztétikai érzék és az érzelmvilág gazdagítása/

Az önkiszolgálási képességek fejlesztése:

A szokásrend magában foglalja:

- A higiéniai követelményeket
- az egészséges napközis életrendet, napirendet
- a kulturált magatartás szabályait
- a tanulás szervezési követelményeit.

3. A Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és egyik fontos kritériuma.

A tanulás tanítása

A tanulók első számú kötelessége a tanulás. Ebben a fontos tevékenységben az igényességre és az egyre magasabb szintű önállóságra törekedjenek. Vegyenek részt a kedvező körülmények kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A tanulás fontos színtere és eszköze az iskolai könyvtár és informatikai bázisa, melyet az ismeretszerzés folyamatában igénybe vehet. A könyvtár használat minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. A könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, tanulják meg az iskolai könyvtár használatát.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos teendője, hogy a gyerekeket megtanítsa tanulni. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését.

Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban. Feladata, hogy az eredményes tanulás módszereit, technikáit elsajátíttassa, gyakoroltassa az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítésével, az értő olvasás fejlesztésével, az emlékezet erősítésével, célszerű rögzítési módszerek kialakításával, a gondolkodási kultúra művelésével, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatásával. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy a gyermekeket tanítsa tanulni. Ennek eredményeképpen a diákok a tanulás időbeli és sorrendi tervezésében tegyenek szert fokozatos önállóságra.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási típusát, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit,

ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Minden tanuló ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát. Legyenek jól tájékozottak a haza földrajzában, irodalmában, történelmében, mindennapi életében. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, s az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a falusi és a városi élet hagyományait, jellegzetességeit. Legyenek nyitottak a hazánkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megismerésére, megbecsülésére.

A pedagógus feladata, hogy oktató-nevelő tevékenysége során alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Késztesse az ekként végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Erkölcsei nevelés

Nevelésünk alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Felkészítjük tanulóinkat az értékkonfliktusokra, segítsünk választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az iskolai közösség élete, a tanárok példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Alapvető feladatunk olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosítja.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Iskolai nevelésünknek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Feladatunk, hogy tanulóink ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között, képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is, pozitív attitűdjük alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt

Nevelésünk során kellő figyelmet fordítunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének tekintjük az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak tanulóink eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A személyiség fejlődését az iskola azzal segítheti elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. A tanulók énképének és önismeretének gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránt érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába

Ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon a környezeti válság jelei mutatkoznak. Ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá.

A pedagógus feladata elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az iskola a személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

A tanulók ismerjék fel, hogy az egészség érték. Tudniuk kell, hogy az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószer-fogyasztás, a szexuális szabadság és következményei, a helytelen gyógyszerfogyasztás, vegyszerkezelés veszélyezteti egészségünket. Tanuljanak meg a tanulók felszabadultan - de a szabályok megtartásával – játszani, tanulják meg a vereséget elviselni, a győzelem öröme mellett a másik sikerét is jó szívvel dicsérni és értékelni. A tanulók elemi igénye legyen a rendszeres mozgás, testedzés.

A pedagógusnak minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését. Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére. Segítse azon pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakulását, amelyek a tanulók egészségi állapotát javítják. Nevelje a tanulókat a harmonikus életnek, mint értéknek tiszteletére. Készítse fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlessze a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Segítse a krízishelyzetbe jutottakat. Fordítson figyelmet a családi életre, örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.

Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki és szociális fejlődés feltételeit. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A elkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Pályaorientáció

Az iskolában arra kell felkészíteni a tanulókat, hogy első /szak-/ képzettségük megszerzése után képesek legyenek további /szak-/ ismeretek megszerzésére. Az iskolának törekednie kell a tanuló nyitottságának, tanulási kedvének megőrzésére, kibontakoztatására.

A pedagógus feladata a tanulók pályaválasztásának elősegítése az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztésével; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek megismertetésével; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolásával.

A pályaaorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelten fejleszteni szükséges a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képességét. A szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése a tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen.

A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítőmagatartás kialakítása a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelésünk-oktatásunk egyik feladata.

A nevelőtestület számára támasztott követelmények:

A nevelő magatartása, erkölcsisége minta a gyermek előtt, s ez felelősséget ró a pedagógusra. A pedagógus köteles felismerni a családi nevelés hiányosságaiból eredő /elsősorban nyelvi és viselkedésbeli/ hátrányokat és köteles segíteni azok csökkentését. A pedagógus egyéni és testületi magatartása tükrözze és mintázza azt a közösségi értékrendet, amelyre a tanulókat nevelni akarjuk. A pedagógus felelőssége, hogy mire irányítja a tanulók figyelmét. A pedagógus feladata, hogy küzdjön a felületesség, a közömbösség ellen, neveljen a helyzetek, a dolgok megismerésén alapuló előítéletmentes ítéletre, az elsajátított értékekhez minden körülmények között ragaszkodó cselekvésre. A pedagógusok munkájukban legyenek igényesek, pontosak, fegyelmezettek. Nevelő munkájukban a gyermekcentrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód, türelem tükröződjék.

A pedagógus feladatai

A pedagógus munkakörbe tartozó feladatnak minősülnek a következő, a gyermek oktatásával-nevelésével összefüggő, de a kötelező óraszámra nem beszámítható feladatok:

- a tanítási órákra való felkészülés, foglalkozási tervek, tanmenetek, óravázlatok és egyéb anyagok készítése
- a tanuló munkájának értékelése /pl. dolgozatjavítás, munkafüzetek, munkalapok felülvizsgálata
- kulturális és sportfoglalkozások, programok szervezése az iskolán belül, az ezeken való részvétel

- a tanulmányi versenyekre való felkészítés, az ezeken való részvétel
- a tanulók elkísérése kulturális, sport-, és tanulmányi versenyekre, vetélkedőkre, iskolán kívüli programokra
- különböző iskolán kívüli programok szervezése, az ezeken való részvétel /pl. színház, múzeumlátogatás, kiállítások megtekintése/
- részvétel az iskolai szülői értekezleteken, fogadóórákon
- részvétel különböző iskolai értekezleteken /testületi, osztályozó, nevelési értekeztet/
- házi továbbképzéseken, nyitott napokon, szakmai bemutatókon való aktív részvétel, bemutatók vállalása, azok szervezésében, lebonyolításában való részvétel
- a területi, megyei továbbképzéseken való megjelenés, az itt szerzett információk továbbítása a tantestületnek
- az órarendbe 1-2. helyettesítőként beállított rendben az iskolában való tartózkodás
- családlátogatás, különösen az 1. és az 5. osztályban, valamint az osztályfőnök megítélése szerint szükség esetén
- a tanulók felügyeletének, óráközi folyosó és udvari ügyeletének ellátása
- az iskolai programban, munkatervben szereplő tanulmányi kirándulások megszervezése, az azokon való részvétel
- iskolai ünnepélyen, az éves feladattervben és az iskola pedagógiai programjában rögzített rendezvényeken való megjelenés, azok előkészítő, szervező munkái, s ott a gyermekekkel kapcsolatos teendők ellátása
- a tanítás nélküli munkanapokon program vagy beosztás szerinti feladatok ellátása
- az iskolai kötelező adminisztráció /napló, anyakönyvek, kért jellemzések/ pontos elvégzése
- szertárrendezés, szakleltárak évenkénti egyeztetése
- a leendő első nevelő kapcsolattartása az óvodával.

A napközi és a tanulószoba tevékenységével szemben támasztott követelmények

- A napközi és a tanulószoba munkarendjének következetes betartása és betartatása.
- A napközis nevelők, az osztálytanítók és a szaktanárok álljanak szoros munkakapcsolatban egymással.
- A tanulmányi munka elvégzésében szoktassuk a tanulókat minél nagyobb önállóságra.

4. Eszközrendszer, eljárásrendszer

Pedagógiai programunkban nem a konkrét módszereket soroljuk fel, hanem megválasztásuk, alkalmazásuk alapvető pedagógiai elméleti és gyakorlati iránymutatási elveit ismertetjük. Oktatásunk, nevelésünk során a megválasztott módszerek összhangban vannak a nevelői szabadsággal. A nevelés bármely módszerét alkalmazva a közösségfejlesztő és az önfejlesztő aktivitás szükségleteinek erősítését kell elősegítenünk.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

A. Közvetlen nevelési módszerek

Közvetlen (direkt) módszerek, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

1.A beidegzés közvetlen módszerei

Követelés

Alkalmazásával megfogalmazzuk azokat az optimális magatartás- és tevékenységformákat, amelyek begyakoroltatását, szokássá alakítását célul tűztük ki s ezért meg kell határoznunk a gyakorlás tartalmát, irányát.

- A követelés tartalma igazodjék a tanulók optimális teljesítményéhez. Nem szabad sem a maximalizmus, sem a minimalizmus hibájába esnünk.
- Fontos a differenciálás.
- Lényeges a fokozatosság elvének betartása.
- Követelményeinket lehetőleg óhaj, kérdés, tanács formájában fogalmazzuk meg, az utasítást, a parancsot, a tiltást csak nagyon indokolt esetben alkalmazzuk.

Gyakoroltatás

A gyakoroltatás a közösség- és önfejlesztés szempontjából optimális magatartás- és tevékenységformák reprodukálásának, begyakorlásának megszervezésére alkalmazzuk az önkormányzati-, tanulmányi-, és fizikai munkatevékenységek folyamatában. Fontos:

- a gyakorlás tartalmának biztosítása a tanulók foglalkozásának, munkájának előkészítésével, szervezésével, vezetésével
- a gyakorlás tartalmának helyes elosztása aktivitási, tevékenységi lehetőségek, gyakorlási alkalmak biztosításával az osztály vagy közösség minden rétegének
- a magatartás-, és tevékenységformák motiválása
 - a tanulók különböző tevékenységformáinak megszervezése során figyelembe vesszük a meglevő egyéni vagy életkor- specifikus érdeklődési irányokat
 - motivációs szándékkal támaszkodunk a játékszükségletre
 - fontos a játékszükséglet kielégítése, a mozgásszükséglet igényének kialakítása, megerősítése
 - az eredményesség szükségletének motivációs célzatú kielégítése történhet oly módon, hogy a fejlődést, előrehaladást az adott tevékenység gyakorlását vagy a feladat elvégzésének eredményességét tudatosítjuk, vagy olyan problémahelyzet elé állítjuk a tanulókat, melynek megoldása érzékelhetővé teszi számukra saját fejlődésüket
 - lényeges a változatosság iránti igény kielégítése, a monotónia elkerülése

- a gyakorlás kereteinek megszervezése /személyre szóló egyszeri feladatok, hosszabb-rövidebb érvényű megbízások/
- a rend és a szervezettség az iskola vagy a közösség életében, a tevékenység folyamatában és körülményeiben.

Segítségadás

A nehézségek elhárításával vagy mérséklésével megkönnyíti a begyakorlás folyamatát. Korrekciós funkciókat is betölthet a folyamatban, amennyiben helyesbítjük a téves magatartás- és tevékenységformákat, s így megelőzzük a helytelen beidegződések kialakulását. A segítőkészséget nevelői magatartásunk egyik fő attitűdjévé kell tenni.

Ellenőrzés

Az ellenőrzés a szokásformálási, begyakorlási folyamat fennmaradását biztosítja. Jelzi a növendéknek a szociális kontroll jelenlétét. Visszacsatolás is, információt szolgáltat mind a nevelőnek, mind a tanulónak a tekintetben, hogy a meghatározott magatartás- és tevékenységformák milyen mértékben váltak begyakoroltakká, s nem fordult-e téves irányba a gyakorlás folyamata.

Ösztönzés

Az elismerés, elmarasztalás, jutalmazás és büntetés rendkívül nagy szerepet töltenek be a beidegzési folyamat irányításában, mivel a magatartás- és tevékenységformák gyakorlását motiválják. Ahhoz, hogy az ösztönzés módszere eredményesen tölthesse be a beidegzési folyamatot irányító funkcióját:

- kellő gyakorisággal értékeljük tanulónk megnyilatkozásait, teljesítményét
- a legnagyobb hiba a nevelői közömbösség
- a buzdító-dicsérő hatások jobban motiválják tanulóinkat, mint a bíráló-szidó nevelői magatartások
- az ösztönzések finomabb változatait célszerű alkalmazni, mivel ezek megőrzik a növendékek érzékenységét az ösztönző hatásokkal szemben
- az „erős” büntetés nem bír ösztönző funkcióval, éppen ellenkezőleg, olyan negatív érzelmi állapotot, letörtséget, kedvetlenséget idéz elő, amelynek hatására a tanuló meglevő pozitív törekvései is leállnak, illetve személyi ellenállás ébred benne a nevelővel és annak követelményeivel szemben
- mivel a tanuló személyiségében a jutalmazó és a büntető hatások összegződnek, arra kell törekednünk, hogy a beidegzési folyamat megszervezése során túlsúlyban legyenek a jutalmazó jellegű hatások
- a jogos elmarasztalás vagy büntetés eseteiben a komplex értékelést használjuk, amelyben a negatív, büntetés jellegű értékelő elemek pozitív, jutalmazó vagy biztató elemekkel egészülnek ki, s a negatív értékelő elemeket instrukció, útmutatás formájában fogalmazzuk meg.

2. A magatartási – tevékenységi modellek közvetítésének módszerei

A szokások önmagukban nem képesek a magatartás és a tevékenység vezetését teljes értékűen ellátni. A szokásokat, magatartásbeli, tevékenységbeli beidegződéseket ösztönző erejük és funkcióképességük fokozása, szilárdságuk és generalizáltságuk biztosítása céljából ki kell egészíteni. A szokások mellett ki kell alakítani a velük összhangban álló, a szokások magatartás- és tevékenységformáló szerepét erősítő példaképeket, eszményképeket is.

Jellemző, hogy elfogadtatásuk esetén szükségletként funkcionálnak, s a bennük foglalt meghatározott magatartási modellek szelektív közvetítése, belső szükségletté való transzformálása nem nélkülözhető a nevelési folyamatban.

Az elbeszélés módszere

Az elbeszélés élményszerű formában közvetít viselkedési tapasztalatokat, reprodukál egy konkrét viselkedési formát, felidézi a magatartás optimális modelljeit s igényt kelt azok utánzására. A tömegkommunikációs eszközök anyagából merített információk felhasználása, kompresszálása a nevelőközösség egészének feladata.

A tények és jelenségek bemutatásának módszere

E módszer alkalmazása segíti a tanulókat a közösség-, és önfejlesztő aktivitás főbb modelljeivel való azonosulásban, az ezekkel kapcsolatos szükségletek erősítésében. Fontos, hogy ezek a szükségletek tanulóinkat olyan életvezetésre ösztönözzék, amely a bemutatott közösségi vagy egyéni szempontból jelentős eredmények létrehozására irányulnak.

Műalkotások bemutatása

Felhasználjuk a kultúraanyagban, élményszerű formában megfogalmazott vagy kidolgozott mintákat, amelyek a helyesen megválasztott irodalmi és képzőművészeti oktatás, zenemű, folyóiratok vagy film segítségével tehetők szükségletformáló tényezővé. A negatív minták ellensúlyozása érdekében tervszerűen és hatásosan emeljük ki az értékes magatartási, tevékenységi, életvitelbeli modelleket.

A nevelő személyes példaadása

A személyes példa hatékonyságának egyik alapfeltétele a tekintély. Ennek érdekében törekednünk kell:

- a szakmai és pedagógiai-pszichológiai felkészültségre
- az általános műveltségre
- a folyamatos önképzésre
- a kifogástalan erkölcsi magatartásra
- a kulturált megjelenésre
- igazságosságra és tapintatra a gyerekekkel szemben

Oktató-nevelő tevékenységünk során ne alkalmazzuk:

- a nevelői fölérendeltség kényszerrel történő védelmezését, büntetésekkel való bizonyítást
- az értelmetlen, jogtalan utasítások, tilalmak alkalmazását

- a pedagógus és a tanítvány közötti egyoldalú tisztelet; a növendék iránt a nevelő részéről kinyilvánított tisztelet egyrészt viszonzásra ösztönöz, másrészt gátolja a kevesebb felelősséggel járó infantilis magatartásformákat
- az autokrata, korlátozó jellegű nevelői magatartást, vezetési stílust.

3. A meggyőzésformálás módszerei

A bonyolultabb cselekvési helyzetekben nélkülözhetetlen a komplex magatartási modellek és meggyőződések általánosítottabb, differenciáltabb és rugalmasabb orientáló tevékenysége is.

Az előadás, magyarázat, beszélgetések módszere

A felsorolt módszereket rendszeres tudatosító tevékenységünkben, a normák, eszmék elemzése, megismertetése, a tantárgy anyagához kapcsolódó tudatosítás keretében alkalmazzuk. Ezen a területen lényeges:

- egy-egy pozitív ill. negatív esemény magyarázata, megbeszélése, elemzése
- a tananyagrészt értelmezése, erkölcsi, esztétikai stb. jellegű elemzése és következtetések megfogalmazása
- a megfogalmazott normákat tényekkel, bizonyítható anyagokkal, érvekkel való megalapozása
- a nevelői következtetések realitásértékének biztosítása az oktató-nevelő munka során.

A tanulók önálló elemző munkája

Olyan önálló feladatot adunk tanulóinknak, amelyek megkívánják tőlük meghatározott erkölcsi, esztétikai, higiéniai stb. fogalmak, normák, eszmék értelmezését, értékelését, összefüggéseik elemzését, tevékenység-, és magatartásbeli alkalmazásuk következményeinek átgondolását.

B. Közvetett nevelési módszerek

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

1. A beidegzés közvetett módszerei

a. A közösség-, és önfejlesztő tevékenység megszervezése

Feladatunk, hogy minden tanuló komplex, teljes értékű részvételét biztosítsuk a közösség-, és önfejlesztő tevékenység folyamatában. A tevékenységeket olyan módon szervezzük meg, hogy a tanulók között kölcsönös függési-felelősségi viszonyok alakuljanak ki. A közösség vagy csoport tagjai ne egymásról függetlenül tevékenykedjenek, hanem tevékenységbeli kapcsolataik olyan szorosak legyenek, hogy minden tettük és magatartásbeli megnyilvánulásuk hasson egymásra, a tevékenység

menetére és eredményére. A feladat sikeres végrehajtásáért a kapcsolatrendszer minden tagját egyenlő mértékű felelősség terheli. Kitűzött céljainkat két úton érhetjük el:

- kooperációt, együttműködést igénylő tevékenység szervezésével
- közös cél, feladat, norma alapján folyó tevékenység szervezésével.

Az önkormányzati feladatok megszervezésének módszere

A tevékenység pedagógiai színvonalának feltételei:

- az önkormányzati feladatok tartalma
 - álljon összhangban a közösség valóságos életszükségleteivel
 - ne szűrődjön be a rendfenntartó tevékenységre vagy a verbális aktivitásba
 - a feladatok ne legyenek művi jellegűek, mesterkéltek, életidegenek
- a szervezeti forma
 - ne váljon egy szűk tanulói réteg monopóliumává
 - biztosítani kell minden tanuló számára a teljes értékű, vezetésszerű részvétel lehetőségét /team rendszerű részvétel/
- a demokratizmus
 - minden tanuló kapjon önkormányzati feladatot /fontos az aktív-tömeg ellentétének elkerülése, az osztályklikkesedés kivédése, a fölérendeltségi érzés elkerülése/
 - minden tanulónak vezetésszerű részvételt kell lehetővé tenni, ezért kooperációs formában szervezzük meg a feladatokat.
- a tudatosság
 - a tanulók számára világossá kell tenni a kapott vagy vállalt önkormányzati feladat mibenlétét, s az azzal kapcsolatos teendők részleteiről őket kellő mélységben informálni kell.

A fizikai munka megszervezésének módszerei

A közös fizikai munkatevékenység is kivált kölcsönhatásokat a munkacsoport tagjai között, mivel meghatározott cél elérésére törekszenek, s ehhez eszközt és utat együtt keresnek és így együttesen tevékenykednek. Egymás munkáját és magatartását figyelemmel kísérik, értékelik, követelnek egymástól, segítik egymást, ha ez szükségesnek látszik.

Törekednünk kell:

- a feladattal és egymással kapcsolatos felelősség kialakítására, fokozására
- a munkacsoportok közötti verseny szervezésére
- ha a munka eszköze, tárgya vagy feladata nem alkalmas szoros munkabeli kapcsolatok kialakítására, akkor megfelelően méretezett részfeladatok vagy csoportos célok kialakításával eszmei-megegyezései kapcsolatrendszer kialakítására.

b. A perspektívák megszervezésének módszere

A perspektívák megszervezése során az egyes célkitűzéseknek a közösség szükségleteivel kell összhangban lenniük és meg kell felelniük az egyes tanulók szükségleteinek is. A perspektíva megegyezései kapcsolatrendszere egyesíti a tanulókat és célirányos kölcsönhatásokat is indukál.

c. A hagyományok kialakításának módszere

A közösség összetartozását erősítő magatartási és tevékenységbeli normák vagy formai keretek, akciók megszilárdulásáról és rendszeressé szerveződéséről van szó, amelyek a közösség fenntartását, kohéziójának fokozódását célzó magatartás-, és tevékenységformák megőrzését, folyamatos reprodukálását, s ennek eredményeként ezek beidegződését szolgálja.

Normatív funkciót tölt be a kölcsönhatások szabályozásában, támpontul szolgálva a közösség tagjai számára az egyes tettek értékének megítélésében.

d. A közvetett követelés

A csoport vagy közösség egészére vagy egy részére irányított, a pedagógus által alkalmazott követelménytámasztást jelent. A nevelő követelményei normatív szerepet is betöltenek a beidegzési folyamatban. A közösség vagy munkacsoport tagjainak egy része átveszi, megismétli, társai felé továbbítja a nevelőnek a közösségre irányuló követeléseit. A közvetett követelés mintául szolgál a kölcsönös követelménytámasztás számára és nem egy tanulóra gyakorolt befolyást irányoz elő.

e. A közvetett ellenőrzés módszere

A közvetett ellenőrzés rendszeres beszámoltatás formájában történik. A közösség gyakorolja, de ennek alkalmait a pedagógus kell, hogy megszervezze, kialakítsa. A közvetett ellenőrzés során sor kerülhet tisztségviselők, önkormányzati szervek, munkacsoportok és meghatározott feladatok elvégzéséért felelős egyes megbízottak beszámoltatására. A közvetett ellenőrzés alapvető funkciója az értékes magatartás- és tevékenységformák gyakorlásának folyamatossá és eredményessé tétele.

f. A közvetett ösztönzés módszere

A csoportos elismerés, a csoportos elmarasztalás, a csoportos jutalmazás és a csoportos megvonás: Az értékelés a nevelő részéről indul ki és a csoportra irányul. A kapott értékelést a csoport egésze vagy egy része átveszi és saját keretei között reprodukálja, szétsugározza. A csoport vagy közösség minden tagja azonos jutalmazó és büntető hatásban részesül. A büntető eljárás esetén akkor ér célba, ha viszonylag erős kohéziójú csoportra hat, s ha a büntető eljárás enyhe.

A kölcsönös plenáris értékelés az önkormányzati tevékenység eredményeinek, illetve a felsorolt tevékenységformák kereteiben tanúsított magatartás értékelési alkalmainak megteremtésére szolgál.

2. A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének módszerei

a. A nevelő személyes részvétele a közösségi tevékenységben

A pedagógus részvétele a közösségi tevékenységben hatékony magatartásmintákat szolgáltat a konstruktív tevékenység- és magatartásformákra. A pedagógus bekapcsolódása a közös munkába magatartásának gyors átvételét és az értékes kölcsönhatások megnövekedését eredményezi, és ezzel együtt megerősödik a tevékenységgel kapcsolatos pozitív viszony. A nevelők közömbös magatartása a tanulók radikális elfordulását váltja ki.

b. Pozitív egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből

Az egyes tanulók, illetve csoportok által produkált értékes tevékenységbeli teljesítmények és magatartási megnyilvánulások, valamint az együttműködés példáinak kiemelését és a figyelem előterébe állítását jelenti. Tapasztalati mintákat ad a magatartáshoz és a tevékenységhez, normatív alapot nyújt a kölcsönhatások szabályozásához, segít eligazodni a tanulónak a közösségen belül előforduló sokféle magatartási és tevékenységbeli megnyilvánulás között, felerősíti a pozitív példák hatását.

3. A tudatosítás közvetett módszerei

a. A közvetett felvilágosítás módszere

A tudatosító hatás a nevelő részéről indul ki és a közösség egészére vagy csoportjaira irányul. A tudatosítás tartalmát vagy az adott tevékenységbeli akció társadalmi értéke vagy a tevékenység sikeres elvégzése érdekében betartandó magatartási normák adják. A közösségen belüli pozitív felvilágosító kölcsönhatásokat mintegy érvekkel és információkkal tölti fel.

b. A vita módszere

A kölcsönös felvilágosítás alkalmainak megszervezését jelenti. Tárgya lehet egy erkölcsi probléma, az osztály, az iskola tevékenységének egy-egy mozzanata, vagy egyes tanulók teljesítménye, magatartása. A vita során különböző tartalmú összefüggések elemzésére, következtetések megfogalmazására, normák, eszmék ezúton történő szelektálására és preferálására kerül sor. A pedagógus közreműködik a vita folyamatában, információval, megállapításaival, elemzéseivel teheti irányítottá a kölcsönös felvilágosítás folyamatát, és bizonyítékokat szolgáltat a vita keretében formálódó konstruktív meggyőződések alátámasztására, megerősítésére. A vita megszervezhető frontálisan vagy csoportmunka formájában.

C. A tanulmányi feladatok megszervezésének módszere

A frontális munka önmagában nem garantálja a tanuló kapcsolatát a tanulmányi feladattal, az intenzív, folyamatos és mindenkire kiterjedő munkavégzést. Ezért gondunk az, hogy a gyenge réteg, alig kap lehetőséget a tényleges munkára, valamint hogy a tanulók egymástól függetlenül dolgoznak, s így munkaintenzitásuk ingadozását vagy nemkívánatos magatartási megnyilvánulásait váltják ki.

A differenciálás és az egyéni sajátosságokra tekintettel szervezett egységes oktatás együttes alkalmazása közös terminológiával adaptív oktatásnak nevezhető. (M. Nádasi Mária, 2001.) Az adaptív tanulásszervezés lényege, hogy a pedagógus megtanulja összhangba hozni, harmonizálni saját tevékenységeit diákjai alapvető szükségleteivel.

Az adaptív oktatás történhet egyéni, páros és csoportos munkaformában, mely során lehetőség nyílik kérdések megfogalmazására, azok tanulói / tanári megfogalmazására, egyéni kiegészítésre, páros illetve csoportos kutatásra, az egymástól való tanulásra. Ily módon a gyerekek tágabb teret kapnak, a tanulási folyamat aktív részeseivé válnak, motiváltságuk megnő.

Kialakul a kompetenciaérzés, mely annak bizonyítéka, hogy megtanulnak tanulni.

Iskolánk adaptív tanulásszervezést a következő formákban folytat:

- Kompetencia alapú oktatás valamennyi évfolyamon*
- Differenciált tanulásszervezés valamennyi évfolyamon.*
- Differenciált rétegmunka valamennyi évfolyamon.*
- Kooperatív tanulásszervezés valamennyi évfolyamon.*

1.Kompetencia alapú oktatás

A kompetencia alapú oktatás legfontosabb feladata a készségek, képességek fejlődését támogató stratégiák és módszerek alkalmazása.

A kompetencia alapú oktatás pedagógiai alapelvei:

- A pedagógusszerep segítő, támogató jellege:

A pedagógus feladata nem csupán a tananyag közvetítése, hanem a tanulási folyamat irányítása és segítése.

A képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája.

A kognitív tanulási képességek és a személyiség egészének fejlődését meghatározó Szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése egészséges arányának megteremtése.

- Differenciálás, esélyegyenlőség:

Differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása, mely lehetővé teszi a tanulók személyes szükségleteinek, tudásának, képességeinek és motivációinak megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.

- Gyakorlatközpontúság:

A mindennapi életben hasznosítható, a társadalmi környezet változásainak és igényeinek megfelelő ismeretek közvetítése, a tudás átadása és a megszerzett tudás felhasználása. A döntésképes, döntéséért felelősséget vállaló személyiség fejlesztése.

Egyensúlyteremtés.

A megfelelő arány megtalálása a készség- és képességfejlesztésre, valamint az ismeretszerzésre fordított idő között, figyelembe véve, hogy bizonyos ismeretbevitel híján a készség- és képességfejlesztés sem optimalizálható. Egyensúlyt kell teremteni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, illetve a páros, a kooperatív és a frontális oktatás között.

- Motiváló tanulási környezet:

A tanulás hatékonysága szempontjából fontos a megfelelő tanulási környezet kialakítása, mely egyfelől örömforrást jelenthet, másfelől érdeklődést kelt, aktív, konstruktív együttműködésre készíteti a tanulókat.

- Tevékenység-központúság:

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítói gyakorlat megvalósításának támogatása, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, problémamegoldásra, összefüggések felfedezésére, következtetések levonására, döntésekre, egyéni vélemények kialakítására, az ismeretek alkalmazására, a

társakkal való együttműködés és munkamegosztás, a feladatért vállalt felelősség megtapasztalása.

- Tantárgyi integráció:

A hatékony kompetenciafejlesztés érdekében a tantárgyi integráció feltételrendszerének megteremtése.

- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme:

A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják. A tanítási-tanulási folyamat hatékonysága az egyes tanulók fejlődésén mérhető.

2. Differenciált tanulásszervezés

A differenciálás a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó fejlesztés és / vagy a tanulók egyéni sajátosságainak megfelelő önzérelt fejlődés körülményeinek biztosítása a nevelési gyakorlatban.

A differenciálás valamennyi tudatos pedagógiai tevékenységet átható elv, amely az oktatásban kettős funkciót teljesít: valamennyi tanuló eljuttatását egy egységes alapszintre; valamint az egyén belső feltételeinek megfelelő maximális fejlesztést.

A differenciálás előnyei:

- Biztosítja az oktatás céljainak megvalósulását.*
- Lehetővé és szükségessé teszi a tanulók egyéni sajátosságainak alapos megismerését.*
- Pozitív beállítódás alakul ki a tanuláshoz való viszonyban, mert minden tanuló számára biztosítja a sikerélmény elérését.*
- Sajátosságai folytán teljesíti az adaptív pedagógiának és a tanulás individualizálásának igényeit.*
- A tanulót, mint személyiséget az oktatás központjába helyezi.*

Az osztályon belüli differenciálás

- a tanulók tudatos aktivizálása a tanítási-tanulási folyamat során, az aktivizálás céljának, irányának előzetes differenciált megtervezése alapján,*
- egyéni munka szervezése a folyamat részelemeként,*
- a már kialakult képességekhez igazodó differenciált feladatok adása, amelyek eltérő színvonalukkal, jellegükkel, a problémamegoldás sajátosságaival igazodnak a tanulók adott egyéni tanulási kondícióihoz,*
- kompenzációs célú módszerek alkalmazása, amelyek a tanulók hiányosságaihoz illeszkednek,*
- teljesítményszint szerinti csoportok kialakítása a tantárgyak egy meghatározott körére kiterjedve / téma elején diagnosztizáló teszt, téma közben tudáspróba írása, az eredmény által csoportalakítás, s így a tanulók csoportba sorolása nem rögzül /,*
- érdeklődés szerinti differenciálás / egy-egy téma feldolgozásához anyaggyűjtés, a problémakörök megbeszélése, kiselőadások készítése, szorgalmi feladatok elvégzése /.*

3. Differenciált rétegmunka

Diagnosztikus mérés-értékelés alapján kialakuló rétegek:

- Minden feltétellel rendelkező réteg: mélyítés, szélesítés, érdeklődésnek megfelelő kutatás, kísérletezés, stb. a tanulási módszerek meghatározása, ki? mit? mikor?*

végezhet önállóan, párban, csoportban, kooperációban. A pedagógus elsősorban a feladatok megbeszélésekor, vagy az ellenőrzés, értékelés fázisában van jelen.

- Változóan meglévő feltételekkel rendelkező réteg: fontos tudni, hogy ki? milyen feltételekkel rendelkezik? mi hiányzik? Fontos eldönteni, hogy miben szükséges a pedagógus segítsége, milyen önálló feladatokat tudnak végezni, miben tudnak egymásnak segíteni? Ezek alapján határozzuk meg a tanítás-tanulás módszereit, a pedagógussal folyó közvetlen, az önálló, egyéni, páros, csoport, vagy kooperatív tanulásszervezésben folyó munkát. A pedagógus a feladatértelmezés, szükség szerint az egyéni fejlesztés, valamint az ellenőrzés, értékelés fázisában van jelen.
- Hiányos feltételekkel rendelkező réteg: nagyon részletesen megtervezett egyéni fejlesztés dominál. Többnyire szükséges a pedagógus jelenléte, de ez nem jelentheti más tanulásszervezés, így az önálló, páros és kooperatív munka hiányát.

A tanítási-tanulási folyamat lépései:

1. *Előkészítő-tájékoztató, kompenzáló szakasz: folyamatos diagnosztizáláson alapuló kompenzálás-korrekciónak megfelelő réteg és egyéni fejlesztés.*
2. *Az új tanítása.*
 - a, *A tanulás feltételeinek azonos időben történő megjelenésén frontális-egységes feltételeken alapuló változata.*
 - b, *A tanulás feltételeinek különböző időkből történő megjelenésén alapuló differenciált változata.*
3. *Tájékoztató-értékelés, kompenzáló szakasz: folyamatos diagnosztizáláson alapuló kompenzálás-korrekciónak megfelelő réteg és egyéni fejlesztés.*
4. *Zárás, minősítő, lezáró értékelés*

4. Kooperatív tanulásszervezés

Oktatási rendszerünk változásával az iskolára új szerep hárul: azon kívül, hogy növendékeinket alapvető ismeretekkel látjuk el, a magas szintű gondolkodást, fejlett kommunikációs készséget és társas viselkedést is ki kell alakítanunk. A kooperatív tanulás széles körű tapasztalatszerzést tesz a diákok számára lehetővé, beleértve az interaktív tanulási lehetőségeket.

Sokféle módját biztosítja a kommunikációnak, a magasabb szintű gondolkodáshoz szükséges és a társas készségek fejlesztéséhez.

A kooperatív tanulás során a gyerekek csoportban tanítják egymást. A jobb képességű tanuló is tanul azzal, hogy tanít. Így mindkét fél fejlődik. Hosszú távon azonban egy kisgyereknek megterhelő lehet a mellette lévő, lassan haladó társ segítése. Ezért a jobb képességű tanulónak megadjuk a lehetőséget arra, hogy az anyagban előbbre haladjon, képességeiben tovább fejlődjön és ne csak mások tanítása által gazdagodjon. Ennek érdekében ügyelünk a csoportösszetétel változtatására, a homogén és heterogén csoportok célnak megfelelő alakítására, arra, hogy a szerepek ne merevedjenek meg.

A kooperatív tanulási módszerek jobban összeegyeztethetők a kisebbségi diákok szociális értékrendjével, mert ők sokkal inkább operatív szociális beállítottságúak, mint többségi társaik, s azért fejlődnek jobban kooperatív módszerek révén, mert ezek értékrendszere közelebb áll otthoni értékrendszerükhöz.

Kooperatív feladatot a diák egyénileg nem tud megoldani, minden csoporttag munkájára szükség van. A feladat szerkezeti felépítése és a csoporttagok szerepe pontosan meghatározott.

A kooperatív tanulás négy alapelve:

1. Építő egymásrautaltság.
2. Egyéni felelősség.
3. Egyenlő részvétel.
4. Párhuzamos interakciók.

5. Ellenőrzési és értékelési rendszer

Oktató-nevelő munkánk során fontos tudnunk, hogy a tanulók fejlődése megfelel-e a követelményekben megfogalmazott ismérveknek. A nevelési, tanítási-tanulási folyamat során ezért rendszeresen értékelni kell – időnként, ahol lehetséges és szükséges, mérésekkel is alátámasztva – a tanulók teljesítményét.

Iskolának ellenőrzési-értékelési alapelvei a következők:

- Az ellenőrzés és értékelés a nevelési és tanítás-tanulási folyamat szerves része, annak minden mozzanatát átveszi és attól nem különül el.
- A tanulók minden tevékenységét értékeljük, de ez nem jelenti azt, hogy minden teljesítményt osztályozunk.
- Minden fontosabb személyiségvonás fejlődését értékeljük, nem csak a tanulási eredményeket.

Az ellenőrzés-értékelés funkciói:

- visszacsatolás a tanuló és a nevelő számára
- megerősítés /az eredmények tudatosítása/
- motiválás /értékelésünkben a jutalmazó jelleg uralkodik/
- a helyes önértékelési képesség fejlesztése
- a pályaválasztás segítése

A. Az oktatási eredmények vizsgálata

Iskolai életünkben sokféle céllal, okból és különféle formában folyik az értékelés. Alapvetően és leggyakrabban azonban a tantárgyi teljesítményeket értékeljük érdemjegyekkel. A tanulókra és a tanulási folyamatra irányuló pedagógiai értékelésnek az alábbi három funkcióját különböztetjük meg:

- a. diagnosztikus (helyzetfeltáró)
- b. formatív (fejlesztő – formáló)
- c. szummatív (lezáró)

Az értékelés típusa

	DIAGNOSZTIKUS	FORMATÍV	SZUMMATÍV
Az értékelés funkciója	Csoportba sorolás esetén az előzetes készségek és tudás felmérése, a tanulók jellemzői alapján a tanítási mód kiválasztása, tanulási problémák esetén az okok meghatározása	Visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagon belül, megoldási módok kialakítása céljából	A tanulók minősítése, kategorizálása
Az értékelés időpontja	Csoportba sorolás esetén a szakasz elején, tanulási problémák esetén a probléma felmerülésekor	Az oktatás során	A szakasz végén
Az értékelés tárgya	Kognitív, affektív és pszichomotoros területek, fizikális, pszichológiai és	Kognitív területek	Általában kognitív területek, a tantárgytól függően esetleg

	környezeti tényezők		pszichomotoros vagy affektív szférák
	Az értékelés nem fejeződhet ki érdemjegyen	Kritériumorientált	monoorientált

Az értékelés csak akkor tudja funkcióit teljesíteni, ha:

- személyiségformáló,
- sokoldalú,
- objektív /mérhető/,
- változatos /szóbeli, írásbeli, tevékenykedtető/,
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók egyéni képességeit,
- rendszeres és folyamatos,
- nevelő-oktató jellegű, nem ítélkező,
- a tantárgyi sajátosságokat magában hordozza.

Az értékelés formái:

Törekedni kell az írásbeli és szóbeli feleletek helyes arányának kialakítására. A rendszeres szóbeli számonkérés alapkövetelmény. Tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd tanítása, a kifejező- és előadókészség fejlesztése. Az érdemjegyek javítására /kiemelt figyelemmel a témazáró dolgozat érdemjegyére/ lehetőséget ad a tantestület, a tanulókkal közösen megbeszélte időpontban, egyszeri alkalommal. A félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításánál minden érdemjegyet figyelembe veszünk, de kiemelt szerepe van a témazáró dolgozatok eredményének. A tanév végén az egész év teljesítményét értékeljük, a fejlődési tendenciát figyelembe véve.

Teljesítményvizsgálatok

1. **Bemenetkor a DIFER vizsgálat elvégzése.**
2. Kompetencia vizsgálatok.

B. Nevelési eredményvizsgálatok

Tárgya: az egyes tanulók személyiségének, a gyermekközösségnek neveltsége, valamint e kettő adatai alapján a neveltség különböző jellemzőinek szintje a vizsgálat tanulócsoporthoz egészében. Lényege a viszonyítás; az egyes tanulók személyiségének és a tanulóközösségnek fejlettségét viszonyítjuk a Pedagógiai Programban kitűzött nevelési célokhoz, nevelési követelményekhez.

A személyiség neveltségének mutatói:

- az egyén tevékenysége
- a tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata
- a tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök
- a tevékenységre ösztönző motívumok
- az egyén életmódja

A közösség fejlettségének mutatói:

- a közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége

- a közösség szerkezetének sajátosságai
- az önkormányzat minősége
- a közvélemény minősége
- a közösség külső kapcsolatainak fejlettsége

A nevelési eredmények vizsgálatát komplex módszerekkel végezzük. /Megfigyelés, beszélgetés, kérdőívek kitöltése, személyiségtesztek, produktumok értékelése, pedagógiai szituációteremtés./

A helyi pedagógiai program első négy évében a vizsgált korcsoportok:

- az első osztályos tanulók neveltségi fejlettsége
- 3. és 6. osztályos tanulók nevelési eredményvizsgálata
- 8. osztályos tanulók komplex vizsgálata.

A PP bevezetését követő 5-8. évben minden tanévben, minden osztályban mérjük a nevelési eredményeket, vizsgáljuk a fejlettségi állapotokat.

Tervezett nevelési eredményvizsgálatok:

2017/2018-as tanév:

- a közösségi élet fejlettsége
- az egészséges életmód

2018/2019-es tanév:

- az erkölcsi fejlettség vizsgálata
- a diákönkormányzat tevékenysége

2019/2020-as tanév:

- a környezetkultúra
- a fegyelem, ügyeleti rend

2020/2021-es tanév:

- komplex nevelési eredményvizsgálat.

Tanév elején minden osztályfőnök felméri tanulói kötődési hálóját, vizsgálja a tanulói közösség fejlettségét, fejlődését az előző tanévhez képest, az új tanulók beilleszkedését.

II. Az iskola szervezeti struktúrája

1. A tanulói önkormányzat fejlesztése

Olyan demokratikusan működő gyermekszervezet kialakítása volt a célunk, amelyben megtanítjuk a gyerekeket közösségben élni és dolgozni. A diákönkormányzat a tanulók önirányító, önszervező közössége, ennek keretében a tanulók a pedagógus irányításával együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik a saját ügyeiket.

Szervezeti és működési szabályzatát a diákok készítik el, de a nevelőtestület hagyja jóvá, a működéshez is nélkülözhetetlen a pedagógus segítsége. Szerepe a tájékoztatásban, a véleményezésben, a döntések előkészítésében, a szervezésben nyilvánul meg, a végrehajtó szerep azonban a diáktanácsé, a tanulóké.

Iskolánkban a diákönkormányzat a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján, éves tervet készítve működik.

Fő feladatok:

- Olyan közös érdekeken alapuló konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az
- egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak.
- A kialakított, már meglevő vagy a hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése.
- A régiak mellett új hagyományok teremtése.
- A közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése.
- A közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése.
- A tanulók bevonása a tartalmasabb és teljesebb iskolai élet kialakításába.
- Az iskolához és a közösséghez való kötődés erősítése.
- A tanulók jogainak és kötelességeinek védelme.
- A demokratikus jogok gyakorlásának biztosítása.
- A tanár-diák, iskola-szülői ház kapcsolatának további javítása.
- Sportrendezvények, kirándulások szervezése.
- Közösségi és kulturális munkában való részvétel.

Fejlesztési koncepció:

2017/2018– 2018/2019:

- a. Az éves munkaterv anyagát a gyermekkormány gyűjti, a pedagógus segítő csak a rendszerezésben, szelektálásban vesz részt, esetleg kiegészíti a munkatervet. A szervezés a gyermekkormány feladata. A tevékenység önkéntes vagy megbízás alapján történik. Az ellenőrzést az elnökség gyakorolja, nevelői segítséggel.
- b. A tisztségeket választással töltik be, s – nevelői segítséggel – értékeli az elvégzett munkát.
- c. Az iskolai élet néhány területén való határozathozatal. Javaslattevés, véleményezés, ötletek a munkatervhez, a szervezéshez és végrehajtáshoz, a jutalmazáshoz és büntetéshez.

2019/2020 – 2020/2021:

- a. A munkatervet az elnökség készíti a gyermekkormány gyűjtőmunkája alapján. A munka szervezését a tárcák végzik. Az ellenőrzést az elnökség, vagy a gyermekkormány megbízott tagjai végzik. Az értékelés a gyermekkormány, és évenként a népgyűlés előtt történik.
- b. A tisztségek választással kerülnek betöltésre a gyermekkormány tagjai a delegáló közösségnek számolnak be és az értékeli munkájukat. Életbe lép a visszahívás lehetősége.
- c. Az iskola követelményeivel összhangban határozathozatal a legtöbb területen. Javaslattevés, véleményezés: a munkatervhez, az iskolai élet területén, pl.: jutalmazás, büntetés, magatartás- és szorgalomjegyek.

2. A szülőkkel való kapcsolattartás fejlesztése

Mivel tanulóink nevelésének hatékonysága nagyban függ attól, mennyire képes az iskola célkitűzéseit, nevelési elképzeléseit a szülőkkel elfogadtatni, illetve a szülőket

ebbe a munkába bevonni, ezért a gyerekek családjával való együttműködésre törekszünk. Együttműködésünket a szülők és pedagógusok törvény által meghatározott jogai és kötelességei, valamint a mindennapi munka során megfogalmazott jogok és kötelességek hatják át.

Tartalmi feladataink megállapításakor sajátosan szülői, sajátosan pedagógusi és közös pedagógusi-szülői szerepeket fogalmaztunk meg.

Tartalmi feladatok:

Sajátosan szülői:

- a családi helyzetben történt változás jelzése
- az erkölcsi értékrend alapjaira való nevelés
- a családi életre nevelés, az együttélés szabályai
- a tanulók és a tájékoztató füzet rendszeres otthoni ellenőrzése
- a gyermek iskolai munkájának figyelemmel kísérése
- segítségkérés
- a szülői értekezleten, fogadóórán való részvétel
- a tankötelezettség teljesítése
- a gyermek jogainak érvényesítése.

Sajátosan pedagógusi:

- a család életkörülményeinek feltérképezése
- tanulásirányítás
- a gyermek- és ifjúságvédelem
- a diákönkormányzat munkájának segítése
- az információáramlás biztosítása /az iskola éves munkatervének ismertetése, az osztály aktuális helyzetének elemzése/
- a tájékoztató füzet rendszeres vezetése, szöveges értékelése kisiskolás korban
- tanulás tanítása
- a tehetséges tanulókkal való foglalkozás.

Közös pedagógusi-szülői:

- a magatartási normák kialakítása, a neveltségi szint fejlesztése
- a továbbtanulás, pályaválasztás irányítása
- a lemaradó tanulók differenciált felzárkóztatása
- a szabadidő hasznos eltöltésére való nevelés
- az egészséges életmódra nevelés
- a gyermekek napirendjének kialakítása
- a tanulók kötelességtudatának fejlesztése
- a közösségi munkák szervezése, lebonyolítása
- közös rendezvények szervezése
- az iskolai programokban, kirándulásokon felügyelet, kíséret biztosítása
- rendszeres kapcsolattartás

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

1. Családlátogatás

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. Az 1., 5. és 8. osztályokban minden év első félévében elmegy az osztályfőnök családlátogatásra,

a belépő új osztályfőnök szintén, valamint probléma felmerülése esetén szintén felkeresi a családot. Mindezt az osztálynaplóban dokumentálja.

2. Szülői értekezlet:

Feladata: A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása. A szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatójának,
- tanulmányi kirándulások megtervezése.

3. Fogadóóra:

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása.

4. Nyílt tanítási nap

Feladata: a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő-oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

5. Írásbeli tájékoztató

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

6. Közös kirándulások, rendezvények

- *Szülők-nevelők bálja*
- *Családi gyermeknap*
- *Műsoros est*
- *Farsangi bál*
- *Anyák napja*
- *Karácsonyi műsor*
- *Tanévnyitó ünnepély*
- *Tanévzáró ünnepély, ballagás*

A szülői értekezlet, a fogadóórák, a nyílt napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével

Együttműködésünk módszerei:

- előadás
- beszélgetés
- vita
- beleszólás az iskola ügyeibe

- meggyőzés
- tömegkommunikációs anyagok felhasználása

A szülőkkel való kapcsolattartás fejlesztése:

- A szülők számára szükséges az intézmény nevelési-oktatási céljainak, követelményeinek világos megfogalmazásait biztosítani és azokat magyarázni. Elégséges információt adunk az intézmény nevelési-oktatási koncepciójáról, működésének eredményeiről, hiányosságairól és a felmerült problémákról. Az információáramlást biztosítja a HPP rövidített kiadása, amely elegendő tájékoztatást ad.
- A pedagógusok és a szülők között a gyermekek nevelésében hatékony munkamegosztás kialakítása, tudatosítása, fejlesztése.
- Kiemelten kell foglalkozni a szülők nevelési kultúrájának fejlesztésével. Külső előadókkal szeretnénk beindítani „Neveljünk együtt” c. előadássorozatot /érdeklődés esetén kéthavonta/.
- Különbséget teszünk a szülők között, elsősorban a családok sokfélesége, bonyolult szerkezete és anyagi helyzete szerint. /Támogatás igénylése az önkormányzattól, segélykérés, ifjúságvédelem./
- Az iskola és a családok közötti információcsere felgyorsítása.
- Nyújtunk hatékonyabb segítséget a családi neveléshez:
 - a gyermek egészséges életmódjának megszervezésében
 - a gyermek életkori igényeinek /játék, barátok/ kielégítésében
 - a társadalmi beilleszkedési zavarok korai megelőzésében
 - a napi rend, a szabadidő eltervezésében
 - a családi követelményrendszer kialakításában.
- A gyermek nevelésében a megoldásokat a szülő és a pedagógus együtt dolgozza ki – a szülőknek a nevelőkkel történő beszélgetése alapján -, a szülők saját maguk számára határozzák meg a gyermeknevelési teendőket.
- Felmérés során elemezni, majd megoldási stratégiát kell kidolgozni a gyermeknevelésben jelentkező alapvető hiányosságok okairól, azok megoldási módjairól, valamint az iskolától távolmaradó szülők problémáiról.
- A jó tanár-diák viszony kialakításával, a gyermekkel való humánus törődéssel, a gyerekek iskolai szorongásának csökkentésével és a gyermek iskolai biztonságérzetének megteremtésével érzelmileg nyerjük meg a szülőket.
- Az iskola sokkal jobban és rendszeresebben ismerje meg és használja fel a szülők véleményét az iskolai nevelési-oktatási kérdésekről, a tapasztalt eredményekről, a hiányosságokról és problémákról – fontos az SZM munkájának fejlesztése.
- A szülők az iskolában ne csak a megfogalmazott feladatok végrehajtói legyenek, hanem érvényesüljön jobban javaslattevő, véleményező és kezdeményező szerepük is.

Az együttműködési formák fejlesztése

- a „Neveljünk együtt” előadássorozat beindítása
- a szülők által tartott ismeretterjesztő előadások beépítése oktató munkánkba
- közös sportprogramok rendezése
- családi kirándulások szervezése
- közös szórakozások /szülők-nevelők bálja/

- bemutatkozó szülői értekezlet az 5. osztályba kerülő tanulók szüleinek.

Az SZM munka módszerbeli fejlesztése

Az iskolánkban működő szülői szervezet munkája leszűkített, formális. Jelenleg a közösségi munkák szervezésében, közös rendezvények lebonyolításában segítik a nevelők munkáját. A szülőkkel közös feladatunk egy életképes szervezet létrehozása. A szervezeti fejlesztés keretében elkészíti a szervezeti és működési szabályzatot és a munkatervet.

Az SZM feladata eljárni annak érdekében, hogy a szülők jogainak érvényesítése, illetve kötelességeinek teljesítése teljes körül lehessen. Az SZM iskolai életben betöltött szerepének fejlesztése:

- megkérjük a választmány elnökét, hogy tájékozódjék a szülőket érintő kérdésekről, problémákról s ezekről tájékoztassa az iskolavezetést,
- megkérjük az SZM választmány tagjait, hogy hatékony, meggyőző munkát végezzenek, hogy a szülők a szülői értekezleteken minél nagyobb létszámban vegyenek részt,
- meghívjuk a választmány delegált tagjait az iskolagyűlésekre, a diákönkormányzat megbeszéléseire, ahol tájékozódhatnak a tanulók körében felmerülő problémákról, és segítik azok megoldását és az önkormányzat munkáját,
- a nevelőtestület meghívja az SZM egy-egy tagját az iskola olyan rendezvényeire, megbeszéléseire, értekezleteire, amelyek témája a szülőket is érinti,
- felkérjük az SZM választmányát, hogy népszerűsítse a szülők körében a nyílt napokat, hogy segítsen az 1-2 napos mulasztások számának csökkentésében, az iskolai találkozók szervezésében,
- bevonjuk a választmány tagjait, a szülők közösségét az ünnepségek, megemlékezések lebonyolításába, a hétvégi és a tanév végi kirándulások, világnapok, a sportnap, a gyermeknap, a farsangi jelmezbál szervezésébe, lebonyolításába,
- közösen küzdünk az ellen, hogy a társadalomban eluralkodott közömbösség, érdektelenség az iskolában is megjelenjen, ezért versenyeket szervezünk, pályázatokat hirdetünk meg az SZM választmány közreműködésével.

3.A nevelőtestület szervezetei

a. Iskolai munkacsoportok

Közüoktatásunk megújulása során – iskolánkban – a munkaközösségek szerepe, az iránt támasztott igények és a megváltozott szerepek ártértékelődtek. Kis létszámú tantestület lévén, megfellelőbbnek látszott a projekt munkamódszer kialakítása. A sajátos arculat egyik jellemzője a hagyományos munkaközösségektől eltérő munkacsoportos rendszer létrehozása. E szervezeti forma előnye, hogy egy csoportba tömöríti az azonos, vagy hasonló munkaterületen dolgozó nevelőket. A munkacsoportok adott feladatokra szerveződnek, és addig élnek, ameddig a feladat él.

A tanévnyitó értekezleten elkészítjük a tanév programtervét a felelősök, határidők megjelölésével. A felelős nevelő a feladatot összefogja, levezényli – ő érte a felelős a feladat kitűzésétől az értékelésig. Ebben a felállásban az iskolavezetés is csak kolléga a feladat végrehajtásában. A szervezés folyamán fontos a feladat

munkacsoportban történő közös megbeszélése, megvitatása és az értékelés, mivel a folyamatos önvizsgálat a feladat meghatározásban is segítséget ad.

Projekt munkaformában végzett tevékenységek: a tanulmányi versenyek; év végi felmérések; jeles napok, ünnepségek megtartása; világnapok szervezése; nevelési eredményvizsgálatok; nevelési értekezletre egy-egy téma feldolgozása; pályázatok készítése.

Havonta egy alkalommal operatív munkaértekezletet tartunk.

A pályakezdő pedagógusok segítése csoportépítő munkánk egyik fő feladata. A bemutatkozó beszélgetés során a leendő kolléga elmondja elképzeléseit, az iskolavezetés vázolja az iskola programját, nevelési elveit. Munkába álláskor – fél évre – órakedvezményt biztosítunk a pályakezdő nevelőnek /heti 1 óra/, amely időt hospitálásra, óralátogatásra fordíthat. Az azonos vagy hasonló munkaterületen dolgozó kollégák segítik a pályakezdő nevelők munkáját – a módszerek átadásával, a tanulók jellemzésével.

A pedagógusközösség szintjén legfontosabb feladatunk a tantestület stabilizálása, a munkavégzés egyensúlyának megteremtése, a munkamegosztás aránytalanságainak megszüntetése. Minőségi javulást szeretnénk elérni; fejlettebb nevelői közösséget, melyre jellemző a globális feladatok közös vállalása, őszinte, nyílt, kartársias légkör, hagyományápolás és az alkotás vágya, az új utak keresése, a folyamatos önképzés igénye. A munkahelyi légkör javítására tovább erősítjük az információk áramlását, a tájékoztatást. Támogatunk minden olyan szerveződést, új formációt, amely az iskolai munka fejlesztését biztosítja /továbbképzések, konferenciák, tanfolyamok, pályázatok/. Szélesítjük elméleti ismereteinket a rendszerelmélet,- szemlélet,- és építés területén. A megvalósítás módja: rendszeresen foglalkozunk a tantestület helyzetével, munkakultúrájával, légkörével. Folyamatos tájékoztatást biztosítunk az iskolai életéről, működtetjük a demokratikus fórumokat, rendszeresen munkaértekezleteket tartunk. Gondot fordítunk a szakmai, pedagógiai színvonal javítására /átképzések, továbbképzések/.

b. A pedagógusok érdekérvényesítése

Az iskolánkban működő Közalkalmazotti Tanács fő feladata a munkáltató és a munkavállaló közös érdekeinek megjelenítése a döntés-előkészítés és a döntéshozatal során.

Mindkét érdekvédelmi szervezet – törvény által biztosított jogkörei mellett – véleményt formál az iskola életének valamennyi kérdésében.

c. Az átmenetek megoldására létrehozott szervezeti formák

Az iskola és az óvoda kapcsolata

A leendő első tanító november hónap folyamán bemutatkozó látogatást tesz az óvodában, kis ajándékkal lepi meg a gyerekeket. Havi egy-két alkalommal részt vesz a foglalkozásokon, szabadidős tevékenységeken, ekkor ismerkedik a gyerekekkel, megfigyeli magatartásukat, képességeiket, a közösségben betöltött helyüket. A óvónőkkel megbeszéli a felmerülő problémákat, az iskolaérettségi vizsgálat eredményeit – a problémás gyermekeknél konzultálnak. A leendő első osztályos gyerekek és szüleik részére az iskola nyílt napot tart, „bemutatkozik”. Beiratkozás előtt az első osztályos nevelő szülői értekezleten elmondja az iskola által nyújtott lehetőségeket, követelményeket, ismerteti az iskola programját. Az óvónők novemberben és februárban órát látogatnak az első osztályban, majd a gyerekekkel is részt vesznek egy tanítási

napon. A következő tanév októberében az óvónők volt óvodásainak beilleszkedéséről tájékoztatók /óralátogatás, beszélgetés/.

A 4. osztályból az 5. osztályba való átmenet biztosítása

A szaktanárok és a tanító óralátogatásokkal és a tananyag követelményrendszer egyeztetésével biztosítják az átmenetet. A negyedik és az ötödik osztályfőnökök konzultálnak, megbeszélnek a felmerülő problémákat és a negyedik osztályfőnök bemutatja a gyerekeket. Megindul a hátrányos helyzetű, gyenge képességű gyerekek felzárkóztatása és a tehetséggondozás.

Továbbtanulási és tehetséggondozási konzultáció

A 8. osztályos tanulók számára felkészítő és felzárkóztató foglalkozásokat kell szervezni. Fontos a tervszerű pályaaorientációs nevelés, már az 5. osztálytól. Pályaválasztási tájékoztatót kell tartani a 8. osztályos tanulók szüleinek. Meg kell látogatni néhány középfokú oktatási intézményt. Hasznos a Szivárvány Gyermekeház pályaválasztási ankétján való részvétel. Az iskola elhagyása után továbbtanuló tanulóink életútját figyelemmel kísérjük.

4. Egyéb kapcsolatrendszerünk

A tanulóinkat érő különböző nevelési hatások összehangolása érdekében az iskolának kifelé is nyitottnak kell lennie. Nevelőtestületünk tudatos törekvése külső kapcsolatrendszerünk széleskörű bővítése, a partnerekkel való együttműködés fokozása.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel, szervezetekkel:

Pécsi Tankerületi Központtal,
a szülői munkaközösséggel,
az óvodával,
az intézményt támogató „Holnapért” Alapítvánnyal,
Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola
Kapronczai Alapfokú Művészeti Iskola
a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal,
A Baranya Megyei POK-kal
az egészségügyi dolgozókkal (orvosokkal, védőnőkkel),
a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
a területileg illetékes egyházakkal,
a Horvát Kisebbségi Önkormányzattal,
a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal,
a Német Nemzetiségi Önkormányzattal,
Szalánta Községi Önkormányzattal,
Bosta Községi Önkormányzattal,
Szilvás Községi Önkormányzattal,
Garé Községi Önkormányzattal,
Szava Községi Önkormányzattal,
Babarczölös Községi Önkormányzattal,
Siklósodony Községi Önkormányzattal,
a Szalántai Integrált Községi és Szolgáltató Térrel,
a Szalántai Gondozási Központtal

III. Feltételrendszer

1.Személyi feltételek

Az iskola pedagógiai programját 20 alkalmazott teljesíti, közülük 16 megfelelő pedagógiai képesítéssel rendelkező szakalkalmazott, 1 fő iskolatitkár; 2 fő iskolasegéd, 1 fő fűtő-karbantartó.

TANTESTÜLETI NÉVSOR

Az iskola igazgatója: Balogh Györgyné

Igazgatóhelyettes: Bedicsné Ádám Éva

	<i>Név</i>	<i>Végzettsége</i>	<i>Alapfeladatai</i>	<i>Egyéb feladatai</i>
1.	Balogh Györgyné	matematika-fizika szakos általános iskolai tanár	matematika, fizika igazgató	diák- önkormányzati összekötő tanár
2.	Bedicsné Ádám Éva	történelem-horvát szakos középiskolai tanár	történelem, horvát nyelv,népismeret	
3.	Bérdiné Hevesi Judit	általános iskolai tanító	tanító, napközis nevelő	
4.	Dávid Csaba	magyar-történelem szakos középiskolai tanár	történelem, magyar	osztályfőnök
5.	Dombai László Zsoltné	Német szakos középiskolai tanár	német	
6.	Ferencz Éva	biológia – testnevelés szakos általános iskolai tanár	biológia, testnevelés	osztályfőnök középpvezető
7.	Freyné Balogh Judit	matematika – kémia szakos általános iskolai tanár informatika szakos középiskolai tanár	matematika, kémia informatika	osztályfőnök
8.	Gyuriczáné Bazsika Enikő	magyar szakos középiskolai tanár, ének szakos általános iskolai tanár	magyar, ének	karének vezetője
9.	Kovácsné Petrovics Edit	orosz-testnevelés szakos általános iskola tanár, könyvtáros	testnevelés, könyvtár	
10.	Mató Tiborné	általános iskolai tanító	napközis nevelő, tanító	osztályfőnök
11.	Mészáros Jánosné	általános iskolai tanító	tanító, rajz	osztályfőnök

	<i>Név</i>	<i>Végzettsége</i>	<i>Alapfeladatai</i>	<i>Egyéb feladatai</i>
12.	Szölősiné Pál Ilona	általános iskolai tanító	tanító	osztályfőnök, munkaközösség vezető
13.	Takácsné Horváth Tímea	matematika –horvát szakos általános iskolai tanár	horvát nyelv, népismeret	
14.	Tóth Ferencné	általános iskolai tanító	tanító	osztályfőnök,
15.	Zelefai Emőke	Biológia-technika szakos általános iskolai tanár, gyógypedagógus	Biológia, természetismeret, technika	

Tantestületünk stabil, kialakult. Nevelőink jó felkészültségűek, kreatív gondolkodásúak, tapasztalattal rendelkeznek. Az új iránt fogékonyak, ezért alkalmazzák és kutatják az új módszereket, melyek hatékonyabban segítik az ismeretszerzést, a tanítás folyamatát.

A helyi pedagógiai program végrehajtása, a NAT bevezetése, a kerettanterv alkalmazása létszámnövekedést, létszámcsökkenést nem igényel.

Gondot fordítunk nevelőink továbbképzésére. Belső továbbképzés keretén belül havonta egy alkalommal, egy belső nevelőtestületi egységet, fejlődést biztosító tanácskozást tervezünk a felmerült kérdésekről, problémákról, gondokról, tennivalókról. Természetesen továbbképzésre - a törvényi kötelezettség mellett - a NAT-ban megfogalmazott új műveltségi részterületek miatt is szüksége van a tantestület tagjainak.

A továbbképzések fő területei:

- informatikai ismeretek (nem informatika szakos tanároknak)
- idegen nyelv (nem idegen nyelvszakos tanároknak)
- pszichológia

Az oktató-nevelő munka megfelelő színvonalának biztosítása érdekében továbbra is szükség van minden szaktanárnak arra, hogy az általa tanított tantárgyakban folyamatosan tovább képezze magát.

2. Tárgyi – dologi feltételek

Iskolánk Szalánta község közepén, az 58-as főút mentén fekszik. Nyugat felé nyitott épülettel, mely mögött füves, kihasználatlan terület van. Iskolánk három részből áll.

Az „öreg,” épület az 1900-as évek elején épült, 1912-ben kezdődött meg benne a tanítás. Itt helyezkedik el a két napközis csoport, az étkező, a tálalókonyha.

Középső nyaktagunk az 1960-as évek végén készült épületrész, melyben négy tanterem és a könyvtár található.

1991. szeptember 1-jétől, az újjáépített szárny átadásával az oktató-nevelő munka tárgyi feltételei jelentős mértékben javulnak iskolánkban. Szaktantermekben folyhat a természetismeret, kémia, fizika, biológia, egészségtan, földrajz, idegen nyelvek, informatika és a háztartástan oktatása. 1992-ben épült meg tornatermünk a megfelelő öltözőhelyiségekkel, mosdási lehetőséggel.

Az illemhelyek száma, minősége a gyermeklétszámnak megfelelő. Iskolánk fűtése gázkazánokkal történik.

Intézményünk az „Információs technológia az általános iskolákban” című HU202/000-315. 01.05 és HU2003/004-347-000-05-04 PHARE programban nyert összegen felújította az öreg épület és a középső nyaktag tetőszerkezetét, megtörtént a födémcsere. Az új épület tetőterét szigeteltük. Az épületek padozatát felújítottuk, megtörtént az épületek belső festése. Az öreg iskolaépületet bepucolták, lefestették. A számítástechnika teremmet 15 férőhelyesre bővítettük, új, korszerű gépeket vásárolva. Kiépítettük minden tarteremhez az Internet hozzáférést, a régi gépek a tantermekben kerültek elhelyezésre. A könyvtárszobában - mely 30 férőhelyes, szabadpolcos rendszerű – 6 gépet helyeztük el, Internet hozzáféréssel. Pályázatok során kicseréltettük a nyílászárókat műanyag nyílászárókra, felújítottuk a vizesblokkokat.

Pályázatok keretében projektorokat, digitális táblákat szereztünk be, informatikai eszközkészletünket bővítettük 30 tanulói lappal, oktatási szoftverekkel.

Elkészítettük taneszköz fejlesztési tervünket a jogszabályoknak megfelelően. Pályázatok segítségével egy részét végrehajtottuk.

Folyamatos fejlesztési feladatok:

- A tantermek, közlekedő helyiségek festése, rendbe tétele.
- A kisebb javítások, hibaelhárítás.
- Az állandó horvát kiállítás fejlesztése.
- Az üres, füves területen játszó és sportudvar kialakítása.

Kiemelt fejlesztési tervünk:

- Fogyóeszközök pótlása.
- A könyvtári állomány fejlesztése.
- A tornaszertár fogyóeszközeinek fokozatos pótlása.

IV. Helyi tanterv

1. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről, valamint a 23/2013. (III. 29.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról felhatalmazása alapján az OFI által közzétett kerettantervet választotta.

A választott kerettanterv tantárgyait és a kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák:

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgy	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Erkölcstan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgy	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Informatika		1	1	1
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Biológia			2	1
Kémia			1	2
Földünk és környezetünk			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hon és népismeret	1			
Erkölcstan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük az alábbi óraszámokkal:

Óraterv a helyi tervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgy	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+2
Idegen nyelv	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	4+0,5
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Erkölcstan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	19	19	20	16

Óraterv a helyi tervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgy	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	4
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2+0,5	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Informatika	1	1+0,5	1+1	1+1
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1+0,5
Biológia			2	1+0,5
Kémia			1	2
Földünk és környezetünk			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika	1	1	1	
Hon és népismeret	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5

Osztályfőnöki	1	1	1	1
Erkölcstan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Óraterv a helyi tantervhez, horvát nemzetiségi oktatás 1-4. évfolyam				
Tantárgy	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom (dráma és t.)	8	8	8	8
Történelem és állampolgári ismeretek				
Idegen nyelv	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	4,5
Informatika				
Környezetismeret	1	1	1	1,5
Természetismeret				
Fizika				
Biológia				
Kémia				
Földünk és környezetünk				
Ének-zene	2	2	2	2
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki				
Erkölcstan	1	1	1	1
Tanórai rendelkezésre álló időkeret	25	25	25	27
Maximális – túl nem léphető – tanórai időkeret	27	27	27	29
Horvát nyelv és irodalom	5	5	5	5
Horvát népismeret	1	1	1	1
Összesen:	31	31	31	33

Óraterv a helyi tantervhez, horvát nemzetiségi oktatás 5-8. évfolyam				
Tantárgy	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom (dráma és t.)	5	5	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek	2,5	2,5	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	1	1,5	2	2
Környezetismeret				
Természetismeret	2,5	2		
Fizika			2	1,5
Biológia			2	1,5
Kémia			1	2
Földünk és környezetünk			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Erkölcstan	1	1	1	1
<i>Tanórai rendelkezésre álló időkeret</i>	28	28	31	31
<i>Maximális – túl nem léphető – tanórai időkeret</i>	31	31	35	35
Horvát nyelv és irodalom	5	5	5	5
Horvát népismeret	1	1	1	1
Összesen:	34	34	37	37

A tanórán kívüli tevékenységek felsorolását a következő táblázat tartalmazza:

	Osztály							
Tantárgy	1	2	3	4	5	6	7	8
Korrepetálás/egyéni fejlesztés	2	1,5	1,5	1,5				
Egyéni fejlesztés								
Német korrepetálás					1		1	
Matematika korrepetálás					1			
Kosárlabda					1			
Labdarúgás								
Matematika szakkör								
Történelem szakkör					1			
Informatika szakkör					1			
Elsősegély szakkör						1	1	
Karének					2			
Matematika előkészítő								1
Magyar előkészítő								1

3. Tanórán kívüli foglalkozások

Napközi és tanulószoba

A kötelező tanórai foglalkozások végétől 16.30-ig szervezünk napközi foglalkozásokat illetve a buszok indulásáig tanulószobai foglalkozásokat. A tanulók napközis és a tanulószobai ellátását szülőknek írásban kell igényelniük. A napközis nevelőmunka programját a 3.sz.melléklet tartalmazza. Tanulószobai foglalkozáson való részvételre buzdítjuk a tanulási kudarcnak kitett tanulóinkat, ha napközis ellátásban nem részesülnek.

Differenciált képességfejlesztés

Differenciált képességfejlesztésre ad lehetőséget a nem kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel. Ilyen órákat szervezünk idegen nyelvből, életvitelből és testnevelésből.

Szakköreinket úgy szervezzük meg, hogy azok lehetőséget adjanak differenciált képességfejlesztésre.

Szakkörök

Szakkörökkel, érdeklődési körökkel szeretnénk kielégíteni tanulóink egyéni érdeklődését és ugyanakkor lehetőséget kívánunk nekik nyújtani abban, hogy délutáni szabadidejüket hasznosan, értelmesen töltsék el. Az ilyen körök szervezésénél rugalmasak vagyunk: tanulóink érdeklődésére igényt tartó foglalkozásokat szervezünk. A következő felsorolás a jelenlegi igények alapján készült:

- jelenleg működő foglalkozások alsó tagozaton: Berze Nagy János Alapfokú Művészet iskola Színjátszó és képzőművész tagozata; felső tagozatos tanulók számára: matematika, informatika, történelem, elsősegély, matematika és magyar felvételi előkészítő
- tervezett szakkörök, amelyeket a helyi tanterv életbe lépése után szándékozunk megszervezni:
 - * alsó tagozaton: természettudományos szakkör

Énekkar

Heti két órát biztosítunk az énekkar működésének, melynek fellépése színesebbé teszi ünnepélyeinket, műsorainkat.

Tanulmányi és kulturális versenyek

Iskolánk tanulóival részt veszünk a meghirdetett országos és kerületi tanulmányi és kulturális versenyeken.

Területi, központi versenyek:

Kazinczy szépkiejtési verseny
Zrínyi Ilona matematika verseny
Rajzpályázatokon való részvétel
Bolyai magyar nyelvi csapatverseny
Tehetséggondozó versenyeken való részvétel a Pécs környéki iskolákban
Levelező szakkör
NyelvÉSZ magyar nyelvi verseny
Benedek Elek mesemondó verseny
Simonyi Zsigmond helyesírási verseny
MOZAIK magyar nyelvi verseny

Ezen kívül iskolai tanulmányi és kulturális versenyeket is szervezünk:

- alsó tagozaton: matematika
olvasás
helyesírás

- mesemondó
- rajz
- felső tagozaton: matematika
- prózaíró
- versíró
- novellaíró pályázat
- német

Iskolai sportkör

Iskolánkban a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása érdekében iskolai sportkör működik, melynek térítés nélkül tagja lehet az iskola bármelyik tanulója, amennyiben az iskolai sportkör szervezeti és működési szabályzatában a rá vonatkozókat betartja.

Sportolási és testedzési alkalmak:

Osztályok közötti bajnokságok
Túrák, természetjárás
Központi sportversenyeken való részvétel
Sportnap megszervezése / évi 1 alkalommal /

Művészeti oktatás

A 2005-2006-os tanévtől művészetoktatás folyik iskolánkban a szegedi Táltos Tehetséggondozó Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény közreműködésével indítottuk be, majd pedig a pécsi Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolában tanulnak tanulóink.

A kézműves és színjátszó tanszakon tanulnak tanulóink.

A működéshez szükséges tanmenetet a művészetoktatási intézmény biztosítja, melyet a helyi lehetőségeinknek és érdeklődésünknek megfelelően módosíthatunk.

Az anyagok és eszközök beszerzésére az anyagi feltételeket is ők utalják át számunkra. A foglalkozások heti 4 órában folynak.

2011. szeptembere óta a Kapronczai Művészeti Iskola társastánc tagozata is működik iskolánkban. Minden alsós tanuló részt vesz a foglalkozásokon, melyeket heti 2 alkalommal tartanak, kiváltva vele heti 2 testnevelés órát.

4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál a következő elveket vesszük figyelembe:

Tankönyvek:

- NAT kompatibilitás
- A tankönyvcsalád-felépítés

- Egymásra épülés
- Az egyes leckék végén tartalmazzon összefoglaló kérdéseket
Tartalmazzon kiegészítő anyagot
- Legyen színes, a gyermek életkorának megfelelő
- Tartósság, újra felhasználhatóság
- Legyenek benne differenciálásra alkalmas feladatok
- A szülők átlagos anyagi helyzetének megfelelő ár

Tanulmányi segédletek:

- Segítse a tanulót a tananyag elsajátításában
- Differenciált képességfejlesztésre legyen alkalmas
- Az önálló tanulást segítse elő
- A szülők átlagos anyagi helyzetének megfelelő ár

Taneszközök:

- A szülők átlagos anyagi helyzetének megfelelő ár

A kompetencia-alapú oktatás szemléletét tükröző taneszközök, tanári segédeszközök prioritást élveznek

5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.

Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).

A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

A következő táblázat iskolánkban általánosan használt számonkérési formákat és azok minimális illetve maximális számát tartalmazza.

Tantárgy	Szóbeli felelet félév (min.)	Írásbeli felelet félév (max.)	Témazáró (max.)	Írásbeli szintfelmérés (évfolyam)
Magyar nyelv és irodalom				2.,4.,6.,8.
Magyar nyelv	2	4	2	
Magyar irodalom	2	4	4	
Történelem és állampolgári ismeretek	2	4	4	6.,8.
Idegen nyelv	3	4	4	5.,7.
Horvát nyelv és irodalom	4	3	2	4.,8.
Matematika	2	4	4	2.,4.,6.,8.
Informatika	1	2	2	7.
Környezetis- meret	2	4	4	4.
Természetis- meret	2	4	4	6.
Fizika	1	4	4	8.
Biológia	1	4	4	8.
Földrajz	1	4	4	8.
Kémia	1	4	4	8.
Ének-zene	3	2		5.,7.
Rajz és vizuá- lis kultúra	A tantárgy sajátosságára jellemző számonkérési módok			
Technika	1	3	3	
Testnevelés	A tantárgy sajátosságára jellemző számonkérési módok			
Etika	5			

6. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

Az iskolai közösség fejlettségének megfelelő magatartás és szorgalom követelményrendszerének megállapítása – a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség véleményének meghallgatása után – a nevelőtestület feladata. A magatartás minősítése – az életkori sajátosságokhoz igazodva – a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt fejezi ki. A szorgalom minősítése – az egyéni képességeket és körülményeket figyelembe véve – a tanulmányi munkához való viszonyt fejezi ki. A követelmények – a Házirendben (4.sz. melléklet) szereplő jogokat és kötelességeket figyelembe véve – összhangban vannak az iskola hagyományainak megfelelő jutalmazás és büntetés alapelveivel.

MAGATARTÁS

SZEMPON-TOK	PÉLDÁS	JÓ	VÁLTOZÓ	ROSSZ
Felelősségérzet	Törődik társai problémáival, szívesen segít másokon. Ügyel az iskola rendjére. Társainak példát mutat.	Munkáiban becsületesen helytáll. Vigyáz saját munkájára, s annak eredményére, kevésbé törődik más munkájával.	Magatartása problémás. Az általa elkövetett hibákért nem vállal minden esetben felelősséget.	Felelősségérzete igen gyenge, felelőtlen.
Önállóság	Jó kezdeményező. Buzdítja társait és vállalkozó szellemével az élvonalban halad.	Kezdeményező szerepet nem vállal, de a rábízott feladatokat elvégzi. Tudatos figyelemre képes.	Hibáira rámutatva igyekszik azokat önállóan javítani. Ellenőrzésre szorul.	Munkáját hanyagul végzi. Figyelme szétszórt, gyakran mással foglalkozik.
A közösség érdekében végzett tevékenység	A közösségi munkát szívesen és lelkesen végzi. Mindig lehet rá számítani. Aktív.	A közösségi munkában becsületes, kérésre megbízatását ellátja. Egyéni érdekét a közösség érdekének alárendeli.	Az osztály közösségi munkájában vonakodva vesz részt. Nem kezdeményez, gyakran passzív.	A közösségi munkából gyakran kivonja magát. Magatartásával hátráltatja az egészséges közösségi élet fejlődését.
Viselkedés	Udvarias, figyelmes társaival és tanáraival szemben.	Magatartása általában kifogástalan. Tapintatos társai és tanárai iránt.	Rendszeretete változó. Társaival szemben magatartása kifogásolható. A felnőttekkel szemben figyelmetlen. A rendszabályokat vonakodva tartja be.	Bomlaszt, s ezzel társainak rossz példát mutat. Környezetével szemben igénytelen.
Hangneme	Helyes véleményalkotásra törekszik és a megfelelő formában nyilvánítja ki önmaga és mások megítélésében.	Igyekszik véleményt alkotni és azt megfelelő formában kinyilvánítani.	Véleménye elhamarkodott, gyakran nem a megfelelő formában közli.	Saját hibáját nem ismeri el, véleménynyilvánításában durva.

SZORGALOM

SZEMPON-TOK	PÉLDÁS	JÓ	VÁLTOZÓ	HANYAG
Kötelességtudat	Kötelességteljesítése kifogástalan. Tudatosan, önállóan törekszik arra, hogy munkájának terméke jó, esztétikailag is igényes legyen.	Tanulmányi kötelességét teljesíti. Rendszeres ellenőrzéssel képes elérni, hogy munkájának eredménye jó legyen.	Iskolai és egyéb kötelességeit állandó ellenőrzés mellett végzi. Így eredménye elfogadhatóvá válik.	Képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi előmenetele érdekében.

Cselekvőkészség	Tanítási órákra és otthoni munkájára igényesen felkészül. Folyamatos törekvést és odaadást tanúsít. Iskolai munkáit kiegészíti. /Könyv, TV, folyóiratok./	Képességeinek és adottságainak megfelelően teljesít, tanul. Aktív a tanítási órákon, irányítással képes elvégezni feladatát.	Teljesítménye hullámzó. A tanítási órákon általában passzív, követelésre felületesen végzi el a munkáját.	Képességeihez mérten keveset vagy semmit sem tesz meg tanulmányi előmenetele érdekében.
Rend és fegyelem	Tanulmányi munkája önálló, alapos és rendszeres. Munkafegyelme példamutató.	Vállalt kötelességeit elvégzi. Napirend szerint dolgozik. Munka-fegyelme jó.	Lazításra hajlamos. Munkafegyelme kifogásolható.	Rendszeres munkát nem végez. Nincs napirendje. Rendszertelenül él.
Pontosság	Munkáját igényesen, önállóan végzi. A munkavégzésben felelősségtudat vezérli.	Iskolai munkáját irányítással pontosan elvégzi. Maradéktalanul látja el funkcióit. Jól végzi feladatait.	Ismételt figyelmeztetés után teljesíti munkáját. Hiányosan látja el funkcióit és feladatait.	Munkájában megbízhatatlan. Kötelességeit elmulasztja.

7. A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

1. osztály 1. félév végén 1. osztály 2. félév végén	Szöveges értékeléssel értékeljük a tanulói teljesítményt.	alkalmazandó formák: - Kiválóan teljesített - Jól teljesített - Megfelelően teljesített - Felzárkóztatásra szorul ekkor kell: 1. Értékelés szülő bevonásával 2. Gátló tényezők feltárása 3. Javaslat a terápiára
--	---	--

Tanulóink tantárgyankénti teljesítményének, magatartásának és szorgalmának értékelését félévkor a naplóban, a tanuló tájékoztató füzetében, év végén pedig a naplóban, az anyakönyvben és a tanuló bizonyítványában rögzítjük.

Az iskola által használt évközi érdemjegyek (2. osztálytól)

jeles (5)
jó (4)
közepes (3)
elégséges (2)
elégtelen (1)

A tanár az árnyaltabb értékelés érdekében féljeggyel (pl. 4-5) is értékelheti a tanuló teljesítményét.

Az iskola által használt félévi és év végi osztályzatok

Évfolyam	Teljesítmény	Magatartás	Szorgalom
1.	Kiválóan teljesített Jól teljesített Megfelelően teljesített Felzárkóztatásra szorul	példás (5) jó(4) változó(3) rossz (2)	példás (5) jó(4) változó(3) hanyag (2)
Évfolyam	Teljesítmény	Magatartás	Szorgalom
2.-8.	jeles (5) jó(4) közepes (3) elégséges (2) elégtelen (1)	példás (5) jó(4) változó(3) rossz (2)	példás (5) jó(4) változó(3) hanyag (2)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért dicséretben részesülhetnek tanulóink.

8. Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.

8.1. A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
- az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

%	Érdemjegy
90 - 100	jeles (5)
75 - 89	jó (4)
55 - 74	közepes (3)
41 - 54	elégséges (2)
0- 40	elégtelen (1)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya:

- A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

- Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszédett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

8.2. A szóbeli számonkérés

Feleltetés: A napi tananyag ellenőrzése. A tanári értékelést érdemjeggyel kell kifejezni, mely kék számmal kerül a naplóba.

- Beszélgetés
- Kiselőadás: önálló felkészüléssel, a tanár által megadott témakörökből választva
- Szóbeli feleltetés

- A felelet lezárásakor rövid pedagógiai célzatú értékelés keretében határozottan és érthetően közölni kell az érdemjegyet, amelyet a naplóban kék színnel rögzítünk
- Legyen rendszeres. (Ez elősegítheti az óráról, órára való készülést.)
- Felsőbb évfolyamokon kívánatosak az önálló –tanári segítség nélküli – feleltetése tanári kérdések a tanuló tudásának megismerésére irányuljanak. (Ne arra, amit nem tud)
- Beszélgetés: irányítottan, adott témakörben gyakoroltatva ezzel az érvelést, a vitakultúrát, a párbeszédek folytatását.

9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

A házi feladatok (beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is) kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése, az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,
- gyűjtőmunka (IKT eszközök használatával)
- prezentációk készítése
- tesztfeladatok megoldása
- a projekt termékekhez szükséges anyagok gyűjtése

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Szóbeli házi feladat:

- Tartalma az adott tanítási órákon vett új tananyag.
- Az új anyagot mindig helyezzük be az átfogó témakör összefüggésébe, s hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a szóbeli számonkérés során is ez az elv érvényesül.

Házi dolgozatok/projektmunkák:

- Az elkészítés határideje előtt két héttel be kell jelenteni.
- A kiadott feladat(ok) szervesen kapcsolódjanak a tananyaghoz, annak feldolgozásához.
- Értékelése:
 - érdemjeggyel
 - százalékos formában
 - szöveges értékeléssel
 - a három forma kombinálásával